



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ  
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,  
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa  
Canonica Deductus**

**Leuren, Peter**

**Coloniae Agrippinae, 1708**

Tractatus II. De Coadjutoria & Coadjutore Episcopi.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)





TRACTATUS II.  
DE  
COADJUTORIIS.  
CAPVT PRIMVM.  
DE NATURA ET DIVISIONE  
COADIVTORIÆ.

*Quest. 305. Vbinam in iure tractetur de Coadjutoris, & à quibus in professo tractetur hæc materia.*

1. **R**espond. ad primum: Sunt de iis textus *c. ult. de Clerico egrot. & pluribus aliis cap. ejusdem tit. uti & c. unico, eod. tit. &c.* Item Tridentinum sess. 25. c. 7. de reformat.

2. Resp. ad secundum: Tractant de iis Campegius speciali tractatu, Remouchamps in *synopsi de Coadjut.* Ventrigl. *rum.* 2. annot. 13. §. unico. Barbof. *Juris ecclesiast.* l. 3. c. 10. & de potest. Episc. p. 3. allegat. 63. & collect. ad c. 7. sess. 25. Trident. & in collect. ad c. unico, de Clerico, egrot. in 6. Castropal. tr. 13. de benef. d. 1. punct. 9. & 10. Garc. de benef. p. 4. c. 5. Gamb. de off. Legat. l. 5. rubric. de Coadjutor. Scipio de Rubéis in *aphorism. Episc.* v. Coadjutor. Riccius p. 3. collect. 489. & p. 6. collect. 2218. & collect. 2425. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gl. 5. §. 9. & seg. Lotter. de re benef. l. 2. g. 25. Parif. de resign. l. 7. g. 20. Bertsch. de Episc. p. 1. l. 1. g. 3. & p. 2. l. 4. g. 13. Lambert. de jurepat. p. 1. l. 2. §. 6. 4. 20. Rebuff. de nominat. g. 8. à n. 44. Quintanadven. Ecclesiasticon. l. 2. à n. 30. Novarin. *singul. concl. tit. de Coadjut.* Aldan. *compend. canonic. resolut.* l. 3. tit. 18. Gratian. *disceptat. forens.* c. 805. à n. 31. Ludovic. à Saravia *tract. de jurisdiction. adjutor.* g. 29. Campan. *ad divers. juris rubricas.* rubric. 7. c. 6. à n. 102. Monet. de option. *can.* c. 4. g. 8. Fusc. de visitat. l. 2. c. 27. à n. 5. Camill. Borrell. in *sum. omn. decis. tit. 9. de Cler. egrot.* n. 10. Mendez. de Valconcellos *divers. jur. argum.* l. 4. c. 1. Laym. in c. 3. §. 6. de Clerico. egrot. item in c. unico. eod. tit. in 6. Cardin. de Luca de benef. in *sum.* à n. 185. &c.

*Quest. 306. Coadjutor quid sit, & unde sic dictus.*

**R**esp. Coadjutor sic dictus ab officio coadjuvandi alium. Castrop. *tract.* 13. punct. 9. n. 1. Fagn. in c. ex parte, de Cler. egrot. n. 13. & n. 20. P. Lemenii *Vicar. Episc. Tract.* II. De Coadjut.

Quemadmodum Tutor à tuendo. Fagn. *cit.* n. 13. Remouchamps in *synopsi de Coadjutor.* c. 1. n. 3. propriè quidem, in genere tamen, pro ut abstrahit ab ecclesiastico & sæculari, est, qui adjungitur Rectori, aut Administratori, ut eum in officio & administratione coadjuvet. Barbof. *jur. eccles.* l. 1. c. 15. n. 6. vel ut Fagn. *loc. cit.* n. 21. ex Jo. And. Coadjutor est, qui ad hoc datur ex causa juris vel judicis auctoritate, ut coadjuvet ministri vel præsentis officium. Unde etiam nonnulli Coadjutorem Vicarium Episcopi vocant; quia Vicario nomine administrat. Remouch. *c. 8. n. 21. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 40.* ubi, quod Coadjutoria sint fere Vicaria temporales.

*Questio 307. Coadjutoria quomodo definienda?*

1. **R**esp. in genere definiiri potest, quòd sit gratia, quâ quis à superiore ad id potestatem habente alteri in subsidium adjungitur, explendi officii causâ. Nicolarts in *Concord. German. tit. 1. dub. 8. §. 2.* vel ut explicatius Remouch. *loc. cit.* c. 13. n. 1. quòd sit gratia, quâ per principem ecclesiasticum vel sæcularem, aut alium potestatem à jure vel consuetudine habentem, persona idonea in gratiam utriusque, vel tantum in supplementum alterius persone idoneæ certo officio administrando ex causis legitimis pro hono Ecclesiæ vel Reipublica deputatur.

2. Dicitur primò gratia juxta Remouch. *loc. cit.* n. 2. quia Coadjutoria sine forma judicii conceditur, rex attestationibus extrajudicialibus ac beneplacito concedentis. Vel potius dicitur gratia reflexivè ad eum, in cujus subsidium conceditur, quatenus, nimirum, is redditus idoneus, aut minus sufficiens muneri suo exequendo, ab eo non remouetur, ne afflictio addatur afflictio. Vel reflexivè præcipuè ad Coadjutoriam perpetuam, quæ est cum futura successione, utpote quæ liberaliter omnino conceditur in favorem quoque Coadjutoris, & rationem expectativæ involvit. Remouch. *loc. cit.* c. 3. n. 11. adeoque uti huic, ut & ipsi beneficio, ita etiam Coadjutoria nomen



Gratiz meritò competit. Quin & vocatur gratia præventiva; quia Papa sic providens dicitur prævenire vacationem. Tondut. in qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. Remouch. loc. cit. Unde &

3. Dicitur secundò in gratiam utriusque, hoc est, tam Coadjutoris quàm Coadjuti. Neque enim in odium hujus datur; nam si contigerit officium aut beneficiatum qualemcumque se male gerere in officio vel beneficio, vitam agere turpem aut scandalosam, prævisque monitionibus ac correctionibus salutaribus perseverare incorrigibilem, non Coadjutor, sed prævia depositione judiciali successor absolutus & pleno jure subrogari jubetur à Tridentino sess. 21. c. 6. de re-form.

4. Dicitur tertio: Vel tantùm in supplementum alterius personæ idoneæ; quia definitur Coadjutoria in genere, comprehendendo quoque Coadjutoriam simplicem absque futura successione, quæ non tam in gratiam utriusque quàm solius Coadjuti subsidium conceditur, adeoque particula illa taxativa respicitur. Remouch. loc. cit. n. 6.

5. Dicitur quarto: certo officio administrando in idonea. quia, sive officium sit publicum, ut Episcopatus, aut præfectura secularis; sive privatum, ut Canonatus, simplex beneficium, vel aliud simile, debet tamen ei inesse onus aliquod aut cura, ut Coadjutoria sit locus. Remouchamps, loc. cit. n. 7. Ne tamen vel hinc excludi videantur Coadjutoria eorum, qui, quia nullum beneficio suo officium annexum habent, Coadjutoris operam non egent, ait idem Author n. 8. sufficere, si onus aut officium habituale seu in habitu annexum habent. Unde & istiusmodi onus habituale pro causa finali hujus gratiæ in Bullis Pontificum solet adjici; adeoque Coadjutor talem possit habitu sublevare. Cætera, quæ ad ulteriorem definitionis datæ elucidationem requiri videbantur, & spectant Coadjutoria causam efficientem, materiale, formalem, & finalem, patebunt ex deinceps dicendis.

*Quæstio 308. Coadjutoria quotuplex sit?*

1. **R**esp. Coadjutoria sic generaliter accepta dividi potest primò ratione materiæ, nempe temporalis & spiritualis, in temporalem, hoc est, secularem, & ecclesiasticam; illa datur ob inidoneitatem, insufficientiam & nimiam remissionem Principum vel administratorum secularium. Cujus exemplum existat c. 2. de suppl. negli. Prælator. ubi Bonifacius VIII. circa annum 1200. rescribens ad status & subditos regni Portugaliæ, attentam Regis in administrando hoc regno negligentiam, de gratia ob respectum Regium pro illius & regni utilitate, nec non ad defensionem Ecclesiarum, Clericorum, viduarum & cæterorum subditorum dat Regi Coadjutorem Comitem Bolonensem ejusdem fratrem, mandando Baronibus & aliis quibuscunque vassallis & subditis illi honorem & obedientiam deferre. Hæc verò datur propter inidoneitatem & insufficientiam Prælatorum, & administratorum ecclesiasticorum. & de hac unicè, relictis Coadjutoris illis temporalibus, agendum nobis deinceps. Potest etiam Coadjutoria Ecclesiastica subdividi ratione materiæ in temporalem & spiritualem; quarum illa datur ob Prælatorum ecclesiasticorum inidoneitatem & insufficientiam respectu administrationis in temporalibus, hæc ob insufficien-

tiam eorundem quò ad rerum spiritualium administrationem. Remouch. loc. cit. c. 4. n. 1. & 2. Poteritque Coadjutoria hæc, prout utramque hanc speciem comprehendit, sic breviter definiti ex Castropal. traçt. 13. d. 1. p. 9. Quòd sit facultas alicui concessa adjuvandi beneficiatum in beneficii regimine; tam enim administratio bonorum seu fructuum temporalium spectantium ad beneficium, quàm onerum & officiorum spiritualium eidem incumbendum venit nomine regiminis beneficii.

2. Secundò principaliter dividitur Coadjutoria ratione temporis & formæ in temporalem, quæ datur ad tempus, nimirum vitæ aut impedimento Coadjuti durante sine futura successione; & in perpetuam, seu quæ datur cum futura successione, sive quæ ita datur, ut quamprimum Coadjuti beneficium per illius cessum aut decessum vacarit, in eodem succedat Coadjutor. Barbosa. Jur. eccles. l. 3. c. 10. n. 1. Remouch. loc. cit. c. 4. n. 3. & 4. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. §. unic. n. 2. Castropal. loc. cit. Nicolartz, loc. cit. §. 3. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 2.

3. Differt hæc Coadjutoria perpetua ab illa temporali per hoc solummodo, quòd qualitas futura successione adjuncta literis coadjutorialibus tanquam pars formæ det esse rei, & sic constituat aliam speciem. Remouch. loc. cit. n. 5. Cum de cætero tam hæc quàm illa extinguatur per cessum vel decessum Coadjuti: ac proinde hæc datur perpetua; non quòd in hac ratione formali durare pergat ultra vitam Coadjuti, sed respectivè ad regimen ejusdem beneficii, quatenus illud extincto Coadjuto continuat; ita tamen, ut quod vivente Coadjuto non gerebat jure, habitu & potestate; sed ipso facto, ut Castrop. loc. cit. dein eo defuncto gerat jure & nomine proprio tanquam titularis & proprietarius beneficii. Differt item ab ea differentiâ quasi extrinsecâ desumptâ à fine seu motivo illam concedendi, dum deputatio Coadjutoris temporalis fit ob solam Ecclesiæ utilitatem, quæ utilitas, quia cessat per obitum Prælati seu Rectoris, succedente in illo beneficio alio non insufficiente aut inidoneo illius regimini, cessat & ipsa hæc Coadjutoria temporalis. Deputatio verò Coadjutoris cum futura successione fiat non solum ob utilitatem ecclesiæ, sed etiam pro utilitate provisi. Tondut. in qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 1. & 2. Unde jam explicitè Coadjutoriam perpetuam sic definit Remouch. loc. cit. c. 2. n. 10. quòd sit gratia, quæ Papa vel superior ecclesiasticus, seu uterque subordinatè deputat personam idoneam in sublevamen alterius beneficiati inidonei ad tubeundum seu explendum munus beneficiati incumbens cum collatione præventiva ejusdem per obitum vel cessum Coadjuti vacaturi in favorem ecclesiæ & Coadjutoris ex causis utilitatis vel necessitatis ecclesiæ per summum Pontificem approbandis. Differentiæ aliæ similes extrinsecæ desumptæ à causis earum efficientibus ab effectibus, quos pariunt diversos à modo procedendi in earum concessione, elucidabuntur in sequentibus.

*Quæst. 309. Coadjutoria num favorabilis, num odiosa sit?*

1. **R**esp. Coadjutoria cum futura successione sunt odiosa & exorbitantes. Gonz. ad reg. 3. Cancell. gl. 5. §. 9. n. 74. Remouch. loc. cit. c. 8.



8. n. 1. Pignatel. tom. 9. consult. 84. n. 7. Mohed. de privileg. decis. 10. aliis 36. ad finem. Tholosan. de benef. c. 30. n. 2. & alii apud Fagn. in c. nulla. de concess. preb. n. 46. Continent enim gratiam expectativam seu preventivam (quæ sic compellantur non tam ex eo, quod per eas præveniantur Ordinarii in collationibus ab ipsis faciendis, quam quod tempus vacationis præveniant. Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 1. & ex eo Remouch. loc. cit. n. 13.) dum per talem Coadjutoriam conceditur impetranti beneficium Coadjuti post illius obitum vacaturum realiter & actualiter assequendum. Remouch. loc. cit. n. 11. & 12. Lotter. loc. cit. n. 6. Jam verò expectativas, utpote occasionem dantes desiderandi mortem Retoris beneficii, ad quod habetur expectativa, odiosas esse, odiosamque & strictam recipere interpretationem, negari nequit. Lotter. loc. cit. n. 2. cum commun.

2. Nihilominus responsum nostram ita restringit & mitigat Remouch. loc. cit. n. 14. & seq. in nixu Lotterio loc. cit. à n. 6, dum censet non aliter Coadjutorias has odiosas dicendas, quam si solemnitates Concil. Trident. in earum concessione servatæ non sint; eo quod, licet Coadjutoria expedita juxta sensum & strictam Trident. non debeat continere gratiam preventivam, sit tamen qualificata, longèque diversa ab odiosa illa expectativa, ex qua nascitur votum captanda mortis beneficiati, & quæ citra illius consensum, citraque ullam Ecclesiæ necessitatem, aut beneficiati favorem conceditur, adeoque non subijciatur amplius odiosis illis istarum expectativarum regulis. Quinimo tam respectu Papæ concedentis, quam Ecclesiæ Prælatique Coadjuti sint favorabiles; pro quo citat Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 75. Gabr. l. 3. tit. de non tollend. jure quest. n. 6. Puteum decis. 478. l. 2. n. 6. Verum au & qualiter hæc restrictio Iulineri valeat, patebit ex dicendis Quest. seq.

Quest. 310. Num omnes Coadjutoria cum futura successione habeant illam odiositatem, & à jure exorbitantiam: an verò aliquibus, & quibus jus assistat.

**R** Espond. primò: Coadjutoria cum futura successione concessa pro Canonicatibus, aliisque beneficiis inferioribus Cathedralium Collegiarum aliarumve Ecclesiarum sunt omnino exorbitantes tam à jure communi quam à Concil. Trident. Fagn. in c. nulla. de concess. preb. n. 50. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 13. ubi ait: Coadjutoria cum futura successione non est juri conformis, sed potius à Ilyto inventa. Quamvis n. 19. inclinare videatur in sententiam oppositam. Caslad. decis. 2. n. 2. de restitut. spol. Gamb. tract. de off. & potest. leg. l. 5. sub titulo de Coadjutoris. Navar. consil. 2. n. 2. sub tit. de Cler. agror. Tholof. loc. cit. dicens detestabiles in jure esse istiusmodi Coadjutorias, & alii apud Fagn. loc. cit. n. 46. qui dum indifferenter loqui videtur de Coadjutoris omnibus cum futura successione, à fortiore de Coadjutoris iis, quæ dantur in inferioribus illis beneficiis, sic tenere censendi sunt. Et sic in specie de iis loquens Remouch. cit. c. 8. n. 18. hisce expressis: in aliis verò beneficiis (intellige inferioribus Episcopatibus & Monasteriis, in quibus eas permittit Trident.) quibuscuque Coadjutorias cum futura successione tanquam odiosas, decretis Patrum contrarias & hæreditarias expressè pro-

P. Lauren. Vic. Episc. Tract. 11. De Coadjutor.

hibet, Thomasin. de veteri & nova Eccles. discipl. p. 2. l. 2. c. 59. n. 11. inquit: Canonicis aliisque inferioribus beneficiatis, qui jam adduntur Coadjutores, ii nec usquã in Canonico Decretalium Jure commemorati sunt, nec in Concilio Trid. attinguntur, nisi ut proscribantur ab universa Ecclesia, &c. Contra Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. à n. 6. conantem Coadjutorias cum futura successione indifferenter à contradictionibus vindicare. ostendendo earum usum esse antiquissimum, & à SS. Canonibus approbatum. Item contra Puteum decis. 478. n. 5. l. 2. dicentem gratiã Coadjutoria non esse merè preventivam, sed habere fomentũ juris propter consensum Coadjuti, nec esse ita odiosam, sicut est gratia merè preventiva. Item contra Mandos. ad reg. 11. q. 5. n. 5. quatenus dicit, usum hujus gratia habere aliquã conformitatem cum Jure Canonico.

2. Proceatq; responsio, tametsi in concessione harum Coadjutoriarum adhibeantur solemnitates, ceteraque omnia, quæ Trident. adhiberi voluit in concessione Coadjutoriarum in Cathedralibus, & Monasteriis, sive in Episcopatibus, & Præposituris Regularibus, ut supponere videtur Fagn. præcipue n. 52. in fine, & expressè iudicat n. 71. in fine, pro ut etiã patebit ex dicendis paulò infra.

3. Stabilitur pars prima responsionis, nempe illas incognitas, quin & adversari juri communi. Imprimis enim in eo nullibi fit mentio istiusmodi gratia in inferioribus beneficiis, dum textus in contrarium adduci soliti v. g. c. petisti. 7. q. 1. & cap. immediatè sequens eadem caus. loquuntur de Episcopo. Fagn. loc. cit. n. 51. ubi etiam in fine audacter adversarios provocat hisce expressis: Qui contrarium dicit, adducat textum, alioquin erubescat sine lege loqui. Remouch. c. 3. n. 7. ubi: in veteribus codicibus nullus reperitur textus formalis, ex quo possit trahi institutio Coadjutoria perpetua cum futura successione. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 46. ubi ex Cassiador. modus Coadjutoria cum futura successione non invenitur de jure communi, sed est adinventus de solo stylo. Additque Gonz. ibid. textus in contrarium adductus à Mandosio potius contra illum retorqueri. Dein SS. Canones magno opere abhorrent successiones quasi hæreditarias in beneficiis ecclesiasticis; fuitque semper constans Pontificum & Conciliorum intentio impediendi hujusmodi successiones, juxta c. accepimus. de pactis. ubi dicitur id iniqum & SS. Canonibus inimicum, & ideo nullatenus tolerandum; & paulò infra: hujusmodi successiones detestabiles esse dicuntur. Quin & ipso Concilio Trid. teste sess. 25. c. 7. Jam verò dicta successio quasi hæreditaria manifestè reperitur in dictis Coadjutoris. Fagn. loc. cit. n. 52. Remouch. cit. c. 3. n. 7. & 8. Gamb. loc. cit. n. 13. & seq. ubi: quod tales Coadjutores non sunt Coadjutores, sed hæredes, plerumque pueri, qui nedum Coadjutore, sed pedagogo egerent; & quod sub isto colore subintrat facta successio in Ecclesia Dei, adeoque iis resistunt citata jura. Uti & ipsum patere videtur ex eo, quod dum Concil. Trid. veluti rationem præmittit loc. cit. hæc verba: Cum in beneficiis ecclesiasticis ea, quæ hæreditaria successione imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa & Patrum decretis contraria: Dein veluti consequens ex præmissa ratione deductum statuit, ut recessus, accessus & Coadjutoria cum futura successione de cætero nemini permittantur. Fagn. cit. n. 52. Neque satis per hoc excluditur species illa hæreditaria successione, quod in concessione istarum Coadjutoriarum exigantur literæ



commendatitia Episcopi aut Capituli super qualitatibus Coadjutoris & indigentia Ecclesie, ut vult Lotter. *cit. c. 25. n. 27.* citans pro hoc Gonz. *ad reg. §. gl. 5. §. 9. n. 48.* ubi is quidem dicit, exigi quidē literas illas, sed non dicit exigi illas ad excludendam speciē illam hæreditariæ successiois. Porro ratio potissima, cur jura ita abhorreant dictam successioem, est, votum captandæ mortis alienæ, *c. detestanda. de concess. præb. in 6.* Fagn. *loc. cit. n. 13. & 53.* Unde jam etiam, cur in veteribus codicibus nullus exstet textus, ex quo trahi possit institutio Coadjutoris perpetuæ cum futura successioe, rationem hanc dat Remouch. *cit. c. 3. n. 7. & 8.* quod veteres profani abhorruerint constitutionibus suis in omnibus materiis præbere ansam captandæ vel desiderandæ mortis alienæ. Jam verò negari nequit, quod votum captandæ mortem alienam ingeratur ab istiusmodi Coadjutoris non secus, ac ab aliis expectativis, Fagn. *loc. cit. n. 54. & 55.* contra Lotter. *loc. cit. n. 20. & 21.* Remouch. *c. 8. n. 15. & 16.* & c. minùs rectè sentientes impediri votum illud captandi mortem beneficiati per hoc, quod non nisi requisito & præfinito Coadjuti consensu, adhibitæque cognitione causæ, aliisque solennitatibus præscriptis à Tridentino concedantur istiusmodi Coadjutoria: cum enim Coadjutor non possit succedere in beneficio, nisi prius de medio sublato Coadjuro, in desiderandam hanc sublacionem tanquam necessarium antecedens ad consecutionem beneficii naturaliter inclinari Coadjutorem necesse est; ridiculum autem est dicere, ut inquit Fagn. *cit. n. 55.* quod naturalis hæc inclinatio cesset ex eo, quod Coadjutus consenserit futuræ successioi; non enim Coadjutor minùs appetit hoc beneficium, quod Coadjutus voluerit eum sibi in eo succedere, quam si eo etiam invito ad succedendum illi destinatus fuisset; cum juxta proverbium, quod ipse Remouch. *cit. c. 8. n. 12.* adducit: *etiam amici vitam illius oderint, cuius mortem expectant.* Hoc verum, quod & non amplius ait Puceus, gratiam Coadjutoris propter consensum Coadjuti esse minùs odiosam, quam sit simplex expectativa. Fagn. *n. 56.* Denique Coadjutorias has esse contra jus commune, probat idem Fagn. *à n. 57.* & ex eo Thomaf. *loc. cit.* ex plurimis differentis, quæ apparent inter has, & illas, quæ sunt secundum formam juris communis, v. g. quod illæ non extendantur ultra tempus ægritudinis, donabantur ecclesiarum necessitatibus etiam præter beneficiati voluntatem. Coadjutores illi præfinito residere cogebantur & ecclesie obire ministeria, dabantur senibus & immedicabili morbo languentibus, sustentabantur parte fructuum. Moderni verò Coadjutores sunt perpetui, dantur petentibus, nec in Choro, nec in Capitulo locum habent; invito Coadjuto nulla munia implere possunt; dantur Canonicis sexagenariis vegetis & bene valentibus; neque per has Coadjutorias consulitur tam ecclesiis, quam gratificatur cognatis & amicis, &c.

4. Stabilitur quoque pars altera responsionis, nimirum esse istiusmodi Coadjutorias contrarias quoque Tridentino, & ab eo exorbitantes, non solum in casu, quo deviant ab orbita dicti Concilii, seu quando in earum concessioe non observantur præscriptæ à Concilio solennitates, id est, requisitio consensu Coadjuti, cognitio causæ, ut vult Lotter. *loc. cit. n. 17.* sed & simpliciter;

ex eo enim, quod Concilium per modum exceptionis Coadjutorias respectu Cathedralium & Monasteriorum cum futura successioe concedi à Papa permittat, ubi conceduntur cum præscriptis à se solennitatibus, domè contra Coadjutorias cum futura successioe respectu beneficiorum inferiorum tanquam odiosas, decretis Patrum contrarias vetat simpliciter, manifestè colligitur eas vetari etiam ex quacunque causa, & cum consensu Coadjuti concedi etiam à Papa; firmat enim exceptio regulam in contrarium, adeoque dum Concilium præmittit regulam universalem negativam de non concedendis Coadjutoris in quibuscunque beneficiis, eique dein immediatè subnectit exceptionem per hæc formalia: *Quod quando Ecclesia Cathedralis aut monasterii urgens necessitas aut evidens utilitas postulat Pralato dari Coadjutoriam, is non aliàs cum futura successioe datur, quam hac causa prius diligentissimè à Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à jure & decretis hujus S. Synodi in Episcopis & Pralatis requiruntur, aliàs concessiones super his factæ subreptitiæ esse censeantur &c.* Clarè patet Coadjutorias alias, nimirum in ecclesiis inferioribus, etiam quacunque de causa, de cetero cum futura successioe à Papa nullatenus permittendas; uti hoc ipsam fusè deducit Fagn. *loc. cit. à n. 69.* hæc ferè ratione. Concilium *sess. 25. c. 7.* post prohibitum à se accessum & regressum ad quodcumque beneficium, sic pergit: *in Coadjutoris quoque cum futura successioe idem post hæc observetur, ut nemini in quibuscunque beneficiis permittantur: satis indicat, se hæc suâ regulâ (& quidem, ut ait Fagn. præcipuè) includere Papam; eò quod cum facultas concedendi illas Coadjutorias cum futura successioe ante Concilium nullatenus competeret Episcopis (subintellige, etiam de usu & consuetudine) frustranè constitueret, ut id iis amplius seu in futurum per illam dictionem post hæc. (utpote quæ jus votum importat, *Gl. in Clem. eos. v. deinceps. de Regular.*) non permittatur, adeoque necesse sit, ut mens Concilii fuerit, ut post hæc non permittentur hujusmodi Coadjutoria à Papa, cui ea soli prius permittæ. Tametsi enim Concilium vi coactiva non constringat Papam *c. significasti. de elect.* & ibi *Abb. n. 3.* comprehendit tamen eum vi aliqua directiva rationis, quia voluntarius debet se ei subicere; pro quo Fagn. *cit. c. ult. §. his ita. 25. q. 1. l. digna vox. c. de 11. D. Thom. 1. p. q. 96. a. 5. ad 3.* & seipsum in *c. canonum. de constit. n. 9.* per hoc enim Concilium indicat Papæ, non quid possibile, sed quid honestum & laudabile, uti fecit idem Concilium *sess. 24. c. 5.* vetando in secundo gradu dispensari, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam, & *c. 19. ejusd. sess.* vetando expectativas, reservationes mentales & alias quascunque gratias ad vacatura, etiam in favorem Cardinalium, quæ inhibitiones similiter non concernunt inferiores Papæ; cum in his jam nulla erat potestas in gradibus illis dispensandi. *c. quod super his. de consanguin. & affinit.* & modò adhuc nequeant etiam cum Principibus in illis dispensare, neque etiam expectativas concedere contra Concilium Lateran. & *c. dilectus. il primo de præb. c. detestanda. de concess. præb. in 6.* Atque ita dictæ Coadjutoria dicuntur quoque exorbitantes, quia deviant ab orbita Concilii Tridentini. Fagn. *ibid. ex Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 24. & 25.* 5. Resp.*



3. Resp. secundò: Coadjutoria cum futura successione pro Cathedralibus ecclesiis & monasteriis concessa cum præscriptis à Tridentino solennitatibus non exorbitant neque à jure communi, neque à Tridentino in eo sensu, ut neque ex privilegio vel dispensatione Papæ sint alicui concedenda. Fagn. *loc. cit.* n. 47. Jus enim commune permittit, ut Papa possit illas concedere ex urgente necessitate, ut est apertus textus in *c. petisti*. 7. q. 1. ubi Zachar. Papa anno 741. permittit Archiepiscopo Moguntino, ut in senectute & corporis infirmitate adungeret sibi Coadjutorem, & dein, si eum aptum ad hoc deprehenderet, sibi in hora mortis præsentibus omnibus successorem designaret; quamvis tamen, ut ostendit Fagn. *loc. cit.* n. 80. hæc non fuerit propriè Coadjutoria cum futura successione, de quo plura *quæst.* 315. in *resp.* 4. Concilium quoque Tridentinum longè expressius eadem permittit à Papa concedendas *sess.* 25. c. 7. *vers. quòd si quando*. Nihilominus & has Coadjutorias in tantum adhuc contrarias juri communi & ab eo exorbitare, etiam respectu Papæ, dici posse, affirmat Fagn. *loc. cit.* n. 49. in quantum conceduntur à Papa non jure ordinario, sicut conceditur Coadjutoria temporalis; sed ex speciali privilegio & dispensatione, uti id satis colligitur ex *c. c. petisti*. ubi postquam Papa fecerat gratiam illam Archiepiscopo Moguntino, subjicit hæc verba: Hoc nulli concedi alii patimur, quod tibi charitate cogente largiri censuimus. Atque ita concessionem hæc uti Ecclesiæ necessariam produisse ex speciali privilegio notant *videm* Archid. Præpos. & alii apud Fagn. *cit.* n. 49. sive ex speciali indulgentia, ut apud eundem Host. in *c. accepimus. de pactis*. n. 2. & Bellam. Burrig. Jo. And. &c. & cum iis Remouch. *de Coadjutor.* c. 3. n. 12. hæc expressis; Prædicta Zachariæ constitutio seu rescriptum intelligendum venit tanquam speciale privilegiū, & ex plenitudine potestatis favore personarum, seu potius missione extraordinaria & cœlesti instinctu, & proinde tanquam exorbitans à jure, contrariumque doctrinæ Patrum & regulis Ecclesiæ nullo modo trahendum in consequentiam. Unde jam, dum Thomasi, *de vet. & nova Eccles. disciplin.* p. 2. l. 2. c. 58. n. 1. ait: Peculiaribus pugnant & colliduntur Canonibus Resignationes, quibus Episcopi Coadjutores sibi simul & successores agglutinant: necesse est id intelligi de iis, qui id sine licentia Papæ faciebant.

*Quæst.* 311. Cur Concilium Tridentinum permiserit potius Coadjutorias in Cathedralibus & Monasteriis, quàm in beneficiis inferioribus.

1. Resp. hæc à Fagn. in *c. nulla. de concess. Præb.* n. 72. Thomasi *cit.* c. 59. n. 11. reddi rationem: quòd cum Episcopus, vel Prælatus seu Præpositus Monasterii propter senium, vel ægritudinem redditus est inhabilis ad pastorale officium exercendum, necessitas cogit, ut illi de Coadjutore provideatur ob periculum animarum, ne gregi fidelium desit officium pastorale. Sape autem contingat, præsertim ultra montes, ut Episcopatus vel Abbatia, Prælato existente inhabili, indigeant Coadjutore magnæ autoritatis & potentie, qui valeat religionem, bona immunitatemque Ecclesiæ ab hæreticis aliisque adversariis

P. Leuren, Vic. Episc. Tract. II. De Coadjut.

conservare illasam, personæ verò hujusmodi vix & ne vix quidem induci possint ad id onus Coadjutoris suscipiendum, nisi cum futura successione, ut experientia docuit, ideo in hoc & similibus casibus, charitate urgente, circumspèctâ Papæ providentiâ Coadjutorias perpetuas salubriter provideri. Hæc autem ratio non urget pro Coadjutoriis perpetuis in beneficiis inferioribus; siquidem in iis non imminet illud periculum animarum; & si fortè immineret, non deessent, qui cum competente mercede Coadjutoriam susciperent sine futura successione. Sed neque dum in ecclesiis illis inferioribus officia divina persolvuntur à reliquis Canonicis & ministris, insuper Canonicus infirmus aut senio confectus non tenetur sibi adsciscere Coadjutorem, aut inservire per substitutum. Fagn. *loc. cit.* n. 73. & in *c. licet. de præb.* à n. 126. mirum non est Concilium Tridentinum in iis Coadjutorias illas non permisisse; cum in iis ratio nulla urgentis necessitatis considerari possit; in argumentum enim trahi non possunt, quæ propter necessitatem aliquando concessa. *c. in argumentum. de reg. jur.* in 6. Sed neque in his inferioribus obtendi potest ratio utilitatis Ecclesiæ (quæ necessitati æquiparatur. Fagn. n. 74.) ex eo, quòd concedendo Coadjutorem addatur Ecclesiæ minister, qui loco Canonici impediti inserviat divinis; ea namque utilitas tanta non est, ut ei non præponderent gravamina & pericula plurima, quæ inde ecclesiis & personis ecclesiasticis obveniunt, præcipuè ex inventa hæc ratione facta illa successionis hereditariæ specie votòque captanda mortis. Fagn. *cit.* n. 74. & 75. Et licet hæc etiâ à Coadjutoriis perpetuis concessis respectu Episcopatum & Abbatiarum non omnia absint (præsertim, ubi Episcopo se solo sine Capitulo denominandi Coadjutore cum successione daretur facultas. Item dum Coadjutus adhuc juvenis & vegetus longam polliceatur vitam) necessitas tamen urgens & ingens Ecclesiæ hic & nunc præponderare viderur, quæ urgente Papa in beneficio viventis concedere successionem valet. Castrop. *tract.* 13. d. 1. p. 9. n. 10. ubi etiam ex Azor. *instit. mor.* l. 3. c. 2. q. 2. in fine, quòd hoc ipsum nempe constituere Coadjutorem cum futura successione sæpe sit necessarium vel saltem utile, ut sic Coadjutor majore cum autoritate munus exerceat, diligentius procedat, & subditis sit carior, non secundum jus commune, sed contra illud, & ex speciali indulgentia, dispensatione, ac de plenitudine potestatis, juxta textum *c. proposuit. de concess. Præb.* Fagn. *loc. cit.* num. 82. uti & in provisione præbendæ vacaturæ Papa tollit vitium, quod est in promissione voti scilicet captandæ mortis, quia Papa est supra jus. Jo. And. in *cit. c. proposuit.* n. 3. v. *vacatura.* & ne captandæ alienæ mortis occasio ex benignitate gratiarum Sedis Apostolicæ tribuatur, & sic successio in beneficiis, emanat non secundum jus, sed ex gratia benignitate & speciali indulgentia Sedis Apostolicæ. *c. ne captandæ. de concess. præb.* in 6.

2. Absurda alia, quæ potius ex permissione istarum Coadjutoriarum in inferioribus profluunt, dum in iis facilius & frequentius Sedes Apostolica decipitur, Vide apud Fagn. n. 75. & 76. ubi dictum illud Gambati, de quo supra, quòd nimirum vi talis successionis plerumque pueri, qui nedum ipsi Coadjutore, sed præda-

K 3

gogo



gogo egent, in beneficiis illis substituantur, ostendit locum habere etiam ex natura rei, & non solum per meram contingentiam, ut vult Lotter. *cit.* 9. 25. n. 19. contra mentem Papæ ex sinistra informatione, quæ vix caveri possit, aliudque absurdissimum addit, quod se audivisse ait; nempe quod Canonicus Cathedralis (utique ex deceptioe Papæ) prætextu inhabilitatis suæ serviendi ecclesiæ in divinis, obrinuerit Coadjutorem in Canonatu suo cum futura successione, & paulò post idem ipse obrinuerit constitui Coadjutor in dignitate alterius ecclesiæ. Atque ita, qui inhabilis habebatur ad serviendum pro se ipso in ecclesiâ propria, fuerit repertus habilis ad serviendum pro alio in ecclesiâ aliena. Concludit Fagn. n. 77. Ad hæc & similia absurda cavenda, fortè consultis fore, ut Papa ab hujusmodi gratiis abstereret ubique, sicut absteret in Germania.

*Quæst. 312. An igitur, dum Papa contra Concilium Tridentinum de facto ex plenitudine potestatis concedit istiusmodi Coadjutorias in beneficiis inferioribus, necesse habeat eidem Concilio derogare?*

**R**esp. Tametsi Papa non nisi ex speciali indulgentia dispensativè, & de plenitudine potestatis laxando vinculum legis concedere queat hujusmodi Coadjutorias à jure communi & Tridentino exorbitantes, ut d. cum. Tametsi etiam hoc faciendo ad summum exercitè seu in actu exercitò deroget in hoc Tridentino, hoc est, operetur contra ejus dispositionem, non tamen necesse est, derogare illum ei in hoc specialiter & signanter. Fagn. in c. nulla. de concess. præb. n. 86. Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 30. & seq. Tametsi enim in concessionibus & gratiis contra constitutiones Conciliorum generalium requiratur ad earum validitatem specialis mentio & derogatio Concilii, cui concessio adversatur, ut habet communior, & pro ut ait Garc. loc. cit. n. 19. praxi & stylo approbata, adeòque sequenda quam juxta c. ex parte. de Capell. Monachor. cum Archid. in c. 1. de constit. in 6. tenent Millis in reportor. v. gratia facta contra Concil. gener. Felin in c. nonnulli. de refer. p. num. 2. & 3. dicens, totum mundum in hoc sequi Archidiaconum. Selv. de benef. p. 3. q. 11. n. 31. & p. 4. q. 7. n. 4. Rebuff. conf. 134. Cuchus Instit. major. l. 1. tit. 2. à n. 3. Germon. de sacror. immunit. l. 3. c. 11. n. 52. & de Indult. Cardin. §. per qua subiacis. n. 57. ubi etiam n. 74. advertit in Cancell. Apostolica suppleri derogationem Concilii, si omiſsa sit in supplicatione, modò pars Concilii, quæ obstat gratiæ, registrata sit in corpore juris. Paris. de resign. l. 6. q. 2. à n. 36. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. pensio. & p. 2. v. absolutio. §. 8. & plurimi alii apud Garc. loc. cit. n. 25. contra Innoc. in c. ex parte. de Capellis Monach. Gamb. de off. Legat. l. 10. n. 398. Cened. in collect. collect. 123. ad cit. c. nonnulli. n. 3. apud Garc. n. 27. tenentes, non magis faciendam mentionem Concilii quàm alterius juris, quam sententiam Felin. loc. cit. n. 3. dicit fortè veriore per textum c. nonnulli. & Garc. n. 29. in puncto juris valde probabilem. Tametsi prior illa sententia sequenda, adhuc tamen Concilio Tridentino derogatum non est in dicto puncto, nec ei solet aut oportet specialiter derogari propter expressam

præservationem autoritatis Sedis Apostolicæ, quæ continetur *sess. 25. de reform. decreto ultimo* his verbis: *Omnia in dicto S. Concilio statuta de morum reformatione & ecclesiastica disciplina ita decreta fuisse, ut in his salva semper autoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.* Castrop. Fagn. Garc. loc. cit. & Rota in una pensio. S. Angeli 16. Decemb. 1794. coram Pamphilo apud Garc. n. 31. hæc formalibus: Concilio Tridentino derogatur per clausulam generalem: *non obstantibus constitutionibus Apostolicis: propter dictum decretum ultimum sess. 25. ad notata per Felin. inc. ar. si Clerici, & Jacobat. de Conciliis. l. 5. a. 18. quem sequitur Tolet. in sum. l. 1. c. 41. Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 120. ubi: sufficeret generalis derogatio, si alias appareret de intentione Papæ, licet de Concilio Tridentino specialiter aut in individuo mentio facta non fuerit; quia propter autoritatem illius nunquam ei solet specialiter derogari, ac ita servari video, & decisum, & declaratum audio.* contra Hojed. de incompar. benef. p. 2. c. ult. n. 85. Zerol. loc. cit. Menoch. conf. 294. à n. 11. l. 3. Enriq. in sum. l. 7. c. 26. §. 3. apud Garc. n. 36. tenentes requiri specialem Concilii Tridentini derogationem. Item contra Molin. de iust. tom. 1. tract. 2. d. 173. Sanch. de matrim. l. 3. d. 26. n. 7. Vivald. in Candelab. aureo tit. de absolut. 13. & in append. c. 12. n. 22. apud Garc. n. 41. tenentes ad derogationem legis Concilii recentis, ut est Tridentinum requiri, ut specialiter exprimat, derogari tali decreto talis Concilii, ut habere dicunt praxin; in quo tamen eos falli ait Garcias, Quin neque speciali neque generali derogatione Concilii Tridentini opus in quibuscunque concessionibus; sed satis est, ut Papa disponat contrarium ejus, quod Concilium disponit, modò supplica manu Papæ signata fuerit. Fagn. cit. n. 86. Garc. loc. cit. n. 32. juxta expressum motum proprium Pii V. anno 1570. emanatum, quem verbatenus recitat Garcias; uti & ad hunc motum proprium se referens expressè respondit S. Congregat. & decisum fuit in Cancell. Apost. per Abbreviatores teste Garcias. n. 34. & 35. Sed neque in concessionibus contra constitutiones aliorum Conciliorum necessaria est derogatio in specie & in individuo istius constitutionis, cui contravenit concessio, sed sufficit dicere v. g. *non obstante Concilio Lateranensi &c.* Garc. n. 37. contra Jo. Guttier. in reperit. L. nemo potest. ff. de legat. num. 173. Germon. Selv. ll. cit. Mandosium &c. Quinimo sufficit dicere: *non obstantibus constitutionibus editis in Concilio generali.* Garc. n. 40. ex Decio & Probo: *Vel non obstante cujusque Concilii determinatione.* Garc. cit. n. 40. *Vel non obstante lege quacunque seu aliqua lege, etiam in Concilio generali edita.* Jacobat. de Concil. l. 5. a. 8. Garc. n. 40. Idque sive Concilium sit recens, sive antiquum. Benzoni in specul. Episcop. de fuga. l. 1. d. 14. apud Garc. n. 42. Item Concilio generali derogatur per clausulam generalem: *non obstantibus ordinationibus & constitutionibus Apostolicis: quando concessio fit motu proprio, & ex narrativa apparet de certa scientia Papæ.* Garc. n. 45. citans Puteum decis. 494. l. 2. Mandos. de signat. grat. tit. de provision. &c. Sed neque inferiorem, cui Papa dedisset facultatem dispensandi super aliquo prohibito à Concilio generali, teneri derogare specialiter tali decreto aut Concilio, tenet Gambard. de off. Legat. l. 5. rubrica. an legatus possit unum conferre plura beneficia. à n. 184. loquens de Legato.

Item



Item apud illum Præpos. Paul. de Castro. loquentes in materia Comitum Palatii habentis potestatem legitimam apud Garc. n. 46. Denique, dum Papa disponeret aliquid contra Concilia, non per viam rescripti, sed legis, ne quidem requiri derogationem generalem, tradit Garc. n. 47. citans c. 1. de constit. in 6. & Gl. ibi. v. noscatur; quem sequuntur Anchor. Felin. in c. nonnulli. n. 5.

*Quæst. 313. Num Coadjutoria adversentur concordatis Germaniæ?*

1. **R**esp. primò: De Coadjutoriis, quæ conceduntur in Episcopatibus, Abbatibus aut etiam aliis dignitatibus, inferioribus à Papa ad petitionem Capitularium aliorumve, qui eligere aut conferre eas habent, quæstio esse non potest, quia per hoc non gravantur.

2. Resp. secundò: Coadjutoria cum futura successione in quibuscunque beneficiis ad solum consensum vel petitionem beneficiati, aut etiam citra eum, absque consensu Capitularium, seu electorum, aliorumve collatorum ordinariorum, ad quos eorum provisio spectat, concedi à Papa, manifestè & directè repugnat concordatis Germaniæ. Fagn. in c. nulla. de concess. præb. n. 77. Remouch. in synop. de Coadjutor. c. 5. n. 16. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. n. 11. citans Castellor. decis. unic. sub tit. de pact. quam vocat auream, canonizatam, & ab omnibus impugnationibus contra illam defensam à Rota in una Germana concordator. 11. Martii 1549. Brauden ad concordat. Germ. q. 11. n. 2. Paris. de resen. l. 6. q. 5. n. 70. Wames. Consil. can. tom. 1. conf. 33. n. 12. Chok. ad reg. 8. gl. 11. n. 7. 23. & seq. Piafec. in pr. episc. p. 2. c. 5. n. 2. n. 10. Nicolart. ad concord. Germ. tit. 1. dub. 8. §. 6. recitans quoque hanc in rem decisionem rotalem pulcherrimam apud Puteum 225. vel ut alii, 226. uti & §. 7. aliam in una Leodiens. Canoniar. de 16. Jun. 1606. quas decisiones Rotæ per plures alias ejusdem Rotæ decisiones confirmatas testatur §. 8. nempe decis. 10. p. 3. l. 3. divers. & apud Mohendam decis. 10. alias 330. de privileg. & indult. Item decis. 570. n. 9. p. 1. recent. uti & cit. §. 8. refert motum proprium Pauli V. Concordata siquidem excludunt quascunque gratias præventivas & expectativas, reservationes, ac collationes, & quasvis dispositiones Ordinariorum jus, collationem, electionem seu dispositionem in sex mensibus impediens. Remouch. cit. n. 16. Nicol. cit. §. 6. juxta Rotæ decis. 570. n. 9. p. 1. recent. & tenorem ipsum Concordatorum, §. placet etiam Nobis. sicutque omnino favorabilia, ac plenissimè ad favorem Ordinariorum interpretanda; cum quodam sex mensibus Ordinariorum reducant ad dispositionem juris communis. Nicol. loc. cit. n. 11. quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovismode vacantium. Gonz. ad reg. 8. Cancell. §. 1. proœmial. n. 21. Wames. Conf. Can. tom. 1. conf. 262. n. 15. Garc. p. 5. c. 1. n. 52. Piafec. in pr. Episc. p. 2. a. 2. n. 9. & 10. & AA. passim juxta c. omnes Basilicæ, & c. nullus omnino. 16. q. 7. uti idem etiam patet ex eo, quod Papa per concordata intenderit uberiores gratias concedere Ordinariis Germaniæ, quam regula octava Cancell. concedat aliis Ordinariis, quæ ubertas major inter reliqua consistit in eo, quod respectu aliorum Ordinariorum in regula mensium removerit tantum reservationes & gratias expectativas impediens dispositio-

nes illorum aliorum Ordinariorum; per Concordata verò ultra reservationes & expectativas intenderit removere quascunque etiam alias dispositiones (quo nomine utique venit etiam Coadjutoria cum futura successione per notata DD. in c. cum in illis. §. 1. de præb. in 6. Puteus in memorata decis. §. 4.) impediens Ordinarios Germaniæ in dispositione sua quod ad sex illos menses, adeoque & Coadjutorias hujusmodi Put. loc. cit. §. 3. & 4. Unde jam Ordinarii Germaniæ, ad quos spectat jus conferendi, eligendi, aliterque disponendi de beneficiis, plenam habent potestatem beneficia, etiam Coadjutoriis fortè obnoxia, seu affecta in sex illis suis mensibus liberè conferendi, ad ea eligendi &c. Nicol. cit. §. 6. Wames. loc. cit. conf. 33. n. 12. & quodcunque à quocunque, etiam per Papam fit in contrarium, hoc est, impediens illam illorum collationem, irritum est & inane. Wames. loc. cit. clausula enim irritans Concordatis inserta loc. cit. n. 12. & 14. ligat quoque Pontificem juxta Wames. & plures alios apud Chok. loc. cit. n. 9. etiam non dicatur: per Nos aut successores nostros contigerit attentari: etsi iis contrarium teneat Garc. p. 5. c. 1. n. 29. Chok. ipse loc. cit. n. 22. & illud n. 7. sic limiter: nisi Papa ex justa causa ejusmodi concordatis derogaret, quod num possit, dictum est alibi. Adde, quod Concordata hæc quoque veri pacti rationem & vim habeant. Wames. loc. cit. n. 13. sic testans expressè declarasse Julium III. adeoque à Papa sine nationis Germanicæ consensu eis contraveniri nequeat; cum, quæ ex pacto constant, absque partium consensu abrogari non consueverint, & contractus liget quemlibet, etiam si Princeps sit alias legibus solutus. Wames. n. 13. citans c. 1. de probat. Bald. in l. Princeps. de LL. Lud. Rom. conf. 352. quaritur primò. n. 16. Ita ut proinde sæpe partium operetur etiam clausula derogatoria Concordatorum; eò quod ea vel importunitate impetrantium tales Coadjutorias adjecta sit, dum frequenter in nonnullis causis Papa aut Princeps inverecunda petentium inhiatione constringitur, ut non concedenda tribuat, quæ tamen sic extorta nihilo plus firmitatis aut roboris habere debent. l. 1. c. de petit. honor. subl. lib. 10. Wames. cit. n. 14. vel etiam derogatio illa ob expeditorum inadvertentiam irrepsit, uti id indicat Pius IV. apud Chok. loc. cit. sub n. 23. dum motu proprio revocavit derogationem Concordatorum Germaniæ in simili Coadjutoria, declarando, per deputationem in Coadjutorem, & exinde collationem Canoniatûs Ecclesiæ Metensis in mense ordinario cum Concordatorum derogatione intentionis suæ non fuisse aut esse dictis Concordatis derogare, aut aliàs illis in aliquo præjudicare, sed eandem prætentam derogationem ob Expeditorum inadvertentiam & præoccupationem obreptam tanquam contra intentionem & voluntatem suam extortam nullam & invalidam, ac nullius roboris vel momenti fuisse aut esse. Quod etiam spectat, quod teste Simonett. de reservat. q. 99. n. 28. apud Chok. loc. cit. Gregorius XIII. quadam constitutione sua anno 1572. 6. Jun. Romæ publicatâ declaravit, se sub quacunque verborum forma rescripserit, Concordata lædere nolle. Vel quod, ut Wames. cit. n. 14. dicta derogatio per se resolvatur ob decretum irritans, aut rationem patet, quam Concordata continent. Unde jam sequitur, quod si Papa concederet cuiquam Coadjutoriam



toriam istiusmodi cum futura successione in Germania, eam suum effectum sortiri non posse, nisi Coadjutus in mense Apostolico cesserit aut decederit, vel alias ad provisionem Papa tale beneficium aliqua ratione spectaret. Chok. *loc. cit. n. 7.* ex Wamel. *conf. 33. n. 12.* Vel enim conditionem illam: *si beneficium vacabit in mense Apostolico &c.* ab initio continuasse dici debet: vel, si pura & simplex fuerit, valere non potuisse, obstantibus nimirum Concordatis Germaniæ. Wamel. *n. 13.*

3. Neque his obstat primò, quòd salvis Concordatis Papa, quin & ejus Legatus de Latere possit conferre beneficia in sex mensibus Ordinariorum, & cum illis concurrere. Rebuff. *in Concord. rubric. de collat. §. 1. si quis vel alium superiorem.* Brand. *in Concord. Germ. not. A.* Chok. *loc. cit. n. 15. & 16.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 25. n. 15. & seq.* pluribus id firmans Rotæ Decisionibus. Nam gratia solum præventivæ respectu illorum sex mensium contrariæ sunt Concordatis. AA. iidem & Simonet. *de reservat. q. 2.* eò quòd hæc absolute impediunt collationes Ordinariorum: quòd verò cum illis possit concurrere Papa, non impedit, quò minus ipsi possint prævenire Papam, in quo casu prævalebit illorum provisio provisioni apostolica.

4. Nec obstat secundò, quòd regressus ad beneficia non obstat Concordatis: cum tamen regressibus æquiparentur Coadjutoria cum futura successione. Paris. *loc. cit. n. 71.* cum Mandos. *ad reg. de impetrand. benef. per obitum. q. 10. n. 7.* utpote quæ non minus quam Coadjutoria impediunt provisiones Ordinariorum. Nam regressus habent causam juris de præterito, nimirum ex voluntate resignantis, non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & voluntate Papæ id admittentis. Paris. *loc. cit. n. 72.* juxta citatam illam decisionem Rotalem apud Puteum §. 11. Unde jam, ut dicitur in eadem decis. per fictionem juris non videtur inducta vacatio; sed potius est quædam continuatio primævi juris propter voluntatem ejus, nempe resignantis, qui legem apposuit in re sua, & illa voluntas tempore, quo locus est regressui, adhuc durat, & sic fingitur, quòd nulla interveniat vacatio, ex quo fit dispositio in eandem personam & non diversam. Coadjutoria è contra nihil habent de præterito, & in iis fictio illa non vacationis non habet locum, dum Coadjutor non dicitur continuare; cum jus sit & fuerit titularis, & ideo dispositio dicitur fieri in diversam personam, ac proinde per illas Coadjutorias dicitur contraveniri Concordatis *cit. decis. Rotæ §. 11.*

5. Nec obstat tertio, quòd sicut regressus datur ex causa aliqua onerosa, nempe cessionis. Paris. *loc. cit. n. 73.* citans Put. *decis. 174. l. 1.* Sarneaf. *de non judicand. juxta for. supplicat. q. 4.* idèoque non dicitur proprie gratia, ex quo potius in compensationem exhibiti beneficii concedi videtur. Paris. *loc. cit. n. 74.* Sarn. *loc. cit. n. 2.* ac propterea non contraveniat Concordatis; ita etiam Coadjutoria datur propter bene merita, ac ita pariter non videatur Concordatis contraria; cum juxta *L. Aquilius. ff. de donat. dispositio loquens simpliciter non habeat locum in dispositione remuneratoria.* Nam non ideo solum, sed etiam propter necessitatem Ecclesiæ, cui Coadjutus intervenire non potest. *c. 1. de Cler. agrot. in 6. & 10. tit. extra.* & in recompensationem laborum suorum Coadjutori datur portio fructuum. *cit. c. 1.*

& *c. de Rectoribus. de Cleric. agrot.* & idèo, si aliud de remunerationem habet, non debet illi dari successio. *cit. decis. Rot. Put. §. 12.*

6. Nec obstat quardò, quòd dando Coadjutoriam, etiam temporalem, Papa apponat manus, & ex hac appositione resulret affectio impediens Ordinarios collatores à provisione talis beneficii, non minus quam Coadjutoria ipsa cum futura successione; & tamen talis affectio non fit contraria Concordatis. Nam dato, nasci ex datione Coadjutoris affectionem (de quo, ut habet citata decis. Rotæ §. 13. merito dubitatur & negabitur à nobis *infra quest. 323.* neque enim huc applicari potest simile de datione beneficii in commendam; cum in commenda vacet beneficium, & Papa commendando beneficium declarat, quòd de eo disponere intendat; in datione verò Coadjutoris beneficium non vacet, & Papa tunc faciat, quòd de jure est, adèoque non efficitur per hoc beneficium, ita ut Ordinarius cessante Coadjutoria, non possit de eo disponere) dato inquam tantisper hoc, malè adhuc apponitur. Siquidem cum Papa dicat in Concordatis: *Reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscunque;* & ista reservatio seu affectio per appositionem manus in datione Coadjutoris non continueatur, sequitur, quòd talis affectio non obstat Ordinariis. *cit. decis. §. 13.*

7. Nec obstat quinto textus in *l. fin. §. cui dulcia. ff. de vini trit. & oleo leg.* ubi dicitur: quòd cui dulcia legata, veniunt dulcia potabilia & comestibilia; sed si dictum fuisset: *lego vinum amphorarium & omnia dulcia:* ex legatione vini tantum veniunt potabilia; ut proinde idem dicendum videatur in casu præsentis, nempe quòd verba illa: *Vel quamvis aliam dispositionem:* ex collatione præcedente verborum sunt restringenda ad dispositiones similes præcedentibus, scilicet reservationibus & expectat vis, quæ sunt siue consensu ad corpora incerta, adèoque sub iis venire nequeat Coadjutoria, utpote quæ fit de consensu ad certum corpus; cum universalis illa tantum referri debeat ad illa, quæ sunt ejusdem speciei. Nam verum est, quòd dictio illa: *Quamvis aliam:* non comprehendat nisi similia expressis, quando tumus in materia restringibili; in præsentem autem non sumus in materia restringibili; quia concordata facta sunt ex causa, & proinde Papa intendebat uberiorem illis Ordinarius facere gratiam quam aliis. *cit. decis. §. 5.* Adde, quòd, cum reservatio non tantum fiat ad incerta corpora, sed etiam fieri possit de certo corpore & de consensu possidentis, in quo casu dicitur reservatio specialis. Aneas de Falcon. *tract. de reservat. q. 2.* & Papa excludat quamcumque reservationem, excludet etiam reservationem vel dispositionem de consensu ad certum corpus, qualis est Coadjutoria. *cit. decis. §. 7.* Ac denique, cum verba illa: *Vel quamvis aliam dispositionem:* implicent qualitatem similem in genere, nempe quamvis aliam dispositionem impediendam Ordinarios in sua dispositione, implicabunt quoque dictas Coadjutorias, ut sicuti Papa excludit reservationem & expectativam impediendam Ordinarios in sua dispositione, ita etiam excludat quamcumque aliam dispositionem impediendam Ordinarium in sua dispositione. *cit. decis. §. 8.* Plura huc conducentia *infra*, ubi de modo concedendi Coadjutorias cum consensu Ordinariorum,

Quest.



*Quaestio 314. Num coadjutoria istiusmodi cum futura successione repugnent indulg. Cardinalium, Episcoporum, Prelatorum aliorum Collegiorum, & Universitatum, quae habent circa collationem beneficiorum in mensibus Papa reservatis.*

1. **R**esp. ad primum, nimirum quo ad Cardinales, & Episcopos affirmativè. *Paril. de resign. l. 6. q. 5. n. 70. Gonz. ad reg. 3. gl. f. §. 9. n. 1. Remouch. c. 5. n. 18. Nicol. tit. 1. dub. 8. §. 9. Rota in una Tole- ran. Archipresb. teste Moheda decis. 10. de privileg. per totam. Put. decis. 108. l. 2. apud Gonz. & sic expres- sè de indulg. Cardinalium, quod excludant gratias illas preventivas, & quod ad derogandum illis per coadjutorias requiratur expressa deroga- tio. *Cast. d. tit. de pactis, decis. jur. c. 4. de privileg. Put. Mohed. loc. cit. apud Remouch. loc. cit.* cum enim illi de jure communi intentionem fundatam habeant conferendi beneficia in omni mense vacantia, per talia indulta nihil de novo iis conceditur, nec prop- riè augetur illa ipsis à jure communi concessa fa- cultas, & indulta illa non tam sint privilegia, quam solum removeant impedimenta illis ob- stantia per reservationes apostolicas. *Gonz. ad reg. 3. cancell. gl. 24. n. 24. & seq. Garc. de benef. p. 5. c. 5. n. 7. Remouch. de coadjutor. c. 5. n. 18. Nicolart. in concord. Germ. tit. 1. dub. 8. §. 9. citans pro hoc plures Rotæ de- cis.* Idcirco illi vi illorum indultorum, quae non minus sunt favorabilia, & clausulis aequè prae- gnan- tibus munita, quam ipsa concordata Germ. (quamvis ex eo fortè difficilior illis deroga- tur, quod insuper, ut dictum, habeant rationem pacti) beneficia coadjutorias affecta in praedictis mensi- bus aliàs reservatis rectè conferunt, cum Papa ci- tra eorumdem indultorum specialem & expressam derogationem aut ipsorum indultorum con- sensum tales coadjutorias concedere nequeat aut soleat.*

2. **R**esp. Ad secundum negativè, nimirum quò ad indulta concessa collegiis, Universitatibus studiorum generalium, & Prelatis, quibus citra assensum juris communis extraordinariè, & ex mera fedis Apostolicæ indulgentia competit fa- cultas nominandi, & providendi de beneficiis va- cantibus in mensibus reservatis. *Remouch. cit. c. 5. n. 18. & ex eo verboreus Nicolart. loc. cit. §. 10.* In- dulta enim in hoc casu mixta favore & privilegio speciali, & emanare plerumque solita ob privatam utilitatem certorum beneficiorum verè per obi- tum in certis mensibus Apostolicis vacantium ca- reant illa juris assistentià, conceduntur salvis non solum preventionibus ( ut dictum etiam de con- cordatis Germaniæ ) sed & gratiis preventivis, nempe expectativis à Papa concessis aut conce- dendis & aliis beneficiis, quae fortè per manus appositionem à Papa affici solent; uti Papæ tan- quam per manus appositionem affecta manere beneficia, de quibus per gratiam Coadjutorialem disponit, sive super quibus coadjutoriam concedit, sentire videntur *Remouch. & Nicolart. citato Garcia, p. 5. c. 1. n. 174.* qui tamen ibi aliud nihil, quam quod nos *quest. praeced. ex Puteo,* nimirum dubitari de eo, num ex inde nascatur talis affectio impediens collatores ordinarios, & ad illud pro- bandum non valere exemplum de commendis. *Quia etsi hac indulta gratias istiusmodi preventi- vas excluderent, adhuc, quia integra pleniorque potestas inabdicabiliter remanet penes Papam*

concedentem, tacita & virtualis derogatio resul- tans ex contraria Papæ dispositione sufficit. *Remouch. & Nicol. l. cit. citantes Gonz. ad reg. 3. §. 2. proem. n. 2. & 9.* ubi tamen is nihil aliud, quam quòd Papa concedendo Episcopis quatuor aut sex illos menses, adhuc possit in illis cum iis concur- tere; quia penes Papam concedentem manet ead- em & major potestas juxta *c. dudum, de prab. in 6. & quòd Princeps, ut Bald. conf. 326. in fine,* dum com- mittit alteri jurisdictionem, videatur eandem sibi reservare, nisi pro bono pacis permittat expres- se contrarium; & quòd semper autoritas conce- dentis maneat illata & inseparabilis penes eum resideat potestas. Qualia, & non alia, utpote lo- quens de solis Episcopis respectu mensium ordi- natorum habet *Lotter. l. 2. q. 2. n. 26. & 28.* quem insuper citat *Nicol. de cetero ob stare non videtur responsioni,* quod quibusdam hujusmodi indultis inferatur praerogativa gaudendi concordatis Ger- maniae cum decreto irritante, quia praerogativa illa respicere duntaxat potest executionem seu mo- dum conferendi & immittendi taxativè respectu dictorum beneficiorum verè per obitum, non an- tem fidei seu alio modo vacantium vel reservato- rum, aut per collationem, expectativam, aut aliam manus appositionem affectorum, *Remouch. loc. cit. & ex eo Nicol. loc. cit. §. 11.*

*Quaestio 315. Quis ortus & progressus Coad- jutoriarum.*

1. **R**espond. primò: quòd spectat ad Coadju- torias temporales, fuere ea primitus non aliunde, quam moribus ob insufficientiam Episco- porum, aliorumque Prelatorum ex necessitate pro salute populi, & subditorum introducta; do- nec dein sic jure statutum à Gregor. IX. ut Episco- pis, Archidiaconis & rectoribus quarumcunque Ecclesiarum senio aut morbo impeditis & reddi- tis inhabilibus ad explendum manus suam daren- tur Coadjutores, assignatà illis congruà sustentatione, & ceteris ecclesiae proventibus relictis, quò ad viverent, dictis rectoribus inhabilibus, ut patet ex *tit. de cler. agror. & debilitato. Remouch. tract. de Coadjutor. c. 3. n. 1. vide Thomasin. in vet. & nova Eccl. discipl. p. 2. l. 2. c. 59. n. 7.*

2. **R**esp. secundò. De Coadjutoriarum perpetuarum, sive quae suat cum futura successione, ori- gine nou ita liquet. Illud tamen certum, fuisse eam antiquissimam. *Paril. de resign. l. 7. q. 20. n. 1. Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 8.* & non tam jure communi ( utpote in quo, ut dictum supra, nullum earum extat vestigium ) quam moribus & stylo adin- ventas esse. *Remouch. loc. cit. n. 4. & ex Castador. decis. 2. n. 2. de restit. spoliat. Gonz. ad reg. 3. cancell. gl. 5. §. 9. n. 46. Thomas. cit. c. 59. n. 9. in specie de Coadju- toriis illis perpetuis in beneficiis inferioribus ait: quam certis praesidiis nitantur Coadjutores, quibus ca- nonica suffragantur causa & rationes, tam nutat vacil- latque horum Coadjutorum ratio, quorum succedendi consuetudini nulla favent jura, sed unus Romana curia usus stylusque, ideo & proscripsi sunt à Tridentino Co- adjutores hi omnes spe improba succedendi sibi blandien- tes &c.* Permitti quoque potest, habuisse illas in tantum affinitatis aliquid à jure veteri, in quan- tum legitimè datus coadjutor temporalis, si post decessum Coadjuti inveniebatur dignus, designari solebat per Papam successor. *Remouch. loc. cit. n. 4. & 5. citans Rebuff. in pr. benef. de resign. expres. n. 6.* Et id quidem rationabiliter; tamen enim ut inquit *Lotter. loc. cit. n. 9. & 10. defuncto Coadjutore*

possit



possit magis idoneus successor inveniri, id tamen neque ex honestate est, neque utilitate Ecclesiae; nam quò ad idoneitatem, eo ipso, quòd semel causà cognitā electus quis sit huic muneri, in tantum praesumitur quovis alio melior, ut de ejus idoneitate non possit dubitari, pro quo est textus c. 1. dist. 94. & gl. in c. miramur. v. pro laboribus. dist. 61. & Coadjutor perfunctus officio videtur in assecutione istius beneficii cuius alteri praefendus ob labores semel pro Ecclesia illa impensos.

3. Resp. Tertio. Stylus ille adsciscendi coadjutores, etiam cum futura successione, respectu Episcopatum usitatus per prima quinq; saecula, antiquus valde videtur, etli non semper pariformis. Pro quo Remouch, citat. l. 2. Hist. Eccl. auctore Ruffino. c. 3. n. 7. Sic Macarius Episcopus Hierosolymitanus singulari & sapiente invento, ne sibi subrogaretur Episcopus Arianus, instigavit cives Hierosolymitanos, ut clam à se ordinatum Maximum Episcopum Diapolitanum invaderent, & detinerent Hierosolymis successorem sibi aliquando futurum, interim verò Coadjutorem. Sozomen. l. 2. c. 15. apud Thomaf. loc. cit. p. 2. l. 2. c. 55. n. 12. Similiter, & quidem divino instinctu contigit Episcopum alteri Episcopo adscisci, primò quidem ut Coadjutorem, futurum dein in ecclesiae successorem, dum Narciscus Episcopus Hierosolymitanus, Alexandrum Cappadociae Episcopum venientem Hierosolymam ad visitanda loca sancta ad legit sibi in Coadjutorem, & se defuncto, in successorem cum Episcoporum provincia consensu, triplici in hoc casu utentium dispensatione, nempe solvendo Alexandrum à nexu prioris ecclesiae, dædno illum Narcisso in Coadjutorem & viventi in successorem. Euseb. Hist. Eccl. l. 6. c. 11. apud Thomas. loc. cit. n. 10. Idem fecit S. Athanasius, assumendo Petrum presbyterum in Coadjutorem, & laborum suorum socium, & designando illum, non quidem tunc, sed ex post, adventante nimirum morte successorem suum, cui designationi & voluntati clerus & populus subscripsit, Theodoret. l. 4. c. 18. apud Thomaf. loc. cit. n. 23. & Ruffin. loc. cit. apud Remouch. cit. n. 10. sic quoque in latina & occidentis Ecclesia Valerius Hipponensis Episcopus ingravescente senecta & infirmitate ab Episcopo Carthaginensi primato suo impetravit licentiam, accedente consensu Episcoporum illius provinciae, nec non cleri populi que Hipponensis, ut Augustinus se superstiti crearetur in Episcopum in eum suum, ut non tantum sibi mortuo succederet, sed & superstiti accederet Coadjutor. Possevin. in vita S. Augustini c. 8. apud Thomaf. loc. cit. c. 56. n. 1. & 2. in quo factò ipse Augustinus illud maxime improbat, quòd Valerius se adhuc vivente ordinari fecerit Episcopum, atque ita duos simul esse Episcopos unius Ecclesiae, quòd fieri veterat concilium Nicænum can. 8. quam ingesta exemplorum copià obrutus prius obtulerat Augustinus: nequaquam verò, ut ait Thomafin. Augustino futuro sollicito circa canonicis illius transgressionem, modò Valerius, designato & electo Coadjutore & successore suo, solà ejus consecratione abstinisset. Hunc errorem postmodum correcturus Augustinus, dum Erradium presbyterum suum in concione cleri & populi, eo applaudente, designavit successorem suum, & tantisper, quo ad vixit, Coadjutorem suum hisce expressis, ut constat ex ejus epistola 110. cujus textum recitat Thomaf. cit. c. 56. n. 5. ad huc in corpore posito beata memoriæ Patre & Episcopo se-

ne Valerio, Episcopo ordinatus sum, & sedi cum illo, quòd Concilio Nicæno prohibitum esse nesciebam, nec ipse sciebat. quòd ergo reprehensum est in me, nolo reprehendi in filio meo, erit presbyter ut est, quando Deus voluerit futurus Episcopus. Interim tamen in munia ipsa & functiones episcopalis officii succedere Erradium voluit Augustinus successorem designatum, ut ipse totum se conferret ad Ecclesiae defensionem, & ad hæreticorum expugnationem, quam illi provinciam demandarant Numidiae & Carthaginis Concilia, ut ipse Augustinus testatur hisce expressis: obsecro, ut huic juveni, huic presbytero Erradio, quem hodie in nomine Christi designo Episcopum successorem mihi, patiamini me refundere onera occupationum mearum &c. Verum quòd attinet factum illud Valerii Hipponensis Episcopi (de quo textus est in c. non autem 7. q. 1.) videtur contineri in eo non tam designatio successoris quàm accessus; eò quòd Augustinus non fuerit successor, sed cõepiscopus Valerii, ut constat ex illis citati textus verbis: ita confectus est, ut non succederet in cathedra Episcopi, sed accederet; nam incolumi Valerio Hipponensis ecclesiae cõepiscopus factus est Augustinus. Fagn. in c. nulla. de concess. praeb. n. 81. contra Lotter. l. 2. q. 25. n. 8. & Puteum decis. 226. n. 17. l. 3. quos errore lapsos ait Fagn. loc. cit. n. 44. & cit. n. 81. ait, exemplum hoc potuisse omitti, quia impertinens est ad stabilendam Coadjutoriam cum futura successione. Quòd etiam facit, quòd qui cum alio simul & pari jure eandemque sedem ex æquo occupat, non possit, dum postmodum collegà defuncto, solus regit, dici collegæ successor. Sed quidquid sit de hoc, eadem saltem instantia obmoveri non potest contra factum ipsius Augustini simul in Coadjutorem & verum successorem designantis Erradium. Sed neque obstat Nicæno Concilio veranti duos in una urbe, seu potius unius urbis esse Episcopos, quòd minus qui jam est episcopali charactere insignitus, vel etiam propriam ecclesiam re ipsa, & non merè titulariter regendam haber, designetur Coadjutor alterius Episcopi, modò hoc vivente pari ac æquè principali jure unà cum Coadjutore Episcopo non regat eandem Ecclesiam. De cetero qualiter practicum primis illis saeculis, ut quandoque unius civitatis duo essent Episcopi, vide apud Thomaf. loc. cit. c. 55. & 56. ubi etiam, uti & in sequentibus, qualiter Episcopi mortui vicini soliti sint suos denominare successores, non obstante synodo Antiochenà can. 23. verante, ne Episcopi etiam mortui vicini sibi successores constituent; quem canonem vel in totum ignoravit Augustinus, aut existimavit, eò veterari solùm successoris designationem ejusmodi, cui non suffragaretur cleri plebisque consensus; unde nec à Carthaginensi, nec ab alio Primato Archiepiscopo Moguntinus à Zacharia Papa impetravit licentiam assumendi sibi Coadjutorem cum futura successione, prout

4. Resp. quarto. Ab anno Christi 500. ad 800. quoque extare videntur hujus rei exempla, interveniente in ea Coadjutorum perpetuorum designatione summi Pontificis autoritate; sic anno 741. Bonifacius ille sanctitate & apostolatu Germaniae notissimus Archiepiscopus Moguntinus à Zacharia Papa impetravit licentiam assumendi sibi Coadjutorem cum futura successione, prout



de hoc est textus in *c. petiisti* 7. q. 1. de quo textu inquit Fagn. in *c. nulla. de concess. prab. n. 78.* loquitur illum de Episcopo, cui ex permissione canonum dispensative dari potest Coadjutor cum futura successione. Quamvis addat *n. 79.* patere ex hoc textu, Papam non concessisse Episcopo designationem Coadjutoris cum futura successione, nisi cum duabus conditionibus, quarum una fuit, ut Episcopus eum probaret in ministerio Coadjutoria; altera, ut postquam probaverit, & aptum esse repererit, ad officium pastorale in ultima hora, quâ se cognoverit ex hoc saculo migraturum, sibi successorem designet: adeo quæ talis Coadjutoria valde diversa fuerit à modernis Coadjutoriis, utpote quæ datur ante ullum experimentum citra periculum mortis Coadjuti, & uno contextu cum futura successione. Adde, quod si textus idem accurate consideretur, Papa solum concesserit Archiepiscopo Moguntino assumere sibi coadjutorem, qui post obitum ejus accederet ad apostolicam sedem, ab ea ordinandus, hoc est, providendus de Episcopatu illo; ordinare enim hic idem significat, quod *conferre*, vel certe idem quod *confirmare*, ut pluribus probat Fagn. *n. 80.* Exempla cetera præterio, utpote quæ non tam Coadjutoriam quam puram designationem successoris superstitibus Episcopis factam continent, quæ conglobata vide apud Thomaf. *loc. cit. c. 57.*

5. Resp. quintò. Accedendo nunc ad tempora Caroli magni & stirpis ipsius, continuata fuerunt similia Coadjutoriarum cum futura successione in Archiepiscopatibus exempla. Sic S. Rembertus Bremensis Archiepiscopus, cum jam non esset amplius ferendo oneri par, petiit à regibus Ludovico ejusque filiis Ludovico & Carolo cum approbatione Concilii, ut (nondum tamen interpellata sedis Apostolicæ autoritate) permitteretur Adelgarium Corbejenfis in Saxonia canobii monachum sibi jam nunc coadjutorem accersere, habiturus dein successorem. Thomaf. *loc. cit. n. 58.* ex Surio in *vita & Remberti, ad 4. Februar.* Sic S. Udalricus Augustanus Episcopus impetravit ab Imperatore, ut Adalberoni nepoti suo administratio temporalis Episcopatus permitteretur, desponsa etiam in Episcopatum ipsum successione, cui tamen impetrationi vehementer dein restitum in Concilio Ingelheimensi ab Archiepiscopis & Episcopis, de quo vide Thomaf. *cit. c. 58, n. 8.* & Surium *ad 14. Julii.* similia attentata ab aliis Episcopis vide apud Thomaf. Atque ita necdum recurrebatur Romanam, nec ad cessionem Episcopi, nec ad resignationem in favorem, nec ad Coadjutorem & successorem sibi asciscendum, sed tota es potestas residebat penes Imperatorem & concilium provinciale. Thomaf. *cit. n. 8.*

6. Resp. sextò. Post annum Christi. 1000. res hæc se aliquantò aliter habuit, dum pro impetrando Coadjutore cum futura successione cæpit recurri quoque ad Papam, non tamen declinato regum consensu & cleri suffragio; ut patet ex eo, quod dum Sanctus Aragonum in Hispania Episcopus à Gregorio VII. peteret licentiam sibi asciscendi successorem, præsentavitque hunc in finem duos clericos, quorum alteri ipse & Rex averent Episcopatum illum conferri, Papa rejectis illis clericis, utpote concubinâ natis, monuit Episcopum, ut sibi prius aliquem adjungeret clericum, curas suas & functiones in eum refunderet, probatumque per annum & repertum idoneum Romanam mitteret, cleri totius testimonio instructum,

unâ cum charta regia, quâ regis assensus declaratur; tunc enim talem non passurum repulsam. Thomaf. *loc. cit. c. 59. n. 1.*

7. Resp. septimò. Posterioribus verò sæculis ante Tridentinum coadjutoria illa quoque perpetua in beneficiis inferioribus à summis Pontificibus gratiosè & specialiter concedi solebant. Garc. *de benef. p. 4. c. 5. n. 22.* Et quidem facile, ut Barbofa *juris eccl. l. 3. c. 10. n. 32.* juxta formulam, quam ponit Mandos. *ad reg. cancell. 11. q. 6.* Nascentibus tamen postea ex inde variis abusibus regimini ecclesiastico valde noxiis, penitus eas abrogavit Tridentin. *sess. 2. c. 7.* Remouch. *c. 3. n. 15.* Garc. *l. c. n. 23.* ac ita quoque edito regio à Ludovico XIII. Galliarum Rege anno 1629. Coadjutoria hæc ad Canonicatus & parochiales ecclesias prescripta sunt teste Thomaf. *l. c. c. 59. n. 10.* ac ita observatum est tempore Pii V. & Gregor. XIII. usque ad tempora Sixti V. à quo non obstante Concilio, tales Coadjutoria concessa denuo, & tempore Clementis VIII. concedebantur in dignitatibus, canonicatibus & portionibus cathedralium & collegiarum ecclesiarum, & aliqua, licet pauca, in parochialibus absque derogatione dicti Concilii. Garc. *loc. cit. n. 24.* Barbof. *loc. cit. n. 33.* Et sic hodie ait de suo tempore Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 47. & seq.* passim Conceduntur à sede Apostol. tales Coadjutoria perpetua, modò ad id porrigantur literæ commendatitiae Episcoporum, etiam per modum Epistolæ missæ attestantes, similem concessionem Coadjutoria Ecclesia utilem esse. et si petatur Coadjutoria ad aliquam præbendam in Cathedrali vel Collegiata, tunc quidem servatur, quod sufficienter literæ missivæ, seu epistola solius Capituli, vel majoris partis illius, quamvis Episcopus non scribat; & statim, si persona prætendens Coadjutoriam est aliàs idonea ad tale beneficium, ad illius & proprietarii instantiam conceduntur similes gratia, quoad rectorias autem seu beneficia curata raro conceduntur, sed aliquando transeunt &c.

*Questio 316. Coadjutoria an sit beneficium ecclesiasticum?*

Respondeo Coadjutoria neque temporalis, neque cum futura successione est verè ac propriè beneficium. Barbof. *loc. cit. n. 50.* Gonz. *loc. cit. n. 40.* & 64. Azor. *institut. mor. p. 2. l. 3. c. 2. q. 4.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. §. unico. n. 36.* Castropal. *tract. 3. d. 1. p. 9. n. 1.* ubi: Coadjutoria alia est cum jure succedendi in beneficio, alia sine tali jure; quocumque modo concedatur Coadjutoria, non est beneficium, Remouch. *c. 8. n. 19.* Tondut *qq. benef. p. 2. c. 1. §. 3. n. 3.* ubi: nec temporalis Coadjutoria, nec perpetua propriè appellatione beneficii venit. Per neutrum enim harum Coadjutoriarum confertur jus in re, sed solum per illam, quæ est cum futura successione, confertur jus ad rem, Barbof. *l. c.* Tondut. *l. c. n. 4.* Castropal. *l. c.* Fagn. in *c. nulla. de concess. prab. n. 54.* nam per Coadjutoriam temporalem conceditur solum functio & regimen beneficii non quidem jure, habitu aut potestate, sed solo facto. Castropal. *l. c.* adeoque accedit propriè ad naturam vicariæ temporalis, quæ beneficium dici nequit, utpote cujus natura est, ut sit perpetuum, hoc est, aptum durare toto tempore vitæ possessoris, & sic, si non actu, saltem habitu, perpetua: Coadjutoria verò hæc non potest dici perpetua, quæ non Coadjutoris, sed Coadjuti morte terminatur: Tondut. *loc. cit.* Sic quoque Coadjutor cum futura successione jus nullum habet in beneficio, nec respe-



Au tituli, nec respectu possessionis; quamvis jus habeat quoddam noviter creatum circa facultatem coadjuvandi. Fagn. *loc. cit.* & n. 66. Et si per Coadjutoriam cum futura successione titulus & jus in beneficio Coadjuti daretur, duo forent ejusdem beneficii possessores & intulati. Coadjutus enim beneficio suo non privatur, sed verum ejus nomen & jus penes eum remanet, etsi sit impotens illud administrare. Tondut. *cit. n. 4.* & 5. non obstante *c. tua nos. de cler. agror. ubi: ab administratione debet removeri.* Quia intelligitur de administratione, non quod ad potestatem, sed quod ad exercitium, à quo Rector leprosus ob scandalum & horrorem est arceus, & Coadjutor subrogandus. Castrop. *loc. cit.* Garc. p. 4. c. 5. n. 5. & 6. citans gl. *ibid. v. administratio. n. 8.* Abb. *ibidem n. 4.* Suarez. *tom 5 de censur. d. 51. s. 2.* Navar. *cons. 1. de cler. agror. & c.* Uti idipsum, nempe Coadjutoriam non esse beneficium ex eo patet, quod per obitum vel cessionem Coadjutoris non vacet beneficium, sed solum per cessum vel decessum Coadjuti, unde & in literis Coadjutoria dici solet, quod, cum primum tale beneficium per cessum vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem Coadjuti, vel alio quovis modo, vacare contigerit, & sic eodem Coadjutoria officio cessante, conferatur & assignetur eidem N. & in corporalem possessionem illius & annexorum jurium & pertinentiarum autoritate apostolica inducatur & defendatur; & sic per obitum Coadjutoris non vacat beneficium, sed cesset coadjutoria. Gonz. *loc. cit. n. 65.* & seq. citans Put. *decis. 226. n. 3. l. 3.* ubi etiam n. 11. & 12. dicitur, quod in Coadjutoria dari non potest continuatio primæ juris & tituli, nec fictio non vacationis. Proinde jam Papa concedendo Coadjutoriam non providet absolute de beneficio, illud absolute conferendo, sed ad effectum providendi necessitati ecclesie. Barbof. *loc. cit. n. 51.* citans Burlat. *decis. 78.* tamen si Coadjutoria tales cum futura successione provisiones palliatas vocet Mandos. *in reg. de imperat. benef. vac. per obit. familiar. Cardin. q. 30. n. 3.* apud Gonz. *loc. cit. n. 47.* differt tamen ab aliis provisionibus canonicis, seu veris ac puris collationibus, quod per has acceptatas acquiratur provisio jus in re, etiam ante possessionem. Remouch. *cit. c. 8. n. 22.* Quamvis Coadjutoria uberior & efficacior sit electione & presentatione acceptatis in eo, quod licet & hæc conferant solum jus ad rem, non tamen ejusmodi jus producat effectum regularum Cancellaria, uti fit in Coadjutoria. Remouch. *loc. cit. n. 23.* Sic quoque Coadjutor talis fictus dicitur beneficiatus. Fagn. *loc. cit. n. 54.* citans Rot. *in Salamant. Coadjutoria 25 Junii 1593. coram Penix,* & Coadjutor Canonici Canonici fictus. Tondut. *loc. cit. n. 6.* Ventrigl. *loc. cit. n. 37.* Card. de Luca. *de Canonici. d. 6. n. 10.* Gonz. *loc. cit. n. 107.* ubi: Coadjutor vocatur Canonici fictus, & ideo Canonicis veris præferri non debet; cum semper verum ficto præferri debeat. Barbof. *loc. cit. n. 52.* citans Monet. *de optian. q. 8. n. 148.* Ludovic. à Saravia. *de jurisdict. ad-junctior. q. 29. n. 33.* Item Barbof. *de Canon. & dignitat. c. 29. n. 31.* citans Garc. p. 4. c. 5. in addit. post n. 130. dub. 28. & licet sedeat post omnes Canonicos, id tamen non est ex eo, quod sit Canonicus junior, sed quia non est verè Canonicus Barbof. *ibid. n. 33.* Videri quoque beneficium secundum quid, quatenus producit titulum præventivum seu habitualem & initialem, ut Put. *decis. 478. l. 2.* adeoque jus fictum in re operaturum plenos effectus demum per cessum vel decessum Prælati, ait Remouch. *c. 12. n. 4.*

*Questio 317. Coadjutoria cum futura successione in dignitate num sit dignitas vel Prælatura.*

**I.** Respond. primò, non esse verè dignitatem. Barbof. *de can. & dignit. loc. cit. 29. n. 31.* (ubi etiam ex Garfia subdit, propterea commissionem factam dignitati non transire in ejus coadjutorem, non solum, quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum) Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. §. unico. n. 35.* ubi etiam, quod Coadjutor non possit eligi in Judicem synodalem aut etiam Apostolicum; quia non dicitur verè habens dignitatem.

**2.** Respond. secundò: Coadjutorem aliquem cum futura successione in Episcopatu non posse dici Prælaturam illius Ecclesie; quia Coadjutoria non dicitur beneficium sed officium, toto jure remanente penes Coadjutum: & licet Coadjutor per acceptationem Coadjutoria acquirat jus in re, nempe in ipso officio Coadjutoris, non operatur tamen jus tale, ut Ecclesia dicatur spectare ad Coadjutorem. Tondut. *qq. benef. p. 3. c. 194. n. 3.* Quemadmodum itaque Coadjutor dicitur Canonici fictus respectu illius Canonici Coadjuti, ita Coadjutor Prælati alicujus ecclesie dicitur Prælatus fictus talis ecclesie: quod voluisse videtur Remouch. dum *loc. cit. n. 20.* inquit: vocant nonnulli Coadjutorem administrantem Prælaturam fictam, quasi habeat titulum pariter fictum.

**3.** De cetero num Coadjutor Prælati v. g. Episcopi, dici possit simpliciter Prælatus verus ex hoc ipso officio Coadjutoria, in quo jus habet, meritò dubitatur. Pro negativa facit, quod sicut, qui nomine & loco beneficiati administrat beneficium, exinde non est aut dicitur beneficiatus, ita, nec, qui munia prælaturæ incumbentia exercet, seu Prælaturam alieno nomine, nempe ipsius veri Prælati exerceat, exinde non videatur dicendus Prælatus. Pro affirmativa tamen stare videntur Remouch. *c. 12. n. 32.* ubi Coadjutor cum futura successione licet tantum respectu Coadjutoria admittit dicitur Prælatus. Gonz. *cit. gl. 5. §. 9. n. 2.* ubi ait: Coadjutor est Prælatus, & uti talis habet curam animarum, & n. 3. uti talis Prælatus habet plenam & liberam administrationem, pro quo citat multos textus. Parisius quoque *de resign. benef. l. 7. q. 20. n. 17.* ait: Coadjutor ita (hoc est, pro cura animarum) *statu dicitur Prælatus.* Pro quo citat Archid. *in c. quamvis. 7. q. 1. n. 6. gl. in c. 2. 7. q. 1.* Innoc. *in c. de rectorib. de cler. agror.* Verumtamen loquitur de Coadjutore creato Episcopo in partibus infidelium cum onere coadjuvandi Episcopum alium non merè titolarem, ut patet, dum mox subjicit: & omnibus notus est stylus vulgaris Curia. Nam quando datur Coadjutor alicui Episcopo, ille Coadjutor fit Episcopus in partibus infidelium, id est, nullatenentium, cum onere, ut coadjuvet. N. de quali Coadjutore etiam dubitari non possit, quin sit Prælatus ratione characteris sui episcopalis, dubitari tamen ad hoc potest, num quæ præcisè Coadjutor Episcopi sit verus Prælatus.

*Questio 318. Coadjutoria num sit resignatio, & subjiciatur publicationi.*

**I.** Respondeo ad primum, quamvis Coadjutoria cum futura successione imaginem referat resignationis. Remouch. *c. 8. n. 26.* Sitque in aliis quibus similis illi. Tondut. *qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 21.* citans Cavalci. *decis. 116. n. 4.* videaturque habere



habere naturam illius *Garc. de benef. p. 11. c. 3. n. 275.* vel etiam vim habeat resignationis, quatenus conceditur cum consensu Coadjuti, qui consensus, ut *gl. in c. beneficium. de regular. in 6.* vim resignationis habet *Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 9.* & sic in Coadjutoria locum habeat regula de consensu. *Gonz. loc. cit. n. 10.* citans *Put. decis. 108. n. 1. l. 2.* Hæc ipsa tamen qualiter intelligenda, explicat *Gonz. n. 69. & seq.* Non tamen etiam talis Coadjutoria cum consensu Coadjuti est resignatio. *Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 23.* *Garc. loc. cit. nec propriè dici potest resignatio.* *Gonz. loc. cit. n. 69.* Sed multum à resignatione differt, & aliud longè est resignatio, aliud deputatio Coadjutoris cum futura successione. Nam per resignationem effectum sortitam titulus abdicatur à resignante, per Coadjutoriam verò talem non solum titulus, verum etiam possessio non abdicatur, sed utrumque remanet penes Coadjutum, unde moriente Coadjuto beneficii vacat per obitum illius. *Tondut. loc. cit. n. 18. & 19.* citans *Cavaler. ubi ante. n. 5.* Unde jam licet requiratur consensus Coadjuti (in quantum licet capax consentire) ille tamen consensus non habet vim resignationis, sed solum operatur, seu servit ad tollendum odium, sive quò minus odiosa sit Coadjutoria respectu Coadjuti. *Remouch. c. 5. n. 30.*

2. Respondeo ad secundum. Resignatio non subiacet publicationi, seu regulæ de publicandis. *Tondut. loc. cit. n. 20.* ubi timiditatis arguendi sunt illi, qui publicari faciunt Coadjutorias ad instar resignationum. Quia regula de publicandis locum non habet nisi in beneficiis vacantibus per resignationem, ut patet ex Bulla *Gregor. XIII. de super edita. & n. 22.* ubi pro hoc citat *Barbos. ad Trident. sess. 23. c. 7. n. 9.* *Garc. loc. cit. ubi, quòd constitutio illa Gregorii non procedat in Coadjutoriis cum futura successione, etiam si fiat cum consensu Coadjuti; cum, ut dictum, non habeant naturam resignationum, adeoque iis verba dictæ Constitutionis adæptari nequeant; cum in Coadjutoriis capi non possit possessio intra sex vel novem menses à tempore data, & ita, ut inquit *ibid.* *Garc.* sine dubio tenendum, quamvis aliqui de hoc dubitaverint, & aliquæ Coadjutoria sint publicata. *Gonz. loc. cit. n. 72.* ubi, quòd constitutio dicta locum non habet in Coadjutoriis; cum non sint resignationes aut iurium cessiones. *Et n. 69.* ostendit, his non obstantibus, quæ dixerat *n. 9.* nempe quòd vim resignationis habeant istæ Coadjutoria; nam ut ait id minus est propriè, nimirum ad effectum, ut requiratur consensus Coadjuti, & quòd præstatio consensus habeat vim renunciationis, id solum procedere ait *n. 70. & 71.* quando consensus est, ut provideatur alteri statim, simpliciter, perfectè, irrevocabiliter de beneficio suo; hic autem, qui consentit futura successioni, consentit solum, ut post mortem suam, & non se vivente, beneficium suum obveniat alteri, ac proinde non possit inducere resignationem. Idem, nempe, quòd non subiaceant regula cancellaria & constitutioni *Gregorii XIII. de publicanda renunciat, tenet Ventrigl. Tom. 2. annot. 13. §. unico. n. 57.* *Remouch. cit. c. 8. n. 26. & c. 12. n. 5.* ubi, quòd nullum nascatur præjudicium in non publicando & intimando illis gratiam Coadjutoria, ad quos admissio seu traditio possessionis pertinet, possit tamen præsentare Coadjutor ad capiendam possessionem Coadjutoria, seu ad illius obtinendam executionem, Quinimo soleant istius modi gratia quantocius intimari, ne contingente*

*P. Lenvenii Tract. II. De Coadjut.*

vacatione, prætextà causâ ignorantia quicquam sinistra obveniat.

*Quæstio 319. Num Coadjutoria cum futura successione subiaceat regulæ & Cancellaria?*

**R**espond. negativè. *Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 38. & 39.* ubi licet id asserat expressè de Coadjutoris temporalibus; idem tamen etiam sustinere debet ob rationem, quam adducit, utpote quæ pari omnino modo militat pro Coadjutoriis perpetuis. Ait enim, id ideo esse, quia Coadjutoria ista temporales non sunt beneficium, adeoque non vacent nec vacare possint in aliquo ex mensibus dictæ regulæ, sed cessant & extinguuntur, cessante vita Coadjuti.

*Quæstio 320. Coadjutoria cum futura successione num præbeant titulum ordinationis?*

**R**espond. negativè. *Garc. de benef. p. 2. c. 5. n. 131.* *Ventrigl. tom. 2. annot. 13. §. unico. n. 37.* *Barbos. de canon. & dignit. c. 29. n. 39.* citans *Monet. de opt. c. 4. q. 8. n. 169. & c.* Nemò enim ad titulum de futuro, & in spe, etiam certa ad beneficium, quod expectat, ordinari potest, cum Concilium Tridentinum requirat titulum de præsentè. *Garc. loc. cit. n. 130.* Secus tamen est seu ordinari poterit, si fortè ratione Coadjutoria talis haberet congruam; tunc enim ad titulum illius ordinari posset, non tanquam ad titulum beneficii, sed illius juris percipiendi congruam assignatam tanquam ad titulum pensionis. *Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 16.* *Barbos. Ventrigl. l. cit. Garc. loc. cit. n. 132.* citans *Navar. de oratione c. 20. n. 10.* & plures alios. Et sub hac quoque conditione habitæ congruæ intelligendus videtur *Gonz. loc. cit. n. 8.* dum indifferenter & simpliciter ait, aliquem titulo Coadjutoria perpetua ordinari posse, stante etiam Tridentino. *sess. 21. c. 2.*

*Quæstio 321. An Coadjutoria inducat incompatibilitatem cum beneficio tam habito quam habendo à Coadjutore?*

**R**esp. Coadjutoria cum futura successione, dum actualem deservituram habet, inducit incompatibilitatem ad effectum retentionis; non quidem quia beneficium est, sed quia officium est habens actualem administrationem incompatibilem cum residentia quam requirit beneficium; beneficia enim illa (idem est de officiis, sive dum unum est officium & alterum est beneficium) simul retineri non possunt, quorum obligationibus simul satisfieri nequit. *Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 123.* *Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 30.* *Remouch. c. 12. n. 37.* *Tondut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 33.* contra *Gonz. Mendez Lulitan. l. 4. diversor. juris argum. c. 1. n. 8. & per totum, quem sequuntur Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 64. & 65.* *Chok. ad reg. 8. gl. 1. n. 22.* hac rixositate, quòd Coadjutor talis non teneatur residere præcisè; cum beneficium non habeat; sed solum causativè, id est, si non resideat, non lucretur fructus, & ob illos admissos teneatur satisfacere Coadjuto. Hinc jam obtentâ Coadjutoriâ tali, & si non vacet ipso iure beneficium præhabitu habens incompatibilitatem cum servitio Coadjutoria, dimitrendum tamen est, & retineri non potest sine dispensatione. AA. *idem.* Nisi fortè, ut *Tondut. & Garc.* in literis Coadjutoria caveatur, quòd non teneatur dimittere prius obtentum, nisi eveniente successione, & sic jam præviè cum tali dispensa-

L

spensa-



penſatum ſit. Similiter, ſi poſt obtentam Coadjutoriam Coadjutor aſſequatur beneficium tale cum ea incompatibile, exſpirat Coadjutoria; & non poteſt vi illius in beneficio Coadjuti ſuccedere. Garcias, Tondutus, Caſtropalao *ll. cit.* Unde jam etiam in Bulla Coadjutoriali debent ſub pœna nullitatis exprimi alia beneficia, quæ Coadjutor habet, & viciffim in aliis proviſionibus aliorum beneficiorum exprimenda eſt Coadjutoria. Remouch. *loc. cit. n. 36.* citans Barboſ ad Trident. ſeſſ. 25. c. 7. n. 41. de quo infra pluribus. Ad rationem verò illam in contrarium adductam ex Gonz. dicit Garc. *loc. cit. n. 57.* illam deſervituram & reſidentiam Coadjutoris eſſe præciſam, & illum ad eam compelli poſſe; quia ipſe ſe obligavit & conſenſit tali obligationi. Sed de onere reſidenti & deſervendi Coadjutoris infra. Quæ contra hæc obmoveri poſſent ex non vacatione beneficii propter aſſectionem alterius incompatibilis, quamdiu iſtus primi adepti non eſt realis & fruſtuofa poſſeſſio; hæc inquam, vide ſoluta inferius, ubi de expiratione Coadjutoria.

*Quæſtio 322. An Coadjutoria pariat privilegium fori?*

**R**eſpond. Coadjutor carens omni beneficio, & ſolum etiam primam tonsuram habens, gaudet privilegio fori, modò habitum & tonsuram clericalem deſerat, & inferviat eccleſiæ ( uti hæc requirit Trident. ſeſſ. 23. c. 6. ad hoc, ut clerici in minoribus ſolum conſtituti, nullum beneficium Ecclieſiaſticum habentes fruantur privilegio fori. Cardin. de Luca ad Trident. d. 24. n. 11.) Garc. p. 4. c. 5. n. 97. & 98. Barboſ. de can. & dignit. c. 29. n. 42. citans plures alios, Caſtrop. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 21.* Remouch. *cit. c. 12. n. 33.* Cardin. de Luca *loc. cit. n. 15.* Coadjutoria enim ad hunc effectum æquipollent beneficio. Carol. de Luca ad Ventrigl. annot. 13. tom. 2. n. 2. & Coadjutor receptus ad adminiſtrationem dicitur filius Eccleſiæ titularus. Remouch. *cit. c. 12. n. 37.* Secus tamen eſt & non gaudebit privilegio fori, ſi non inferviat Eccleſiæ; quia Coadjutoria non eſt beneficium ecclieſiaſticum. Garc. *loc. cit.*

*Quæſtio 323. Coadjutoria num pariat affectionem: ſive an, ſi præmoriatur Coadjutor: beneficium remaneat affectum Papa, quò minus ab Ordinario aliàs illius collatore provideri nequeat, Coadjuto moriente in menſe Ordinarii.*

**R**eſpondet negativè Lotter. l. 2. q. 25. n. 31. (ceteri n. 33. dicat, per conſeſſionem Coadjutoria intrate reſervationem ſeu affectionem ad favorem Coadjutoris) Ventrigl. tom. 2. annot. 3. n. 55. citantes pro hoc Garciam p. 5. c. 1. n. 174. ubi tamen is potius inclinatur in contrarium cum Pureo, quem citat *decis. 226. n. 14. l. 3.* & expreſſè addit: *idem videtur* ( nempe quòd ex datione Coadjutoria naſcatur affectio) quando Coadjutoria eſſet ſubreptitia ſeu invalida, & ſic non haberet locum futura ſucceſſio, quæ eſt acceſſoria ad Coadjutoriam. pro quo etiam citat Mandol. de ſignat. grat. tit. de Coadjutor. verſ. Coadjutoria habebat. & Put. *decis. 98. l. 2.* contra Carol. de Luca ad Ventrigl. *loc. cit. n. 5.* Tondutum qq. benef. p. 2. c. 3. §. 1. n. 7. ubi expreſſè: *per deputationem Coadjutoris cum futura ſucceſſione affectio beneficii inducitur, quamvis*

Coadjutor decederet, antequam Coadjutor literas intromiſſet, vel Coadjutoris officium exercere caſiſſet; tunc enim ex tali manus appoſitione beneficium ita cenſetur affectum, ut illud nullus inferior conferre poſſit. citat pro hoc Rotam. *decis. 570. n. 2. p. 1. recent.* & in ea plures pro hac ſententia allegari ait, vide à nobis dicta ſupra. *quæſt. 313.*

*Quæſtio 324. Quale jus Coadjutoria conferat Coadjutori?*

**R**eſpond. præter plura ſparſa de hoc in antecedentibus, Coadjutori vivente Coadjuto per Coadjutoriam jus nullum quaritur in beneficio, reſpectu cujus eſt Coadjutor, neque reſpectu tituli, ſed tantum jus quoddam noviter creatum circa facultatem coadjuvandi; & ipſum ſimplex officium penitus à beneficio diſtinctum, nec quidpiam aliud aut obtinere aut poſſidere ex propria perſona cenſetur. Lotterius l. 2. q. 25. n. 30. ſic quoque ait Tondutus. p. 3. c. 194. n. 2. ait: Coadjutor in vita Coadjuti non habet in Episcopatu jus in re, ſed ſolum jus ad rem, quod jus ad rem licet ſit conſiderabile quòd diſpoſitiones facientes mentionem de jure quaſito non tollendo, ut Gonz. gl. 5. §. 9. n. 79. non tamen eſt tale jus, quòd operetur, ut beneficium dicatur ſpectare ad Coadjutorem. & n. 3. ſubdit: Coadjutor quidem habet jus in officio Coadjutoris, ſed non in beneficio. Fagn. in c. ex parte. de cler. agrot. n. 6. ubi: per hujusmodi gratiam præventivam acquiritur Coadjutori in beneficio jus ad rem, quòd eventiente vacatione per obitum Coadjuti efficitur jus plenum, adeo, ut non requiratur pro Coadjutore nova collatio, ſed abſque aliquo miniſterio gratia Coadjutoria ex primo jure ſibi conſeſſo effectum ſortiatur; cum Papa in iſtis Coadjutoris ex nunc pro ut ex tunc faciat collationem juxta deciſionem Rotæ in Tirafon. Coadjutoria 8. Novemb. 1599. coram Penia, quam verbo tenus recitat Garcias p. 4. c. 5. n. 138. Plus aliquid velle dicere videtur Remouch. etiam quòd ad rem ipſam plus non dicat, c. 12. d. n. 2. ubi ait: quidam etiam Coadjutoria talis conſeſſat jus in re, ſi effectus conſideretur. Cum enim ratio, cur præſentatio, electio, &c. dent jus dumtaxat ad rem, in eo conſiſtit, quòd procedant à perſonis inhabilibus vel non conſtitutis in dignitate; ſeu quibus non competit facultas conferendæ canonice institutionis; uti &, quòd poſt ejuſmodi actum deſideretur alius actus, nempe institutio, confirmatio; gratia autem Coadjutorialis procedat à Papa, penes quem ſtat plenitudo juris can. nec ſit opus ulla alia proviſione poſt obitum Coadjuti, videtur acquiri Coadjutori jus in re. Ac denique n. 4. addit: quidquid ſit, licet non producat jus in re verum ſeu propriè, propter particulas: *ex nunc pro ut ex tunc;* certum tamen eſt producere titulum præventivum ſeu habitualem & initiale, proindeque jus in re fictum operatum plenus effectus demum per ceſſum vel deceſſum Prælati, & ſic videatur beneficium ecclieſiaſticum ſecundum quid.

*Quæſtio 325. Effectus alii Coadjutoria quinam ſint?*

**R**eſpond. Ceterorum effectuum, quos parit Coadjutoria, nomine venire poſſunt, Coadjutoris obligatio, potestas, jurisdictio, præſeſſentia, jura aliæve emolumenta, de quorum ſingulis ſub ſpecialibus titulis in ſequentibus,



## CAPUT SECUNDUM.

De Causa materiali & efficiente Coadjutoria, sive in quibus beneficiis, & à quibus concedatur.

Quaest. 326. Quanam beneficia sine capacia Coadjutoria temporalis?

**R**espond. primò: Beneficia omnia & quaecunque majora, duplicia cujuscunque generis & nominis, curam aliquam, jurisdictionem vel administrationem habentia, & per consequens etiam officia ecclesiastica. Remouch. de Coadjutor. c. 6. n. 1. Sicutaque Praelatis, Rectoribus utriusque sexus praeminentiâ vel dignitate quavis, etiam seculari fulgentibus, modò jurisdictionem aliquam vel administrationem habuerint, dari tales Coadjutores, dum ob senium, morbum aliudve impedimentum non sunt amplius pares; & in speciatim curatis, aut ad officium aliquod in ecclesia obligatis. Remouch. c. 7. n. 1. & 2. Sic in specie Coadjutor dari potest Archidiacono. c. consultationibus. de Cler. agror. & ibi Fagn. n. 2. Episcopo & Praelatis superioribus. c. ex parte. tit. eod. Fagn. loc. cit. Rectoribus parochialium. c. de Rectoribus. tit. eod. Fagn. loc. cit. Habentibus personatum vel quodcunque beneficium certi ministerii & officii. Fagn. loc. cit. n. 3. citans Hostien. in c. consultationibus. n. 1. Abbat. Fagn. n. 4. Archid. in c. fin. n. 2. de suppl. negl. Praetor. in 6. & alii apud Fagn. Generali perpetuo Religiosis. Fagn. n. 5. ex Anchor. conf. 118. n. 7. Tusch. lit. c. concl. 402. n. 5. ubi, quòd tali, si fit decrepitus & inutilis, debet dari Coadjutor; non autem debet amoveri in totum, vel privari.

2. Resp. secundò: Secus est de beneficiis simplicibus, etiam Canonicatibus. Remouch. loc. cit. n. 2. & c. 14. n. 6. ubi, quòd beneficia simplicia, nempe Canoniciatus, nequeant esse subiectum materiale Coadjutoria simplicis seu temporalis, idque, ut addit in parenthesis, impossibilitate juris & facti. Dantur enim Coadjutoria temporales in favorem Ecclesiae & Coadjuti; dum autem illis beneficiis nulla administratio, nullumque regulatiter onus annexum, quam legendi horas, vel ad summum exercitium Ordinis; & Ecclesia in utroque, dum ob infirmitatem suam ad id inhabiles sunt, gratosè dispensat, relictis iis integris fructibus, quorum aliam partem in Coadjutorem illum temporale erogare debuissent. Hinc, inquam, cessat ille beneficiati infirmi favor, uti & ecclesiae eo ultro cedentis. Remouch. num. 2. & 3. Et si forè talibus beneficiis incumbat onus dicendi sacra aliquot, debet autem forè curare ea legi per alios dato stipendio, non exinde ad supplendum hoc onus legendi sacra illa dicentur eorum Coadjutores. Satis id ipsum quoque patet ex eò, quòd SS. Canones, dum agunt de constituendis Coadjutoribus temporalibus horum beneficiorum, nullam faciendo mentionem meminerint

R. Leuten. Traict. 11. De Coadjut.

solùm eorum, quibus incumbit cura animarum, administratio, dignitas, vel officium aliquod, quorum exercitium impediretur per infirmitatem Coadjuti in grave Ecclesiae & subditorum detrimentum, uti videre est ex can. 17. q. 1. & seq. ubi de Coadjutore dando Episcopis & Rectoribus parochialium morbo gravi & incurabili impeditis, & ex rit. de Cler. agror. ubi in posterioribus capitibus mandatum dari Coadjutores Episcopis & Rectoribus parochialium; in prioribus verd, ubi agebatur de simplicibus presbyteris factis idoneis & infirmis sicut Pontifex de Coadjutoribus illis dandis, permittitque illis integram fructuum perceptionem, veritâ simpliciter Missae celebratione ob debilitatem vel scandalum. Remouch. loc. cit. à n. 4.

Quaestio 327. Quanam beneficia sine capacia Coadjutoria perpetua?

**R**esp. primò: Coadjutoria perpetua non cadunt in beneficia simplicia, quae nullam administrationem habent, utpote quae unica est harum quoque Coadjutoriarum materia, seu causa materialis. Remouch. c. 6. à n. 9. Wamef. in Jure Pontif. conf. 3. n. 33. ubi, quòd dum beneficium neque in temporalibus, neque in spiritualibus ullam administrationem habet; sed titulo tenus tantum dignitas est, alioqui per omnia simplex beneficium, quod sub simplici tonsura obtineri potest, nullam requirens residentiam, deficiente hac materia administrationis, quae Coadjutoriarum unica & sola causa est, ut Rebuff. in praeb. tit. reprob. benef. viven. impetrat. gl. 7. n. 592 illius obtinendi Coadjutoriam nullus potest esse color. Wamefium verd loqui de Coadjutoria perpetua, patet ex ipso statu controversa, quam ibi tractat. Praterquam enim, quòd Coadjutoria haec (quod illis cum temporalibus commune est) secundum ezymon nominis intrinsecè respiciant administrationem, officium seu onus aliquod, in quo ferendo, quia alter est insufficientis; indiget coadjuvatione, adeoque beneficia carentia tali administratione eas veluti ex natura rei excludant per leges quoque positivas, & sic veluti ab extrinsecò ab iisdem beneficiis excluduntur, illaque earum redduntur incapacia, ut patet ex c. 1a & 2. de concess. praeb. & c. de stand. eodem rit. in 6. ubi, etiam expressè solùm provisiones, gratiae preventivae, expectativae aliaque promissiones super beneficiis necdum vacantibus reprobentur & inhabentur (ita etiam ut nulla sint, nec unquam revalidati possunt aut effectum aliquem directè aut indirectè, aut alio quovis modo sortiri absque expressa sanatorio & dispensatione, ut Remouch. cit. c. 6. num. 12. citans Abb. in c. 1. de concess. praeb.) nulla facta mentione explicita Co-

L 2

adjc



adjutoriarum, nihilominus & Coadjutoria perpetua, utpote in se continentes gratiam preventivam & concessionem tituli seu beneficii vacaturi cum clausula: *ex nunc prout ex tunc*: prohibita intelliguntur. Remouch. *loc. cit.* n. 15. Quin & quoddam Coadjutoria simplicium beneficiorum censi debent omni jure reprobata subiciantur iisdem odiis & nullitatibus, quibus merè expectativa, luculenter expressèq; disposuit, & dubium omne sustulit Tridentinum *sess. 15. c. 7.* ubi post damnatas quasque provisiones hereditariae successione imaginem referentes tanquam odiosas & PP. Decretis contrarias, idem in Coadjutoriis cum futura successione observari mandat sub iisdem penis, excipiendo solum Episcopatus & Monasteria. Remouch. n. 17. & 18.

2. Secundò videmus nihilominus absque eo, quòd inde Ecclesia aut Coadjutor commodi quicquam habeat, aut sublevaminis, in solius Coadjutoris gratiam in istiusmodi beneficiis simplicibus, ut Canonatibus, Coadjutorias istiusmodi concedi, uti id frequens esse in Italia & Hispania in Canonatibus Cathedralium, & Collegiarum testatur Card. de Luca *ad Trident. d. 45. num. 9.* quod utique valde ac rectè fieri à Sede Apostolica dispensatorio modo, & de plenitudine potestatis, quam habet in beneficiis, modò id fiat ex certa ejusdem sedis scientia, dubitandum non est; cum, ut idem Cardin. *loc. cit. num. 1.* competat Papæ potestas dispensandi generaliter Conciliis generalibus, multòque magis huic Tridentino ob decretum illi in fine adjectum, de quo supra. Verumtamen ait Remouch. *cit. c. 6. à num. 26.* passim ejusmodi Coadjutorias nulliter & subreptitè impetrari sub fictis & commentitiis narratis, quasi ad sublevamen Ecclesie & Coadjuti, sequentibus tamen aliis clausulis directè contrariis ab omni onere narratorum pro clausula finali adjectorum dispensatricibus per Scriptores corrupto stylo extensis; ac proinde sint planè ridiculæ & elusoriae Tridentini, ac mentis summi Pontificis; quippe quòd contineant meram expectativam seu provisionem paliatam, ut Mandos. *ad reg. 32. q. 30. num. 1.* apud eundem Remouch. maximè atenta clausula: *ex nunc prout ex tunc.* operante perfectionem actus collationis, ut idem Mandos. *loc. cit.* de præse, effectu collato post obitum Coadjuti. Ac proinde jam etiam, ut Remouch. *num. 28.* cum hæc Coadjutoria respectu simplicium beneficiorum in sua forma & materia sint per Trident. æquè prohibita ac merè expectativa & gratia preventiva, gratia seu provisiones desuper quomodocunque extensa non possunt convalidari per ficta narrata, & formam plane commentitiam & omni effectu destitutam; vanumque est, quòd velint auctoritatem Papæ tollere omnem suspensionem, & de illicito facere licitum; quia id verum est accedente certa scientia concedentis, & in facto jure communi aut conciliari non permisso vel aliter disposito (lex enim dispositiva tantam vim habere non solet, quantam prohibitiva) non verò in gratiis per importunas petitiones concessis, & in casibus per Oecumenicum Concilium damnatis, & expressè & maximè uti contra bonos mores prohibitis; nam tunc, cum nulla consuetudo qualiscumque vel lex rationi & bonis moribus expressè universalis Ecclesie Concilio corroboratis contraria sit tolerabilis, ut

dicitur *c. veritate, d. 8.* voluntas Papæ non præsumitur, nec simplex derogatio sufficit absque perfecta scientia & causationabili & vera, minime ficta. Remouch. *loc. cit.* n. 30. ubi etiam ait, minis proinde sufficere generales derogationes inferi solitas ex stylo Scriptorum Coadjutoris Canoniceatum.

3. Resp. secundò: Coadjutoriarum perpetuarum, si Tridentinum spectetur, capacia sunt solum beneficia majora, nempe Episcopatus & Monasteria, veluti solum excepta ab eodem Concilio vetante Coadjutorias cum futura successione. Remouch. *cit. c. 6. n. 19.* ubi in genere fatendum in Concilio Tridentino sola beneficia duplicia, idque majora, nempe Episcopatus & Monasteria tanquam tantummodo excepta in eodem Concilio esse subiectum materiale Coadjutoriarum cum futura successione.

4. De cætero, num eadem exceptione conciliari, implicite saltem, contineantur & alia beneficia jurisdictionalia aut curata, nempe dignitas & Rectoria pastorales Episcopatu & Abbatibus inferiores, ut sunt Archidiaconatus, Prapostura Decanatus, Pastoratus, merito dubitatur. In partem affirmativam inclinat Remouch. *cit. c. 6. à n. 24.* dum ait, ea illa beneficia majora comprehendendi sub ratione finali dicta exceptionis; quia sæpe concurrunt causa legitima, quibus plurimum interesse potest Ecclesie & subditorum, ut Coadjutores dentur similibus Prælatibus & Rectoribus, servatis tamen solemnitatibus ejusdem Concilii. Et sicut Episcopatus & Monasteria Concilium permittit dari Coadjutorias perpetuas in compensationem laborum, quidni pari modo Prælatibus aliis & Rectoribus parochialibus, qui vices eorum suppleant, censeatur permittere clausulam futuræ successione per modum accessionis & in compensationem, præsertim si ii vivente Coadjuto salarium nullum accipiant. Illud saltem verum, quòd addit Remouch. *loc. cit. n. 25.* Papam saltem facilius pro causa qualitate, & æquitate ac bono Ecclesie subditorumq; salute supplere & derogare posse dicto *c. 7. sess. 25.* Porro illud mirandum, quod Card. de Luca *loc. cit. à n. 7.* & ex eo verbotenus Carol. de Luca *ad Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 9.* dicat, in Italia & Hispania, ubi observantia Tridentini magis viget, pene nullum esse Coadjutoriarum perpetuarum in Ecclesiis Cathedralibus & Metropolitanis usum, bene tamen in Ecclesiis & beneficiis inferioribus, puta in parochialibus vel in dignitatibus & Canonatibus Cathedralium & Collegiarum, quando justa causa infirmitatis vel gravis ætatis accedat. In Germania vero & Gallia, ubi observantia Concilii non ita viget, facilius concedantur hæc Coadjutoria in Episcopatus & Monasteriis ex justa causa examinari solita in S. Congregatione consistoriali, id inquam mirandum; cum Concilium expressè permittat illas Coadjutorias in Cathedralibus & Monasteriis, in aliis verò vetet.

Quæstio 328. An in Papatum cadat Coadjutoria?

1. Respond. primò: Summo Pontifice præsenio aut infirmitate reddito inhabili dari non potest ab alio Coadjutor; deficit siquidem persona aut Collegium auctoritate, aut jurisdictione eo superius, ut patet Remouch. *c. 7. n. 4.*

2. Re-



2. Reſp. ſecundò: Nec ipſe ſibi Coadjutorem cum futura ſucceſſione aſſumere poteſt, aut ſaltem non expedit; ſed ejus inidoneitas ſive in ſpiritualibus ſive in temporalibus ſupplenda per Camerarium aliòſque Officiales. Remouch, *loc. cit.*, inquit, ſic in primitiva Eccleſia ſeu ipſius incunabilis reſolutum; cum Clemens I. denominatus per Petrum in ſucceſſorem, ne ipſius exemplum induceret conſuetudinem Eccleſia pernicioſam, renunciavit, remiſitque ad electionem judiciùmve Eccleſia, ut Bellarmin. *de Rom. Pontif.* l. 2. c. 5. ubi, quòd Petrus paſſione ſua imminente B. Clementi Sedem episcopalem reliquit; Petro autem mortuo Clemens in Sede apoſtolica ſedere noluit, donec vixerunt Linus & Cletus, qui ipſius Petri Adjutores in episcopali officio fuerant juxta Epiphani. *heresi* 27. Verumtamen non reluſcere in hoc ſpeciem Coadjutoria, de qua hic, patet ex eo, quòd Petrus Linum quòdam vixerit, aſſumpſerit quidem in Adjutorem, non autem in ſucceſſorem; è contra Clementem designavit in ſucceſſorem, quem non conſtat ab eo adhibitum in Adjutorem. De cætero, quàm fuerint Pontifices Romani alieni ab invehendis hujusmodi Coadjutoris in ipſam Sedem apoſtolicam, conſtituendisque ſucceſſoribus ſibi, conſtat ex ſequentibus. Dum Bonifacius II. ut inquit Thomalia. *in veteri & nov. Eccleſia diſcipl.* de benef. p. 2. l. 2. c. 57. num. 10. ex Baron. *ad annum Chriſti* 531. ipſemet ultus, quam canonicis Regulis inuſſerit, contumeliam, flammiſ abſumpto coram Clero & Senatu eo decreto, quo Vigilium Diaconum ſucceſſorem ſibi curaverat deligi. Dum Bonifacius III. in Concilio Romæ coacto decrevit, ne de Pontificis ſuperſtitis ſucceſſore unquam tractaretur, ſed non niſi tertio de poſitionis die ejus adunato Clero & filiis Eccleſia tunc fiat electio. Thomali. *loc. cit.* ex Baronio *ad annum* 606. n. 8. Dum Martinus I. captivus abduſtus Conſtantinopolim, Clero juſſo eligere ei ſucceſſorem, ipſe in *Epistoſa ſua* 15. expreſſè teſtetur, nunquam id, nempe ſubrogationem ſucceſſoris, ex quacunque abſentia Pontificis contigſſe, & ſe ſperare neque id impoſſerum futurum; quia in abſentia Pontificis Archidiaconus & Archipreſbyter & Primicerius repræſentant locum Pontificis. Dum verò ſeneſcente ſæculo duodecimo Cæleſtius III. morti proximam conſilium inivit ſubrogandi ſibi Cardinalis S. Prifeæ, quem ſibi adjunxerat nexu arctiſſimo curatum omnium conſcium, & pontificalium functionum adminiſtrum; ſed quia tunc nulla ſuppetebat perſecutio, adeoque non uni Eccleſia utilitati ſerviebant ea conſilia, invidiſſima conſtantia reſtitere Cardinales; & ſic res ad effectum deduſta non fuit. Baronius *ad annum* 1198. & ex eo Thomali. *loc. cit.* c. 59. n. 5. Quòd ſi etiam quidam alii Pontificum ſuos designavere ſucceſſores (præterquam id non fecerint unico veluti contextu aſſumendo illos in Coadjutores, & ſimul in ſucceſſores designando) fecerunt id adacti graviffimis, & in certis perſecutionum diſcriminibus, & non niſi invitante Clero, aut etiam Cardinalium Collegio, aut certè designatione illa ab aliis approbanda, ut videre eſt apud Thomali. *cit.* c. 59. n. 3. 5. & 6. ubi etiam, quòd certum de cætero fixumque fuerit omnibus æmulari potiùs Gregorii VII. conſtantiam, qui, ut Malbeſb. l. 3. p. 108. refert, rogatus à Cardinalibus, ut Papam conſtitueret, B. Petri exemplum referentibus, qui lætentis Eccleſia

P. Laurentii Tract. II. De Coadjutor.

rudimentis vivens Clementem præfecerat, negavit ille, idem exemplum ſecutorum, quod ab antiquo Concilio eſſet vetitum.

Quæſtio 329. An eidem dari poſſint plures Coadjutores, & pluribus coadjuvandis unus?

1. Reſp. primò: quod ſpectat primam quaſtionis partem, & ſermo eſt de Coadjutoris perpetuis, patet, eam locum habere non poſſe; cum eidem Coadjuto ſucceſſere nequeant plures ſimul in eodem beneficio illius. Secus tamen videtur, ſi Coadjutoria illa perpetua reſpicerent diverſa ejuſdem Coadjuti beneficia. Sed neque pluribus coadjuvandis dari poſſe videtur unus Coadjutor cum ſucceſſione; dum ex eo, quòd ea plurium beneficia inter ſe incompatibilia in unam perſonam confluere nequeant, niſi fortè diſpoſitativè, concedi ſimul nequit ſucceſſio illa reſpectu plurium beneficiorum ab iſtis coadjuvandis habiturum.

2. Reſp. ſecundò: ſi ſermo eſt de Coadjutoris temporalibus, videtur primò, dari poſſe uni Coadjutores plures, dividendo inter eos onera & adminiſtrationem Coadjuti, Caſtopal. *tract.* 13. d. 1. p. 9. n. 5. Quemadmodum eidem dari poteſt Coadjutor quò ad adminiſtrationem temporalium, & relinquendo eum ſibi quò ad ſpiritualia; eò quòd quò ad iſta, non verò quò ad hæc adminiſtranda Prælatuſ reddituſ ſit inidoneus. Videtur quoque ſecundò poſſe unum pluribus dari Coadjutorem, dum onera, adminiſtrationes & obligationes ſub eundem ab uno iſto Coadjutore ſunt compatibiles. vide de hoc Jo. Andreæ. *ad c. conſultationibus. de Cler. agrot.* n. 11. ex quo ferè ea omnia, quæ ſunt de Coadjutoribus hiſ non perpetuis ad literam ferè exſcripſiſſe Cardinalem, Butr. Anchar. Abb. Jo. de Anan. ait Fagn. *ad cit. c. conſultationibus.* n. 22.

Quæſtio 330. A quo concedi poſſint Coadjutoria perpetua?

Reſpond. Tameſi olim ante Tridentinum, dum gratia præventiva erant in uſu, quidam voluerint ipſis adeo Ordinariis tribuere facultatem concedendi Coadjutorias perpetuas in beneficiis, quorum collatio quovis meſe ipſis competiſſet Remouch. c. 5. n. 7. modò tamen ſolus Papa, & quidem diſpoſitativè tantum hæc Coadjutorias, qualiacumque ſint beneficia, concedere poteſt. Fagn. *in c. nulla. de conſeſ. præb.* n. 68. ubi: Coadjutoriam perpetuam, etiam in beneficiis inferioribus, dat ſolus Papa, qui ſolus contra Canones diſpenſare poteſt, Caſtopal. *tract.* 13. d. 1. p. 9. num. 7. citans Azor. *Inſtit. mor.* p. 2. l. 3. c. 2. q. 2. Tondutus *qq. benef.* p. 2. c. 1. §. 13. n. 27. Remouch. *loc. cit.* citans Redoan. *de ſimon.* p. 2. c. 19. n. 5. Mandol. *de ſignat. grat. tit. Coadjutoria. verſ. ſi tamen Papa.* Barboſ. *juris Eccleſ.* l. 3. c. 10. n. 33. Laym. *ad c. bona de elect.* n. 5. Ventrigl. *tom.* 2. *annor.* 13. n. 17. Garc. *de benef.* p. 4 c. 5. n. 16. Patif. *de reſign.* l. 6. q. 5. n. 15. & l. 7. q. 20. n. 14. Gonz. *gl.* §. 9. n. 91. Lambertini. *de jurep.* l. 2. p. 1. q. 6. a. 20. n. 3. & ſeq. Proinde jam illas concedere nequit Legatuſ Apoſtolicuſ de Latere. Gonz. *cit.* n. 91. Garc. n. 19. Caſtop. Tondut. Barboſ. *ll. cit.* cum Gambato *de offic. & poteſt. Legati.* l. 3. de Coadj. n. 13.



*Quæſt. 331. Coadjutores temporales quis poſſit concedere Episcopis & illis majoribus?*

**R**espond. ſolus Papa. Barboſ. *loc. cit. n. 21.* citans Gambar. *ubi ante. n. 4.* Campanil. *in diſſerſ. juris Rubr. rub. 7. c. 6. n. 105. &c.* Gonz. *loc. cit. n. 34.* citans Jacobat. *de Conciliis. l. 4. a. 3. n. 16.* Abbat. *in c. ſin. de Cler. agror. n. 5.* Butrium. *n. 14. &c.* Remouch. *loc. cit. n. 2.* Caſtrop. *loc. cit. n. 5.* Azor. *ubi ante. ubi etiam, quòd ex poteſtate pontificia Episcopus ſenio, valetudine gravatus aut aliter impeditus perpetuò poſſit de ſui Capituli vel majoris partis illius conſilio & aſſenſu unum vel duos Coadjutores auctoritate apoſtolica aſſumere. Si verò Episcopus fuerit demens, Capitulum aut duæ ejus partes eadẽ auctoritate apoſtolicã id poſſint. Et ſi Episcopus ſenio, morbo, aut aliàs impeditus nolit ſibi aſſumere Coadjutorem, res ſit deferenda ad Pontificem. Unde jam hodie dum Episcopo ſuffraganeo agrotanti Coadjutorem temporalem dare nequit Archiepiſcopus ſeu Metropolitanus, juxta *c. unicum. de Cler. agror. in 6.* ubi expreſſum, dationem Coadjutorum Episcopis & ſuperioribus Prælatis eſſe de cauſis majoribus, & ad ſolum Papam pertinere. Neque huic decretali contraria eſt illa *ex parte. de Clerico agror.* quia ibi Archiepiſcopus ille non dedit Coadjutorem Episcopo provinciali auctoritate ordinaria, ſed ut Sedis Apoſtolica delegatus, ut patet *ex c. mandamus. Fagn. in c. ex parte. n. 1.* citans Cardinalem in *idem c. n. 4.* Abb. *n. 3. &c.**

*Quæſtio 332. Coadjutorias temporales quis concedere poſſit Prælatis, aliis Episcopo inferioribus, aliisque beneficiatis?*

**R**espond. id poſſe Episcopos & Legatos Apoſtolicos. Fagn. *in c. nulla. de conceſſ. preb. n. 67.* ubi: *Licet Coadjutoria temporalis in inferioribus Prælatis dari poſſit ab Ordinario, ad quem ſpectat deſtitutio vel ceſſionis admiſſio. pro quo citat. c. de Reſtoribus. &c. ſin. de Cler. agror. & ibidem Jo. And. Abbat. Barboſ. juris Eccl. l. 3. c. 10. n. 22.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. n. 5.* ubi expreſſe, quòd Reſtori ſenio conſecto Episcopus dare poſſit Coadjutorem, pro quo citat Tuſch. *lit. c. concl. 402. n. 7. &c.* Remouch. *c. 5. n. 2. & 5.* ubi expreſſe id ait de Archidiaconi & beneficiatis curam aliquam habentibus, & addit: *habita ſemper ratione ſubjectionis, quã nimirum coadjuvandus ſubjicitur Episcopo ſeu Ordinario.* Gonz. *loc. cit. n. 36.* citans Jo. And. *in c. ſin. de Cler. agror. n. 7.* Butr. *in c. 3. n. 10.* Abb. *n. 5.* Gamb. *ubi ante. n. 3.* ſubdens rationem ex Gonz. quam approbat Barboſ. *loc. cit.* quòd ſicut Episcopi, Legati, Nuncii hos inferiores inſtituere & deſtituere ex cauſis, ita majore ratione poſſint iſdem dare ex cauſis Coadjutores temporales.

2. Limitanda tamèn reſponſio primò, ut non procedat in Dignitatibus majoribus electivis, puta Praepoſituris, Decanatibus & ſimilibus; reſpectu enim horum Legatum Apoſtolicum (multòque magis Episcopum) non poſſe conſtituere Coadjutores, etiam temporales, & Papam non ſolere ſine conſenſu Capitulum, obſtantibus in Germania Concordatis, tradit Remouch. *cit. c. 5. n. 4. & 6.* Limitanda ſecundò, ut non procedat in beneficiis juris patronatus Laici, ita ut neque reſpectu illorum Legatus aut Episcopus poſſit, nec Papa ſoleat concedere Coadjutorias temporales ſine conſenſu Patronorum. Remouch. *loc. cit.* citans Lambert. *de jure pat. l. 2. p. 1. q. 6. a. 2. n. 1.*

*Quæſt. 333. A quibus concedi poſſint Coadjutores temporales Abbatibus ſimilibuſque Prælatis Regularibus, vel etiam non Regularibus, exemptis tamen.*

**R**espond. ad primum: Tameſi de jure communi Episcopus, uti Monaſteriis vacantibus œconomum, ita etiam Abbatibus conſtituere poterat Coadjutorem; modò tamen, dum Sedis Apoſtolicæ privilegio Religionis ferè omnes ab Episcoporum & aliorum Ordinariorum juridiſtione exemptæ ſunt, ſi contingeret de aliqua cauſa juſta oportere dari Abbati alicui Coadjutorem, datio talis Coadjutoris ſpectaret ad Abbatem generalem, ſive ad diſſiniſtorium, in qua re, quemadmodum per privilegium ſummorum Pontificum hæc proviſio Coadjutoris, ſicut & tota alia Religionis adminiſtratio, data eſt Religionis Prælatis; ita etiam eorum Prælatorum in hoc negotio decreta obſervanda ſunt, & uniuſcuſque Congregationis conſtitutiones à Sede Apoſtolica approbatæ inſpiciendæ. Ita ferè Tambur. *de jure Abb. rom. 1. d. 13. quæſtio 1. & 2.*

2. Reſp. ad ſecundum: Abbatibus aliſque Prælatis, etiam non Regularibus, exemptis non niſi à Papa dari poteſt Coadjutor temporalis. Remouch. *c. 5. n. 2.* Tambur. *loc. cit. n. 3.* citans Gambar. *ubi ſupra. n. 5.* Barboſ. *de off. Episc. allegat. 50. n. 8.* Quarant. *in ſum. Bullar. v. Archiepiſcopi auctoritas. n. 9.* & alios.

*Quæſt. 334. An igitur Prælatis aliſque eccleſiarum curatarum Rectores propria auctoritate ſibi aſſumere nequeant Coadjutores ad tempus ſolum, eſi non pro tota ſua vita?*

**R**espond. quilibet non poteſt propria auctoritate aſſumere Coadjutorem, imò nec ſubſtitutum; cum id ſoli Episcopo agrotanti de conſenſu Capituli ex ſpeciali gratia concedatur. Remouch. *c. 10. n. 4.* Poſſe tamen ipſoſmet ſibi aſſumere non tam Coadjutorem quam Vicarium temporalem, id eſt, pro tempore durantis impedimenti, v. g. morbi curabilis & temporanei, tradit Fagn. *in c. ex parte. de Cler. agror. n. 4. in ſine.* ubi: *eo caſu (nimirum dum morbus curabilis eſt & temporalis) ipſemet Prælatus poterit ſibi Vicarium temporalem conſtituere, quidquid incautè in contrarium ſcripſerit Garcias de benef. p. 4. c. 5. n. 4. & in c. conſultationibus. tit. eod. n. 12.* citans Hoſtienſ. *in c. Clericos. de off. Vicar.* Quamvis enim auctoritas inſtituendi Vicarios perpetuos in beneficiis ſit penes Episcopos. *c. ex frequentibus. de inſtitut.* ita ut nequidem Vicarius generalis Episcopi ſine ſpeciali mandato tales Coadjutores ſeu Vicarios perpetuos deputare poſſit; cum ex generali commiſſione Vicariatûs non poſſit quem privare ſeu deſtituere beneficio. Sbroz. *de Vicar. Episc. l. 2. q. 212. n. 1. & ex eo Barboſ. Jur. Eccl. l. 3. c. 10. n. 15.* citans Narbonam *de appellat. à Vicar. ad Episcop. p. 1. n. 120.* Ricc. *in pr. p. 4. reſolut. 545. &c.* Curati tamen & Vicarii perpetui Vicarios temporales ſine licentia Episcopi aſſumere ſibi poſſunt, modò ſi ut noti, & de eorum promotione conſent, & non obſtet ſtatutum ſynodale; hodie tamen approbari debent ab Ordinario, uti & deputari ab illo in caſu *cap. 7. ſeſſ. 7. & c. 6. ſeſſ. 21.* Tridentini. ita ferè Fagn. *l. cit. n. 13.* ſic quoq; tradit Tuſch. *lit. c. concl. 402. n. 8.* Coadjutores dari poſſe pro cura animarum, & iſta Coadjutoria, quando non eſt in toto, ſed in parte miniſterii, eſt favorabilis, & permiſſa ſine Superioris titulo; ſecus, ſi detur in toto & pro tota cura; quia eſt odioſa & non permiſſa.



## CAPUT TERTIUM.

De Cauſa finali & motiua Coadjutoria, ſive quando, & ob  
quas cauſas concedenda.

*Quæſtio 335. An, & qualiter conſeſſio Coadjutoriarum requirat cauſam.*

**R** Eſpondeo: Cauſam requiri juſtam ad hoc, ut licet concedatur Coadjutoria tam temporalis quàm perpetua, perſpicuum eſt ex principio illo generali, quòd actus omnis honeſtus requirat motiuium juſtum. Unde dum non niſi ob ambitionem & importunitatem impetran- tum concederentur, minimè licita & honeſta foret illa conſeſſio, qualiter à Papa concedi illas, præſumendum non eſt. Sed & ad valorem earum requiri cauſas à Tridentino approbatas, mani- feſtum eſt ex ejuſdem Concilii decreto ſeſſ. 25. c. 7. adeoque ſine illis à parte rei exiſtentibus à Papa fraudulentiſſis narratiuis circumuento ſubrepti- tione obtentas eſſe nullas & invalidas; quidquid ſit de eo, num conſeſſa à Papa ſciente cauſas obten- tas non ſufficere, ſint validæ ob plenitudinem po- teſtatis, quam iſ habet in beneficialibus.

*Quæſtio 336. Quæ ſit cauſa finalis legitime, & de jure concedendarum Coadjutoriarum temporalium?*

**R** Eſpond. Non eſt alia quàm favor eccleſia- rum parochialium, vel earum, quarum Re- ctoribus incumbit cura, juridiſtictio vel adminiſtra- tio, uti & fidelium iſtis ſubditorum, nec non ip- ſius coadjuvandi, ne nimirum aſſiſto adderetur aſſiſtio, dum iſ ob ſenium inſtitutamve reddi- tus inſufficiens & inidoneus amoveretur, ſubro- gato illi Rectore alio. Remouch. c. 9. n. 2. prout hæc patent ex toto titulo de Cleric. agror.

*Quæſtio 337. Quæ ſit cauſa finalis legiti- ma Coadjutoriarum cum futura ſucceſ- ſione?*

**R** Eſpondeo primò: Cauſam principaliter moventem ad earum conſeſſionem ex- preſſis verbis indicari & conſtitui à Tridentino *loc. cit.* nempe urgentem neceſſitatem, aut evi- dentem utilitatem eccleſiarum. Paris. de reſign. l. 7. q. 20. n. 5. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 82. Remouch. c. 9. Pignatell. tom. 4. conſultat. 137. n. 1. Ventrigl. *loc. cit.* ubi etiam, quòd licet *loc. cit.* Tridentinum loquatur de Coadjutoribus dandis Prælatiſ, id ta- men etiam procedat in Coadjutore dando Re- ctori curato, prout reſtantur DD. communiter, qui in hiſ cauſis Coadjutoria indiſtinctè loquuntur de Epifcopo, & Rectore.

2. Reſpondeo ſecondò: quia tamen hæc Coadjutoria includit quoque gratiam futura ſucceſſionis, pars quoque cauſa finalis eſt favor ipſius Coadjutoris, non tamen alio modo quàm ſecundario in ordine ad aſſeſſionem finis prin- cipalis. Dum enim aliàs raro inveniuntur perſo- næ habiles, & qualitatibus requiſitis inſtructæ,

quæ vellent hoc onus coadjuvandi gratis ſuſcipe- re (maximè ubi nullum Coadjutori actu ſubeunt admiſtrationis onera datur ſtipendium) & qui- dem cum juſto timore, ne poſt obitum Coadjuti impenſosque ſuos labores pro utilitate & neceſ- ſitate Eccleſiæ inidoneis ſeu minùs dignis autho- ritate eorum, quibus jus collationis vel alterius diſpoſitionis competeret, promovendis cedere cogereatur, Concilium ad faciùs obvian- dum neceſſitati Eccleſiæ cenſerit non denegandam gra- tiam futura ſucceſſionis per modum acceſſionis in compenſam laborum; dum multa concedi ſo- lent per modum acceſſionis reſpectu principalis, quæ ſeorſum denegarentur. Ad hæc nil æquius ſit, quàm ut ille, ut ſupra dictum ex Lotter. qui ex diſpoſitione, maximè pontificia, inventus eſt ap- prus, onùsque Prælati ſupplevit, etiam poſt il- lius obitum cæteris præferat, etiam æquè aut magis idoneis. Remouch. c. 9. n. 5 & ſeq. Quin & dari hæc Coadjutorias (intellige ſecundariò) propter bene merita antecedentia Coadjutoris, ſatis indicat Fago, in c. nulla. de conſeſſ. præb. n. 61. & 62. ubi: Coadjutoria, quæ de jure datur (hoc eſt temporalis) non datur propter bene merita aut in fa- vorem perſona, cui conceditur, ſed ob Eccleſiæ neceſſita- tem; hodierna autem Coadjutoria (id eſt, quæ eſt cum ſucceſſione) datur ex gratia & in favorem Coadjuto- ris & Coadjuti. Dum verò ſubdit, Coadjutorias hæc perpetuas duas continere gratias æquè prin- cipales, unam in favorem Coadjutoris, alteram in favorem Coadjuti (utpote qui, eſt inidoneus, ſuz tamen relinquitur prælatura) non loquitur com- paratè ad eccleſiam, reſpectu cujus favor iſte Co- adjutoris & Coadjuti habet ſe, ut quid minùs principaliter intentum. Tradit nihilominus Tuſch. lit. c. conſuſ. 403. n. 5. & 6. dari etiam cum futura ſucceſſione principaliter hiſce expreſſis: Datur Coadjutoria cum futura ſucceſſione, & eſt ratio; quia futura ſucceſſio ſola directa non debet dari, ſed bene datur acceſſoriè & in conſequentiam; imò etiam datur cum futura ſucceſſione principaliter. Citat pro hoc Put. de iſ. 226. in fine. l. 3. Porro hic notandum cum eodem Tuſch. d. n. 7. quòd ſi ſucceſſio futura venit acceſſoriè (uti verba cum futura ſucceſſione important diſpoſitionem acceſſoriam) ea locum non habeat, niſi Coadjutoria habuerit ſuum effe- ctum; cum acceſſorium eſſe nequeat ſine prin- cipali. c. Acceſſorium. de Regul. Juris.

*Quæſtio 338. In quo conſiſtat neceſſitas illa & utilitas Eccleſiæ, principaliter movens ad concedendas præcipuè Coadjutorias per- petuas?*

**R** Eſpond. Reſpectu Coadjutoriarum tempo- raliu de jure concedi ſolitarum attenditur unicè neceſſitas & utilitas procedens ex impedi- mento, ſenio aut infirmitate Coadjuti. Remouch. *loc. cit.* c. 9. num. 10. Et reducuntur cauſæ omnes ad



impotentiam vel negligentiam Coadjuti non vultis vel non volentis deservire beneficio ejusve, oneri plenè satisfacere, Castropal. *tract. 13. d. 1. p. 9. n. 4.* Respectu vero Coadjutoriarum perpetuarum consideratur necessitas & utilitas illa aliunde quoque resultans, sive attenditur, & sufficit generaliter quæcunque necessitas aut utilitas, etiam ad extra ex facto prætergo vel futuro procedens. Remouch. *loc. cit.* loquitur enim Tridentinum non taxativè aut determinatè, sed generaliter omnino de necessitate & utilitate quacumque ex quocunq; facto in damnù vel favorem Ecclesiæ resultante; adeòq; ut ait Remouch. pinguis & luculentius in favore Coadjutoriarum cù futura successione disposuit Tridentinum quam jura vetera respectu temporalium. Porro inter has dictam necessitatem & utilitatem invehentes causas considerabiles potissimum sunt, prout à Remouch. *n. 11.* enumerantur, divisiones, alienationes, contentiones, bella intestina, quæ frequenter oriri solent, sede aliqua, potissimum episcopali (dum ei regiminis quoque politici suprema & principalis adjuncta auctoritas) vacante, pendenteque termino ad eligendum dato inter competitorum ambitiosos, unde non rarè Ecclesiæ ruina, statùque politici subditorumque excidium: quibus malis & periculis per dationem Coadjutoris juxta præscriptam à Tridentino formam securè occurratur. Si quidem eveniente morte Coadjuti tacitè ex facta sedis dispositione ipso jure & facto sine ulteriore strepitu aut discrimine, metu vel scandalo ipsa Præstura veluti continuatur in Coadjutorem, dum ei hoc ipso nascitur jus in re absque eo, quodd alio titulo aut canonizatione gratiæ aliòve quovis adminiculo egeat, quam actu executivo, capiendo nimirum possessionem naturalem salvo juramento &c. Remouch. *n. 11. & 12.* ubi etiam *num. seq.* de modo diverso, quo S. Sedi exercenti quoque in temporalibus principalem & supremam potestatem soleat provideri; dum nimirum pendente infirmitate aut inidoneitate Pontificis Cardinalis patronus aliq; officiales cuncta sub sigillo S. Sedis expediunt: sede vero vacante per obitum Papæ illico Cardinales Electores, vix dato nullo intervallo, conclave ingrediuntur ad electionem novi Pontificis, Camerario S. Sedis tanquam illius curatore seu mamburno absque alia designatione castrum, propugnacula & principalem auctoritatem administrante.

*Quæstio 339. Qualiter senium sit causa concedendi Coadjutoriam, & qualiter iustificandum?*

**1.** Respondeo ad primum. Senium est causa sufficiens ad dandum tam Episcopis quam aliis Prælatibus & ecclesiarum parochialium Rectoribus Coadjutorem tam temporalem quam perpetuum, seu cum futura successione. Paris. *de resign. l. 7. q. 20. n. 6.* Ventrigl. *tom. 2. annor. 13. n. 5.* Barbof. *jur. eccl. l. 3. n. 7.* Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 21.* Fagn. *in c. consultationibus. de cler. egrot. n. 17.* Tuschus *lit. c. conclus. 402.* loquentes de Coadjutoria temporali, vel saltem indifferenter, ut dum dicunt, Episcopo posse dari Coadjutorem ob senium. Pignat. *tom. 4. consult. 137. n. 2.* Fagn. *in c. nulla. de concess. præb. n. 63.* Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 51.* expressè loquentes de Coadjutoria perpetua.

**2.** Estque senium causa se solà sufficiens ad dandum Coadjutorem. Sic supponere videntur citati AA. & etiam si alia corporis imbecillitas non ac-

cedat. Fagn. *loc. ult. cit.* ubi Coadjutoria bodierna (id est perpetua) indistinctè dari solet canonicis sexagenariis, etsi aliàs imbecillitate corporis non sint gravati, ut passim servari videmus. Et sic sentire videntur AA. paulò post citandi, censentes sufficere ætatem 55. annorum, si cum ea concurrat infirmitas, dum aliàs volunt sufficere non nisi 60. vel 70. annos.

**3.** Porro quis in ordine ad hunc effectum Coadjutoriz dicatur senex, AA. non conveniunt. Coadjutor perpetuus, ut detur, sufficere in coadjuvando sexaginta annos, tenent Fagn. & Pignat. *ll. cit.* Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 84.* ubi: *quando conceditur* (intellege hæc Coadjutoria cum futura successione, de hac enim loquitur, ut patet ex antecedentibus) *propter ingravescentem ætatem Coadjuti, verificanda est in ætate 60. annorum.* citat pro hoc Jo. And. Archid. Dominic. *in c. 1. de cler. egrot. in 6.* Mandof. *de signat. grat. tit. Coadjutoria.* Rotam in Tullensi Prioratus de Castinero. *11. Jan. 1552.* Sic constitutum in ætate 60. annorum dici senem & ætatis ingravescens, ut dari ei ex hoc capite possit Coadjutor simpliciter & absque eo, quod expressè meminerint Coadjutoris perpetui, tradunt Verall. *decis. 129 & seq. l. 1.* Ventrigl. *loc. cit. n. 5.* vel ut eum citat Pignat. *decis. 312. part. 13.* item Borrell. *sum. decis. tit. 9. de cler. egrot. & coadjutor. n. 1. tom. 1.* Alii ad hoc requirunt annos 70. Tusch. *lit. O. concl. 40. n. 2.* sic ait Gonz. *n. 86.* quando conceditur Coadjutoria propter senectutem narratam, tunc est probanda ætas 70. annorum. citat pro hoc Caputaq. *decis. 129. & 131. & 132. part. 1.* Sic expressè loquens de Coadjutoris temporalibus Fagn. *loc. cit.* ait, eas non dari nisi decrepitis, id est, annorum 70. vel alio morbo impeditis exercere officium. Alii sufficere ajunt 55. annos, dum accedit infirmitas; quia infirmitatis labores & alii excessus imminuunt ætatem, Gonz. *loc. c. n. 85.* citans Caputaq. *decis. 130. p. 1. & decis. 315. part. ead.* Tiraq. *in l. communiali 15. n. 6. & seq.* citatur quoque pro hoc à Ventrigl. Borrell. ubi ante *n. 2.* Verùm in his omnibus multum valere Judicis arbitrium, ut cognoscatur, quis verè dicatur senex ad hunc & alios effectum, consideratis omnibus circumstantiis Gonz. *loc. cit. n. 87.* citans Barbatiam *conf. 25. vol. 2.* Felin. *in c. quoniam frequenter. n. 6. ut lite. non contestata.* Gem. & Francum. *in c. unic. §. verum n. 2. de cler. egrot. in 6.* Mascard. *de probat. concl. 1301. n. 8.* Menoch. *de arbit. centur. 1. casu 59. n. 3.* juxta quod ait Ventrigl. *cit. n. 5.* ceteri verò AA. & melius, quis dicatur senex, ut ratione ingravescens ætatis ei dari possit Coadjutor, ajunt, remitti arbitrio Episcopi, qui id judicabit consideratis singulis circumstantiis personæ & complexionis Rectoris, ac qualitate & magnitudine cura & onerum, & aliis circumstantiis.

**4.** Resp. ad secundum. Dum una cum senio narrata fuit infirmitas, sufficit iustificari senium; quia senectus ipsa morbus dicitur perpetuus & incurabilis juxta Card. de Luca. *de benef. d. 78. v. 5.* ejus contrarium tradit Garc. *p. 6. c. 2. n. 195.* citans Rotam in Leodiens. *canonicat.* in qua dicitur, quodd Coadjutoriam impetranti narranti ætatem & alia impedimenta illius, cui datus fuit Coadjutor, non sufficiat probare impedimentum ætatis tantum, ut per Mandof. *reg. 11. q. 5. n. 7.* ejus etiam rationem præmiserat Garc. *à n. 191.* nempe quodd licet in scriptis ad lites ex pluribus narratis satis sit verificare unum, quod sufficeret ad movendum Principem; secus tamen sit in gratiosis, in quibus omnia sunt verificanda. Pro quo citat Mascard. *concl. 325. n. 24.* Guttier. *qq. can. l. 2. q. 15. n. 68. & 108.* Unde etiam



etiam, ut ait Garc. n. 196. verum non esset, quod tradit Navar. *conf. 7. de descrip.* cui adhaeret Sauch. *de matrimon. l. 8. d. 21. n. 4.* nempe quod dispensatione seu privilegio concessio ob plures causas etiam copulative narratas, quae omnes non sint de jure necessariae, satis sit, quod una justificetur sufficiens. Unde jam illud à potiore inferri videtur, quod, ut dictum fuit ex Ventrigl. & Gonz. ad narratam gravem aetatem conjunctam cum infirmitate justificandam sufficere annos 55. praeter hanc aetatem justificanda quoque sit infirmitas. Porro distinctionem hac in parte faciunt AA. inter aetatem ingravescentem & senilem. Sic enim ait Ventrigl. *loc. cit. n. 6.* quod si gratia Coadjutoria concessa est propter ingravescentem aetatem, justificare sufficit aetatem 60. annorum; si vero ob senilem, necessarium est justificandam aetatem 70. annorum. Et si concessa ob ingravescentem aetatem junctis infirmitatibus, sufficere, ut justificetur aetas 55. annorum.

*Questio 340. Infirmitas an & qualis sit causa sufficiens dandi Coadjutorem, & quomodo verificanda?*

1. **R**espondeo primò. Causa dandi Coadjutorem tam temporalem quam perpetuam, tam Episcopis quam aliis Praelatis inferioribus, & Ecclesiarum curatarum Rectoribus est corporis vel mentis infirmitas, Tusch. *lit. E. concl. 403.* loquens tam de Parochis quam Episcopis respectu Coadjutoria simpliciter. Wamei, *com. 1. conf. 24. n. 3.* Pignat. *loc. cit. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 15. n. 51. Paris. de resign. l. 7. q. 20. n. 7.* loquentes de Coadjutoria perpetua respectu Episcoporum. Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 19.* loquens expressè tam de Coadjutoria, quae datur simpliciter, quam de ea, quae datur in favorem.

2. Respondeo Secundo. Infirmitas illa corporis debet esse talis, ut impediatur Episcopum vel Rectorem curatum, quò minus exercere possit ea, quae muneri suo incumbunt. Fagn. *in c. consultationibus de cleric. egrot. n. 9.* & AA. paulò ante citati, Talis infirmitas erit v.g. respectu Episcopi, quae eum impediatur in festivitatibus solennibus celebrare, quae cogat illum abstinere à collatione ordinum, à consecratione Ecclesiarum, à visitatione diocesis, & similibus, unde imminet magnum periculum diminutionis cultus divini. Pignatell. *loc. cit.* ubi etiam, quòd propterea etiam invito dari possit Coadjutor. Sic itaque vetus quartana vel debilis infirmitas, quae non impedit propria negotia sua expedire, non esset justa causa dandi Coadjutorem, imò talis nihil periret, nisi per seipsum inferiret. Fagn. *in c. consultationibus n. 8. & 9.* Idem de veteri quartana al àve levi febricula, modico vulnere habet Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 8.* Praeterea debet esse perpetua sive perpetuò impediens exercitium officio & muneri Coadjuti incumbens. Cardin. de Luca. *de benef. d. 78. n. 4.* Fagn. *loc. cit. n. 10.* Ventrigl. *loc. cit. n. 8.* Pignat. Barbof. Tusch. Paris. *loc. cit.* ubi etiam id exemplificat in infirmitate durante majore parte temporis, & cum illo Barbof. Ventrigl. qui postremus etiam addit n. 7. ex Paulo de Rubéis, quod ad validitatem Coadjutoria dolores debeant esse continui, quod tamen non nimis crudè accipiendum: rectè enim ait Gonz. *loc. cit. n. 89.* quòd licet infirmitas debeat esse talis, quae praestet perpetuum impedimentum, non tamen obstat, quòd sit cum aliquo quietis intervallo. denique debet esse incurabilis sine spe recuperandae valetudinis Ventrigl. *cit. n. 7.* Fagn. *loc. cit.* Gonz. *loc. cit. n. 88.* citans Felium, *in c. quoniam frequenter. n. 6.* ut lite non contestata. Card. de Luca. *loc. cit.*

3. Resp. Tertio. Si propter corporis debilitatem narratam conceditur Coadjutoria, debet talis debilitas verificari, quae ut dictum, praestet perpetuum impedimentum, & sit sine spe futura prosperitatis. Gonz. *n. 88. & 89.* Ventrigl. *loc. cit. n. 10.* citans Paul. de Rubéis *devis. 237 tom. 3. divers. & clarioris decis. 308. n. 17. tom. 2. divers.* aliàs *part. 6. recent.* Card. de Luca *loc. cit.* qui tamen id ipsam limitat n. 5. nisi admixta sit gravis aetas, quae senectutem importet; tunc enim sufficeret verificare senectutem juxta dicta *quasi. preced.* quin & narrata infirmitas in impetratione Coadjutoria concludenter probanda Barbof. *juris eccles. l. 3. c. 10. n. 6.* ubi si quis impetravit Coadjutoriam sub narrativa, quòd aliquis canonicus non potest amplius in choro propter adversam valetudinem inservire, id concludenter debet probare. Diligenter quoque inspiciendus est tenor supplicationis ac literarum, an nimirum gratia concessa ex sola infirmitate, quae narrata esset tanquam unica, ad quam se Coadjucus & Papa arctarent, vel potius concepta per alternativam concipi solitam cum illis verbis, seu certis de causis animum nostrum moventibus. in hoc enim casu, si de facto adesset alia causa dicti impedimenti, quod ex facti circumstantiis verisimiliter seu perpetuum seu diu duraturum erat, cessante etiam justificatione infirmitatis, non per hoc gratia corrueret; cum neque Papa, neque Coadjucus se ad hanc causam arctassent, atque subsisteret altera causa, quae habilis & sufficiens, quae etiam cum jurata attestacione justificari potest, quamvis ex prudentioribus motivis ad speciem redacta non esset, sed implicitè contenta sub illa generalitate &c. ita ferè Card. de Luca. *loc. cit. n. 2. & 3.*

*Questio 141. An igitur etiam Episcopo necdum consecrato reddito inutili ob senectutem vel infirmitatem constitui possit Coadjutor?*

**R**espondeo negativè, sed esse in totum removendum. Tusch. *lit. C. concl. 402. n. 6.* Fagn. *in c. consultationibus de cleric. egrot. n. 7.* ubi, quòd Praelato ob morbum supervenientem facto inutili is amovendus non sit, sed dandus ei Coadjutor, perseverante illo interim in statu suo respectu tituli, etsi exercitio destitutus sit, quòd id inquam, fallat in electo in Episcopum & confirmato, qui ante consecrationem redditus est inhabilis; huic namque non dandum Coadjutorem, sed in totum removendum & non consecrandum, citat pro hoc *gl. in c. scripsit. v. quod autem. 7. q. 1.* & rationem dat hanc; quòd resset aliud adhuc scrutinium, & in illo transire non debet minus idoneus, ut *c. 1. de aetate & qual. A. de o. que illud; quòd in Praelato electus & confirmatus sine sua culpa Praelatura privari non debeat; intelligendum de Praelato non Episcopo.* Idem nihilominus expressè de Abbate confirmato ante consecrationem reddito inhabili, quòd de Episcopo tali tradit Tusch. *loc. cit.* secus tamen videtur de abbate, qui non consecratur.

*Questio 342. Quenam in specie sint infirmitates, propter quas dari possit Episcopo vel etiam aliis Praelatis aut Rectoribus curatorum beneficiorum Coadjutor perpetuus, vel etiam dari debeat Coadjutor temporalis.*

1. **R**espondeo sunt sequentes. Primò de perditum officium linguae seu loquendi, qui est casus, ob quem *in c. consultationibus.* dicitur Archidiacono



diacono non valenti loqui dandum Coadjutorem.

Fagn. in idem cap. 4. n. 14. Gonz. loc. cit. n. 24.

2. Secundò cæcitas. Paris. de resig. l. 7. q. 20. n. 8. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 51. Fagn. loc. cit. idque ex identitate rationis, seu potius majoritate, quæ est in privato linguæ officio. Fagn. ibid. & n. 41. ubi etiam citat pro hoc Hostienf. in princ. Jo. And. n. 14. Butr. n. 19. & c. in cit. c. consultationibus, uti & in sequentibus multis textibus juris civilis probat, quòd cæcus etsi ad novum magistratum prohibeatur aspirare, retinet tamen magistratum prius habitum. Quin &, quòd cæcus non solum non possit, sed & debeat obire munera, quæ consilio adimplentur; & quòd, prout S. Congregatio Interpr. Trid. definiit, cæcus non privetur voto suo, quòd aliàs haberet, si cæcus non esset. Secus tamen est, si non potest dari alicui Coadjutor ex eo, quòd unum solum oculum amisit. Fagn. loc. cit. n. 15. citans pro hoc Jo. And. Butr. ubi ante.

3. Paralysis. Gonz. loc. cit. n. 24. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 10. citans Riccium in pr. fori eccl. resolut. 494. n. 7. Scipio de Rubéis in Aphoris. Epif. v. Coadjutor. n. 6. juxta c. ult. de cler. egrot.

4. Epilepsia. Fagn. loc. cit. n. 16. citans cap. scripsit. 7. q. 1. Jo. And. in c. consultationibus. n. 6. & c.

5. Lepra. Gonz. loc. cit. n. 22. Paris. loc. cit. Barbof. cit. c. 10. n. 9. citans Majol. de irregular. l. 2. c. 18. col. 3. Henriq. in sum. l. 14. de irregular. c. 18. in princ. Campanil. in divers. juris can. Rubric. Rub. l. 1. c. 17. n. 154. & seq. Fagn. loc. cit. n. 19. juxta c. de Rectoribus & c. tua nobis. de cler. egrot. Quid & habenti curam animarum etiam in vito ex hoc capite dandum Coadjutorem tradit Campan. l. c. n. 160. apud Barbof. loc. cit. quin etiam Prælati & Rectores Episcopo inferiores propter lepram omnino amovetur à prælatione & beneficio; & hoc propter scandalum & abominationem populi. citat pro hoc Fagnanus loc. cit. n. 19. glossam in c. tua. de cler. egrot. v. administrationis Hostienf. in c. consultationibus. n. 1. in fine. Nec ob stare videtur c. de Rectoribus tit. eod. ubi, quòd Rector leprosus non amovetur, sed datur illi Coadjutor, cum ille textus juxta Hostienf. intelligatur de Episcopis, de quibus, quòd leprosi non amovendi, sed dandus illis Coadjutor, specialis hæc est ratio, quòd difficilius, quàm inferiores amoveantur. c. inter corporalia, & c. licet. de translation. Epif. & ideo non amovetur etiam ob lepram, prout etiam habet consuetudo. Hostienf. in c. de Rectoribus. Archid. in sum. 7. q. 1. & alii apud Fagn. loc. cit. n. 21. quos Papa in illis textibus per excellentiam vocat Rectores. Verum Fagn. ibid. in fine hæc habet: Tu dic melius, idem esse in Episcopo, ut scilicet propter lepram nullus amoveatur ex toto, sed detur illi Coadjutor; uti id ipsum fusiùs probat in c. de Rectoribus à n. 4. nempe titulum & habitum curæ remanere penes leprosum Coadjutorem; exercitium verò penes Coadjutorem; ac ita nihil esse speciale in leproso, ut propter scandalum & abominationem removendus omnino sit ab administrationis officio; cum idem sit in lepra, quòd in aliis infirmitatibus, ut nullo scilicet casu egrotò viventi alius substituat, nisi eo remanente juxta opinionem veterem & communiorum, ut testatur Abb. in c. tua n. 4. & pro qua est textus apertus in c. de Rectoribus, ut inquit Fagn. non cavillando literam, formatur siquidem ibi questio de leproso, & tamen Papa jubet illi dari Coadjutorem; ergo necessariò supponit, propter lepram cum non desinere esse Prælatum quòd ad jus & habitum curæ; quia aliàs non esset, qui coadjuvaretur, & sic deficiente principa-

li, nempe Coadjuto, deficeret & accessorium, nempe Coadjutor. Neque dici potest, hæc decretalem intelligendam solum de eo, qui non erat aded infectus leprâ, ut possit in collegio suo remanere. Cum hic intellectus repugnat appetè verbis textus, utpote quæ clarè loquuntur de totaliter infectis, ut patet ibi: lepra maculâ usque aded infectis, quod altari servire non possint, nec sine magno scandalo illorum, qui sani sunt, ecclesiam ingredi. Fagn. cit. n. 5. Neque dici potest intelligendam de Episcopo, qui propter lepram ex toto non amovetur propter viaculum arctius inter ipsum & Ecclesiam; cum textus loquatur expressè de Rectoribus ecclesiarum habentibus curam animarum, quorum appellatione ex proprietate vocabuli veniunt inferiores curati, juxta c. fin. de præb. c. ex transmissa. de decimis. c. ad audientiam il. 1. de Eccl. adif. Fagn. n. 5. Ad hæc c. de Rectoribus, loquitur de Coadjutore dando Rectori ab Episcopo, ad quod loqui non potest de Episcopis, ut pote quibus non dantur Coadjutores nisi à Papa Fagn. cit. n. 5. qui etiam n. 7. subjungit, parè modo intelligendum textum in c. tua, ubi dicitur, leprosum removeri ab administrationis officio; quia sacerdos leprosus privatur officio & actuali administrationis, retinet tamen dignitatem seu officium, quòd in jus sonat; quia illi præstanda nihilominus obedientia in his quæ utiliter mandat.

6. infirmitas mentis seu dementia, & furor. c. unico §. si verò. de cler. egrot. in 6. Tusch. l. C. concl. 402. n. 3. Fagn. in c. consultationibus. n. 23. Paris. de resig. l. 7. q. 20. n. 9. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 11. citans insuper Riccium in pr. or. eccl. p. 4. resol. 543. n. 4. Bertach. tract. de Epif. p. 2. l. 4. n. 24. Anchar. conf. 188. & c. qui posterior est Fagn. loc. cit. n. 40. loquitur de Generali perpetuo Humiliatorum, qui ex causa superveniens dementia à summo Pontifice amotus fuit ab officio Generalatus, & consuluit, literas ad instantiam partis deluper impetratas non valere, nec debere executioni mandari tanquam contra jus. & n. 7. Idem Anchar. rationem reddit; quia valetudo corporis dementia vel defectus alius superveniens absque culpa non est justa causa remotionis ab officio, sed dationis Coadjutoris. Unde etiam l. qui furore ff. de statu homin. & l. cum furiosus ff. de judic. dicitur, furiosum retinere Magistratum ante furorem obtentum. Fagn. loc. cit. n. 43. Tradit quoque Gonz. loc. cit. n. 93. juxta Navar. conf. 1. de cler. egrot. quòd licet impetrari non possit dignitas aut Canonicatus ejus, qui incidit in amentiam, possit tamen impetrari à Papa Coadjutoria cum futura successione dictæ dignitatis vel canonicatus ab aliquo, de cujus persona verisimiliter crederetur, quòd non caperet mortem illius, & tali casu dicit, se credere quòd Papa concederet illam Coadjutoriam præcedente commendatione Episcopi vel Capituli, cum redunder in utilitatem Ecclesie.

Quest. 343. An, & qualiter illiterato detur Coadjutor?

Respond. Illiteratus & imperitia est causa sufficiens dandi Coadjutorem. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 7. Ventrigl. rom. 2. annot. 13. n. 3. Gonz. loc. cit. n. 29. citans Cardin. conf. 20. n. 1. Hostienf. in c. quoniam, vers. sed si de off. Ordinar. Sic illiteratis & imperitis parochialium ecclesiarum Rectoribus, si aliàs honestæ vitæ sint, deputat i pif. opus tanquam Sedis Apostolicæ delegatus Coadjutores pro tempore. Barbof. loc. cit. n. 12. citans Sbrozium de off. Vicar. l. 2. q. 212. Leo in pr. fori eccl. p. 2. c. 2. n. 7.



n. 71. Ricc. in pr. fori eccles. decif. 574. n. 1. alias 494. Idque ſecundum expreſſam diſpoſitionem Conc. Trid. ſeſſ. 21. c. 6. per quam innovari cit. c. quentam. ait Gonz. loc. cit. citans Grilenzon. conf. 5. n. 5. Ugo- lin. de off. Epifc. c. 54. n. 2. Campan. in diverſ. Rubr. ju- ris. rub. 5. c. 5. Navar. &c. juxta ipſiſſima Tridenti- ni verba loc. cit. ubi: quacunque appellacione, & exem- ptione remota, Unde jam hæc Coadjutoris datio vi- gore Concilii non erit attentata, quamvis ſit exe- cuta poſt appellacionem interpoſitam à ſententia ejus, qui judicialiter proceſſit; quia per illud de- cretum tollitur appellatio ad effectum ſuſpenſi- vum, ſive facit, ut ſi huic aſſignationi interpona- tur appellatio, non ſuſpendatur tamen diſta aſſi- gnationis executio, tamen fuerit ad ſuperiorem appellatum. Caſtropal. tract. 13. d. 1. p. 9. n. 6. Bar- boſ. loc. cit. n. 9. & 10. juxta Rotæ decif. in Dertuſin. Archipreſbyteratus. 16. Nov. 1594. non autem ad ef- fectum devolutivum. Caſtrop. Barb. Garc. ll. cit. juxta declarationem S. Congregat. poteritque ea appellatio interponi apud Metropolitanum, non obſtante, quod Epifcopus procedat tan- quam Sedis Apoſtolice delegatus, niſi quan- do procederet contra exemptum ut delegatus; tunc enim appellatio interponenda apud Se- dem Apoſtolicam. Caſtrop. loc. cit. Garc. n. 11. quin etiam num. 12. oſtendit, quandonam poſ- ſit, aut non poſſit Epifcopus prætextu, quod ſic Sedis Apoſtolice delegatus declinare juridi- ctionem Metropolitanam. Poterunt quoque ad hæc Coadjutoris deputationem in hoc caſu procedere ii, ad quos ſpectat inſtitutio. Garc. loc. cit. n. 8. juxta declarationem, ut ait, S. Congregationis. Non tamen iſta potestas conſtituendi in hoc caſu tali Parocho Coadjutorem cenſetur comprehenſa in generali Vicariatus commiſſione. Sbroz. loc. cit. n. 2. Barboſ. loc. cit. n. 15. citans Riccium ubi ante. Navar. in ſingular. can. concl. 56. n. 3. Narbon. de ap- pell. à Vicar. ad Epifc. part. 1. n. 210. Porro in hoc caſu Coadjutus abeſſe non poterit, ne melioris condi- tionis ſit ſtultus quam literatus. Gonz. loc. cit. n. 30. juxta diſpoſitionem Tridentini loc. cit. dicentis: propter deputationem Coadjutoris, Parochus, cui datus eſt Coadjutor, non poterit abeſſe à reſidentia. Dicun- tur autem ad hunc effectum illiterati ſeu imperiti illi, qui inhabiles ſunt ad exploranda ea, quæ in- cumbunt muneri, & oneri beneficii, quod habent, & ſecundum dignitatem, ſtatum & officium, ad quod aſſumuntur. Barboſ. loc. cit. n. 13. citato Ric- cio in pr. fori eccles. part. 4. reſolut. 547. Ventrigl. loc. cit. n. 14. qui etiam n. 15. addit, hæc non verificali in penitus illiterato, utpote cui non ſit dandus Coadjutor; cum ejus proviſio ſit nulla. Sed quid ſi ſcientiam habitam amiſit? Notandus quoque hic eſt textus poſterior Tridentini loc. cit. Eos ve- rò, qui turpiter & ſcandalose vivunt, poſtquam promo- niti fuerint, coerceant & caſtigent; & ſi adhuc incorri- gibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficiis juxta S. Canonum conſtituciones, exemptione & appellatio- ne ſemotà, privandi facultatem habeant &c. Ex his enim illud conſici videretur, iſtiusmodi illiteratos curatos ſeu deſtitutos neceſſarià ſcientià, acce- dente mala, & ſcandalosa vita, etſi fortè nondum

omnino incorrigibiles, facilius amoveri à benefi- ciis poſſe.

*Quæſtio 344. An propter negligentiam & remiſſionem dari poſſit Coadjutor Prælati.*

**R** Esp. affirmativè. Si enim id factum à Papa Regi remiſſe & negligenter ſe habenti in ad- miniſtratione regni, prout eſt caſus in c. 2. de ſup- plenda negligentia Prælatorum in 6. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 25. potiore jure id poterit Papa reſpectu Præla- ti eccleſiaſtici. Caſtrop. tract. 13. d. 1. p. 9. n. 4.

*Quæſtio 345. Qualiter dilapidatio ſit cau- ſa dandi Coadjutorem?*

**R** Esp. Prælati, dum iſ ſuſpectus eſt de di- lapidatione bonorum Eccleſiæ, dandus Co- adjutor. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 12. Barboſ. juris eccles. l. 3. c. 10. n. 20. Gonz. loc. cit. n. 27. citantes Abbat. in c. venerabilis, not. 4. de off. deleg. & in c. Heli. de ſimon. n. 8. Mandos. in reg. 2. q. 5. n. 6. Etenim hoc caſu providendum de Coadjutore, quò ad temporalia tantum, ſi de cætero ſpiritualia bene adminiſtret. Ventrigl. loc. cit. Parif. de reſign. l. 7. n. 10. ſiquidem juxta impedimentum Coadju- ti conceditur Coadjutor. Sic ſi temporalia admi- niſtrare poteſt, ſolum conceditur Coadjutor pro ſpiritualium adminiſtratione, & è contra ſi ſpiri- tualia adminiſtrare poteſt, conceditur ſolum pro adminiſtratione temporalium. Caſtropal. tract. 13. d. 1. p. 9. n. 2. citans Azor. inſtit. mor. p. 2. l. 3. c. 2. q. 10. Barboſ. p. 3. de poteſt. Epifc. alleg. 63. n. 13.

*Quæſt. 346. An, & qualiter concedendus Coadjutor ab hoſtibus capto?*

**R** Esp. Ab hoſtibus capto dandus Coadju- tor in ſpiritualibus & temporalibus. Ven- trigl. loc. cit. n. 11. Barboſ. juris Eccles. l. 3. c. 10. n. 8. Gonz. loc. cit. n. 28. citantes Rebuſſi. tract. de no- minat. q. 8. n. 27. juxta c. ſi Epifcopus. de ſuppl. negl. pralat. in 6. & Clem. 1. de foro comper. ſed reſpecte quid dictum aliàs, nempe Epifcopo capto ab infi- delibus devolvi adminiſtrationem ad Capitulum.

*Quæſt. 347. An, & qualiter concedendus Coadjutor ob numeroſitatem populi?*

**R** Esp. Propter auctam populi numeroſita- tem providendum eſt Reſtori de Coadjutore. Barboſ. loc. cit. n. 16. Gonz. loc. cit. n. 25. citantes Caſar. de Graſſi. decif. unic. de Paroch. non enim datur exinde juſta cauſa dividendi parochiam, ſed adhibendi miniſtros Coadjutores, dum ſolus Re- ſtor eodem tempore pluribus inſimis providere non poteſt. Barboſ. loc. cit. citans Rotam in Aquil- lan. nullitatis. erection. 10. Maſi 1613. Verum vel ex his poſtremis patet, Epifcopum non poſſe in hoc caſu dare Coadjutorem propriè loquendo, Ventrigl. loc. cit. n. 16. Vide à nobis diſta in Foro benef. p. 1. ubi de Parochiis.



## CAPUT QUARTUM.

## De Causa formali, seu forma &amp; modo concedendi &amp; impetrandi Coadjutorias.

*Questio 348. Quis modus concedendi Coadjutoriam temporalem?*

**R**espond. Præterquam, quod temporalis Coadjutoria forma sat clarè doceatur in titulo de Cler. agrot. dum Rector ecclesiæ sublevandæ debilitatis gratiâ Coadjutorem temporalem ab Episcopo desiderat, solennitas alia non requiritur, quàm juret, non valere se præ infirmitate manus sibi incumbens explere. Remouch. de Coadjut. c. 10. n. 4. Et si fuerit persona suspecta simulationis, quæ delicatula fortè potius ad excutiendum onus id petat, & per aspectum corporis aut aliter verisimiliter probare nequit infirmitatem seu inidoneitatem, adhiberi debet medici & domesticorum attestatio. Remouch. loc. cit. n. 5. citans Vallens. ad tit. de Cler. agrot. n. 3. Dum verò alius præ senio, infirmitate, aut alio quovis impedimento detentus negligit aut recusat ex tenacitate & metu deperendæ alicujus portuucula ex obvenientibus petere Coadjutorem in ecclesiæ & subditorum grave præjudicium, dandus est illi etiam invito Coadjutor temporalis autoritate Episcopi vel superioris, justificatâ tamen prius qualitate & inidoneitate Coadjuti. Remouch. loc. cit. n. 6. Verùm de isto Coadjuvandi consensu infra accuratius.

*Questio 349. Quis in genere sit modus dandi Coadjutorem cum futura successione?*

**R**espond. Coadjutoris his concedendis tam respectu electivorum (quales in Germania sunt Episcopatus, Monasteria, & ferè Præposituræ, Decanusque dignitates) quàm beneficiorum voluntariæ collationis, formam claris terminis præscribit Tridentinum loc. cit. nempe quòd coram Papa expositis & approbatis causis necessitatis, aut evidentis utilitatis ecclesiæ, & per illum approbatis, prout & qualitatibus à jure requisitis, is det Coadjutorem cum futura successione, aliàs gratia hæc sit subreptitia & nulla. Barbof. l. 3. c. 10. n. 47. quam tamen formam Remouch. loc. cit. n. 10. ait, non ita restringendam, quin multa alia ex tacita consequentia juxta antiquos Canones, & pro ecclesiarum utilitate, quibus dandus talis Coadjutor, pariter inesse seu requiri intelligantur. Unde fit

*Questio 350. Qualis requiratur dictarum causarum, & qualitaturn cognitio?*

**1.** **R**espond. Requiritur, ut hæc causa necessitatis, aut evidentis utilitatis diligenter discutiatur à Pontifice, uti & in Coadjutorem asfumiendi qualitates, ita ut certum ei sit, qualitates omnes in eo concurrere, quæ à jure & decretis

ejusdem Concilii in Episcopis requiruntur. Barbof. loc. cit. causæque illa & qualitates ideo diligenter examinata & probata requiruntur; quia istiusmodi Coadjutoria omni jure detestabiles sunt, & solo stylo inventæ, ut ait idem Barbof. ex Sanch. conf. mor. l. 2. c. 2. dub. 64. n. 1.

**2.** Tamen autem textus Concilii videatur de forma requirere cognitionem judicalem, particula tamen illa diligenter aliud non vult, quàm indaginem & scrutationem aliquam extrajudicalem causarum, cum judicialis disquisitio pertineat solum ad contentiosa judicia; in gratiosis verò Principes contententur, moverique soleant informationibus & attestationibus extrajudicialibus. Remouch. c. 10. n. 12. Solet tamen fieri illa causarum & qualitaturn cognitio à Papa in Consistorio per Cardinales, Paris. de resign. l. 7. q. 20. n. 15. Remouch. n. 13. Card. de Luca de Regular. d. 53. n. 14. ubi, quòd, ut Papa arbitrium suum in concessione gratiæ coadjutorialis bene interponat, petitionem Coadjutoris examinandam remittit ad consultationem S. Congregationis Consistorialis, gerentis partes Assessoris seu Consultoris Papa, qui ex laudabili & prudente stylo circumspicere in hac materia procedere solet, idque propter arduitatem & momentum negotii. Loquuntur enim hi AA. de Coadjutore Episcopi, & Card. de Luca de Coadjutore Abbatis. Unde à contrario non videtur requiri illa cognitio facta consistorialiter, dum expetitur Coadjutor pro inferioribus beneficiis, puta Canonicam &c. aliòve beneficio non solito provideri consistorialiter. Unde jam etiam opus non est gratiam Coadjutoria talis expediri in forma dignum. Imò nec sic expeditam cum remissione ad Ordinarium super veritate narratorum sufficere propter apertum & clarum sensum Concilii in particulis prius & coram. & quòd dicatur: qualitates concurrere certum sit. quali sufficiat, quocunque modo Papam consistorialiter certum fieri & plenè informatum ait Remouch. loc. cit. n. 14. & 15.

*Questio 351. Si ergo mortuo jam Coadjutore contingat, alterius, ad cujus collationem aliàs spectasset Coadjuti beneficium, auctoritate provideri de eo, contemptâ Coadjutoria, prætendendo, causas ejusdem esse falsas, & gratiam nulliter & subreptitiè impetratam, Coadjutor teneatur justificare causas in gratia Coadjutoria insertas, alià cesset omnis reservatio & gratia?*

**R**espond. affirmative, Lotter. de re beneficiaria. l. 2. q. 25. n. 33. & 34. & ex eo Remouch. citans Gemin. in c. presenti. n. 2. de off. Legat. inest enim semper clausula: salvo jure tertii. & præ-



preces veritate nitantur. Et cum gratia Coadjutoria principalis sit invalida & subreptitia, clausula accessoria futura successione est omnino inefficax, cessante omni affectio & reservatio. Remouch. loc. cit. ex Garc. p. 5. cap. 1. num. 174. de quo postremo vide dicta à nobis supra quæst. 323.

*Quæstio 352. Num in datione Coadjutoria cum futura successione requiratur consensus Ordinarii collatoris?*

1. **R**espond. primò: Non solet Papa Coadjutorias perpetuas, sortituras suam effectum, pro quocunque mense vacaverit beneficium Coadjuti, in præjudicium, seu sine consensu Ordinariorum, sive ad quos aliàs spectat illius in mense ordinario vacaturi collatio, concedere; ita ut hi, contingente vacatione dicti beneficii in mense suo illud liberè conferre possint, non obstante titulo coadjutoriali, utpote nullo, sub- & obreptito ac inefficaci, nisi fortè Coadjutoria concessa cum clausulis generalibus (hec enim valida videntur) aut specialibus isti eorum conferendi potestati derogantibus. Remouch. c. 5. num. 13. & seq. Idque multò minùs respectu ordinariorum Collatorum Germaniæ ratione Concordatorum tanta eum solemnitate, ex causa unionis & tranquillitatis publicæ inter Ecclesiam Romanam & inclitam illam Nationem tutorum & stipulatorum, vi quorum favorabilis longè, quàm aliarum provinciæ istiusmodi Concordatis non gauderent Ordinariis, nec non cum verè pactiois specie constituta illa alternativa. Quæque signanter excludunt omnes expectativas, reservationes ac collationes, reducuntque respectu sex mensium materiam illam provisionis beneficiorum ad dispositionem juris communis, quo Episcopi juxta c. omnes Basilicæ. & seq. 16. q. 7. & Garc. p. 5. c. 1. num. 52. beneficiorum omnium quovis mense vacantium sunt collatores ordinarii. Remouch. num. 14. Unde concludendum, ut Idem ait num. 17. in Germaniâ non dari per Pontificem, nec admitti hujusmodi Coadjutorias, nisi cum consensu Ordinariorum. Unde jam etiam sustinenda non erit gratia coadjutorialis respectu dignitatum collatarum, seu non electivarum cadentium in alternativa ex hoc capite, quòd consensus Coadjuti seu possessoris regulariter requisitus censetur habere vim resignationis ad manus Papæ, quem constat posse, non obstantibus etiam Concordatis, quovis mense admittere resignationes. Nam verum non est, quòd dictus consensus habeat propriè vim & speciem resignationis. Remouch. cap. 5. num. 29. & seq. juxta dicta à nobis supra.

2. **R**espondeo secundò: Collatorum quoque ex indulto talium, seu habentium jus conferendi, dum sunt Episcopi, consensus requiri videretur ex eadem ratione; quòd nimirum habeant intentionem jure communi fundatam conferendi beneficia in omni mense, ita ut tale indultum, quo scilicet datur facultas conferendi beneficia vacantia in mensibus Pontificiis reservatis non augeat propriè competentem ius potestatem conferendi, nec tam sit privilegium;

R. Leuren. Tract. II. De Coadjutor.

quàm quòd per indultum illud removeatur impedimentum obstant per reservationes Apostolicas. Gracian. discept. forens. c. 127. num. 19. Gonz. gl. 24. num. 24. & seq. vel ad minimum requiratur specialis & expressa delegatio indultorum illorum in datione Coadjutoria contenta. Remouch. loc. cit.

3. **R**espondeo tertio: Prælatorum aliorum, Collegiorum, Universitatum &c. quibus citrà assistentiam illam juris communis extraordinariè, & ex mero indulto competit facultas nominandi vel providendi consensus non requiritur; eò quòd indulta eo casu nitantur favore & privilegio speciali, solentque emanare ob privatam sæpe utilitatem respectu certorum beneficiorum verè per obitum certis tantum mensibus Apostolicis vacantium, ac salvis reservationibus, præventionibus, gratiis expectativis & iis beneficiis, quæ contingeret Papam per manus appositionem afficere. Qualis sunt juxta sententiam plurium ea, respectu quorum concedit Coadjutoriam. His non obstante, quòd fortè aliquibus hisce indultis inserta prærogativa gaudendi quòd ad hoc indultis Germaniæ ad instar, cum decreto irritante; dum illa respicere potest executionem duntaxat, seu modum conferendi taxativè respectu illorum beneficiorum verè per obitum, non verò sistè seu alio modo vacantium, vel reservatorum, per expectativam aliàmve manus appositionem affectorum. Quin & licet ista indulta tollerent gratias tales præventivas; quia tamen sunt merè privilegia juris communis assistentiæ carentia, eorumque concessio non officit, quòd minùs integra pleniorve potestas insubdicabiliter remaneat penes concedentem Papam, hinc tacita & virtualis derogatio resultans exercitè ex contraria dispositione sufficit; cum ut Gonz. gl. 5. §. 9. num. 12. Mohed. tit. de privilegiis. decis. 10. &c. & nos supra, solum respectu Cardinalium, quibus fortè concessa facultas conferendi, sublatis etiam præventivis Rôra resolverit, requiri expressam in Coadjutoris derogationem. Ita ferè Remouch. loc. cit. n. 18.

*Quæstio 354. An requiratur quoque consensus patroni, dum beneficium, respectu cujus datur Coadjutoria, est jurispatronatus?*

**R**espondeo: Requiritur consensus patroni laici; sicut enim istiusmodi beneficia non possunt conferri sine consensu patroni, ne avertantur Christi fideles à piis fundationibus; ita nec Coadjutoria perpetua censetur per Papam concedi, nisi concurrente patroni consensu; eò quòd per Coadjutoriam transferatur aliquis titulus. Remouch. c. 12. num. 17. & cit. c. 5. num. 28.

citatus Lambert. de jurep. l. 2. p. 1.

q. 6. principal. a. 2.

num. 1.

\* \* \* \* \*

¶

Quæstio



*Questio 355. Num consensus quoque electorum seu habentium jus ad eligendum, necessarius sit ad concedendam Coadjutoriam perpetuam respectu beneficiorum electivorum?*

**R**espond. affirmativè. Wamef. *Iuris Pontif. conf. 16. n. 5.* simpliciter inquit: nunquam substituisse videtur Coadjutoria; eò quòd obtenta sit sine consensu Capituli, sine quo præcedente consensu eorum, quorum interest, Coadjutoria obtineri non debet, & aliter obtenta sub- & obrepticia censetur; pro quo citat Oldrad. *conf. 44.* Idem habet Card. de Luca de *Canon. & Capit. disc. 27. n. 4.* ubi: *Papa desiderare solet non solum Coadjuti, sed & Capituli consensum.* Et in *annotat. ad Concil. Trid. d. 45. n. 10.* ubi: quòd Papa prudenter ad occurrendum aliquibus inconvenientibus Coadjutores concedere non solet sine consensu Capituli. Rationem quoque, cur hic consensus adhiberi liceat hanc dat Cardin. de Luca *cit. d. 53. de Regular. n. 14.* ne aliàs eis invisum, odibilem vel malè meritum præficiat Successorem.

2. Major verò hujus consensus requirendi in Germania est necessarius, ubi nec solent nec possunt illas eius concordatis hæ Coadjutoria in electivis concedi sine consensu Capitulum; ad obque contingente vacatione Dignitatis electivæ quovis mense licitum esse Capitularibus procedere ad electionem, non obstante titulo coadjutoriali tanquam nullo, nisi ad summum, si id fieri possit, in concessione illius derogatum expressè isti potestati eligendi vi Concordatorum relicta Capitulis. Remouch. *cit. n. 13. & seq.* Atque ita servari & servandum in Germania, ut non dentur per Papam nec admittantur Coadjutores in electivis, præterquam prævia electione per Capitulum seu potius prævio consensu Capitularium, concurrente speciali placito & in indulto pontificio cum cognitione causæ. Remouch. *cit. c. 5. n. 17.* Ac proinde ibi non tenet id, quod ita absolute pronunciat Castropal. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 4.* ubi ait: *Clarum est, Cathedralibus non posse assignatos à Papa Coadjutores non admittere.* Hinc etiam licet Papa invito quandoque Coadjuto possit concedere Coadjutores, de quo infra, absque eo, quòd per hoc contraveniat Concordatis (in his enim solummodo jus Collatorum & Electorum præservare intendit, non ipsorum beneficiorum, quauquam etiam hi jus nullum habeant designandi sibi Successorem in beneficio, aut etiam impediendi, ne hic aut ille designetur Successor post mortem) licet illas quoque Concordatis Papa ex paterna sollicitudine volens prævertere imminenti Ecclesiæ pericula, Episcopum & Capitulares monere possit, quin &, ubi rationabiliter inviti, astringere, ut Coadjutores cum futura successione postulent; adhuc tamen Capitularibus inconsultis, aut non consentientibus dare vel obtrudere hunc vel illum Coadjutores nequit, etiam Episcopo solo desiderante, quin per hoc laedantur Concordata. Pari modo licet, ut ait Card. de Luca de *Regular. d. 52. num. 14.* concessio talis Coadjutoris dependeat à mera gratia Papæ, stètque penes illius solius arbitrium, Coadjutores petiti concedere vel denegare, non tamen Coadjutores non petiti dare, non est meri arbitrii Papæ, suppositis & stantibus Concordatis. Quamvis denique, ut rectè Card. de Luca *loc. cit. n. 15.* absurdum sit, potestatem Papæ in concessione Coad-

jutoria omnimodam habere dependentiam à consensu Capitularium, absurdum tamen non est, vi antecedentis voluntatis suæ in Concordatis inclusæ, sine dicto consensu Papam Coadjutores concedere non posse; quòd dependentiam propriè multò que minùs omnimodam non fouat; sed potius, ut loquitur Remouch. *cit. c. 5. n. 25.* quòd causa efficiens Coadjutoriarum respectu potestatis sit solus & principaliter Papa; respectu verò voluntatis seu legis directivæ causa sint Ordinarii & Capitula juxta Concordata, saltem per modum consensus: contra quòd loquitur Card. de Luca *cit. n. 14.* desideratur consensus ille, non quòd is necessarius sit, neque quòd Capitulum ipsum jus vel participationem habeat in ipsius gratiæ concessione. Nam et si non participet de gratia hac, quatenus ea præcisè consistit in ipso beneplacito & indulto Papæ, in tantum tamen de ea dici potest participare, in quantum sine ejus consensu Papa illud beneplacitum non haberet; & licet jus non habeat designandi Coadjutores, jus tamen habeat vi Concordatorum, ne is sibi se inquisito aut non consentienti designetur.

3. Porro num consensus Capitularium utri & Ordinariorum ita sit necessarius, quin Papa illis expressè derogando non possit independenter ab eorum consensu reddere gratiam coadjutoralem omnino efficacem, dependet à celeberrima illa & decantata toties in Universitatibus quaestione, num nimirum Papa tanquam absolutorum beneficiorum dominus possit ex plenitudine potestatis derogare Concordatis. Quod qui negant secuti Rebuffum, quem favoris regii Senatus Parisiensis pro Docanatu Andogavensi sic resolvit testatur Remouch. *cit. c. 5. n. 22.* et potissimum ducuntur ratione, quòd Concordata rationem veri contractus & pactionis utrimq; onerosæ contineant, cui jure natura stare teneantur etiam, summi Principes. Ad quòd tamen quid responderi possit ac solear, dictum à nobis satis in *Toro beneficii.* De cætero hanc controversiam hac distinctione temperandam censet Remouch. *num. 23.* nimirum attendendum, num Papa derogaret ex vera, justa & rationabili causa; an verò gratia nullam, vel falsam contineat causam; & in hoc secundo casu posse Ordinarios, contemptà gratiæ jure suo uti centet; eò quòd tunc Papa non tam deroget Concordatis quam ipsimet æquitati & rationi, à cujus tamen dictamine non censetur ex quacumque plenitudine solutus desistere.

*Quest. 356. An dictus Capituli consensus importet veram electionem aut postulationem?*

**R**espond. ad primum: Tameñ ista præstatio consensus vocari solet electio, ubi solenniter, & ad normam electionis veræ celebrata; referatque etiam speciem quandam electionis, de cujus forma bene vel malè servata in Congregatione consistoriali peragi solent quaestiones, non est tamen vera & formalis electio. Remouch. *c. 10. n. 36.* Card. de Luca *ad Trid. d. 45. n. 10.* ubi etiam, quòd propterea de facili sanari soleant ista nullitates, quæ districta juris censurâ à sals obflare solent. & de *Regular. d. 53. n. 14.* & expressè de *Canon. & Capitul. d. 27. n. 4.* ubi: hujusmodi actus capitulares (intellige præstationes consensus, quamvis in forma electionis explicari soleant, atque juxta communem loquendi usum electiones dicantur; at tamen in effectù simplicem consensus importare dicuntur; ac propterea secundi solet



folet ipsum solem factum, non curatis nullitatibus super non bene servata forma de jure stricta censura servanda; ut ita scilicet Papa certus reddatur, majorem partem Capituli, per quam illud totum deinde repræsentatur, Coadjutoris reputationem assensum præbere &c. Sive ut habet idem Card. n. 25. juncto loc. cit. ad Trid. n. 10. ut quoquo modo per istiusmodi simplices actus capitulares certum se reddat de consensu Capitularium. Quin imò, etsi vicinè ad rationem electionis accedat, dum una ex pluribus personis per vota Capitularium absque eo, quod præviè à coadjuvando illis quis propositus sit, in Coadjutore denominatur; quam dum solam præstant vel negant vota sua, seu consensum in unam personam certam per Prælaturam coadjuvandum in Coadjutore operam seu petitam; siquidem in hoc posteriore casu prorsus deviat à natura electionis, utpote quæ manifestè importat delectum unius vel alterius rei, vel personæ à duabus vel pluribus juxta *c. in causis. & seqq. de elect.* Verumtamen adhuc est contra naturam & effectum electionis. Nam primò electio propriè dicta nihil sit aliud quam personæ idoneæ ad dignitatem vel munus aliquod vacans canonice facta vocatio; & sic electio ecclesiastica vera ac formalis faciendâ non nisi de Episcopo seu Prælato Ecclesiæ viduata. Card. de Luca de regular. d. 27. n. 25. cum communi; ut proinde electioni canonice nunquam sit locus, nisi actu vacante dignitate per mortem civilem vel naturalem Prælati *c. bona memoria. de elect. & c. abeuntibus. 35. dist. 13.* in præsentem autem nulla est vacationis figura aut species. Remouch. loc. cit. n. 41. Secundò electio propriè talis nuncitur jure, tribuitque electio etiam ante confirmationem jus ad Prælaturam & actionem, ut confirmetur, & per eam incipiat vinculum matrimonii spiritualis inter electum & Ecclesiam, præstatio verò illa consensus Coadjuti & Capitularium solâ gratiâ, & beneplacito Papa nituntur, nec ullum jus ex se conferunt. Remouch. n. 42. & AA. passim. Præterea plurimas alias qualitates, quas electio ratione temporis, loci, formæ, personarum planè differentes habet ab illa præstatione consensus per suffragia, Unde jam, dum Capitula quædam in dicta consensus sui præstatione procedunt per modum formalis electionis cum scrupulosè illis juris formalitatibus & subtilitatibus, præterque illius naturam & juris necessitatem, adeoque, ut loquitur Lotter. de re benef. l. 3. c. 17. n. 15. formam pinguius adimplent, id, inquam, faciunt, tum ut suum in eo negotio affectum & zelum testentur, ad quod magis celebrem reddant. Remouch. n. 43. tum ut privata singulorum Capitularium intentiones odii declinandæ causâ per scrutinium secretum celesentur.

2. Resp. ad secundum, licet hæc consensus præstatio vicinè postulationis, quam electionis naturam præ se ferre videatur, in quantum etiam hæc suo modo innititur gratiæ, & de se nullum jus tribuit ad Prælaturam; multum tamen etiam à postulatione illa propriè tali, de qua est titulus 1. lib. 1. Decretal. differt. Nam neque postulationi illi locus est, nisi vacante actu Prælaturæ, utpote per quam à Capitularibus à Papa aliòve petitur concedi gratiosè, & dispensativè in sponsum ecclesiæ viduata persona, quæ laborat impedimento Canonico, in quo dispensari potest ac solet. Ad hæc per solam admissionem postulationis confertur postulato jus plenum in beneficio;

P. Leuren. Tract. II. De Coadjutor.

cum sapiat talis admissio electionem, & confirmationem. Lotter. loc. cit. n. 232. & 233. cum communi. Neque potest usquequaque rejici citra injuriam postulari & ipsius ecclesiæ. Lotter. loc. cit. n. 235. juxta *c. penult. de postulat.* & ibi Gl. v. nullum. & Abb. ibid. n. 2. Roman. cons. 330. sub n. 20. Adeò, ut si postuletur ab inferiore (nempe qui confirmare habet, & in tali impedimento dispensare) is possit à Papa adigi ad illam recipiendam. Lotter. n. 236. Holt. n. 12. Neque reputetur materia simpliciter gratiosa, ut non magis dicatur justa & æqua, etiam dum ejus admissio fit à Papa, potissimum, si esset unanimitè celebrata. Lotter. n. 237. citans Butrium in *cir. c. bona. n. 46.* Ac denique easdem ferè qualitates ad sui formam præscriptas à jure ratione loci, temporis, personarum habet, quæ electio, uti fusè hæc omnia videre est in *meo Foro benef. p. 2. sect. 2. c. 1.* ac proinde non jam in sensu canonico, sed non nisi abusivè, & in sensu omnino vulgari, quo dicimur postulare, & petere gratiam ab aliquo, hæc consensus præstatio facta per vota & oblata Papa dici poterit postulatio.

3. Ex quibus jam legitimè inferitur, si consensus ille rationem nec electionis, nec postulationis rigorosæ rationem habeat, non curari nullitates ex juris subtilitatibus resultantibus super non bene servata in dicta præstatione consensus forma aliàs de jure præscripta electioni & postulationi, similisq; nullitates facilius sanari juxta dicta *respons. 1.* ex Cardin. de Luca. Porro *disc. ille 52. de Regular.* est super causa Coadjutoris Abbatis Sigburgensis Archidiaecesis Colonienfis, ubi in eligendo Coadjutore præterdebantur commissi defectus sequentes. Primò, quòd quidam eligentium non fuissent constituti in sacris, adeoque incapaces ferendi votum in Capitulo. Secundò, quòd actus ille capitularis gestus non fuisset in Monasterio, in loco solito electionis. Tertio, quòd plures Capitularium, qui statuto die non comparuerant, ex post facta isti electioni Coadjutoris adhaesissent per actus singulares. Quos quidem præteritos defectus etsi Cardinalis de Luca ostendat non nocuisse in istis circumstantiis, etiam stante necessitate servandi accuratè formam illam rigorosam electionis: verumtamen dicendo, se ista ad exuberantiam ac præter causæ necessitatem deduxisse, cum non ageretur de confirmatione concedenda vel deneganda verè ac formalis electionis, quæ facta esset de Prælato ecclesiæ viduata, & ad quem effectum de electione disputari solet in forma judicii, ac per rigorosos tramites juris coram eo, ad quem confirmatio spectat, justitiam commutativam administrando; sed solum de Coadjutoria &c. Hinc inquam satis ostendit idem Cardinalis, memoratos illos defectus posse poni pro exemplo regulæ, seu esse tales, qui in electione Coadjutoris non curandi, vel saltem de facili veniant sanandi, uti *loc. cit. n. 18.* id expressè magis de tertio illo defectu significat, dum ait: ex inde de plano resultabat responsio ad objectum circa vota singularia data per Monachos extra Capitulum, ac etiam circa alia data per non constitutos in sacris, ex quorum numeratione constabat, quòd exceptis oppositoribus omnium aliorum consensus aderat; cum ita Papa certioraretur de consensu, ad quem effectum attenduntur etiam vota extra Capitulum, quoniam aliud est vera electio seu actus capitularis sollemnis ac jurisdictionalis, & aliud est consensus approbativus, ut magistratè distinguit Innoc. in *c. Genes. de elect. in fin. &c.*



*Quaestio 357. An in designatione ista Coadjutoris perpetui ad dignitatem electivam facta per suffragia Capituli requirantur unanimitas, an duae tertiae, an vero solum majora seu plura, & saniora?*

**R**espond. ad primum: non requiri unanimitas, ita ut solum dependeat à voluntate mera singulorum de Collegio comparantium, dissensusque seu contradictio unius totum negotium vitare & irritare possit. Remouch. *cit.* c. 10. n. 49. dicens, hanc sententiam esse aequalem, ac legibus & factis Canonibus conformiorem. Namprimò licet requiratur, ut omnes omnino concordent, nemine excepto, ubi Capitulum gratiam petit, ut videre est in postulatione rigorose tali. Azor. *Inst. mor.* p. 2. l. 6. c. 17. q. 3. licet etiam, ut inquit Gl. in c. cum omnes. v. constitutum. in fine de constit. in aliis, quae ex necessitate non fiunt, nihil potest fieri, nisi omnes consentiant. idque eo magis, dum negotium est extraordinarium, seu non consuetum, ut Bald. in l. 1. Magistr. convenien. apud Remouch. *loc. cit.* n. 48. uti in iis, quae sunt de genere prohibitorum ac contra statuta, privilegia & concordata ecclesiae, ut Abb. in v. veniens. de rescript. n. 21. Innoc. in c. accedentibus. de privilegiis. cujus etiam hanc generalem rationem reddunt AA. quòd in arduis explicandis agatur de Interesse singulorum de Collegio. Remouch. cum Felio. & Decio in *cit.* c. cum omnes. Licet, inquam, in dictis materiis ita sit; adeoque jam etiam ita obtineat in praesente, si consensus ille verè esset mane & que merè gratiosus, dependens à sola voluntate Capitularium absque ulla causa necessitatis aut interventu auctoritatis pontificiae. Remouch. *loc. cit.* n. 49. locum tamen non habet in materia Coadjutoriae, utpote fundata in beneplacito apostolico, necessitate & utilitate evidente Ecclesiae, ita ut non sufficiat consensus omnium & singulorum Capitularium in Coadjutorem, si desit causa legitima, aut non concurrat auctoritas pontificia, in qua proinde materia consensus non aliter adhibetur, quam sub beneplacito illo apostolico, qui per apostolice mandis cognitionemque causarum necessitatis vel utilitatis ecclesiae, ac denique per concessionem gratiae coadjutorialis facit ejusmodi consensum de voluntario necessarium, inducitque necessitatem assumendi Coadjutorem. Remouch. n. 54. Urgenteque hac à potiore, ubi Papa motu proprio volens prospicere Ecclesiae, & non rogatus mandavit aut monuit Capitulares designare Coadjutorem, vel etiam ubi ad petitionem Capitularium vel coadjuvandi indulget pontificium praecessit denominationem illam Coadjutoris per suffragia. Secundò quemadmodum jus ipsum activum est gendi Successorem in Episcopatu vel Praelatura Capitulis à jure, aut vi Concordatorum concessum non est in favorem Canonorum seu Capitularium ut singulorum, sed ipsorum Capitularum & ecclesiarum, adeoque conservatur per suffragationem, etsi non unanimum, sed plurium conventientium in unam personam, ita quoque indulget illud seu potestas designandi Coadjutorem, & sic praeventivè quasi Successorem in Praelatura; cum pari modo hic & nunc concedatur non in favorem Capitularium ut singulorum, sed ipsorum Capitularum seu ecclesiae, praeservatur per assensum, etsi non unanimum in designanda Co-

adjutoris persona, absque eo, quòd vel sic illius, puta, non consentientis juri contraveniatur; vel etiam sic praeventivè designando Successorem Germaniae Concordata laedantur. Ad hæc, quòd dum dicitur omnium consensus requiritur, quando res pertinet ad singulos, & de jure singulorum agitur, juxta Regul. juris 29. in 6. Quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari: id intelligendum, dum negotium in solidum & unice pendet ab eorum potestate; non autem, quando non tantum concurrere debet, sed etiam praevalere potestas & auctoritas alterius, uti accidit in Coadjutoriis, in quibus iste consensus, etiam unanimitas nihil proficit; deficiente auctoritate apostolica. Remouch. *loc. cit.* n. 51. qui id ipsum exemplificat in permutatione beneficiorum juris patronatus laicalis, pertinentis ad plures patronos; quorum quidem omnium consensus requiritur, sufficit tamen praestitus non ab omnibus: imò fieri potest hæc permutatio auctoritate Superioris, dum ita exigit utilitas ecclesiae contradicentibus non solum aliquibus, sed & omnibus horum patronorum. Tertio confirmationis loco adjici potest, quòd habet idem Remouch. *loc. cit.* n. 50. nempe securum hoc absurdum, quòd etsi stantibus causis necessitatis & utilitatis ecclesiae, etiam consentientibus omnibus tum temporis Capitularibus, seu habentibus jus suffragii, non tamen fore vix unquam locum successioni, sive vix unquam clausulam illam, cum futura successione, habituram effectum, reclamantibus nimirum post obitum coadjuti Canonici prius non vocalibus & interea factis vocalibus; eò quòd si major pars Capituli obligare nequeat contradicentes tunc praesentes, multò minus obligare possit absentes & successores, dum hæc adhuc integra, hoc est, necdum secuta successione evadunt praesentes seu capaces ferendi suffragii. Ad quòd tamen facile respondere posse videtur dicendo, quòd si pro tempore vocales omnes unanimiter, prout requiritur consenserint, per supervenientem apostolicam concessionem nominati Coadjutoris cum futura successione per modum affectionis interclusa sit omnis via nascituræ deim Canonici impediendi istam successionem eveniente morte Coadjuti.

**2.** Respond. secundò: neque requiruntur duae tertiae suffragiorum. Tamen enim postulatio canonica seu propriè talis, ut admittatur, requiritur duae tertiae, dum concurrat cum electione. Lauter. de re benef. l. 3. q. 17. num. 241. Passerin. de elect. c. 24. num. 55. cum communi juxta textum c. scriptum, de elect. in praesente tamen neque est postulatio talis propriè, ut dictum *quest. praeced.* neque supponitur, vel etiam potest esse electio personæ in Coadjutorem, multòque minus in Successorem Praelati, utpote adhuc viventis. Unde jam consequens est, ut sufficiant majora vota, prout ad electionem & postulationem propriè talem, dum hæc non concurrat cum electione, sufficit. Quòd ipsum & exinde confirmat Remouch. *loc. cit.* n. 53. quòd, si non immerito revocetur in dubium, an non Papa ex plenitudine potestatis possit cedere Coadjutorias, neglectis Concordatis & Capitulis sive in electivis, sive in collativis, opinioque affirmativa tunc demum procedat, si saltem expressè ex juxta & magna causa iis derogaverit, eo magis id possit interveniente consensu majoris partis Capituli, quantò facilis contentum possunt particulares nonnulli absque ope alicu-



alicujus derogationis aut clausula gratiosa privilegiata. Quin & in hoc casu dicitur concursus electio Coadjutoris, etsi unus alterve discrepent non nominando, vel nominando alium; quia quod à majore parte Capituli fit, à toto Capitulo concordati & consentiente factum censetur. Azor. *Instit. mor. p. 2. l. 6. c. 17. q. 3. juxta c. 1. de iis, que sunt à majore parte Capituli.* & quod major pars Curie egerit, pro eo habetur, ac si omnes egerint. *L. quod major. ff. ad Municipalem.* Atque ita cum sola pluralitate votorum Capitularium à Sede Apostolica admitti in Coadjutores Maximilianus Henricus Coloniz; Ferdinandus Episcopus Paderbornensis Monasterii; Josephus Clemens Hildesii. *Notandum nihilominus, quod habet Toudut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 29. hisce expressis: Si tamen agatur de deputando Coadjutorem Episcopo dementi, requiritur, quod interveniat consensus duarum partium ex tribus Capituli, cum in aliis sufficiat, quod interveniat major pars Capituli.* Item, quod habet ibidem ex Geminiano in c. unic. de Cler. egrot. in 6. nempe quod sufficiat, quod in conclusione seu deliberatione Capituli duæ partes ex tribus ejusdem Capituli interveniant, & tunc, quod major pars istorum Capitularium facit, debet fortiri effectum tanquam factum à majore parte Capituli.

*Quæstio 358. An denominatio illa Coadjutoris perpetui necessariò, seu de forma substantiali requirat prævium indultum Papæ, quâ illi dicta nominatio permittatur; an verò sufficiat, Capitulares ad dictam nominationem procedere ante omne indultum Papæ, & dein à se factam Papæ offerre, expectareque ejus beneplacitum?*

**R**espondeo: Tamen melius & securius ad nominationem Coadjutoris ( præsertim dum ea per modum electionis instituentur ) vigore indulti desuper jam prius à Papæ ex causis necessitatis vel utilitatis coram illo deductis probatisque concessi procedatur; eò quod dum hac ratione Capitulares progrediantur ex autoritate pontificia, & vel sic eorum libertate transiente in quandam juris necessitatem, qualem ad eligendum habent tempore sedis vacantis, negotium procedat ordinarius. Remouch. *cit. l. 10. n. 25.* nullatenus tamen indultum hujusmodi Pontificis de jure prærequiritur, seu defectus prævii talis indulti dictam electionem seu potius denominationem Coadjutoris non vitiat, aut nullam reddit, tanquam destitutam aliquo ad sui formam substantialem pertinente. Remouch. *loc. cit. n. 26.* Non enim ad id asserendum cogit, quod frequenter sic factum, nempe petitum prius & obtentum à Capitularibus, vel etiam ultroacè à Papæ concessum tale indultum; cum non tam quid actum, quam quid fieri debeat, spectandum sit juxta *L. licet. de off. Præs.* Gratian. *discept. for. c. 127.* Menoch. *conf. 75. num. 94. l. 1.* Neque etiam, quod quidam ita interpretentur Tridentinum, quasi illud, dum dicit: *Coadjutor non alias detur, quam hæc causa prius à Romano Pontifice sit cognita:* per tò prius præscribat ordinem & formam, quâ necessariò præmittenda causæ cogitatio per Papam, & tum demum dandus per denominationem Capituli Coadjutor. præterquam enim, quod interpretatio legis, aut consti-

*P. Lenren. Tract. II. De Coadjutor.*

tutionis conciliaris per personam privatam facta non sit obligatoria, aut excludat aliam meliorem, donec Princeps vel illi, ad quos ea interpretandi potestas spectat, aperte declarent aliud juxta *L. 1. de LL. & ibi DD.* dicta interpretatio minus conveniens videtur primò ex eo capite, quod dicitur accipi debeat in proprio significato (in quo apud Jurisconsultos significat, & operatur translationem juris) adeòque pro datione seu deputatione canonica absoluta ultimata, quâ verè canonicè & actu instituitur Coadjutor, conferuntque illi jus in re respectu ipsius Coadjutoria, & jus ad rem respectu beneficii, seu prælaturæ operaturum plenum effectum, seu jus in Prælatura post cessum vel decessum coadjuti; non verò de datione aliqua ad summum inchoativa jus nullum tribuentè Coadjuto, ne quidem ad Coadjutoriam, multòque minus ad prælaturam, qualis est ista electio, seu denominatio facta per Capitulares, etiam vi talis prævii indulti, utpote non nisi quid præparatorium & dispositivum ad jus ad rem demum acquirendum per approbationem Papæ secuturam. Ad hæc, cum, antequam Coadjutor detur, hoc est, d. non esse sui deducatur ad existentiam, & in rerum naturam, cognoscendum sit de pluribus, nempe de necessitate vel utilitate ecclesiæ, de ipso hoc consensu Capitularium & Coadjuti, de persona ipsâ designatâ à Capitulo in Coadjutorem, & tunc demum post hæc omnia facta Concilium permittat dari Coadjutorem, seu dicat: *detur,* patet hæc voculam aliter accipi non posse, quam de datione illa ultimata facta per Papam. Confirmantur hæc ex eo, quod ista electio non sit nisi nudus & simplex consensus propter clausulam adhiberi solitam & debitam, seu etiam tacitè subintellectam: *sub beneplacito sanctissimi:* isque requisitus seu adhibitus, ne videatur Capituli jus competens ei ex Concordatis Germania aut speciali privilegio Ecclesiæ per Papam violatum. Ac proinde dubitari nequit, quin electio illa tanquam votum commendativum subsistat, & nihil referat, si ipsa præveniat siue subsequatur illud indultum. Ut hoc ipsum patet in consensu Patronorum laicorum adhiberi debito in permutationibus, qui sive præstetur ante, siue post permutationem perinde est, & idem. Item confirmatur ex eo, quod, ut habet Remouch. *n. 36.* Concil. Tridentinum id præcipue intendat, ut informetur Papæ, & recognoscat causas Coadjutoria; anticipata verò illa electio seu consensus Capitularium præveniens indultum Apostolicum non impediat illud Concilii intentum, aut ei præjudicet; & fictalis actus anticipatus non vitiat; quia solemnitas etiam substantialis de jure requisita, dum præposterè adjicitur, non vitiat, quoties causa finalis non cessat, ut post alios docet Gail. *l. 1. observat. 101. n. 20.*

2. Sed neque desunt exempla etiam recentia, in quibus sic practicum, ut nimirum antecedenter ante omne Breve Apostolicum sub beneplacito Apostolico denominatus à Capitularibus in Coadjutorem, dein præsentatus Papæ, causisque ab eo cognitis daretur, seu constitueretur ab eodem Coadjutor, ut videre est in Josepho Clemente Electore Colonienfi electo in Coadjutorem Hildesii.



*Quaestio 359. An Papa teneatur admittere seu deputare Coadjutorem perpetuum, quem Coadjutus & major saniorque pars Capituli postulavit?*

1. **R**espond. primò : Non teneri ad hoc Papam, etiam dum verè adest Ecclesiae necessitas, vel evidens utilitas, ex Justitia propriè tali. Si enim tali ratione non teneretur ad admittendam postulationem propriè talem, ut tenent eum communi Laym. in c. bona. de postulat. n. 6. Tondur. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 6. num. 5. Passerin. de elect. c. 24. num. 47. multò minùs sic teneretur admittere postulationem Coadjutoris, quæ, ut dictum supra, in pluribus deficit à ratione propriæ, seu postulationis canonice. Neque quemadmodum illa fundatur in ipso jure eligendi (dum eo ipso, quod Electores jus habeant eligendi, jus quoque habeant procedendi per viam postulationis) adeoque magis adhuc quàm illa innititur gratiæ; & de qua ait Cardin. de Luca de Regul. d. 53. num. 14. Coadjutoris concessio petita à Prælato, qui Coadjutore eget. pendet à mera gratia Papæ, qui ut suum arbitrium in hac gratia concessione bene interponat, petitionem examinandam remittit Consultationi S. Congregationis Consistorialis gerentis partes Assessoris seu Consultoris Papæ &c. Ratio quoque responsionis est, quia per talem Coadjutoris denominationem oblatam Papæ jus nullum neque Capitularibus, neque designato Coadjutori, neque etiam Ecclesiae acquiritur; adeoque sine horum injuria rejici potest. Ad hæc non minùs gratiam dispensationis continet, quàm illa propriè dicta postulatio, dum Papa Prælato coadjuvando permittit sibi designare Successorem, quod alias est contra jura; jam verò dispensare, etiam dum adest urgens ratio, non est debitum proprium Justitiæ; neque cogitur Superior ad dispensandum in sua lege, seu ad relaxandum jus ex multitudinis petitionum, vel etiam honestate petitionis, Laym. loc. cit. & ego pluribus citatis in Foro benef. p. 2. q. 229.

2. Respond. secundò : Videtur tamen Papa teneri ad hoc, ubi urgens est necessitas & ingens Ecclesiae utilitas, ex æquitate aliqua, quin & ex debito aliquo Justitiæ legalis, quatenus vi officii sui teneretur utilitati boni communis consulere, vel etiam quandoque ex debito Charitatis, non secus ac alias quandoque ex his virtutibus teneretur dispensare in votis, irregularitatibus, impedimentis matrimonii, si urgens adest causa, maxime publicæ utilitatis aut necessitatis, quemadmodum dici solet de admissione veræ postulationis, Laym. loc. cit. num. 48. Vide dicta à nobis loc. cit. n. 2.

3. Non tamen video, qualiter Papa etiam in illis circumstantiis non admittendo denominationem à Capitulo & coadjuvando in Coadjutorem contraveniat Concordatis Germaniæ. Non enim in iis promittit Papa, se designatum à Capitulis in Coadjutorem seu Successorem Prælati adhuc viveatis admissurum; quia ne quidem canonicè postulatum sede vacante se obtrinxit admissurum; sed solum legitimè electum, si nullum patiat defectum, se confirmaturum.

*Quaestio 360. An coadjuvandus suis Capitularibus privatim, vel etiam publice in Capitulo certam personam pro suo Coadjutore proponere & recommendare valeat?*

1. **R**espond. ad primum affirmativè, nimirum id eum posse privatim. Si enim Capitulares antecedenter ad electionem instituere possint tractatus privatos de persona certa eligenda; quin & ipse Capituli præses aut quisvis alius de Capitulo cæteris Capitularibus proponere, & recommendare potest personam certam tanquam magis idoneam absque eo, quod per hoc vitietur subsequens electio; quin & tales tractatus prævii informatorii & consultatorii, in quibus unus alterum informat de virtutibus aut vitiis hujus vel illius personæ eligendæ vel non eligendæ, de majore utilitate Ecclesiae speranda ab hac quàm illa persona laudabiliter instituuntur, & ad bonam electionem sunt necessarii, secus, ne accidit in tractatibus ambitiosis, factionalibus, conditionalibus, aut etiam simoniacis; multò minùs nocebit securura illi denominationi Coadjutoris talis propositio & recommendatio certæ personæ tanquam magis idoneæ facta à coadjuvando ipso, modò sicut intra limites recommendationis, nullum metum aut vim infertens, preces armatas vel importunas continendo, ut quandoque contingit. Neque enim hac ratione tollitur aut minuitur libertas Capitularium, præsertim si vota ferantur per scrutinium occultum. Neque etiam minùs per hoc prospicitur utilitati & bono Ecclesiae, dum coadjuvandus ipse præ cæteris optimè præsumitur nosse statum, & necessitatem Ecclesiae suæ, modò tamen in hoc non plùs quàm æquum, tribuat carni & sanguini, magis spectando familiæ suæ, suorumque exaltationem, quàm sponsæ suæ Ecclesiae decorem & utilitatem. Quin & sic proceditur suavius & connaturalius, magisque consultitur tranquillitati, dum non obruditur coadjuvando persona ei suspecta, ingrata & invida; & vel sic facilius Coadjutori præbetur ansa captandæ mortis Coadjuti. Quamvis de cætero non sit contra Coadjutoris naturam & essentiam, personam à coadjuvando commendatam præterire, & eligere aliam; cum suffragia Capitularibus remaneant libera. Et licet necesse sit, coadjuvandum præbere consensum in denominationem Coadjutoris, sive ut sibi detur Coadjutor, non tamen necesse est, ut ipse consentiat in personam denominatam.

2. Respond. ad secundum quoque affirmativè, nimirum posse per se loquendo id ipsum coadjuvandum publice in Capitulo, si enim id fieri potest privatim, nihil obstat, quò minùs id fieri quoque possit palàm, quamvis per accidens id quandoque fieri non expediat, dum fortè hic & nunc exinde animorum averfio, diffidia, aliæque mala merito timeantur securura.

*Quaestio 361. An post capitularem resolutionem de habenda electione Coadjutoris, sive de aliquo in genere in Coadjutorem postulando, à jure statutum tempus, intra quòd faciendæ est denominatio certæ, & determinati Coadjutoris?*

**R**espond. negativè. Cum enim neque sit electio, neque postulatio propriè talis, quibus à jure



à jure certum tempus ſtatutum, nempe menſes tres, *c. ne pro defectu de elec.* idque ne Eccleſia diu- gius Sponſo vel Præſato viduata remaneat, alià que ex inde mala paciatur, non eſt illi nominationi, quæ non ſit ſede vacante ſed plenâ, non eſt ſtatutum neque hoc, neque aliud tempus poſt factam illam reſolutionem, vel etiam poſt obtentum indultum Pontificium. Nihilominus aliunde iſte actus diu differendus non eſt ob allegandas aut allegatas in literis ad Papam cauſas urgentis neceſſitatis, vel evidentis utilitatis Eccleſiæ. Uti ob paritatem rationis diu quoque differenda non eſt præſentatio factæ jam iſtius denominationis, quæ ea præſentanda Papæ, ut ab eodem acceptetur.

*Quæſtio 362. An ut procedi queat ad denominationem alicuius in Coadjutorem, qui habet impedimentum aliquod canonicum, ob quod eligi non poteſt, ſed ſolum poſtulari ad dignitatem, reſpectu cuius concedenda Coadjutoria, egeat indulto Apoſtolico, habitante illum ad hoc?*

1. **R**eſpondeo negativè; cum enim, ut dictum ſæpe, talis denominatio Coadjutoris non ſit electio, ſed vicini jùs accedat ad naturam poſtulationis, non requiritur indultum eligibilitatis, ſed ſufficit factam de eo denominationem in Coadjutorem per literas offerre Papæ, manifeſtando tamen ſimul illius impedimentum Canonicum, quod patitur nominatus in Coadjutorem, ut fieri ſolet in poſtulatione propriè talis; tum enim Papa mature diſcuſſis omnibus, eundem deputando Coadjutorem, omnia impedimenta canonica tollere, & quod ad ea diſpenſare cenſetur. Ex quibus jam

2. Inferitur primò, quòd ſicut patiens impedimentum Canonicum obſtans ejus electioni in Prælatum, eſt nullo indulto eligibilitatis inſtructus non eget ad ſui legitimam poſtulationem in Prælatum duabus tertis vororum; ita nec talis quis potiùs iis egeat ad hoc, ut legitimè denominatus in Coadjutorem cenſeatur, quàm qui nullum patitur impedimentum.

3. Inferitur ſecundò tale indultum Apoſtolicum diſpenſativum ſuper electione paſſiva, v.g. ut quis habens jam Episcopatum eligi poſſit ad alium Episcopatum, otioſè & fruſtra produci in ordine ad hoc, ut denominari poſſit in Coadjutorem, quidquid ſit de eo, num ſapiat præſtationem conſenſus ante poſtulationem, adeò que ambitionem reddentem indignum, qui denominetur in Coadjutorem. Quemadmodum de facto, ut videre eſt apud Card. de Luca, *de can. & capit. d. 27. n. 22.* in negotio Coadjutoris Monaſterienſis ſub Alexandro VII. in S. Congregatione conſiſtoriali hoc ipſum allegatum fuit contra Ferdinandum Episcopum Paderbornenſem ab Ageate ſeu Advocato Maximiliani Henrici Electoris Colonienſis ibidem comparente. Quæſter tamen immaturus ille, & poſitivus conſenſus electioni de ſe faciendæ, ut exinde reſulter ambitus repellens ab electione paſſiva, non inferitur à tali indulto miſſo ad capitulum, vel producto in illo, dum actus ille productionis aliud non continet quàm denunciationem remotionis aliàs certi & notorii impedimenti, idque pro ſola noticia, ut capitulares id ſcientes poſſint regulare ſe & vota ſua, vide apud Cardin. de Luca, *loc. cit.*

*num. 24.*

*Quæſtio 363. Num requiratur quoque conſenſus coadjuvandi?*

1. **R**eſpondeo primò in Coadjutoria cum futura ſucceſſione requiritur ille conſenſus; & quidem ante omnia, & magis quàm conſenſus Capitularium, ita ut alioqui gratia Coadjutoriæ ſic ipſo jure nulla. Fagn. in *c. nulla de conceſſ. præb. n. 58.* Lotter. *de re benefici. l. 2. q. 25. n. 21.* Ventrigl. *tom. 2. annor. 13. §. unico. n. 58.* Gonz. *ad regul. 8. gl. §. 9. n. 52.* Tondut. *qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 30.* ubi: nec eſt eſt, ut interveniat conſenſus coadjuti ad hoc, ut illi dari poſſit Coadjutor, qui nunquam datur invito cum futura ſucceſſione, ut Rota *decis. 313. n. 27. part. 7. recent.* Et in effectu, cum tempore Urbani VIII. quidam voluiſſent attentare Coadjutoriam cum futura ſucceſſione pinguioris beneficii in Comitatu Venayſino, nunquam voluit Papa talem Coadjutoriam futuramque ſucceſſionem invito beneficii poſſeſſore concedere. Cardin. de Luca. *de regular. d. 53. n. 16.* ubi: attento ſtylo magis neceſſarius eſt conſenſus ipſius Coadjuti; unde propterea (intellige ex defectu hujus conſenſus) gratia Coadjutoriz corrumpitur. Remouch. *c. 10. n. 11.* ubi: inter cetera primum locum obtinet, quòd gratia futuræ ſucceſſionis peti nec obtineri poſſit, niſi prævio conſenſu Prælati (intellige Coadjuvandi) aliàs gratia ſic ipſo jure nulla. Et ſic in Coadjutoris hujusmodi locum habet *regula 44. de præſtan. conſenſu.* Gonz. *loc. cit. n. 10.* Lotter. *loc. cit. n. 23.* Idque non propterea, quia præſtatio hæc conſenſus ſit reſignatio, aut ſpeciem reſignationis habeat. Lotter. *loc. cit. n. 24.* ſed ut tollatur amaritudo illa, quæ eſt in obtruſione illa Coadjutoris facta invito potiùs, quàm à n quæ eſt in excluſione voti captandæ mortis, ut volunt Lotter. & Remouch. *loc. cit.* quia, ut dictum ſupra, votum illud in Coadjutore per hoc non excluſiditur, quòd Coadjutor conſenſerit in deputationem Coadjutoris.

2. Reſpondeo ſecundò. Poteſt tamen Papa, ubi juſta accedit cauſa, quin & ſolet etiam laudabiliter quandoque Præſato, quamvis non conſentienti, quin & invito dare ejuſmodi Coadjutorem. Card. de Luca. *loc. cit.* Fagn. in *c. ex parte de cler. agrot. n. 4.* tractat Card. de Luca expreſſè de Coadjutore perpetuo De Coadjutore non perpetuo, num invito dari queat, Fagn. in *c. conſult. de cler. agrot. n. 22.* remittit ad Jo. And. *in idem c. n. 10.* Si enim Papa tanquam ſupremus & abſolutus Dominus in beneficialibus tollere poteſt Præſaturas, ac etiam ex juſta cauſa cogere Episcopum, ut dimittat Episcopatum (pro quo Card. de Luca. *de regul. d. 53. n. 17.* citat Barboſ. *de poteſt. Episc. allegat. 113. n. 9.* & ſi ipſum *de regular. d. 148.* contra Fagn. in *c. conſultat. de cler. agrot. n. 24.* & ſeq. cui quamvis aliàs docto ac probo Canoniſtæ ait hæc in parte non deferendum, niſi fortè ea, quæ deducit, intelligenda veniant in foro interno) multò magis dare poteſt Coadjutorem, etiam ſine ejus conſenſu, ac propterea ille negligi poteſt, multòque magis ille ſubditorum. Card. de Luca. *loc. cit.* per quæ poſtrema verba, ſi intelligat capitulares, id non ſubſiſtit reſpectu concordatorum Germaniæ, quibus illaſis, potiùs ille conſenſus coadjuti quàm Capitularium negligi poteſt juxta dicta à nobis ſupra.

3. Reſp. tertio. Sic in caſu dilapidationis coadjuvando invito dari conſuevit Coadjutor cum ablatione adminiſtrationis, à qua de jure veniat perpetuò ſuspendendus. Lotter. *loc. cit. n. 25.* Sic quoque Tondut. *loc. cit. n. 31.* inquit: ſi tamen ad eſſent

M 4

cauſa,



causae, propter quas coadjutus beneficio privandus esset, veluti propter magnam ignorantiam, vel ob timorem dilapidationis, & imperitiam gubernandi, tunc posset summus Pontifex Coadjutorem invito dare, quae tamen causa concludenter probanda essent; quia Pontifex nunquam intendit juri tertii derogare, & illis non probatis gratia esset nulla.

*Quaestio 364. Num Coadjutor obtinens gratiam perinde valere ob aliquem defectum suae provisionis teneatur requirere novum consensum Coadjuti.*

**R**espondeo Non requiri in ista gratia revalidatoria novum consensum; quia praesumitur durare, cum semel fuerit praestitus, nisi contrarium probetur; tum quia, si per primum actum non satisfit menti disponentis, intelligitur de secundo. tum etiam, quia gratia revalidatoria non sit restituta nova, sed quoddam adjunctum primae. Tondut. loc. cit. c. 4. §. 4. n. 9. & 10.

*Quaestio 365. Num Coadjutus, postquam semel consensit, possit recedere a suo consensu?*

**R**espondeo absolute affirmativè Card. de Luca. de regular. d. 53. n. 16. hisce expressis; qui consensus Coadjuti praestitus, re integra, revocari potest. Neque his contradicit Tondut. dum p. 1. c. 1. §. 13. n. 17. inquit: cum semel sub praetextu infirmitatis Coadjutus petierit à summo Pontifice sibi de Coadjutore provideri, non potest deinceps infringere dictam provisionem Coadjutoris, allegando, se non esse amplius suppositum infirmitatibus. dum eadem fere repetit p. 2. c. 194. n. 15. ubi: cum Praelatus, aut alius quilibet à Papa petat, sibi dari Coadjutorem propter infirmitatem, non potest deinceps allegare, se non amplius esse infirmum, quando Coadjutor datus est perpetuus, & cum futura successione. Nam patet illum loqui, re non amplius integra, sed Coadjutorià jam completè constitutà.

*Quaestio 366. An & qualiter non subsistat consensus Coadjuti per vim & metum extortus?*

**R**espondeo consensum illum per metum injustum, & veram coactionem esse nullum. Adeoque exinde gratiam Coadjutorià esse nullam. Card. de Luca de benef. d. 78. à n. 6. ubi de consensu Coadjuti incarcerati. Posita enim probatione talis metus & coactionis, resultat nullitas actus, ut patet ex toto ritul. de eo, quod metus causa & specialiter in terminis resignationis cum Paris. de resign. l. 3. q. 1. n. 120. Sæpius tamen Rota apud Card. de Luca. loc. cit. Preceditque id ipsum, etiamsi metus directè ipsi coadjuto seu possessori beneficii incussus non fuerit, sed ejus fratri vel alteri conjuncto, injustè v. g. in carcerato, aut aliter concesso ad hunc effectum extorquendi consensu Card. de Luca. cit. n. 6. qui etiam n. 7. subjungit in specie de incarcerationione, quod, ut actus gestus in carcere dicatur gestus per vim vel metum, duo copulativè requiri. Primum ut incarcerationio sit injusta. Secundò quòd ordinata sit ad actum illum faciendum, sive quòd actus ille tendat ad commodum carcerantis, vel ejus, qui procuravit injustam incarcerationem seu ejus conjunctorum. Pro quo citat Farinac. q. 35. n. 32. & plures Rotæ decif. & in terminis beneficiatibus decif. Rotæ in Vercellens. Propositura coram B. B. 132. & 141. p. 10. recent.

*Quaestio 367. An & qualiter consensus Coadjuti praestari possit per procuratorem?*

**R**espondeo praestari posse hunc consensum per procuratorem ad hoc à Coadjuto specialiter constituto dubitari non potest, dum passim in terminis beneficiatibus sic praestari possit & solet consensus. v. g. à Patronis permutationi & resignationi. Unde dubium totum remanet in eo, num, & qualiter id fieri posset, mandante seu coadjuto jam mortuo, aut post mandatum ab ipso revocatum. Ad quorum primum dicitur, praestari adhuc validè hunc consensum per procuratorem post mortem mandantis coadjuti, quoties illo adhuc vivente & re integrà supplicatio signata fuisset; cum tunc consensus retrotrahatur ad diem datæ ob præsumptum seu implicitum consensum resultantem ab ipsa porrectione supplicationis ac diligentia, ut illa jam signata daretur. Cardin. de Luc. de benef. d. 42. n. 9. & in terminis resignationis Lotter. l. 2. q. 23. n. 24. ubi sic videmus signatà & datatà supplicatione beneficii posse adhuc praestari consensum per procuratorem cedentis seu resignantis defuncti post ipsam datam. Paris. de resign. l. 9. q. 24. n. 14. citatis quamplurimis juxta sententiam communem. Ad secundum quoque dicitur posse quoque praestari cum effectu hunc consensum per procuratorem post revocationem mandati, quamdiu ista revocatio procuratori vel datariis officialibus non innovet juxta clarum textum clem. unic. de renunc. Vide, quæ hac in parte dicta sunt ac dici solent de praestando contentu resignationi per procuratorem, & huc applica.

*Quaestio 368. An & qualiter Coadjutorià expediri soleat cum antedata de stylo dataria?*

**R**espondeo solet dataria in concessione hujusmodi Coadjutoriarum apponere antedatam seu datam anteriorem. Card. de Luca. loc. cit. n. 6. quemadmodum etiam in provisionibus beneficiarum ad præveniendum Ordinem adici solet ista antedata. de quo, qualiter id contingat vide Lotter. l. 2. q. 23. à n. 14. Etque hoc ipsum honestum & sustineri potest in eo solum casu, quo procuratores tam Coadjutoris quam Coadjuti in curia praesentes vivunt in bona fide, & in justa credulitate, quòd res adhuc sit integra, opinando, quòd uterque nempe Coadjutor & Coadjutus adhuc vivat. secus enim foret & appositio illa antedata non justificabitur, aut sustinenda est, dum fieret post habitam notitiam rei non amplius integræ cognitam à procuratoribus mortem Coadjuti celebrantibus id ipsum datariam, quia id ipsum esset decipere officiales Dataria, qui non nisi ex praesupposito illo bona fidei dictum stylo ad praxim deducere solent. Card. de Luca. cit. n. 6. sed neque Datario, et si ejus aliàs maxima sit in hujusmodi beneficiatibus auctoritas, ita ut lacerare queat hujusmodi supplicas, etiam manu Papæ signatas re adhuc integræ, hoc est, ante earum registrationem: non tamen conceditur ei aut licet tollere jus quaesitum alteri (cum & ipse Papa per regul. cancel. de jure tertii quaesito non tollendo, profiteatur se id non velle) adeò quo in praesente, dum sciret mortem Coadjuti, ejusque beneficium collatum alteri, apponere in concessione Coadjutorià antedatam, & sic per fictionem illam tollere jus jam quaesitum tali provisione Card. de Luca. loc. cit. n. 2. & seq. Porro stylius ille apponendi antedatam in statu bonæ fidei inolevit



pro quadam cautela ex rationabili motivo reddendi ritum Coadjutoriam existentem ultra montes, stante magna distantia & notabili impensa, quam pro hujusmodi Coadjutoriis facere oportet.

*Questio 369. Concessio gratiæ Coadjutorialis quandoam censetur perfecta?*

**R**esp. Non post signatam, sed prius post registratam supplicationem dicta concessio perfecta, & tribuit jus considerabile. Card. de Luc. *loc. cit. n. 3.* citans binas Rotæ decif. in quibus tamen teste Card. de Luc. firmatur, quod si registratio in libris sequatur ex intervallo, & de illa non agatur in ordine ad effectum facultatis datarii illam lacerandi, sed ad alium effectum intermediæ provisionis inter signatam seu datam & registratam, id non præjudicat; quoniam negligentia registratoris non debet tollere jus quæsitum proviso.

*Questio 370. Qualiter igitur sustineatur gratia Coadjutorialis, dum tempore datæ mortuus Coadjutus?*

**1.** **R**esp. primò cum Coadjutoria cum futura successione contineat duas gratias distinctas & planè diversas; unam Coadjutoriam ipsius seu officii Coadjutoris, quæ respicit favorem Coadjuti; alteram futuræ successione, quæ respicit favorem Coadjutoris. Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 53.* Tondut. *qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 20.* Lotter. *de re benef. l. 2. §. 25. n. 46.* juxta dicta à nobis supra, certum est secundum omnes, gratiam illam primam Coadjutoriam; utpote quæ (dum essentialiter respicit Coadjutum viventem seu personam Coadjuvandam, & in officio sublevandam existentem in rerum natura) expirat per mortem dictæ personæ Coadjutæ, non substituisse, nec unquam potuisse sortiri effectum seu effectuari (qualiter ea effectuat per acceptionem & ademptionem possessionis officii Coadjutoris factam per ipsum Coadjutorem. Tondut. *loc. cit.*) sed ab initio fuisse nullam, si tempore datæ illius jam cesserat, vel decesserat Coadjuvandus. AA. citati cum Garc. *p. 4. c. 5. n. 130.* Proinde id solum dubitatur in præsentem, an deficiente in hoc casu mortis Coadjuvandi primâ illa gratiâ Coadjutoriam; altera illa gratia futuræ successione firma subsistat & effectum suum consequatur. Ad quod

**2.** **R**esp. Secundò in hoc è diametro oppositum sentire AA. nam primò affirmativam tenet Gonz. *loc. cit. n. 55. & seq.* & eum secutus Tondut. *loc. cit.* ubi is expressè: duæ illæ gratiæ, quamvis in eadem supplicatione contentæ, aded diversæ sunt, ut licet prior defuerit, & Coadjutoria effectum secuta non fuerit propter aliquod impedimentum, tamen maneat in suo statu & efficacia posterior gratia; nempe successione futuræ, ut dicit Puteus *decif. 98. l. 2.* ubi deciditur, quod licet gratia Coadjutoriam non fuisset valida, tum ex eo, quod Coadjutus non egebat Coadjutore, tum etiam, quia Coadjutus vitâ functus erat, ipsa tamen futuræ successione gratia debet suum sortiri effectum, & Coadjutor obtinere beneficium mortui Coadjuti vigore hujus gratiæ futuræ successione, tanquam diversæ à gratiâ Coadjutoriam, & nullo modo ab ea dependens, sed per se subsistentis. Fundant se hi AA. ut vides ex postremis hinc verbis, quod gratia illa successione profus non dependeat à prima illa gratia Coadjutoriam, ac præcipuè in clausulis, quæ hodie dum in hujusmodi Coadjutoriarum gratiis apponi solent in literis; utpote quibus exprimitur, quod futuræ successione sit locus: *etiamsi beneficium*

*actualiter vacet tempore data.* Tondut & Gonz. *ll. cit.* nec non adjicitur clausula illa, ut habet Gonz. *n. 56* ex nunc pro ut ex tunc, & è contra: & si ipse tempore vacationis hujusmodi Coadjutoris officium exercere non inceperit, aut per illum steterit, quod minùs illud exercuerit, & præfatas literas dicto N. Coadjuto, aut venerabili Fratri nostro Episcopo & dilecti Filii Capitulo, ac illi vel illis, ad quem seu quos forsitan pertinet, non intimaverint, autoritate nostra conferas & assignes &c. uti ex harum Coadjutoriarum similibus clausulis instructas formulas ponat Mandos *ad regul. II. q. 6. n. 3.* quin & recentiores earum formulæ uberioribus adhuc clausulis abundant. Confirmat & exemplificat hæc eadem pluribus Gonz. nimirum in dispensationis gratia ad validandum Matrimonium, & ad prolem legitimandam concessa, quæ gratia utpote continens duo æque principaliter; nimirum mandatum de dispensando, ut tales, qui nulliter contraxerant, manete possint in matrimonio contracto, & potestatem legitimandi prolem, licet quò ad matrimonium habere non possit effectum propter intervenientem mortem unius illorum, qui nulliter contraxerant, valeat tamen & executioni danda, quò ad legitimandam prolem, etiam in præjudicium venientium ab intestato, pro ut tenuit Rota in *Tarraconens. illegitimitatis 22. Octob. 1546.* & in *Syracus. illegitimitatis 19. Octob. 1579.* Gonz. *n. 57.* Item in gratia subrogationis gratiæ continente pariter duo diversa, subrogationem ad litem, & subrogationem quò ad possessionem defuncti, unde lite existente nullâ, cesset, seu nulla sit ad illam subrogatio; valebit tamen subrogatio ad possessionem, Gonz. *n. 58.* citans pro hoc Bellamer. *decif. 115.* Lancell. *de attentat. p. 2. c. 4. in præfat. n. 410.* & seq. ac Rotam in *Legionens. Prioratus 27. Junii 1584.* Et horum dat rationem Gonz. *n. 59.* nempe quòd inconveniens non sit, eandem gratiam pro una parte esse validam, & pro altera invalidam; & sic, licet cesset quò ad partem invalidam, sustineatur tamen quò ad alterâ validam. pro quo citat *c. si eo tempore. de rescrip. in 6. & Felin. in c. sedes. n. 1. de rescrip.* Item quòd defectus intentionis in una parte gratiæ non vitiet gratiam in altera parte distinctâ, in qua cesset defectus intentionis, pro quo citat idem *c. si eo tempore. & Felin. ubi ante. n. 2. Abb. in cit. c. sedes. n. 5.*

**3.** Secundò sententiam negativam tenent Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. n. 51.* Castropal. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 34.* cum Garc. *de benef. p. 4. c. 5. n. 130.* Lotter. *loc. cit. n. 47.* dicens hanc sententiam esse verissimam, quam postea secuta sit Rota in *Seguntina. Canoniciatus 26. Novemb. 1616. coram Manzanedo.* Unde etiam si gratia Coadjutoriam est subreptitia; quia forte ætas, aut infirmitas Coadjuti, vel alia causa narrata non est vera, corruit etiam futura successio. Garc. *loc. cit. n. 133.* Fundant se hi AA. in omnino contrario; nempe, quòd licet gratia Coadjutoriam sit dividua & separabilis, tamen ex mente Pape, & ipsius Coadjutoris sit individua. Barbof. *jur. eccles. l. 3. c. 30. n. 92.* & gratia illa futuræ successione sit subordinata, Lotter. *loc. cit.* & omnino dependeat ab illa prima gratia Coadjutoriam; cum detur illi ratione Coadjutoriam, seu ut Coadjutori. Garc. *loc. cit. n. 131.* sive detur Coadjutori futura successio in remunerationem obligationis, quam subit pro Coadjuto serviendi. Castrop. *loc. cit.* qui etiam hanc sententiam confirmat ex eo, quòd concedatur ei jus ad beneficium vacaturum; quia conceditur ei jus ad beneficium à Coadjuto possessum, si autem Coadjutus mortuus sit tempore da-



ta. adeoque vacet ejus beneficium, quo modo dabitur jus ad vacaturum. Neque obviare dicunt hi AA. clausulam, quã Papa dicit se concedere Coadjutori successione, etiam si beneficium actualiter vacet de tempore data; eod quod per hoc intelligatur: etiam si vacet de jure & de facto. *Garc. loc. cit. n. 132. Castropal. loc. cit. vel etiam, quod id vacet referatur ad omnes alios modos vacandi, quã ad hunc modum vacandi per obitum, ne videatur Papa contradicere expressioni sive illi, quod exprimit in literis, nimirum quod Coadjutus vivat, & supplicet, Lotter. loc. cit. n. 48. qui etiam n. 49. addit, non debet attendi, sive non facere contra hanc sententiam, quod contentus Procuratoris Coadjuti prastari possit post mortem Coadjuti; eod quod hoc procedat ex termino habili retrotractionis ad diem data, quo tempore adhuc vivebat supplicans. Illud tamen etiam secundum hos AA. certum est, quod si tempore data adhuc vivebat Coadjutus, licet decederet, antequam prima illa gratia Coadjutoria fortiretur effectum, & antequam Coadjutus vel etiam Coadjutor de ea notitiam haberet, adeoque nec cepisset exercere Coadjutoriam, adhuc esset locus successioni; licet enim tunc Coadjutoria expiraret per obitum Coadjuti, tamen ab initio renuit gratia Coadjutoria: & consequenter valet successio, & ex hoc jam dicitur gratia successione fortiri effectum. *Castrop. loc. cit. Sars. loc. cit. n. 131.**

*Quaest. 371. Num in impetratione Coadjutoriae debeat fieri mentio beneficiorum prahabitorum à Coadjutore.*

**R**espond. affirmativa. *Remouch. c. 12. n. 36. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 59.* ubi: Coadjutor tenetur facere mentionem de beneficiis, quã habet, saltem ratione futura successione, aliã gratia in totum vitatur. citat pro hoc prater alios *Garciam p. 4. c. 4. in addit. dub. 38.* eadem habet *Barbosi de jur. eccles. l. 3. c. 10. n. 92.* & eadem repetit *de can. & dignitat. c. 29. n. 21.* Idque verum non tantum de beneficiis, quã residentiam expostulant cum servitio Coadjutoria incompatibilem, utpote quã simul cum ea retineri nequeunt; sed etiam de beneficio simplici non habente residentiam incompatibilem cum Coadjutoria, argumento *c. si motu proprio. de prab. in 6. & clem. 2. de off. ordinar.* qui textus et si loquantur de collatione beneficii, & non de jure ad ipsum; quãque collationem Papa irritat, si facta fuerit habenti beneficium, in cujus impetratione non fecerit mentionem prahabiti. Attamen, cum ex jure ad beneficium collatio beneficii inferatur, & sit quasi quãdam inchoata collatio exequenda tempore vacationis, etiam in istius juris ad beneficium, qualis est Coadjutoria, collatione facienda mentio cujuslibet beneficii, ac si de facto non jus ad beneficium, sed ipsum beneficium collatum esset. *Castrop. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 48. ci-*

tans *Garc.* qui etiam *num. seq.* ait ob omissionem talis beneficii etiam simplicis mentionem gratiam Coadjutoria nullam esse, non solum quod ad futuram successione, sed etiam quod ad ipsam gratiam Coadjutoria, seu quod ad servitium, eod quod Coadjutor non intendat se obligare ad servitium illud, nisi successio illi concedatur; neque etiam Papa alio modo obliget, quã concedendo Coadjutoriam; adeoque cum tacens prahabitorum non obtineat jus succedendi, non videatur etiam obligatus ad illud servitium. Porro quemadmodum in concessione Coadjutoria facienda mentio prahabitorum beneficiorum, sic etiam vicissim in provisionibus aliorum beneficiorum exprimenda est Coadjutoria. *Remouch. loc. cit. citans Garc.*

*Quaestio 372. Quae verificanda sint in concessione Coadjutoriae?*

**R**espond. in genere. Verificanda est narrativa sicut in quolibet beneficio, aliã censetur subreptitia. *Gonz. ad regul. 8. gl. 5. n. 7. citans Putteum decis. 82. l. 2. per totam Caput q. decis. 128. 129. 130. & seq. p. 1. Rotam. decis. 652. p. 1. divers.*

*Quaestio 373. In qua forma expediri debeat Coadjutoria, an in forma dignum, an in forma gratiosa.*

**R**espond. in forma gratiosa. *Remouch. c. 11. n. 1.* ubi se non videre quomodo possit aliter expediri; cum causa necessitatis & utilitatis, uti & qualitates Coadjutoris juxta formam traditam à Trident. debeant justificari coram Papa; nisi forte aliquid esset super accidentibus, seu non ita substantialibus, & quibus cessantibus non eo minus fuisset concessa gratia, quod placuisset coram Ordinario justificandum committere, quidquid, ut ait idem *n. 7.* contractum per contrupelam praticari videmus respectu canonicatum &c. Porro formulam concessione coadjutoria respectu canonicatum vide apud eundem *Remouch. c. 8. in fine.*

*Quaestio 374. An necesse sit facere publicationem concessione Coadjutoriae?*

**R**espondeo Coadjutorem cum futura successione non teneri publicationem facere juxta formam constitutionis Gregorianã de publicandis resignationibus & jurium cessionibus. *Gonz. ad regul. 8. gl. 5. n. 72. & ex eo Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 57. Remouch. c. 8. n. 26.* Idque quia Coadjutoria tales non sunt resignationes, nec jurium cessiones, in quibus prahetur consensus, ut alteri provideatur de suo beneficio statim simpliciter, perfecte & irrevocabiliter; in tali autem Coadjutoria, qui consentit futura successione, consentit, ut beneficium suum provideatur alteri post mortem suam, & non se vivente. *Gonz. loc. cit. juncto n. 71.*



# CAPUT QUINTUM.

## De qualitatibus requisitis in Coadjutore.

*Questio 375. Quas in genere habere debeat qualitates Coadjutore?*

**R**espond. Requiritur, ut Coadjutor sit idoneus & habilis ad supplendum defectum Coadjuti, peragendumque munus beneficio incumbens, & habeat qualitatem in ipso Coadjuto de natura beneficii jure vel statuto requisitam. Remouch. 8. n. 6. citans Selv. de benef. p. 2. q. 4. & Rotam decis. 347. n. 3. p. 3. divers. Paris. de resign. l. 7. q. 20. a. 16. Ventrigl. tom. 2. annor. 13. n. 46. Castrop. tract. 13. d. 1. p. 9. n. 11. ubi ex Abb. in c. consultationibus. de cler. agrot. qualitates, quas Coadjutor habere debet sunt, quas beneficium ad sui administrationem expostulat. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 6. ubi: in Coadjutore requiritur eadem aetas, idoneitas & sufficientia, quae requiritur in alio quovis titulari. Idque juxta Trident. sess. 25. c. 7. in fine. sic Coadjutor debet habere qualitates requisitas ad obtinendam praebendam exemplo resignatarii. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. n. 88. sic Coadjutor dandus Episcopo debet habere omnes qualitates, quas jus requirit in Episcopo. Card. Tusch. lib. c. concl. 402. n. 9. Barbof. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 14. & 15. sic Coadjutor debet esse constitutus in ea aetate quam beneficium requirit. Barbof. loc. cit. citans Campanil. in divers. jur. can. rubric rub. 67. c. 6. n. 10. Squillante de privileg. cler. c. 4. n. 79. & c. quod tamen recte monet Remouch. c. 8. n. 7. intelligendum, in quantum Coadjutor deputatur in spiritualibus. Pro his tamen, & sequentibus observandum, quod nihilominus summi Pontifices soleant quandoque in gratiam magnorum Principum etiam minoribus Coadjutorias cum futura successione concedere, etsi nec qualitates Episcopales aut abbatiales habeant; neque manifesta utilitas vel necessitas talis ecclesia particularis concurrant. Engels ad rit. de cler. agrot. n. 7.

*Questio 376. An igitur dictae qualitates requirantur in Coadjutore actu tempore concessionis Coadjutoriae?*

**1.** Respond. primò de Coadjutoriiis temporalibus, quae Vicariae sunt, danturque ad supplendum ministerium, & officium, quod propriarius exercere non potest, necessariò Coadjutor habere debet actu omnes qualitates necessarias ad ministerium & officium de facto exercendum; cum illae Coadjutoriae non tam sint beneficii quam officii. Castrop. loc. cit. de Coadjutoriiis verò perpetuis cum futura successione

**2.** Respondet Remouch. cit. c. 8. n. 6. absolute & in genere requiritur, ut actor habeat, vel saltem potentia intra annum habiturus sit aetatem & qualitatem in Coadjuto de natura beneficii jure vel statuto requisitam. Pari modo loquitur c. 10. n. 16. ubi: qualitatum harum cognitio non venit ad litteram ita stricte capienda, ut mens Concilii easdem praecise requirat uti in Praelato, quin sufficiat illas inesse habitualiter, solum intra annum complea-

das. Verum descendendo ad particularia melius de hoc statuetur. Unde sic

*Questio. 377. Qua aetas tempore concessionis Coadjutoriae requiratur in Coadjutore?*

**R**espond. Dum passim AA. dicunt in Coadjutore requiri aetatem, quae requiritur ad obtinendum beneficium, respectu cujus datur Coadjutor, Ventrigl. Barbof. Gonz. l. cit. satis indicant, quod sicut eadem aetas requiritur actu tunc, quando quis obtinet tale beneficium Barbof. loc. cit. n. 89. citans Narbon. de aetate ad omni. act. human. requis. anno 30. q. 6. n. 4. sic quoque requiri eam actu in Coadjutore tunc, quando conceditur Coadjutoria. sic dum datur Coadjutor Episcopo, debet is habere annos 30. completos Castrop. loc. cit. habere eam 30. annos, non significat complevisse annum 29. & attigisse 30. & expresse Gonz. loc. cit. n. 6. ubi: si derur Episcopo Coadjutor, debet complevisse annum 30. pro quo citat Selv. de benef. p. 2. q. 4. n. 9. Abb. Jo. And. & c. quamvis contrarium sentiat Remouch. cit. c. 7. n. 5. & 6. dum ait: Coadjutores dantur personae praeserentes aetatem, qualitatem, doctrinam, ac idoneitatem, habitum ratione dignitatis, vel beneficii, vel saltem habitum, infra annum a data concessionis possint aetatem & alia requisita complevisse. Coadjutores scilicet Episcoporum attingent aetatem 30. annorum completorum infra annum. pro quo postremo citat Vallen. ad decretal. cit. de aetate praeserendi. n. 2. quod tamen dictum de Coadjutore Episcopi intelligendum, dum is est datus Coadjutor in spiritualibus. Si enim datus tantum in temporalibus, sufficit aetas 25. annorum ad exemplum Tutoris & Curatoris. Remouch. cit. c. 8. n. 7. citans Selv. de Benef. p. 2. q. 4. n. 4. sic in Coadjutore perpetuo parochi requiruntur 25. anni Gonz. Castrop. l. cit. Remouch. c. 7. n. 7. intellige, non tantum attigisse, sed completi, sicut requiritur in parocho. Idem est de Coadjutoribus Abbatum, Praepositorum, Decanorum & aliorum jurisdictionem, aut curam animarum habentium, Remouch. loc. cit. sic Coadjutor Canonici ecclesiae Cathedralis debet habere annos 21. Castropal. loc. cit. citans Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 2. q. 6.

*Quest. 378. Quem ordinem habere debeat Coadjutor.*

**1.** Resp. primò. Idem Ordo requiritur in Coadjutore, qui requiritur ad beneficium, respectu cujus datur Coadjutoria. Wamel. jur. Pontif. conf. 16. n. 2. Ventrigl. loc. cit. n. 46.

**2.** Resp. secundò Coadjutoriae temporales dari non debent nisi habentibus actu Ordinem, quem requirit beneficium administrandum juxta dicta quest. ante hanc ult. & uti id certum est in beneficiis parochialibus. fieri enim satis nequiret obligatio- nibus talis beneficii, si constitutus ad supplendum Coadjuti defectum nequiret administrare sacramenta. Castropal. loc. cit. p. 10. n. 42.

**3.** Resp.



3. Respond. Tertio in Coadjutoris perpetuis sufficit à Coadjutore tempore concessionis haberi habitu Ordinem, quem beneficium expostulat, si ve sufficit, ut intra annum ad illum Ordinem promoveri valeat. Castropal. loc. cit. p. 9. n. 11. Ventrigl. loc. cit. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. n. 90. citantes Garciam de benef. p. 4. c. 5. in addit. n. 170. (vel ut Castropal. l. 42.) Paris. de resign. l. 4. q. 9. n. 19. Gonz. loc. cit. n. 90. ubi sufficit, quòd Coadjutor tempore gratia sit in legitima ætate, ut promoveri valeat ad Ordinem requisitum pro tali beneficio, ad quod conceditur Coadjutoria, quàmvis tunc ordinatus non sit. Rationem etiam solent dare hanc, quòd non sit amplius expostulandum in Coadjutore quàm in ipso proprietario; sufficit autem hunc seu intitulatum & obtinentem beneficium posse intra annum ab obtento beneficio suscipere dictum Ordinem. Castropal. loc. cit. Proceduntque hæc ipsa in ecclesia, ubi Canonicus vigore particularis statuti tenetur esse actu sacerdos tempore promotionis; adhuc enim sufficit Coadjutorem talis Canonici habere clericatum & legitimam ætatem ad Ordinem requisitam, ita ut intra annum possit promoveri Barbof. cit. c. 10. n. 78. Ventrigl. loc. cit. n. 47. citantes Garc. ubi ante. Caputaq. decis. 127. n. 1. & 2. quin & ne quidem tenetur Coadjutor se facere promoveri ad dictum ordinem, dum Coadjutor non vult, ut Coadjutor inferviat; cum tunc non inferviat, ad modum, quo habens curam animarum non actu sed habitu tantum, non tenetur facere se promoveri intra annum. Ventrigl. loc. cit. Barbof. loc. cit. n. 79. citantes Garciam ubi ante. Et hæc quidem secundum sententiam communem, ut inquit Castropal. loc. cit. Verumtamen distinguit ipse loc. cit. p. 10. n. 42. ita, ut procedat in Coadjutoris perpetuis respectu dignitatum vel canonicatum cathedralium curam animarum non habentium: non verò procedat in Coadjutoris respectu dignitatum aut beneficiorum habentium curam animarum; de his enim inquit: si Coadjutor sit beneficii curam animarum habentis, existimo, constitui debere actu sacerdotem, neque sufficere, ut intra annum ordinetur; quia hujusmodi Coadjutor datur,

ut per se sacramenta ministret, quæ absque sacerdotali ordine ad ministrari nequeunt. Neque aut, ob stare adductam rationem, quòd ipse proprietarius, etiam curatus obligatus non sit tempore obtentionis habere ordinem illum; quia is non obligatur intra annum possessionis beneficio deservire per se, sed sufficiat deservire per alium; Coadjutor verò à die suscepta Coadjutoria obligetur deservire per se; quia non debet dari Coadjutor Coadjutoris &c. Canonicatus etiam simplex administrari possit per annum à clerico in minoribus constituto, adeoque & à Coadjutore non initiato Ordinibus sacris. Contrarium tenente Parisio loc. cit. ubi expressè: etiam in beneficiis curatis & dignitatibus curam animarum habentibus Coadjutoria potest concedi non sacerdoti, dummodo sit in ea ætate, in qua possit intra annum ascendere ad sacerdotium. pro quo citat Rotam coram Guido bona 10. Maj. 1551. in una Oxoniens. archidiaconat. Caputaq. decis. 127. l. 1.

4. Resp. Quarto Coadjutor Canonici, aut dignitatis non curata, habentis tamen annexum Ordinem, casu quo obligatus est pro Coadjutor infervire (secus est, si ad hoc obligatus non est) tenetur sicut ipse intitulatus, seu proprietarius intra annum suscipere Ordinem illi præbendæ aut dignitatis annexum. Castrop. cit. p. 10. n. 2. dicens ab hac sententia securam non recedendum. Rationem dat, quòd ex Coadjutoria accepta obligetur non solum satisfacere Coadjuto, si non serviat, sed obligetur ad servendum; sed quòd alias ecclesia non esset satis provisa; servitium verò præbendæ habentis annexum Ordinem non possit exerceri sine tali Ordine; ideo si quidem præbendæ annexum habeat ordinem, quia servitium illius illum Ordinem exigit. Unde jam ait, leves esse in contrariis rationes; nempe quòd hæc suscipiendi ordines obligatio annexa sit præbendæ, non servitio; sed quòd servitium præbendæ exerceri possit, quin actus ordinis exercetur. Item quòd Coadjutor ad solam causativam obligationem teneatur, hoc est, ita teneatur, ut si servitium omittat, non satisfaciatur Coadjuto; non verò teneatur ad obligationem præcisam.

## CAPUT SEXTUM.

### De Officio & obligatione Coadjutoris.

Quæstio 379. Quodnam sit officium Coadjutoris.

**R** Esp. Coadjutoris Episcopo vel alteri Prælato aut Rectori propter senium, aut infirmitatem assignari duo sunt officia & obligationes; videlicet primò, ut Prælati seu Rectoris curam gerat; deinde curam ecclesiæ in iis, quæ pertinent ad officium Prælati, cui datus Coadjutor. Layman. in c. ex parte. de cler. egrot. n. 2. Sic officium Coadjutoris Episcopi est omnia episcopalia exercere, si est consecratus Episcopus, & humiliter facere, quæ non potest Episcopus. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 52.

Quæstio 380. An teneatur Coadjutor deservire & supplere pro Coadjuto?

**R** Esp. primò, si Coadjutor de facto non deserviat, aut juvet Prælatum in supportandis oneribus, non propterea irritabitur aut minus subsistet gratia Coadjutoria; cum pro illa sustinenda sufficiat justificare causas, ob quas ea concessa nempe necessitatis, aut utilitatis ecclesiæ, ne scilicet illa propter impedimentum Prælati detrimentum patiat. Remouch. c. 13. n. 2. Unde jam etiam illud inferri videtur, Coadjutorem vi Coadjutoria assumptæ præcisè non teneri infervire actu, si de hoc nihil in concessione Coadjutoria expressum; vel etiam, si concessa cum clausula, ut possit infervire. id enim non tam obligationem quàm liberam potestatem infervendi pro Coadjuto importat. Navar. cons. de cler. egrot. n. 3. & 4.



apud Castropal. *trad.* 13. d. 1. p. 10. n. 2. quamvis ad huc æquum sit, Coadjutorem in se suscipere partem sollicitudinis. Remouch. *loc. cit.* n. 6. Verum distinguendo hæc ipsa melius,

2. Resp. secundò. Quòd si tamen ecclesia aut subditi damnum aut interesse spirituale, vel temporale juxta qualitatem necessitatis narrata in Bulla patereatur ex culpa vel mora Coadjutoris, differentis subire onera stante impedimento Coadjuti, tenebitur in conscientia supplere Coadjutor, idque vel maximè in Ecclesiis parochialibus. Remouch. *loc. cit.* n. 3. & 4.

3. Resp. Tertio. Etiam præscindendo à tali damno animarum, dum v. g. est Coadjutor respectu beneficii aut dignitatis non habentis curam animarum, vel, si habet curam animarum, Coadjutus per seipsum absolute potest subvenire, Coadjuto sic volente, adhuc tenebitur Coadjutor pro eo deservire, & aliàs teneatur illi ad damnum, & interesse. *Garc. p. 4. c. 5. n. 56.* etique inhærens Castropal. *l. c. n. 3.* Idque etiam si in literis Coadjutorie non dicatur, quòd teneatur inservire, uti aliàs sæpe & modernis præcipue Coadjutoris (intellige, respectu canoniciatum & rectoriarum parochialium) ad majorem eamtelam & abundantiam solet exprimi, quòd Coadjutor requisitus teneatur inservire, alioqui teneatur solvere principali, quidquid propterea amiserit seu lucrari desiderit. *Gonz. gl. 5. §. 9. n. 122.* siquidem id est ex vi coadjutorie assumptæ seu ex natura officii; assumitur enim coadjutoria, ut coadjutus se excusare possit ab obligatione assistendi seu inserviendi, sed si coadjutor non haberet obligationem inserviendi, coadjutus non esset excusatus; ergo, ut ipse excusatus sit, sibi que provideat assumendo coadjutorem, judicandum est, transferre in coadjutorem obligationem, quam ipse habet. *Castrop. & Garc. l. cit.* Neque obligatio hæc inde eliditur, quòd nihil detur tali coadjutori pro servitio; hoc enim ipse sibi imputet, quia ita coadjutoriam accepit; maximè tamen, quia tale servitium compensatur futura successione, quæ ei à Papa conceditur in compensatione laboris. *Garc. n. 57. Castrop. loc. cit.* Remouch. *c. 13. n. 4.* Porro hanc obligationem inserviendi non tantum esse causativam, id est, ut teneatur solvere coadjuto, quidquid is non serviendo perdidit, seu lucratus non est; sed & præcisam, ita ut ad servandum cogi possit per judicem censuris aliisque juris remediis; quia ipse se obligavit seu consensit tali obligationi, tenent *Garc. Castrop. l. cit. contr. Gonz. l. c.* quæ sequitur *Remouch. l. c. n. 2.* dicentis, sic communiter tenent DD. de quò plura paulò infra, ubi de obligatione residendi coadjutoris.

4. Resp. quarto. Coadjuto infirmo aut legitimè impedito volente tamen, ut coadjutor loco sui inserviat, teneatur is inservire. *Castrop. l. c. n. 6.* citans *Garc. & Farin tom. 2. decis. noviss. decis. 276.* & *Rot. in Terac. Coadjutor enim in hunc finem datus est, ut impedito Coadjuto ipse loco illius inserviat, ne ecclesia debito servitio defraudetur, ut constat ex c. 1. de cler. agror. in 6. & *Trid. sess. 25. c. 6. Castrop. l. c.* Neque obstat primò, quòd Coadjutor repræsentet personam Coadjuti, ad quod; hoc ob legitimè impeditum excusato à servitio, videatur quoque; excusatus Coadjutor. nam repræsentat ejus personam in præbenda, non in infirmitate aliòve impedimèto, & sic competunt ei prærogativæ, quæ còpetunt Coadjuto ratione præbendæ, non verò quæ còpetunt Coadjuto ob infirmitatē *Castrop. l. c. n. 7.* Neque obstat secundò, quòd in Coadjutorē translata sit obligatio, quæ habet Coadjutus, is autè tempore justè impediti nullam habeat obligationem. nã pari modo responde-*

*P. Leurentii Tract. 11. De Coadjut.*

tur, translata esse in Coadjutorē obligationem, quam habet Coadjutus ratione præbendæ; non tamen translata in eum personales excusationes Coadjuti *Castrop. l. c.* Porro an Coadjuto agrotante aut legitimè impedito, non possit ejus loco deservire Coadjutor, sedere in choro &c. nolente Coadjuto, sive non nisi de ejus consensu, dicitur *cap. seq.*

*Quest. 381. An Coadjutus infirmus vel aliàs legitimè impeditus habendus sit pro presente & inserviente, etsi Coadjutor non inserviat.*

**R** Esp. Affirm. *Garc. p. 4. c. 5. n. 63.* ed quòd licet Papa concedere soleat Coadjutores, quia ob ingravescentem ætate seu infirmitates principalis comòde deservire & onera perferre nõ potest, prout narratur in Coadjutoris, non tamen propterea arctet aut obliget principale, ut utatur Coadjutorē aut prohibet principale uti jure suo aliàs ei competente, ac propterea nullo id jure prohibetur. Ad hæc Coadjutus nõ debeat esse deterioris conditionis ex eo, quòd Coadjutorē habeat. neque privilegium suum debeat ei esse nocivum, & retorqueri in ejus damnum, quòd ad ejus favorè concessum juxta c. quòd ob gratia. de reg. jur. in 6. & c. ad apostolica. de regul. citat *Garc. Navar. conf. 2. de cler. agror. in 6. & idem tenet Gõz. ad reg. 2. gl. 5. §. 9. n. 119. & seq. Castrop. cit. p. 10. n. 9.* qui etiã ait perinde esse, sive in hoc casu coadjutus velit coadjutorem inservire, sive non. Unde iam etiam coadjutus potest gaudere mensibus datis pro quiete & recreationis gratiã perinde ac alii canonici, sive coadjutor residet sive non; quia in illis non tenetur interesse divinis neque per se neque per alium *Garc. n. 64. ex Navar. loc. cit.*

*Questio 382. Quando nam Coadjutor non teneatur inservire?*

**R** Esp. Dum Coadjutor datus est ex alia causa quã supplenda administrationis coadjuti, vel propter illius impedimètu seu multitudinẽ negotiorum v. g. si causã principalis coadjuti fuisset ut obviametur incòmodis, & periculis, quæ post obitum Prælati in longa sedis vacatione, aut etiã electione oriri possunt; tunc enim coadjutor ad nullum onus & nequidem causativã residentiam tenetur. *Remouch. cit. c. 13. n. 8.* Atque ita idem est, dum Episcoporum & Abbatum coadjutores quandoque designantur magnorum Principum filii in minore etiã ætate, quam ut deservire, & suppleri possint pro Coadjuti. Sic etiã in dignitatibus, & Rectoriis, quæ per Vicarios in spiritualibus, vel etiam in pontificalibus, aliisque ministris administrari solent, Coadjutores iis datos non teneri ad residentiam, aut servitium aliquod, observat *Remouch. l. c. n. 7.* uti id videmus etiam in Coadjutoribus Episcoporum maximè in Germania.

*Quest. 383. An teneatur Coadjutor Canonici præter onera sui Coadjuti subire quoque onera juniorum Canonicorum, occasione dubitandi orta ex eo, quòd sedeat post omnes Canonicos?*

**R** Esp. Negat. Subrogatur enim tantum loco sui Coadjuti, neque ipse est Canonicus. *Barbos. jur. eccles. l. 3. c. 10. n. 75. Castropal. loc. cit. n. 44.* citans *Garciam.* Quòd autem sedeat post ceteros canonicos, non ex eo est, quòd sit junior canonicus; sed ex eo, quòd non sit verè canonicus, & fulgeat alienã dignitate. *Barbos. loc. cit.* Unde etiam, ut idem *Barbos. n. 76.* juxta *decis. Rotæ in Elborensis. Apr. 1606.* canonicus junior juxta consuetudinem ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarii absentis vel impediti, & non coadjutor, licet sedeat post ultimum canonicum.

N

Questio



*Quaestio 384. Num Coadjutor possit, & teneatur inservire, dum Coadjutus non potest lucrari fructus, aut distributiones, eo quod v.g. sit juste excommunicatus, aut aliter culpabilis.*

1. **R** Esp. primò Coadjutorem excludendum non esse ab assistentia in divinis officiis, aliisque muneribus praebendae ob excommunicationem Coadjuti. Castrop. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 16. citans Leo. in thes. fori eccl. c. 19. n. 66. Garc. p. 4. c. 5. n. 84. quia Coadjutoria munia non praestat ex potestate accepta à Coadjuto; sed accepta à Papa. Castrop. Garc. ll. cit.

2. Resp. secundò teneri nihilominus illum inservire, etiam si Coadjutus ob ejus incapacitatem lucrari nequeat fructus, aut distributiones; quia obligatio illa inserviendi est propria, & non tantum causativa. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 44. inhaerendo sententia Garciae & Castrop. de qua Paulò ante.

*Quaestio 385. Num Coadjutor prater servitium chori teneatur quoque celebrare missas privatas ex fundatione impositas sanonnicatus, aut beneficio Coadjuti eo iuste imposito?*

**R** Espondent affirmativè Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 4. Ventrigl. loc. cit. juxta declarationem S. Congregat. rituum in Patavin. 3. Decemb. 1616, quam recitat Pignat.

*Quaestio 386. Quibus mediis uti possit Coadjutus contra Coadjutorem renuentem deservire?*

**R** Esp. Coadjuto dantur duo remedia. Alterum est, ut Coadjutus agat ad cassationem & annullationem Coadjutoriae, qua in re procedendum est servatis servandis ad hoc, ut cassata Coadjutoria licitum sit illi alium Coadjutorem adhibere, qui eius nomine debita cultui divino praestet obsequia. Alterum est, ut si malit, agat contra Coadjutorem ad id, quod sua interest servitium non fuisse praestitum, ita Tondut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 26, citans Rotam. decis. 276. p. 1. recent.

*Quaestio 387. An & qualiter Coadjutor teneatur residere?*

1. **R** Esp. primò in genere. Quae dicta sunt de obligatione inserviendi, ea pariter locum habent de obligatione residendi; cum deservire nequeat, quin resideat. praeter quae expresse magis

2. Resp. secundò Coadjutores Rectorum parochialium instituti auctoritate Apostolica tenentur ad personalem residentiam ut rectores ipsi. Sic expresse declaravit S. Congregatio Cardinal. Trid. super explicatione c. 1. sess. 23. Gallemart. ibidem. n. 8. Goutz. gl. 5. §. 9. n. 17. Remouch. c. 73. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 39. citans Campan. divers. jur. rubric. rub. 7. c. 6. n. 104. Neque enim est ratio, saltem ex aequitate considerabilis, quòd magis excusetur à personali residentia talis Coadjutor, quam ipse principalis. Remouch. loc. cit. verum ait Gonz. loc. cit. n. 122. loqui concilium ibi & S. Congregationem de Coadjutoribus rectorum capellanus titularibus ac verè beneficiatis.

3. Resp. tertio teneri quoque ad residentiam Coadjutores alios, puta Canonicorum, dignitatum; Coadjutoria siquidem reperta est, ut cultus divinus non fraudaretur debitis servitiis ad favorem ecclesiae, quae habet à Coadjutore illas operas,

quas Coadjutus praestare nequit ob inhabilitatem? Ventrigl. loc. cit. cum commun. contra Navar. conf. 2. de cler. agrot. n. 4. Et quòd non solum teneatur Coadjutor residere, sed & divinis interesse & deservire, declaravit eadem S. Congregatio. 7. April. 1618. refte Aldau. in compend. canon. resol. l. 3. tit. 18. n. 14. apud Ventrigl. loc. cit.

4. Resp. quartò. Est haec residentia praecisa, & non tantum causativa, quo ad obligationem solvendi fructus Coadjuto ob non residentiam ab eo amissos. Ventrigl. loc. cit. Garc. p. 4. c. 5. n. 57. in fine. Castrop. loc. cit. n. 7. citans Farinac. tom. 1. decis. noviss. decis. 276. n. 4. contra Gonz. loc. cit. n. 122. & Barbof. de can. & dignit. c. 29. n. 15. Poterit siquidem Coadjutor non residens privati servato juris ordine Coadjutoria, eaque alteri concedi. Castrop. Ventrigl. ll. cit. juxta decis. Rotae 276. n. 3. p. 1. recent. apud Ventrigl. Neque obstat Coadjutorem obligatum esse solvere Coadjuto interesse & damnum, si non resideat, quòd minus Coadjutoria privati nequeat; quia in solutione hac spectatur interesse Coadjuti, in illa privatione servitium ecclesiae. Castrop. loc. cit. cum Farinac. ubi ante. Proceditque id ipsum sive teneatur residere adhuc, & inservire Coadjutor, et si Coadjutor ob infirmitatem aliove legitimum impedimentum non teneatur aliàs residere, aliàs non lucraturus distributiones quotidianas. Ventrigl. loc. cit. n. 40. adducens binas pro hoc decisiones Rotae.

*Quaestio 388. An Coadjutor infirmus vel alio iusto impedimento detentus reputandus sit praesens, & lucretur, non secus, ac in eo casu lucraretur principalis?*

**R** Esp. affirmativè Garc. loc. cit. n. 80. citans Rotam in Salamant. Coadjutoria. 20. Jun. 1594. Gonz. loc. cit. n. 13. citans Gratian. discept. forens. c. 166. n. 12. Ventrigl. loc. cit. n. 42. qui tamen id ipsum sic limitat, nisi Coadjutus sit sanus & habilis ad servendum; eò quòd tunc teneatur ipse inservire; aliàs non lucratur distributiones, nisi aliter sit dispositum ex forma literarum Apostolicarum, juxta dicenda inferius de lucracione distributionum. Ratio responsionis est, quòd obligationem interessendi divinus seu beneficio inserviendi, quam habebat Coadjutus transfudit in Coadjutorem, & consequenter sicut ipse excusabatur ob justum impedimentum, ita & ipse Coadjutor ob simile impedimentum. Castrop. loc. cit. Et haec procedunt sive tempore supervenientis impedimenti v.g. infirmitatis residue Coadjutor sive non, sive infirmitas superveniens sufficit independenter à praecedente residentia. Castrop. loc. cit. contra Garciaam, loc. cit. n. 81. & Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. n. 86. putantes quòd, si ante infirmitatem ex voluntate Coadjuti non serviret Coadjutor ob supervenientem infirmitatem, excusari illum non posse à servitio, ne detur locus fraudi in detrimentum servitii ecclesiastici.

*Quaestio 389. An Coadjutor studens vel legens in Universitate, vel occupatus in servitio Episcopi, vel officium Inquisitoris exercens &c. habeatur pro praesente, & lucretur distributiones Coadjuto, ac si personaliter resideret, supposito quòd Coadjutus ipse ex his & similibus causis excusetur à residentia, & nihilominus fructus suae praebendae lucretur in absentia?*

Resp.



**R** Esp. negativè, Barbof. *loc. cit.* n. 73. Castrop. *loc. cit.* n. 40. citante. pro se Garciam; eò quòd privilegia ista, fruendi nimirum fructibus in absentia ob dictas causas conceduntur solum iis, qui ratione suorum beneficiorum obligati sunt residere; Coadiutores autem non obligentur residere ex beneficio, sed ex officio, & munere coadiutoria accepta, & quasi ex contractu, nec sibi sed alteri, nempe coadiuto lucentur fructus, hinc iam non sicut coadiutus ob dictas causas excusabitur à residentia; bene tamen excusabitur ex infirmitate aliòve simili impedimento, quia non censetur ex officio, & munere obligari ad residentiam impossibilem. Item excusabitur eadem ratione à residentia mensibus recreationis; quia obligatio coadiutoris debet esse naturæ humanæ viribus temperata, ac proinde illi concedi debet recreatio & levamen, quòd aliis beneficiatis conceditur. Castrop. *loc. cit.* Neque dicas in oppositum Coadiutori concedi privilegia & exemptiones Coadiuto competentes ratione præbendæ, adeòque & illud privilegium absenti ob dictas causas, & in absentia lucrandi. Nam bene respondet Castropal. transmittendo antecedens, & negando sequelam; eò quòd hæc privilegia Coadiuto non competant ex præbenda, sed ex favore utilitatis communis, quæ ex concursu plurium ad studendum & legendum in Universitate, & ex servitio Episcopi &c. resultat; & ex eo quòd intuitu dictæ utilitatis concedantur habenti præbendam; non tamen ex contractu obligato loco præbendati iuste impediti inservire male inferitur, quòd etiam censetur concessa non præbendato, obligato tamen pro præbendato inservire, etsi forte aliàs eadè inde resultaret utilitas.

*Questio 390. Num Coadjutor possit assumere dies recreationis sicut Coadjutus.*

**R** Esp. affirmativè, Barbof. *loc. cit.* n. 85. Castrop. *loc. cit.* p. 10. n. 14. Garc. *loc. cit.* n. 79. Gonz. *loc. cit.* n. 13. citantes decif. Roræ in *Salmant. Coadjutoria* 25. Jun. 1593. Hoc enim privilegium conceditur præbendatis ob servitium continuum totius anni, quòd interposita recreatione tanti temporis temperandum duxit concilium; adeòque jam etiam Coadjutor toto anno assilens & præstans servitium eo privilegio frui debet Castrop. *loc. cit.* ita tamen hoc ipsum limitandum juxta eosdem hos AA. ut Coadjutor non possit habere tres mentes, & Coadjutus tres menses alios, sed iidem tres inter utrumque sint consumendi, ut nimirum eodem trimestri, quo abest Coadjutor, abesse possit & Coadjutus, vel si absuit Coadjutor v. g. Januario & medio Februario, coadjutus possit abesse se sequi mense alio. v. g. Majo & medio Junio.

*Questio 391. An Coadjutor vi Coadiutoria teneatur habitum & tonsuram clericalem deferre?*

**R** Esp. affirmativè. Barbof. *loc. cit.* n. 83 ubi in multis Coadiutori tribuuntur effectus veri beneficii, ut est ille, quòd teneatur habitum & tonsuram clericalem deferre, & gaudet privilegio fori Castrop. *loc. cit.* n. 22. Garc. *loc. cit.* n. 99. esto enim beneficium non habeat, habet tamen jus satis considerabile ad illud, & ex alia parte est deputatus ad servitium Ecclesiæ. Sixt. autem V. in sua *Constitut.* 38. de habitu & tonsura cler. præcipit non solum beneficia habentibus, sed habentibus etiam jus ad illa habitum clericalem & tonsuram deferre sub pœna privationis omnium beneficiorum. Garc. & Castrop. *loc. cit.* Unde jam etiam inferitur teneri ad hoc Coadjutorem, etsi non inserviat. Garc. *loc. cit.*

P. Laurentii Tract. II. De Coadjutor.

*Questio 392. An Coadjutor non constitutus in sacris Ordinibus, neque beneficiatus vi Coadjutoria teneatur ad horas recitandas?*

**R** Esp. Etiam si talis Coadjutor teneatur choro interesse, ibique divina officia recitare loco sui Coadjuti, dum tamen non teneatur choro inservire, & extra illum vi solius Coadjutoria non teneatur ad horas recitandas. Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 30. citans Navar. de horis can. c. 20. sub n. 18. Ventrigl. citans Dianam *resolut. mor. p. 5. tract. 13. miscellan. 1. resolut. 75.* Barbof. *jur. eccl.* l. 3. c. 10. n. 59. citans Campeg. de *coadjut. Episc. n. 4.* Suarez de religion. *tom. 2. tract. 4. l. 4. c. 22. n. 19.* Azor *inst. mor. p. 1. l. 10. c. 4. q. 1.* Laym. *theol. mor. l. 4. tract. 2. c. 5. n. 3.* Bonacin. de horis can. d. 1. q. 2. p. 3. n. 15. & plurimi alii rationem dant hanc hi AA. quòd Coadjutor vivente Coadjuto non habeat penitus beneficium, seu jus in re, sive respectu tituli aut possessionis; sed solum jus quoddam creatum circa qualitatem adjuvandi per aliquod ministerium separatum à beneficio minime obligatorium. Remouch. c. 13. n. 9. ubi etiam subiungit n. 10. Garciam. p. 3. c. 1. n. 107. non nihil discrepare à communi illa sententia modificando illam, nimirum Coadjutorem teneri ad lectionem horarum, si in defectum Prælati onus Ecclesiæ in spiritualibus ei demandatum, vel administrationem ecclesiæ susceperit, ac Prælati super earum lectione se excusavit. Verum omnino contrarium eo loco habet Garcias, dum n. 108. relatis aliorum sic sententium sententiis (nimirum Navar. & Eman. Rodriq. *tom. 1. c. 140.* dicentis, Coadjutores teneri recitare horas, si sunt dati ad illas recitandas pro beneficiato; secus si sunt dati ad alia ministeria) ipse expressè ait n. 109. at ego existimo, Coadjutorem etiam perpetuum cum congrua & futura successione non teneri ratione Coadjutoria; cum non sit beneficium recitare horas privatim. nec enim datur ad id, sed solum ad residendum & exercendum alia munia incumbentia principali, qui horas privatim recitabit; & ita praxis habere videtur.

*Questio 393. An Coadjutor etiam Canonice teneatur emittere professionem fidei durante Coadjutoria.*

**R** Esp. negativè. Sive non teneri ad illam emittendam, nisi ubi successioni fuerit locus. Barbof. *loc. cit.* n. 80. citans Squillante de priv. cleric. c. 4. n. 79. Macha. Ludovicum à Saravia & alios. *Corr. pr. benef. l. 1. c. 60. n. 40.* contra Acoftam ad Bullam cruciat. e. q. 730.

*Questio 394. An Coadjutor teneatur in ingressu solvere fabrica, quod est solitum solvi per novos Canonicos?*

**R** Esp. negativè. Barbof. *loc. cit.* n. 71. Garc. p. 4. c. 5. n. 78. Castrop. *loc. cit.* p. 10. n. 13. Coadjutor enim tunc non ingreditur ut Canonicus, sed ut Coadjutor Canonici. Garc. *loc. cit.* & Coadjutor non sentit temporale commodum, ergo neque sentire debet onus illi annexum. Castrop. *loc. cit.* Ac denique Coadjuto mortuo Coadjutor solvere illud consuetum ab aliis Canonicis teneri; ergo ad illud solvendum non teneri, quam diu est Coadjutor, seu quam diu vivit Coadjutus. Garc. Castrop. *loc. cit.*

*Questio 395. Coadjutor serviens pro Coadiutorum teneatur exire de Capitulo, quoties in eo tractatur de negotiis Coadjuti?*

**R** Esp. negativè. Barbof. *jur. eccl.* l. 3. c. 10. n. 95. Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. n. 60.* Garc. p. 4. c. 5. n. 105. Rationem dant, quòd non



agat nomine Coadjuti, sed proprio seu nomine ecclesie, licet aliàs representet eum, quatenus agit & inseruit loco illius. Unde etiam, ut Barbof. & Garc. poterit Coadjutor dare suffragium in electione ad præbendam quam præterdit Coadjutus. Idem vice versa tenent Barbof. & Garc. de Coadjuto, quod & hic possit interesse capitulo, & dare votum, ubi agitur de negotio Coadjutoris, nisi fortè ut Barbof. ibidem tractaretur de re spectante ad ipsam Coadjutoriam, quæ particulariter spectat ad ipsum Coadjutum. uti id ipsum è contra de Coadjuto limitat Ventrigl. nimirum ut procedat, quando non tangitur consecutivè interesse ipsius Coadjutoris; in eo enim casu debere illum exire ait, ex quo jam tractatur de interesse proprio.

2. Verumtamen Castrop. *loc. cit. n. 23.* credit, tam Coadjutum quàm Coadjutorem excludendum, seu debere exire de Capitulo, quories negotium tractatur alterutrinus utilitatem principaliter respiciens; eò quod ob mutuam unius ab alio dependentiam & respectum suspicio esse possit injusti processus. Item non solum quis recusari possit, dum suffragium ferre debet in utilitatem suorum: commodum autem Coadjuti respectu Coadjutoris, & hujus respectu Coadjuti reputandum sit commodum proprium, vel suorum, quia unus ad alium pertinet. Tenet nihilominus Remouch. *c. 15. n. 6.* quod licet Coadjutor in causa ipsius Coadjuti non possit interesse Capitulo tanquam Coadjutor, nihilominus in qualitate Canonici non denegandum ipsi suffragium, uti nec Coadjuto in causa particulari Coadjutoris, modò in re aut cau-

sa ipsis communi, v. g. Coadjutoria, non sit dandum suffragium.

*Quaestio 396. An & cui Coadjutor teneatur reddere rationem suæ administrationis?*

**R**esp. Teneri Coadjutores Prælati Coadjuti (si fiat sana mentis) ac eorundem Capitulis, seu etiam ipsorum Prælatorum successoribus (si hoc antea non fecerint) reddere rationem plenariam administrationis suæ. Engels *ad tit. de cler. agror. Laym. ad c. unic. tit. eod. in 6. s. præsent. n. 4.* juxta expressum textum ejusdem cap. unic. ubi dum Bonifacius VIII. ait: *aut Prælatorum successoribus*; satis indicat se loqui de Coadjutoribus Prælatorum temporalibus; cum aliàs in Coadjutoris perpetuis successor Prælati Coadjuti sit ipse Coadjutor, qui sibi ipsi reddere rationem administrationis suæ nequit, cetera verò, quæ in dicto textu habentur, etiam Coadjutoribus perpetuis applicari possunt. Addit quoque Franc. *in cit. c. unic. n. 2.* apud Laym. *loc. cit.* has rationes iterato à Coadjuto peti posse ut revideantur, dummodo super rationibus factis transactum non fuerit juxta *l. unic. c. de errore calculi. D.* sicutque hoc in puncto Coadjutor à tutore & curatore; quod hi rationes reddere non teneantur nisi officio finito. *l. si tutor. ff. de tutel. Laym. loc. cit.* cujus etiam discriminis ibidem ex Ancharano hanc assert rationem, quod Coadjutoris officium indeterminati sit temporis; cum nesciatur, quando moriturus sit Prælati; officium autem Curatoris & Tutoris determinati sit temporis, nimirum iis à jure præfixi, quo exspiret.

## CAPUT SEPTIMUM.

### De potestate Coadjutoris.

*Quaestio 397. Qua in genere sit potestas seu facultas Coadjutoris.*

1. **R**esp. primò. Potestas & facultas Coadjutoris Episcopi, & Prælatorum dependet à forma concessionis Coadjutoria, seu à tenore litterarum, specialibusque prærogativis in illis per Papam juxta exigentiam ecclesie, sive in temporalibus sive spiritalibus, vel etiam iis liberaliter concessis. Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. s. 9. n. 94.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. n. 23.* Remouch. *c. 15. n. 2.* Pignat. *tom. 4. consult. 185. n. 22.* Barbof. *jur. eccl. l. 3. c. 10. n. 23.* Pavin. *de visitat. Paril. l. 7. q. 20. n. 19.* Unde ad considerandam facultatem Coadjutoris ante omnia inspiciendus est tenor litterarum harum. Gonz. Pavin. Ventrigl. *ll. cit.* Pignat. *loc. cit. n. 1.* Tondur. *qq. benef. p. 2. c. 1. s. 13. n. 23.* ubi: quod attinet controversias, quæ nonnunquam oriuntur inter Coadjutum & Coadjutorem, certum est, imprimis verba & clausulas in literis Coadjutoria adhibitas attendendas esse &c. non enim omnes Coadjutoriarum literæ habeat eadem privilegia. Pignat. *tom. 9. consult. 84. n. 6.* sic v. g. aliqua literæ habent, quod Coadjutor habeat vocem activam & passivam, alia quod vocem tantum activam habeat in Capitulo. Pignat. *loc. cit.* alii Coadjutores nullam habent vocem in Capitulo, aut ei intervenire nequeunt; quia de iis nihil in literis; Coadjutoria au-

tem, ut dictum, sunt odiosa & strictè intelligenda. Pignat. *loc. cit. n. 7.*

2. Porro forma illa concessionis seu tenor litterarum ut plurimum restringitur ad facultatem faciendi ea, quæ ad coadjutoris officium de jure vel consuetudine spectant, ita ut in capitulo, choro & processionibus aliisque actibus capitularibus, officii divinis, funeralibus, functionibus ecclesiasticis absente coadjuto interesse possit & debeat. Pignat. *tom. 4. consult. 185. n. 1.* Dixi, quæ de jure vel consuetudine spectant ad ejus officium. De jure autem generali Coadjutor tantum supplet in necessariis, & sic aliis canonicis volentibus supplere nulla erit necessitas muneris Coadjutoris. Pignat. *n. 5.* De consuetudine verò, ut Coadjutores, qui sunt minus digni veris Canonicis, is æquiparentur in functionibus peragendis à veris Canonicis, ac ut se ingerant ultra formam Coadjutoria, constare debet vel in genere vel in particulari; debetque esse præscripta spatio. 40. annorum juxta Pignat. *loc. cit. n. 5.* Atque ita facultas data Coadjutoribus in literis Coadjutoria tota versatur circa ea, in quibus Coadjuto deficiente minueretur ecclesie servitium, qualia sunt, quæ jam enumerata sunt & similia de necessitate & jure proprio ad ipsum Coadjutum spectantia, v. g. cantatur missæ ex obligatione, & ad quas dicendas vigore testamenti, & fundationis teneantur Coadjuti juxta dicta supra. Pignat. *loc. cit. n. 4.* Non verò facultas dicta versatur circa functiones honorarias, quas ipse Coadjutor



tanquam verus canonicus obire posset, si impeditus non esset, & in quibus supplere possunt, & contendunt alii canonici, adeoque tales, in quibus deficiente coadjuto non minueretur servitium ecclesie; coadjutoria enim datur pro servitio & necessitate ecclesie, non pro honore coadjutoris. Pignat. loc. cit. n. 3. ubi illud ipsum exemplificat, nimirum, quod juxta expressam S. Congregationis Rituum declarationem & præceptum in una civitate Castellæ. 24. Maji 1636. non liceat Coadjutoribus Canonicorum, absentibus aut impeditis Coadjutoris facere assistentiam Episcopo solemniter celebranti, vel cum cappa divinis interessenti, sed hoc spectet ad Canonicos veros ordine successivo. Item quod ad missarum solemnium, quas cantare posset, non tamen ex obligatione tenetur coadjutus, decantationem non admittantur Coadjutores; cum ob aliorum Canonicorum, contentendum supplere in hac cantatione honorifica, supplementum non minuetur servitium Ecclesie. Siquidem eodem tempore, quo ab alio canonico missa cantatur, Coadjutor possit adesse in choro. Pignat. n. 2. Sic quoque officium & facultas Coadjutoris non intrat in iis functionibus, ad quas singuli Canonici eliguntur. Pignat. n. 2. citans Gavantum in manuali, Episcoporum v. Coadjutor. in add. n. 23. adeoque non potest exercere officia, ad quæ Coadjutus specialiter electus est; cum in his, quæ speciali nominatione competunt Coadjuto, non venit Coadjutor, nec eum repræsentat. Barbof. de can. & dignit. 6. 29. num. 40. citans Garc. p. 4. c. 5. in addit. ad num. 38.

3. Ex dictis jam vides, non semper datam Coadjutori facultatem faciendi generaliter omnia, quæ spectant ad coadjutum, sive quæ potest coadjutus, etiam si specialiter per superiorem non limitetur; nisi forte id ipsum sit eam limitari, quod aliqua competentis coadjuto non exprimitur in literis coadjutoris; adeoque jam univ. saliter verum non esse, quod ait Engels ad rit. de cler. agrot. n. 4. & alii quidam: coadjutorem regulariter habere eandem potestatem, quam habet coadjutus, nisi specialiter per superiorem coadjutoris hac potestas restringatur. Sed & generale illud: Coadjutori competunt functiones Coadjuti; absolute & simpliciter non competit, nisi Coadjutoribus dignitarum; quia illi, licet sedent in stallo dignitatis, ita debent facere functiones spectantes ad dignitatem Coadjutam, secus ac accidit in Coadjutoribus Canonicorum, ut pore qui sedere debent & incedere ultimo loco post omnes Canonicos juxta expressam declarationem S. Congreg. Rituum in Ferrariensi, 2. Jun. 1640. Pignat. loc. cit. n. 3. dicens hanc ipsam esse differentiam inter Coadjutores dignitatum & inter Coadjutores Canonicorum.

4. Neque hucusque dictis obstat, quod S. Congregatio Rituum teste Pignat. loc. cit. n. 2. responderit aliquando, Coadjutores debere facere functiones pro Coadjuto post omnes Canonicos; nam id intelligendum de functionibus, quas debet, & tenetur facere uti Coadjutor, & casu quo alii Canonici reculerent, ut servire altari, hebdomadam facere, Lectiones & Antiphonas canere, suffragium in Capitulo dare, processionibus interesse & alia hujusmodi, in quibus plenius satisfit servitio ecclesie ob majorem numerum. Pignat. cit. num. 3.

5. Respond. secundò, Quod si tamen ex formationis Coadjutorie de facultate Coadjutoris satis constare nequirit, videndum est, ex qua causa

R. Lemenis Tract. II. De Coadjut.

datus Coadjutor, ut deprehendatur, ad quid se extendat ejus potestas & administratio. Barbof. jur. eccles. l. 3. c. 10. n. 23. Sic si Episcopo bene administranti spiritualia datus Coadjutor ob temporalia v. g. ob timorem dilapidationis, illius potestas, & officium verfabitur circa temporalia, & in his liberam habebit administrationem absque eo, quod se extendat ad spiritualia, & in his administrare possit, Barbof. ibidem n. 24. sic datus ob infirmitatem & senium, extendet se illa facultas ad administranda etiam spiritualia, quæ Prælato illi incumbant, quæque is ob dictas causas administrare nequit. Sic si ob dementia Prælati datus ei Coadjutor, potestatem habet generalem & liberam administrandi omnia tam in temporalibus quam spiritualibus. Barbof. loc. cit. n. 25. Paris. de resign. l. 7. q. 20. n. 25.

Quæstio 398. An Coadjutor possit deservire pro Coadjuto absente vel impedito sine ejus consensu, seu eo nolente?

**R** Esp. negativè. Idque etiam si Coadjutus ob infirmitatem, aliudve justum impedimentum servire nequirit. Garc. p. 4. c. 5. n. 58. & seq. Fagn. in c. nulla. de concess. præb. n. 60. Engels ad rit. de cler. agrot. n. 6. contra Navar. cons. 2. de cler. agrot. n. 5. ed quod in literis Coadjutoria dici solet, quod coadjutor non possit se in regimine, & administratione, & fructuum perceptione intromittere, nisi volente coadjuto, seu de ejus consensu tantum: per ea autem verba non prohibeatur ei solum perceptio fructuum seu administratio temporalium, sed etiam dictum servitium, assistentia in choro & capitulo, aliisque actibus capitularibus; ed quod id sit regimen & administratio canonicatis & dignitatis. Garc. loc. cit. Sed neque coadjutus tenetur deservire in divinis per coadjutorem in iis casibus, quibus alias propter legitimum impedimentum posset in absentia lucrari fructus & distributiones. Engels loc. cit. juxta dicta à nobis cap. præced. in quaest. num. coadjutus infirmus, non serviente pro eo coadjutore, habeatur pro præfente. Quamvis Castrop. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 9. multandum judicet talem Coadjutum impeditum nolentem pro se tempore illius impedimenti deservire Coadjutorem. Contrarium est, ubi Coadjutor datus dementi; is enim solus & liberè administrare potest omnia; cum talis prælatus consensum vel disensum rationalem prætare nequeat. Fagn. in c. ex parte. de cler. agrot. n. 18. juxta dicta à nobis. quaest. præced.

Quæstio 399. An igitur Coadjutor cum futura successione datus Episcopo, alteri ve Prælato non dementi, aut alias omnino non inhabili, sed propter gravem infirmitatem munia pastoralia per seipsum exercere non valenti, cum libera potestate administrandi &c. prout in Bulla Coadjutorie dicitur, possit solus administrare, quæ sunt jurisdictionis spiritualis & temporalis, ipso Prælato contradicente.

**R** Esp. Non posse illum solum exequi & expedit ea, quibus talis Prælatus ratione biter contradicit. Fagn. loc. cit. n. 9. Suadet id ipsum coadjutoris nomen, quo dicitur talis, quia coadjut. vad. adeoque non solus expedit omnia. Fagn. ibid. n. 20. Item Coadjutoris definitio, quæ juxta Jo. And. Abb. Card. &c. definitur: qui ad hoc datur ex causa juris vel iudicis autoritate, ut coadjuret ministri



vel presidentis officium. Fagn. n. 21. suaderetur & inde, quod Prælatus talis Coadjutor retineat in habitu potestatem & jurisdictionem; ac sic frustra eam retineret, si causâ suadente, illius usum non haberet juxta illud Philosophi. 3. metaph. c. 1. frustra est potentia seu habitus, qui non potest in ullis casibus reduci ad actum, Fagn. loc. cit. Denique non permittit id reverentia debita Prælato Coadjuto, ut eodem invito omnia possit expedire Coadjutor, in quem translata non est penitus jurisdictio quod ad habitum; sed cui solum communicata quod ad exercitium, Fagn. n. 23.

2. Neque his obstat primò c. 42. de elect. in 6. ubi dicitur is, cui procuratio seu administratio cathedralis Ecclesia plena & libera in spiritualibus & temporalibus à sede apostolica est commissâ, potest omnia, qua jurisdictionis episcopalis existunt, & qua potest electus exequi, confirmatus liberè exercere &c. Nam ut patet, non loquitur de Coadjutore. Fagn. loc. cit. n. 24. Nec obstat secundò verba illa generalia in Bulla Coadjutoria apponi solita: cum plena & libera potestate; quia, ut rectè Fagn. cit. n. 24. restringuntur ad ea, quæ de jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium. Nec denique obstat, quod Coadjutor etiam detur invito; id enim non auget potestatem Coadjutoris. Fagn. loc. cit.

3. Atque ex his jam infertur, Coadjutorem talem perpetuum datum tali Episcopo cum facultate plena & omnimoda in spiritualibus, & temporalibus administrandi ea omnia, quæ ad officium Coadjutoris spectant, minimè posse se immiscere in exercitiis pontificalium, neque jurisdictionalium, quibus defungi potest vel vult Episcopus, nec solum ea expedire, in quibus ex rationabili causa contradicit Episcopus. Fagn. cit. n. 24. in fine. Quamvis ea, quæ Episcopo impedito, potest & vult expedire Coadjutor per seipsum, Episcopus non possit delegare alteri. Fagn. n. 25. Similiter quæ Coadjutor in casibus sibi à jure vel consuetudine permittis gessit, Episcopus non possit revocare. Fagn. n. 26.

*Quaestio 400. An Coadjutor exercere possit officia, ad quæ electus Coadjutor.*

1. **R**esp. negativè Castrop. cit. p. 10. n. 17. in fine. Remouch. c. 15. n. 17. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. n. 81. citans Garc. in addit. ad n. 88. c. 5. p. 4. In his enim, quæ speciali nominatione competunt Coadjuto, non venit Coadjutor, aut eum representat. Barbof. loc. cit. Multò minùs itaque commissio facta dignitati potest transire in ejus Coadjutorem; idque non solum, ubi expressum fuit nomen proprium Coadjuti Prælati seu constituti in dignitate illa; sed etiam ubi illud non expressum. Barbof. loc. cit. n. 73. citans Garciam ubi ante post n. 130. dub. 28.

2. An vero aliunde Coadjutor nequeat esse Judex Apostolicus seu delegatus Papæ, vel designari Judex synodalis; quia nimirum Coadjutoria non est verè dignitas, & Coadjutor Prælatus vel Canoniceus, licet sit in servitio Ecclesiæ, adeoque non habet qualitates requisitas vi cap. statutum. de rescrip. in 6. ad talem delegationem. in eo, inquam, non conveniunt AA. Negant id ipsium ob dictam rationem Barbof. & Garc. ll. cit. E contra affirmat Acosta de Andrada ad Bulla cruciat. q. 75. cui adhæret Castrop. tract. 3. d. 1. p. 10. n. 39. ed quod etsi Coadjutores non sint Canonici & dignitates propriè, habeant tamen omnes præminentias, prærogativas & honores, qui canonicis & dignitatibus con-

ceduntur. Item quia fictione juris sint Canonici & dignitates

*Quaestio 401. An Coadjutor residere possit interessendo divinis, & de servitio in ecclesia; & lucrari fructus principali seu Coadjuto excommunicato?*

1. **R**esp. ad primum affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 87. Castrop. loc. cit. n. 16. Garc. p. 4. c. 5. n. 84. citans Leo, in thes. fori eccl. c. 19. n. 66. & Rotam in Coadjutoria Salmant. contra Gonz. gl. 5. §. 9. n. 128. Rationem dant; quod Coadjutor non serviat nomine Coadjuti, sed proprio & Ecclesiæ; nec præstat ea munia incumbentia præbendæ vel dignitati Coadjuti ex potestate ab eo accepta, sed accepta à Papa, qui illum constituit Coadjutorem, proinde non obstat regul. jur. 67. quod alicui suo non licet nomine, neque alieno licebit, nec regul. 72. qui facit per alium, est perinde, ac si faceret per seipsum. adeoque sicut à divinis & acquisitione fructuum excluditur excommunicatus, sic etiam qui eum repræsentat, ejusque loco hæc facit. Nam id verum est, si non tantum ejus loco, sed etiam ejus nomine, & in vi potestatis ab eo acceptæ similia exerceat; quia in tantum plus non potest quam ipse principalis. Castropal. loc. cit. Illud tamen obstat videtur huic sententiæ, quod pro se offert Gonz. n. 126. & 127. quod sicut procedere non potest Episcopus excommunicatus, ita nec ejus Vicarius; & quod per excommunicationem Episcopi suspensus sit ejus Vicarius, ut tradunt apud Gonz. Maranta in pr. judicialip. 4. dist. 5. n. 70. Guttier. qq. canon. l. 1. q. 1. n. 83. & 84. Rebuff. in concord. tit. de excom. non vitand. gl. 1.

2. Resp. ad secundum: Quamvis Coadjutor Coadjuto excommunicato lucrari nequeat fructus beneficii aut distributiones residendo & assistendo. Gonz. loc. cit. n. 125. Barbof. Castrop. Garc. ll. cit. non quidem ob defectum aliquem, quem ipse habet, sed ob incapacitatem & inhabilitatem, quam habet Coadjutor. Castropal. excommunicatus enim sibi neque fructus neque distributiones lucratur, argumento c. pastoralis. §. verum. de sent. excom. Gonz. n. 223. Verumtamè si Coadjutori aliquid de fructibus vel distributionibus assignatum est pro congrua seu servitio, ut quandoque fit, id sibi lucrabitur, non obstante excommunicatione coadjuti, quæ illi, & non alteri nocere debet. Barbof. Castrop. ll. cit. Garc. loc. cit. n. 85.

*Quaestio 402. An Coadjutor possit in electionibus, provisionibus aliisque actibus committere vices suas.*

**R**esp. affirmativè Castrop. loc. cit. n. 35. citans Garciam p. 4. c. 5. n. 135. Etsi enim Coadjutor locum teneat Coadjuti, ejusque personam repræsentet, repræsentat tamen illam nomine Ecclesiæ, & ex potestate ab ea, & non à Coadjuto accepta. Sed neque est procurator coadjuti, sed Ecclesiæ. & esto esset procurator coadjuti; quia tamen esset procurator illius generalis ad beneficii administrationem, & non specialis ad aliquod particulare negotium, potest vices suas committere alteri; juxta textum c. 1. §. in de procurat. in 6. ita ferè Castrop.

\*\*\*\*\*

\*\*\*

*Quaestio*



*Quaestio 403. Quid in particulari possit vel non possit Coadjutor Episcopi?*

**R**espondeo primò: posse Coadjutorem per urbem; de licentia tamen Episcopi Coadjuti benedicere populo. Barbof. *loc. cit. num. 41.* juxta Declar. S. Congregat. Rituum. 31. Jan. 1561. apud Pisec. *in pr. Episc. p. 1. c. 1. n. 10.* Campanil. & alios. Idem tenet Gonz. *loc. cit. n. 4. in fine.* ex Navar. *conf. 3. n. 3. & 4. de Cler. agrot.* inquit: potest Coadjutor Episcopi in spiritualibus dare benedictionem, & sedere in Cathedra sicut ipse Episcopus.

2. Secundò: Episcopus Coadjutor durante vita sui principalis non potest solenniter, & pontificaliter ingredi civitatem aut diocesim. Tondur. *qq. benef. p. 3. c. 194. n. 1.* Barbof. *loc. cit. nu. 35.* juxta ejusdem S. Congregat. rituum declarationem. Ex eo liquidem, quòd non habeat jus in re respectu Episcopatus, sed tantum ad rem (quod etsi sit considerabile quòd ad dispositiones facientes mentionem de jure quæ sit non tollendo, ut Gonz. *loc. cit. n. 79.* non est tamen tale jus; quòd operetur, ut ipse sit Prælatus Ecclesiæ. Tondur.) non debet recognosci tanquam superior & caput, sed ut Coadjutor: & eo magis, quia contingere potest, ut non succedat in Episcopatu, sed prior moriatur. Barbof. juxta verba dictæ declarationis.

3. Tertio: Coadjutor non habet facultatem dandi indulgentias; sed si quas Archiepiscopus concedere potest & vult, ejus nomine sunt publicanda. Barbof. *num. 43.* juxta eandem declarationem.

4. Quarto: Coadjutor Archiepiscopi non potest uti cruce in divinis, nec in functionibus pontificalibus; neque dum incedit per urbem; cum crux sit signum & ornamentum dignitatis & jurisdictionis, quarum utraque caret Coadjutor. Barbof. *n. 37.* apud quem vide plura alia spectantia ad ceremonialia, quæ potest, aut nequit Coadjutor.

5. Quinto: Denique non potest Coadjutor Episcopi sanæ mentis cum futura successione concedere jus patronatus. Gonz. *gl. 5. §. 2. num. 35.* citans Mandol. *in reg. 11. q. 5. n. 7. & 8.* Achil. *decis. 1. per totam de reb. Eccl. non alienand.* De cætero quid possit in materia beneficii; vide post tractatum speciali quæst.

*Quaestio 404. Num Coadjutor & Coadjutus simul possint inservire & interesse divinis, aliisque functionibus & actibus?*

**R**espond. Non posse utrumque simul inservire ut præbendam seu Canonicum, seu ut representantes duos præbendatos; cum sit una tantum præbenda; uni autem præbendæ formaliter simul inservire nequeunt duo in eodem officio, tenent Castrop. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 24.* Garc. *p. 4. c. 5. n. 107.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. n. 50.* ubi, quòd Coadjutor & Coadjutus non possint simul eodem tempore interesse uti Canonicos in Choro aut Capitulo, possit tamen unus interesse ut Canonici, & alter ut privatus; pro qua sententia citatur quoque à Barbof. Besold. *de præcedentia. c. 2. n. 25. in fine.*

Non tamen esse inconveniens, quòd simul interesse possint in habitu canonicali in processionibus, & Missarum solenniis, Coadjutus in loco suæ ancianitatis, & Coadjutor in novissimo loco

post cæteros Canonicos, tenent Sebast. Casar de Eccl. Hierarch. d. 14. §. 9. n. 13. & qui eum refert, Barbof. *cit. c. 10.* Sic ait Remouch. c. 15. n. 6. possunt ambo esse simul in Capitulo, sub diversis tamen respectibus, sufficitque, quòd in omnibus sit aliqua subordinatio. Sic quoque respondisse S. Congregationem Concilii 5. Jun. 1655. nimirum Coadjutores Canonicorum posse interesse Choro & divinis officiis, etiam quando Canonici Coadjuti intersunt, cum his tamen conditionibus: consentientibus Coadjuti & in ultimo loco; non verò in Capitulis & aliis actibus, testatur Pignat. *tom. 4. conf. 185. n. 40.* Ad fundamentum quoque Garcia, quòd non possint representare duos Canonicos, sed unum solum, respondet Barbof. & Casar, id solum concludere, quòd duplicem vocem non habeant, nec duplices lucentur distributiones; non verò quòd ad interessentiam, quæ utrique diverso respectu convenit; uti id patet in Rectore principali & ejus Vicario, dum simul in ecclesia interesse potest Rector principalis & talis Vicarius ut Vicarius; & sic usu receptum videmus in Episcopo & ejus Vicario generali. De cætero posse utrumque simul deservire uni præbendæ in diversis ejusdem præbendæ officiis, v. g. ut dum unus afficit Choro, alter interim existit in Capitulo vel in negotiis ecclesiæ, aut temporalium regimine occupatur, dubium non est. Castrop. *loc. cit.* ubi etiam, quòd nil veter, quòd minus unus afficit divinis ut Canonicus, & alter ut persona privata; cum in isto casu unus solus afficit canonicaliter, & neque Coadjutus ob Coadjutorem vel contra privari debeat potestate interveniendi.

*Quaestio 405. An Coadjutores Canonicorum habeant vocem activam, & passivam in electionibus Canonicorum; & in officiis sede vacante?*

**R**espond. affirmative. Garc. *p. 4. c. 5. num. 87. & 88.* Castrop. *loc. cit. num. 17.* citans Leo. *in thes. for. eccles. c. 19. n. 69. & 70.* Conceditur namque Coadjutori plena & libera potestas præbendam administrandi perinde, ac si propriarius præfens esset. Item conceduntur omnes prærogativa & præminentia, quæ Coadjuto competunt. Conceditur etiam illi habere vocem in Capitulo; sed ex qualibet harum concessione eligere & eligi potest. ergò. Castrop. Proceditque id ipsum de voce passiva, etiam in Coadjutoria concessione dictum esset, quòd possit habere vocem activam, nihil dicendo de passiva. Verba enim illa ad majorem declarationem debent cæteri prolata; non verò taxativè; seu ad potestatis diminutionem. Garc. *loc. cit. num. 88.* & ex eo Castrop.

*Quaestio 406. An Coadjutor possit optare?*

**R**espond. Possit eum in ecclesia, ubi viget consuetudo optandi, optare, non sibi, sed Coadjuto. Barbof. *de Jur. Eccl. l. 3. n. 71.* citans Monet. *de opt. can. q. 8. n. 152.* & Declarationem S. Congregat. Rituum in Colombriensi 16. Septemb. 1606. Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. n. 38.* & *tom. 1. annot. 6. n. 14.* ubi, quòd si Coadjutus consentiat vel non dissentiat, Coadjutor per se optare possit in beneficium Coadjuti.



*Quæstio 407. Num Coadjutor impedire possit, quò minus Coadjutus optet præbendam aliam; vel cogere ut optet aliam?*

**R** Esp. primò: Coadjutor in vi Coadjutoria cum futura successione sibi concessa impedire potest Coadjutum, quò minus is, ubi viget illa consuetudo optandi, si in gratia Coadjutoria concessa est futura successio, quò ad Canonicatum & præbendam duntaxat illi annexam, & non quò ad præbendam illam seu præstimonium, super quo cadit optio, seu quò optandum; tunc enim Coadjutus non potest optare novam præbendam, utpote in qua jam non poterit succedere Coadjutor; & primam dimittere nequit, utpote ad quam jus habet, & quæ adjudicata est Coadjutori per Coadjutoriam cum futura successione.

2. Contrarium est, siue Coadjutor impedire nequit, quò minus Coadjutus optare possit, si in gratia Coadjutoria concessa est futura successio non solum ad præbendam, quam de facto habet Coadjutus, sed etiam ad præbendam de novo optandam, & priori dimissa subrogandam; quia jam in nullo derogatur juri quæsito Coadjutoris; nec quicquam inconueniens obstat; & gratia Coadjutoria, quæ principaliter ad favorem Coadjuti concessa, ut Gonz. gl. 5. §. 9. num. 82. ex Puteo de eis. 98. l. 2. & Rota in Salmantina Coadjutoria. 2. Jan. 1593. non debet illi esse nociva, juxta regul. quod ob gravem. de reg. jur. in 6. Ita sub hac distinctione tradit Gonz. ad reg. 2. gl. 34. n. 97. quem sequitur Ventrigl. tom. 1. annot. 6. n. 12.

3. Verùm ista distinctio non probatur Garcia, quem sequuntur Lotterius & Barbof. eò quò nusquam conceditur gratia Coadjutoria ita contractata ad præbendam à Coadjutore habitam, ut is aliam optare nequeat, ut Lotter. de re benef. l. 2. §. 25. n. 59. Proinde tradunt hi AA. Lotter. loc. cit. n. 6. Barbof. de Can. & Dignit. c. 29. n. 29. Garc. p. 4. c. 5. n. 150. quòd Canonicus habens Coadjutorem cum futura successione possit absolute & indistinctè optare præbendam novam, & illa nova seu de novo optata vi subrogationis maneat affecta & reservata Coadjutori, & hunc in ea successurum. Siquidem affectio illa, quæ fuit adjecta priori præbendæ, transit per viam hujusmodi subrogationis in præbendam optatam, ut Lotter. citans pro hoc Cardin. cons. 126. n. 3. & tnc. dilecto. de præb. in 6. n. 7. Simonet. de reserv. q. 45. n. 8. Rotam in Urgell. Canonicatus. 9. Maji. 1593. & in Cordub. Coadjutoria. 7. Nov. 1619. Sic quoque aliàs ut Garcias loc. cit. habens præbendam reservatam potest optare aliam, quæ subintrat in locum reservatæ, & dimissa manet libera.

4. Resp. tamen secundò: posse Coadjutorem impedire Coadjutum, quò minus valeat dimissa pinguiore præbendæ optare tenuiorem; quia hoc esset in præjudicium Coadjutoris, qui jus habet ad præbendam illam pinguiorem, quòd illasum illi servari nequit, nisi per subrogationem alterius præbendæ non minus pinguis. Ventrigl. loc. cit. n. 13. qui etiam n. 14. subjungit in casu, quo Coadjutus, vacante præbendæ pinguiore, nollit in præjudicium Coadjutoris eam optare, posse Coadjutorem, dum is in concessione Coadjutoria habet facultatem optandi (uti quandoque conceditur) per se optare, etiam nolente Coadjuto, ne aliàs illa optandi facultas ei data frustratorie. Si verò illam facultatem optandi non haberet in concessione Coadjutoria sibi facta, non posse il-

lum, nolente Coadjuto, optare. Nihilominus si Coadjutus nollit optare in odium & fraudem Coadjutoris; cum fraus nulli patrocinari debeat, judicare se, quòd Coadjutor posset comparere eoram legitimo Superiore, & compellere Coadjutum ad optandum. De cætero posse Coadjutorem, si Coadjutus consentiat, vel non dissentiat, optare per se in beneficium Coadjuti juxta dicta quæst. præced.

5. Resp. tertio: ubi in optione mutatur titulus v.g. ubi portionarius optat Canonicatum, adhuc potest habens Coadjutorem cum futura successione optare aliud beneficium abique eo, quòd in hoc casu præjudicetur Coadjutori. Siquidem in primo dimisso, utpote per optionem secundi vacante, Coadjutor succedit. Garc. n. 120. nisi forè, ut addit, fuerit consuetudo particularis seu observantia, quòd non habens beneficium liberum non possit optare.

6. Resp. quarto: Coadjutoria cum futura successione obstat, quò minus Coadjutus optare possit beneficium cum præhabito retinendum, v.g. Dignitatem tenendam cum præhabito Canonicatu juxta ecclesiæ alicujus consuetudinem, & tunc haberet & retineret Coadjutorem in uno beneficio, nempe Canonicatu, & non in alio, nempe in Dignitate, in qua deberet resideere; non obstante, quòd Coadjutor Canonicatus resideeret. Garc. loc. cit. num. 121.

*Quæstio 408. An Coadjutores exercere possint in habitu canonicali functiones aliquas in diversis ecclesiis fieri ibidem solitas ab invitatis ad invitantium libitum?*

**R** Espondet negativè Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 11. servitium enim Coadjutoris ex forma Coadjutoria restrictum est ad supplendum quo Coadjuto, ubi Coadjutus est obligatus in propria ecclesiæ & in actibus Capitularibus in ea celebrandis, & functionibus in illa, vel occasibus illius peragendis, non autem ad functiones, ad quas vel Coadjutus vel Coadjutor invitaretur ad libitum invitantium, stante præsertim quòd Coadjutores extra suam ecclesiæ, & sine Capitulo nullam habeant prærogativam. Unde in consensu aliorum sacerdotum non procedunt juxta Declarationem S. Congregat. Rituum citandas cap. seq. Pignat. loc. cit. qui etiam addit n. 13. in fine, esse admodum indecens, habitum canonicalem permissum Coadjutori ad effectum coadjuvandi in cathedrali adhibere ad libitum in quocumque loco contra declarationem S. Congr. Rituum, quæ ipsismet Canonicis veris prohibet deferre habitum canonicalem, dum interveniunt ut singuli, etiam intra cathedralem in functionibus cum aliis presbyteris; ut patet in una Comens. 22. Nov. 1643. & in una Capuana. 20. Maji 1651. quas recitat. Ad hæc, ut habet Pignat. n. 19. non probatur, quòd Canonicis ratione habitus prærogativa debeatur, quando sponte, & ex ambitione vel lucro se inferioribus immiscunt. De cætero non satis probat Pignat. quòd in confirmationem locum habet n. 13. Quòd ne vi quidem consuetudinis 40. annorum id fieri possit, ut Coadjutus in habitu canonicali eodem tempore adsit in choro, & Coadjutor in habitu quoque canonicali in ecclesiæ (intellige aliâ) eò quòd hæc consuetudo non solum sit contra jus, sed etiam irrationabilis ex eo, quòd vel sic adsint, seu adesse videantur eodem



tempore duo Canonici ejusdem Canoniciatûs. Nam si inconueniens multoq; minus irrationabile non sit, & ex eo non inferatur aut censetur duos Canonicos esse ejusdem Canoniciatûs, quod Coadjutor & Coadjutor simul in habitu canonicali intersint processionibus & Missarum solenniis, conueniens quoque non erit ad iudicandum, duos esse ejusdem Canoniciatûs Canonicos, adeo que irrationabile, dum simul comparent in habitu canonicali in diuersis ecclesiis & functionibus, Videtur proinde sustinenda potius talis consuetudo, ubi de cetero præscripta legitime, ut Coadjutor Canonici in aliena ecclesia invitatus compareat, & functiones quasdam exerceat.

*Quaestio 409. An Coadjutor possit facere alienationes bonorum ecclesiasticorum?*

**R**espond. Coadjutorem prorsus abstinere debere ab omni alienatione bonorum, siue ad principalem ipsum, siue ad ecclesiam spectantium. Engels ad tit. de Cler. egrot. Laym. ad c. unic. h. e. in f. juxta expressum cit. cap. textum. Excipiuntur tamen ea bona mobilia, quæ seruando seruari non possunt. Laym. loc. cit. n. 1. juxta gl. hic. v. abstinentes, & argumento l. lex qua, cod. de administ. Tutor. ubi idem dicitur de Tutore.

*Quaestio 410. Quid Coadjutor Episcopi possit in materia beneficali?*

**1.** Respond. primò in genere: facultatem illam conferendi beneficia, recipiendi resignationes, aliâque similia agendi in materia beneficali dependere ex tenore litterarum Coadjutoria, & potestate in iis specialiter Coadjutori concessa. Paris. de resign. l. 7. q. 20. n. 19. citans quamplures cum communi juxta dicta superius in genere.

**2.** Resp. secundò: quòd si ea potestas non exprimitur in literis, neque quicquam ei contrarium, attendenda & distinguenda sunt causæ dationis Coadjutoria, & videndum ad quid datus Coadjutor. Paris. loc. cit. n. 20. & ex eo Remouch. c. 15. n. 9. Fagn. in c. ex parte. de Cler. egrot. n. 24. ex Jo. And. Sic itaque primò, si datus Episcopo Coadjutor ob dementiam, vel mentis impedimentum & debilitatem (intellige tantam, ut ipse ea præstare non possit) poterit Coadjutor conferre beneficia, resignationes recipere, permutantibus auctoritatem præstare, confirmare electos, instituere presentatos, beneficia erigere, unire, dismembrare, aliâque omnia facere in hac materia, quæ potest ipse Episcopus sanæ mentis; habet enim tunc omnimodam jurisdictionem & administrationem episcopalem Coadjutor. Paris. loc. cit. num. 25. & seq. citatis quamplurimis, Remouch. loc. cit. Laym. in c. unic. de Cler. egrot. in 6. n. 2. Fagn. loc. cit. Garc. p. 5. c. 4. n. 270. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 15. Qui AA. etsi loquantur in specie de resignatione beneficiorum, vel de collatione, par tamen in omnibus aliis est ratio. Nec obstat, quòd etiam in dicto casu dementia Episcopi prohibeatur Coadjuto alienatio; collatio autem beneficii, præsertim libera, censetur donatio aliqua. Nam alienationis nomine Administratori prohibita intelligitur alienatio voluntaria, non necessaria; Argumento l. alienatione. ff. familia hirciscunda; beneficii autem collatio est

alienatio seu donatio quædam necessaria nomine Ecclesiæ facienda. Laym. loc. cit.

**2.** Sic secundò: si datus Coadjutor ob temporalia, siue quia Episcopus malè administrat temporalia, sicut nihil habet tunc Coadjutor administrationis circa cetera spiritualia, ita etiam nihil in materia beneficali. Fagn. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 21. & 22.

**3.** Sic tertio, si datus illi est quò ad temporalia, & spiritualia, non quidem ob malam negligentemque eorum administrationem, sed ob senium, infirmitatem, aliâque causam extrinsecam, non potest sibi jus aut facultatem collationis aliâque in materia beneficali præstandi arrogare, sed debet illam prerogativam tanquam specialiter juris auctoritate competentem & reservatam relinquere principali. Garc. loc. cit. n. 265. citans Pavin. de potest. Capitul. sed. vac. p. 2. q. 1. n. 8. Selvam p. 2. q. 4. Coraf. p. 2. c. 4. à n. 9. & c. Remouch. loc. cit. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 9. ubi, quòd Coadjutor excepto casu dementia Episcopi non habet potestatem in beneficalibus. Laym. loc. cit. n. 3. contra Gonz. gl. 5. §. 9. num. 4. Campegium de Coadjutor. Episc. n. 10. Navar. conf. 3. de Cler. egrot. apud Garciam. Ab una enim parte per dationem Coadjutoris Episcopus seu principalis non amittit illam facultatem: Ab altera parte Papa dat Coadjutori solùm potestatem exercendi spiritualia & temporalia, quæ jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium; intèr ea autem non sunt, quæ principalis Rector potest & vult agere per seipsum. Garc. loc. cit. n. 274. Sed neque in hoc casu Episcopus tenetur beneficia cum consilio aut auxilio Coadjutoris conferre; quia nec ad hoc datur Episcopo Coadjutor. Garc. loc. cit. Laym. loc. cit. n. 3. ubi: quòd quamvis quæ agenda sunt ab Episcopo Coadjuto, expedire eum oporteat cum consilio Coadjutoris, de substantia tamen actûs non esse arbitror, ut Coadjutor adhibeatur, nempe in consilium. Cujus tamen contrarium foret, siue Episcopus non posset conferre sine consilio & consensu Coadjutoris, si is ei datus ob dilapidationem, seu malam beneficiorum administrationem. Garc. loc. cit. n. 273. citans Oldradum in c. Venerabilis. de off. Deleg. in 6.

**4.** Nihilominus & in hoc casu, ubi Episcopus Coadjutor talis est, ut in beneficalibus consensus, & auctoritatem ipsemet præstare possit, Coadjutor cum consensu Episcopi conferre possit. Paris. loc. cit. n. 23. quin & subsistunt collationes ab eo factæ cum tacita Episcopi permissione; quippe qui vocatus in partem sollicitudinis, adeoque ut talis cum illa subordinatione Coadjuto associatus omnimodam administrationem, jus & jurisdictionem habens in supplementum vel negligentis, omissentis, vel permittentis Coadjuti supplendo jure providet de beneficiis, quæ aliàs non vacare interest Ecclesiæ. Remouch. loc. cit. n. 10. qui etiam n. 11. concludit, sic Coadjutorem vi potestatis suæ coadjutorialis habere facultatem, jurisdictionem seu jus conferendi beneficia & officia, saltem moraliter siue habitualiter, nempe Coadjuto permittente, aut non conferente, vel providere non valente.

\* \*



## CAPUT OCTAVUM.

## De Iurisdictione, Prærogativis, Præeminentiis, Iuribus, Emolumentis &amp; Alimentis Coadjutoris.

*Quæstio 411. Qualem iurisdictionem habeat Coadjutor?*



Respondet in genere Remouch. c. 15. n. 3. juxta c. de Rectoribus. de Cler. agrot. & ibi DD. habere illum iurisdictionem eandem, quam habet Coadjutor. Non nisi tamen cum modificatione; nimirum, ut nihil sibi actualiter arroget, nisi nomine & jure Coadjuti seu Prælati principalis. Remouch. loc. cit. n. 4. ita ut iurisdictione quod ad habitum perleveret in Coadjuto, & non nisi quod ad exercitium sit in Coadjutore. Sic enim Coadjutor Rectoris parochialis dicitur habere curam animarum, nimirum quod ad exercitium tantum, non autem quod ad habitum ipsius curæ, qui remanet penes Coadjutum. Fagn. in cit. c. de Rectoribus. Sic dum in cit. c. dicitur, quod Coadjutor dandus leproso Rectori Ecclesiæ habeat curam animarum, verbum illud *habeat* non intelligitur respectu tituli & habitus curæ, qui remanet penes infirmum, sed respectu exercitii tantum. Fagn. loc. cit. n. 34. citans Jo. And. in cit. c. de Rectoribus. v. curam habeat. Butrio ibidem n. 3. Card. n. 1. Anchar. n. 3. Imol. n. 1. & 3. Abb. n. ult. Rotam decis. 410. num. 5. q. 4. recent. qui omnes contra Glossam communiter reprobant dicunt, Coadjutorem tantum habere exercitium & administrationem, jus autem residere penes Coadjutum. Atque ita, ut subdit Fagn. num. 36. habemus in cit. cap. textum apertum secundum communem intellectum, quod quando quis dicitur habere vel obtinere officium ab alio obtentum, hoc non intelligitur respectu tituli, sed respectu exercitii tantum; & ita jus & ritulus ratiocatus in persona unius non evellitur, licet alteri dicti juris exercitium & administratio concedatur; uti de hoc in terminis Coadjutoris est textus in c. grandi. de suppl. negl. Prælat. in 6. ut ibi notat Anchar. n. 5. Huc quoque spectat, quod habet Fagn. in c. ex parte. de Cler. agrot. n. 28. quod Coadjutor Episcopi separatim tribunal statueret, aut habere non potest; sed in consueto tribunali Episcopi jus reddere debeat.

*Quæstio 412. Quas præeminentias & prærogativas habeat Coadjutor cum futura successione?*

Respondet in genere: Gaudet iisdem præeminentiis, prærogativis & honoribus, quibus Coadjutor ratione dignitatis vel Canonatus, respectu cuius est Coadjutor. Castrop. 17. 13. d. 1. p. 10. n. 25. Remouch. c. 15. n. 3. Procedere idipsum tam intra quam extra Ecclesiam, in qua est dignitas vel Canonatus, respectu cuius est Coadjutor, tenent Remouch. loc. cit. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 97. ubi: semper in moderatis Coadjutoris dicitur

solet, quod Coadjutor habere debeat omnes & singulas prærogativas, præeminentias, & honores in Choro, Altari, Capitulo & processionibus, nec non in actis capitularibus tam intra quam extra Ecclesiam, quas & quos prædictus N. ratione talis Dignitatis vel Canonatus & præbendæ habet, & si præsens esset, haberet. Eadem verobtenus habet Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 25. & 34. ubi: Coadjutori non solum in Ecclesia Canonatus debentur omnes præeminentiæ, & prærogativæ, sed etiam extra Ecclesiam & absente Coadjuto, est tractandus tanquam verus & proprius Canonicus quod ad præeminentias veris Canonicis debitas juxta decis. S. Congregat. Rituum in Pi-storiens. 15. Martii 1608. Eadem ferè habet Barbosa. lur. Eccles. l. 3. c. 10. n. 91. Verumtamen expresse sentit Pignat. tom. 4. consult. 185. num. 11. & seq. nempe quod Coadjutores extra suam Ecclesiam & sine Capitulo nullam habeant prærogativam, & agatur cum eis, ac si non essent Coadjutores. Unde in concursu cum aliis sacerdotibus non præcedant nisi ratione antiquitatis in Ordine; pro quo citat binas declarationes S. Congregat. Rituum. Primam in Anconitana. 18. Martii 1623. hujus tenoris: S. Congregatio censuit Coadjutores Dignitatum extra Ecclesiam nullam habere privilegium; sed præcedentiam inter omnes servandam esse, ac si non essent Canonici. Alteram in Laudensi 7. Martii 1637. hujus tenoris: S. Congregat. ad instantiam Dignitatum & Canonicorum Ecclesiæ Cathedralis Laudensis respondit: Coadjutori Dignitatis extra Ecclesiam & actus capitulares nullam debere præeminentiam seu prærogativam supra antiquiores in Ordine sacerdotali, &c. Quin & n. 16. tradit, quod nedum Coadjutori, sed neque veris Canonicis uti singulis interessentibus ulla competat præcedentia extra propriam Ecclesiam supra Parochos, neque ulla prærogativa; imò nec locus respectu aliorum presbyterorum juxta expressam declarationem S. Congregat. Rituum in Sutrina. 2. Novemb. 1603. & alteram in Cassanensi 19. Martii 1650. quarum tenorem ibidem recitat. Ex quibus jam patere ait n. 12. S. Congregatio nem recessisse ab antiqua sententia, quod Coadjutores extra Ecclesiam habeant prærogativas uti veri Canonici. Porro dum dictum gaudere illos, saltem intra propriam Ecclesiam iisdem prærogativis & præeminentiis, quibus Coadjuti, idipsum etiam accipiendum cum modificatione illa, nimirum reservatâ semper aliqua supereminente prærogativa Coadjuto tanquam Prælati principali. Remouch. loc. cit. n. 4. fulget siquidem Coadjutor radiis Coadjuti, non propriis. Gonz. loc. cit. n. 106. adeoque nil obitet, quod representet personam sui principalis; minus enim fulgere censetur, qui propriis quam qui alienis fulget radiis. Engels ad tit. de Cler. agrot. n. 5.

*Quæstio*



*Questio 413. Quale stallum seu sedes debeat Coadjutori?*

1. Respond. primò: Coadjutor datus Dignitati debet sedere in Choro in propria sede, in qua sedet Coadjutor eo absente, & idem prorsus stallum habere; uti etiam ad talem Coadjutorem spectant omnes functiones, quæ competunt ejus principali ratione dictæ dignitatis. Garc. p. 4. c. 5. n. 65. Barbof. de Cån. & Dignitat. c. 29. n. 27. & Iuris Eccl. l. 3. c. 10. n. 68. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 29. referentes pro hoc Declarat. S. Congregat. in Brundis. 29. Maji 1621. Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 21. ubi etiam, qualiter hoc ipsum intelligi debeat videendum ait apud Gavant. in Man. v. Coadjutor. n. 24. Leo Thes. fori eccl. p. 2. c. 4. num. 56. Diana tract. 4. miscell. resol. 18. addit quoque Pignat. n. 22. attendi hæc in re debet quoque formam Coadjutoria, & si in ea habeatur, quòd Coadjuto absente Coadjutor possit residere cum omnibus & singulis privilegiis, præminentis competentibus Coadjuto, habere stallum in Choro, vocem in Capitulo &c. eo modo, quo Coadjutor, per verba illa: *Omnibus præminentis & eo modo clarè significari identitatem in omnibus, adeò que Coadjutori assignandum eandem sedem quam occuparet Coadjutor; si adesset; uti id ipsum adhuc clariùs illucesceret ex formæ Coadjutoria verbis, nimirum dum diceretur, quòd in casu, quo resideret Coadjutor, Coadjutor illi locum cedere debeat; cum cedere illum nequiter, nisi eundem ipse occupasset in absentia Coadjuti. Arque ita jam talis Coadjutor præcederet omnes Canonicos, si eos ratione Dignitatis præcederet Coadjutor. Barbof. cit. c. 10. n. 68. Pignat. loc. cit. n. 21. Dum tamen duæ essent Dignitates in ecclesia æquales, & senior in obtinentibus illas dicitur primus, primùmque occupat stallum, Coadjutor, qui fortè datus illi seniori, in absentia illius non occupat sedem illius; sed eam & præcedentiam cedere debet secundo ex istis Dignitatibus. Coadjutoria verò cessante, & factò loco futura successioni, secundus ille efficitur primus, & in istius secundi locum subintrat Coadjutor, & sic efficitur secundus. Barbof. loc. cit. n. 69. & ex eo Ventrigl. loc. cit. num. 30. Pignat. loc. cit. n. 20. juxta Declarationem S. Congregat. Rituum, 17. Julii 1632. quam referunt. Sic enim suadet anterioritas possessionis, quæ in hac materia præminentiarum præcipuè attenditur. Pignat. loc. cit. n. 28. Atque ita jam licet eadem sedes, quam habet principalis, tribuatur Coadjutori dignitatis, si sit confellus seu concurrentia cum inferioris conditionis, quam est Coadjutor, vel certè cum aliis Coadjutoribus, Vicariis, Procuratoribus; id tamen non procedere, dum concurrat cum aliis Prælati suo principali in dignitate æqualibus in persona comparantibus, etsi forsitan Coadjutor eos præcederet propter Senioratum, vel aliud privilegium aut consuetudinem, Coadjutor tamen illis cedere deberet præcedentiam. Engels ad tit. de Cler. agrot. n. 5.*

2. Resp. secundò: Si Coadjutor est datus Canonico, sedere non debet in sede propria & stallò sui Coadjuti; sed ultimo loco post omnes Canonicos. Gonz. gl. 5. §. 9. num. 101. & seq. Pignat. loc. cit. n. 21. Ventrigl. loc. cit. n. 31. Garc. p. 4. c. 5. n. 71. Castrop. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 11. Barbof. cit. c. 10. n. 65. citans Moner. de opt. Can. &c. functio-

nes quoque pertinentes ad Coadjutos, ut cantare lectiones, prætonare antiphonas &c. facere similiter debent in novissimo loco. Barbof. loc. cit.

3. Ampliantur hæc ipsa (nisi aliud habeat forma Coadjutoria ut Barbof.) ut debeat præcedentiam & locum cedere Canonicis etiam post ejus Coadjutoriam provisis. Lotter. de re benefic. l. 2. q. 25. n. 36. & seq. ubi: Coadjutor in Cathedrali vel Collegiata non potest sibi arrogare præcedentiam in Canonicos postmodum receptos, non obstante decreto, quod sibi competant omnes prærogativæ Coadjuti. Castrop. loc. cit. n. 12. Barbof. loc. cit. n. 67. Ventrigl. n. 32. juxta decis. Rotæ in Curitana. 18. Aug. 1629. & quamplures alios, quos citant. Idque nulla consuetudine in contrarium obstante. Barbof. Ventrigl. ll. cit. citantes pro hoc eadem Rotæ decis. Item nullo obstante statuto. Barbof. cit. n. 37. ubi testatur, S. Congregationem Rituum in Casalens. 10. Decemb. 1619. statutum Ecclesiæ Casalensis, disponens, quod Coadjutores gradatim ascendant & præcedant posteriores Canonicos, tanquam juri Canonico adversans annullasse.

4. Et hæc de Coadjutoribus Canonicorum in ecclesiis, ubi Canonicatus divisi non sunt in Presbyterales, Diaconales & Subdiaconales. Nam in ecclesiis, ubi ista est divisio, Coadjutor Canonici presbyteri installandus ultimo loco post Canonicos omnes presbyteros, ante tamen Canonicos Diaconos, & sic de aliis. Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 20. juxta Declarat. S. Congregat. Rituum in Javensi 14. Aug. 1665, & in Esina 4. Martii 1644. hujus tenoris: *Questum fuit in S. Rituum Congregat. an Coadjutori presbytero in Ecclesia, in qua præbende sunt distinctæ, debeat præcedentia supra Canonicos Diaconos, dum pro suo Coadjuro divinis interest. & S. Congregatio respondit, in casu proposito præcedentiam Coadjutori deberi. Sed neque in hoc casu ob stare capitulare statutum, ait Pignat. loc. cit. n. 24. etiam à Papa confirmatum, per quod Ordines Canonicatum asseruntur confusi quòd ad sedis acquisitionem, adeò, quòd vigore ancianitatis tantum debeat fieri ascensus, nulla habita ratione, an Canonici optantes sint Presbyteri, Diaconi vel Subdiaconi. Tum quia tale statutum coarctatum est in eventu vacationis Canonicatum, quæ in hoc casu locum non habet; cum stante Coadjutoria cum futura successione & clausula: *ex nunc prout extunc*; nunquam detur vacatio Canonica. Tum quia versamur hic in Canonicatu reservato & affecto per appositionem manûs Papæ per concessionem Coadjutoria, adeò que refragari nequeat dispositio statutaria continens optionem stali, cum non detur optio in beneficiis quomodolibet reservatis, seu affectis, & in Curia impetratis (pro quo citat Garc. p. 5. c. 1. num. 452. Marc. Anton. variar. resolut. ult. cas. 9.) & in specie, quòd contra Coadjutorem cum futura successione non sit optio locus; de quo tamen vide dicta cap. præed. Ac denique, quia in literis Coadjutoria solet adesse expressa derogatio statutorum hujus tenoris: *Non obstantibus dictæ ecclesie juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliàs roboratis statutis, consuetudinibus contrariis, quibuscunque &c.* adeò que tanquam à Papa derogatum non debet attendi; pro quo citat decis. Rotæ 136. n. 8. & 9. decis. 161. n. 20. decis. 210. n. 1. coram Card. Othoboni.*

5. Responsionis hujus secundæ, uti & extensionis ratio est, quòd per ejusmodi decreta adjici solita



solita in Coadjutoriis, quibus decernitur Coadjutori competere omnes prærogativas Coadjuri ratione Dignitatis, nihil aliud addicitur Coadjutori quàm simplex honor; in concursu verò habentis simplicem honorariam cum habente reipsa Dignitatem, semper præcedet reipsa habens etiam si posterior. Lotter. *loc. cit.* n. 3. Restringi quoque dicta Decreta ait Gonz. *loc. cit.* n. 115. per verba illa subsequèntia vel adjecta: *Ratione Canoniciatûs*, quippe ex quibus appareat in gratia fieri distinctionem inter illas præminentias, quæ competunt ratione Canoniciatûs, & illas, quæ competunt seu acquiruntur ratione antiquitatis; qualiter sedere in altiore sede non competit ratione Canoniciatûs, sed ratione antiquitatis à tempore receptionis; Coadjutori autem ratione antiquitatis competere nequeat ea sedes altior. Et sic jam respectu honoris nunquàm substitutus, subrogatus, vires gerens, Delegatus & similes habent eandem prærogativam quam principales. Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 105.* citans Navar. (qui *conf. 2. de major. & obed.* consultuit procuratorem Abbatis in synodo non debere habere locum inter alios Abbates, quem Abbas ejus Principalis habuisset, si præsens fuisset) Castrop. *loc. cit.* n. 11. & 12. Barbof. *loc. cit.* n. 67. citans Maltril. *de Magistr. l. 5. c. 15. n. 61.* Cabedo & c. et in reverentialibus non possunt locum-tenentes & substituti adæquari principalibus. Barbof. *ibid.* citans Ferro. *de præced. q. 1. n. 28. & q. 15. n. 7.* Federic. de Senis. *conf. 302.* Unde licet Coadjutor representet personam Coadjuri, & subrogatum sapiat naturam ejus, cui subrogatur, id tamen solum intelligitur respectu aliorum inferiorum, quibus præferri debet; non verò respectu aliorum Canoniorum parium ipsi Coadjuto; cum qui propriæ autoritatis lumine coruscant, præferri illis debeant, qui aliene luce fulgent, ut sunt Coadjutores, Delegati, &c. Gonz. *loc. cit.* n. 104. Confirmationem ejusdem responsionis Vide *quest. seq.*

*Quæstio 414. Quis locus competat Coadjutori Canonici post obitum Coadjuri?*

**R**ESP. Dum Coadjutor cum futura successione cessante per cessum vel decessum Coadjuri Coadjutoriâ, evadit jam verus Canonicus, tanquam modernior & junior Canonicus debet sedere ultimo loco post existentes Canonicos juxta *Regul. qui prior. de Regul. Juris in 6.* Garc. *loc. cit.* n. 74. Castrop. *loc. cit.* n. 12. in fine. Gonz. *loc. cit.* n. 110. citans Felin. in *Rubr. de major. & obed. n. 2.* Nav. *conf. 10. n. 1. & 9. eod. tit.* Caputaq. contra Pignat. *loc. cit.* n. 25.

2. Quibus non obstat, quòd si quis sit in possessione Canoniciatûs vel alterius beneficii, licet verus Canonicus vel beneficiatus non sit, si deinde obtineat à Papa gratiam seu provisionem ejusdem Canoniciatûs, quem possidebat, non egeat nova possessione vel installatione; sed retineat illam, quam habebat cum eadem Ancianitatis & præcedentiæ prærogativa. Nam id, ut vides, procedit in eo, qui erat in possessione Canoniciatûs tanquam Canonicus, licet sine legitimo titulo; Coadjutor autem durante Coadjutoriâ non est in possessione Canoniciatûs, sed Coadjutoriæ; adeòque hæc possessio, quam tunc habebat, continuari non potest; cum sit juris diversi, quod expiravit, & sic adveniente successione, & Coadjutore jam factò vero Canonico, opus est nova possessio-

ne Canoniciatûs seu installatione canonica. Proinde cum juxta possessionem & receptionem in Canonicum competat sedes juxta dictam *regulam qui prior. & c. cum qui. de præbend. in 6. c. statumus, de major. & obed. & AA.* paulò ante citatos patet, non competere ei stallum supra Canonicos jam existentes in possessione, licet durante Coadjutoriâ fuerint ingressi. Ita ferè Garc. *loc. cit.* num. 76. & 77.

3. Ex eo namque jam duplex sequeretur absurdum, si tempore Coadjutoriæ sedisset altiore loco & supra aliquos horum Canoniorum nempe Coadjuto juniorum. Primum, quòd quando erat Canonicus fideus & locumtenens Coadjuri, plus honoratus fuisset, quàm quando jam factus Canonicus verus, & reipsa obtinuit Coadjuri Canoniciatum. Alterum, quòd non sine verecundia maxima, postquam sedit loco altiore, compelleretur descendere, & locum ultimum occupare. Gonz. n. 111. & 112. Ac denique confirmatur ex universali observantia (quæ est optima indultorum interpret. Guttier. *conf. 2. n. 10.* Gonz. *loc. cit.* n. 114. & *gl. 9. §. 1. n. 39. & seq.* Argumento *l. si de interpretatione. ff. de LL. l. Julianus. ff. ad Macedonianum*) de qua refertur idem Gonz. *loc. cit.* n. 114.

4. Notandum quoque hic, quòd *quæst. præced. ad Respons.* in parenthesis insinuat, nempe hæc ita esse, si ve Coadjutores Canoniorum sedere debere & exercere functiones ultimo loco post cæteros Canonicos, nisi aliud habeat forma Coadjutoriæ. Nam dum apparet gratiam Coadjutoriæ concessam esse cum amplissimis clausulis; nempe, quòd plenum jus ex nunc verè & non fidei censeatur acquisitum, & quòd Coadjutor possit gaudere indulto de annali & triennali possessione, censet Pignat. *loc. cit.* n. 26. manifestè ex hoc convinci gratiam non consistere in simplice Coadjutoria, sed continere à principio collationem cum vera possessione, & Papam voluisse, Coadjutorem sibi possidere, & non Coadjuto; eò quòd clausula illa: *ex nunc plenum jus verè & non fidei;* denotent ab initio Coadjutoriæ Coadjutorè reputandum esse pro vero possessore Canoniciatûs; cum dictio *ex nunc* referatur ad tempus actûs gestû, ut Marefcor. *var. resolut. l. 2. c. 10. n. 2.* aliisque citati à Barbof. *distinctione 117.* & temporis inchoationem designet, et si effectum non nisi futurum denotet, & præcipue verba illa: *verè & non fidei;* denotent possessionem Canoniciatûs reipsa esse penes Coadjutorem, non autem per speciem, prout est in simplicibus Coadjutoriis; cum dictio *verè* omnem fictionem excludat, ut Barbof. *de distinctionib. dist. 419.* præsertim in casibus, ubi additur non fidei. Atque ex his concludit: cum à principio receptionis & possessionis Canoniciatûs incipiat ancianitas juxta *l. 1. c. de consuetud. c. 1. de major. & obed. gl. in c. fin. de consuetud. in 6. & c.* vigore cujus datur assensus seu præcedentia, in casu vocationis, seu post obitum Coadjuri competere Coadjutori tale stallum & præcedentiam ante Canonicos post receptionem Coadjutoriæ ingressos; pro quo etiam num. 25. citat decis. Rotæ in *Tirafon. Coadjutoria. 9. Decemb. 1599. & 27. Octob. 1600.* Ex quibus id etiam consequi videtur, ut id ipsum admittit Pignat. *loc. cit.* n. 29. quòd si veram possessionem ipsius Canoniciatûs habeat, cui concessa cum dictis clausulis amplissimis Coadjutoria, debere quoque eundem vivente Coadjuto præcedere Canonicos ex post, seu post receptam Coadjuto-



riam ingressos, & locum, quem adeptus est initio suæ Coadjutoria post Canonicos tunc existentes semper retenturum. Cur enim istum effectum haberet Coadjutoria tam amplè clausularum post mortem Coadjuti, & non in vita illius, si in vita quoque illius est verus Canonicus, & verus possessor illius Canonicatus. Verùm non capio, quomodo in vita Coadjuti, etiam vi istarum clausularum existere possint duo veri possessores ejusdem Canonicatus, quin & duo plenum jus in eo habentes; sed & præterquam quòd clausulæ, quòd sunt prægnantiores, eò quandoque magis in privilegium sonant (de quo vide dicta à me in *Foro benef. p. 1. q. 28. n. 2. & q. 116. n. 16.* se meliùs explicat Pignat. *loc. cit. n. 36.* ut videre est *quæst. seq.*

5. Notandum item hic, quod habet Lotter. *l. 2. q. 25. num. 39.* nempe cautè accipiendum, quod habet Rota *decis. in Hispal. præminentiar. 8. Febr. 1611.* Coadjutorem non sibi, sed Coadjuto possidere, ut nimirum referatur ad materialia subjecta, puta locum, stallum & similia; eò quòd verius sit, utrumque sejunctim possidere, nec possessionem versari circa idem diversis respectibus, sed circa diversa, ut videlicet Coadjuto possideat beneficium; Coadjutor verò possideat officium illud, & jus de novo creatum.

*Quæstio 415. Quis ex duobus Coadjutoribus duorum Canonicorum visventium, & post mortem illorum præcedere debeat?*

1. Resp. primò: vivente Coadjuto utroque præcedere debere Coadjutorem senioris Coadjuti, juxta dicta *quæst. ante hanc penult.* Idq; non curato, quòd Coadjutor junioris Coadjuti priùs consecutus fuisset Coadjutoriam; quia unusquisque suum repræsentat Coadjutum quòd ad anterioritatem stali respectu inferiori aut parium. Quod tamen dicendum non videtur juxta doctrinam illam traditam à Pignarelli, si Coadjutor illius junioris Canonici assecutus fuisset (etsi posterius) Coadjutoriam cum amplissimis clausulis; haberet se enim tunc sicut Canonicus verus respectu Coadjutoris alterius tanquam Canonici fisci.

2. Resp. secundò: præmortuo Coadjuto illo juniore; adeòque ejus Coadjutore jam facto vero Canonico, is utique præcedere debet Coadjutorem superstitis Coadjuti; tamen si is illum priùs præcesserat, non secus ac Coadjutor cedere debet alteri Canonico de novo recepto post ejus Coadjutoriam. Pignat. *loc. cit. num. 34.* Dum verò dein moritur quoque Coadjutus ille senior, & sic ejus Coadjutor evadit quoque verus Canonicus, hic juxta proposita à Pignat. *loc. cit. num. 29. & seq.* denuo præcedere debet Coadjutorem junioris Coadjuti, non obstante, quòd is priùs successerit suo principali. Quemadmodum probat id Pignat. simili duorum parem dignitatem Consulatus habentium, quorum senior præfertur; & dum contingit, juniorem adipisci dignitatem majorem, vi cuius jam præcedat seniori, cedere tamen denuo debeat seniori, dum is ad similem dignitatem evehitur. Procedere id ipsum adhuc videtur etiam juxta doctrinam illam Pignarelli, si junioris Coadjutor consecutus fuisset Coadjutoriam cum dictis illis amplissimis clausulis, & Coadjutor senioris absque illis eam obrinisset. Etsi enim vel detur juniorem illum priùs evasisse verum Canonicum, semper tamen manet, quòd senior ille Coadjutus, sicut dicti junioris Coadjutor, *Leuren, Traç. 11. De Coadjut.*

tum præcessit possessione veri Canonicatus, adeòque multò magis ejus Coadjutorem de Coadjutoria provisum cum amplitudine illa clausularum.

3. Verumtamen, his non obstantibus, contrarium tenet Pignat. *num. 35.* illi ex istis Coadjutoribus etiam post mortem principalium debet præcedentiam, ad cuius favorem priùs factus fuit locus successioni, seu qui prior successit suo Coadjuto in Canonicatu; eò quòd is jam ex eo fuerit effectus Canonicus antiquior (ac proinde non obstante, quòd alter priùs obtinuerit Coadjutoriam, aut etiam fuerit Coadjutor Coadjuti senioris) adeòque acquisierit jus quòd ad præcedentiam & locum. Diluit etiam Pignat. à *num. 36.* in contrarium opposita; ac primò quidem non obstat inquit, quòd Coadjutoria alteri Coadjutori concessa fuisset cum clausula illa: *ex nunc prout ex tunc.* utpote quæ cum apposita fuerit in dispositione conditionali, nempe sub conditione vacantis aliquando Canonicatus per cessum vel decessum Coadjuti, non operetur nisi post purificatam conditionem, non autem à die data, ad quam restricta esse debet in præjudicium juris alteri medio tempore quæsiti; ut in terminis Coadjutoria cum dicta clausula firmavit Barbof. *claus. 61. num. 4. & 5.* Neque quòd concessa cum clausula: *verè & non fide acquiratur jus:* quòd intelligatur de jure ad rem respectu Canonicatus, & non de jure in re, quòd acquiritur ex collatione de præsentè; non autem ex conditionali, quæ pender à futuro eventu, nempe à morte Coadjuti. Barbof. *jur. eccles. l. 3. c. 10. num. 40.* & nos sæpe supra. Atque ita non obstantibus similibus amplioribus clausulis apponi solitis non poterit arrogare Coadjutor sibi præcedentiam veris Canonicis postea receptis debitam juxta dicta à nobis supra ex Lotter. *l. 2. q. 25. num. 36. & seq.* Ex eo etiam, quòd dicatur in Coadjutoria alterius, posse eum frui regulis de annali & triennali, male intèrpretur, fuisse possessionem Canonicatus acquisitam à die receptionis Coadjutoria; siquidem, ut expressè Pignat. *num. 39.* nullo modo fuit acquisita vera possessio; cum duo in solidum eodem tempore possidere nequeant; sed tantum fuit acquisita possessio administrationis, quæ non suffragatur ad effectum præcedentia, & Rota *decis. 466. num. 4. & seq. & decis. 410. n. 5. & 9. p. 1. recent.* maxime cum Papa in literis Coadjutoria tantum dicat, quòd possit gaudere regulis de annali & triennali; non verò, quòd possit gaudere ancianitate.

*Quæstio 416. Qualiter igitur Coadjutor gaudere valeat regulis de annali & triennali.*

Resp. Posse eum illis frui, ubi ea clausula inserta non est literis Coadjutoria. Pignat. *loc. cit. num. 32. Garc. p. 4. c. 5. num. 90.* Dum verò inserta est, censetur à principio Coadjutoria in Coadjutorem translata possessio beneficii, perinde ac si esset titularis. Pignat. *ibid.* Ubi iterum nota, illos terminos: *censetur, perinde ac si esset:* qui etsi in impropriatè sonent, denotant tamen in ordine ad hunc effectum fruendi dictis regulis, habere se talem Coadjutorem, ac si verè esset titularis, & possessionem Coadjutoria, ac si esset possessio ipsius Canonicatus. Ut itaque Coadjutor talia frui possit dictarum Regularum beneficio, requiritur, ut post adeptam Coadjutoriam eandem possideret per annum respectu regulæ de annali, & per trienn-



triennium respectu regulæ de trienniali, etsi interea factus non sit locus successioni, & nullatenus aliàs, illo anno aut triennio non transacto, juvetur annuali aut trienniali possessione prædecessoris seu ipsius Coadjuti. Garc. loc. cit. Gonz. ad regul. 8. gl. 5. §. 9. num. 118. citantes Rotam in Plecent. Decanatus. 21. Ian. 1597.

**Quæstio 417.** *An in ecclesiis, in quibus habens dignitatem non præsidet in choro, nec habet sedem & vocem in Capitulo, nisi sit simul Canonicus (in quo casu tam in choro præsidet quàm in Capitulo, habet sedem, & vocem secundum antiquitatem dignitatis suæ) talis dignitatis Coadjutor, qui est simul Canonicus proprietarius, præsideat & habeat sedem, iuxta antiquitatem dignitatis dictæ, si deseruiat ut talis.*

**1. R**espondet affirmativè Garcias. p. 4. c. 5. n. 112. ed quòd ex una parte Coadjutor dignitatis ut talis serviens habeat dignitatis illius præminentias, & cum ex altera parte ipse sit Canonicus, habere jam debeat præminentias competentes habentibus dignitatem unà cum Canonicatu: adeoque nec obstat, quòd ipse Coadjutor, utpote carens Canonicatu istam præminentiam non habeat; quia is ab ea habenda impeditur solum ex defectu Canonicatus.

**2.** Verumtamen Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. num. 25. contrarium censet probabilius; nempe talem Coadjutorem, etsi ratione Canonicatus habeat sedem in choro, & vocem in Capitulo, non habere sedem præminentem, neque posse præsidere, sicut hanc haberet & præsidere posset ejus Coadjutor, si esset simul Canonicus. Rationem dat, quòd licet Coadjutor serviat nomine Ecclesiæ, & vi potestatis non à Coadjuto, sed à Papa accipit; quia tamen servit loco Coadjuti, & vices illius gerit, & Coadjutus præsidere nequeat, aut habere sedem præminentem, id quoque nequit Coadjutor, etsi Canonicus. Ad hæc Coadjutori competunt privilegia, exemptiones, præminentia & prærogativa, quæ competunt Coadjuto ratione Dignitatis, & non alia; sed Coadjuto ratione dignitatis non competunt habere sedem in choro &c. ergo. Ad instantiam verò illam in contrarium, quòd nimirum Coadjutor in sacris constitutus Coadjuti non constituiti in sacris possit habere vocem in Capitulo, & talis Coadjutus eam non habeat, respondet, hanc dando disparitatem; quòd habere sedem præminentem & vocem in Capitulo in præsentè casu non competat dignitati utrunque, sed dignitati habenti annexum Canonicatum: ergo ratione hujus dignitatis non competit illa præminentia; Coadjutus verò ille ratione Canonicatus sui poterat habere suffragium, removeatur tamen à ferendo suffragio; quia ordinatus non est: Coadjutor verò illius, cum sit ordinatus, nulla est causa eum removendi. Verùm non satis assequor dictam disparitatem; par enim modo dici potest; habere vocem in Capitulo non competit Canonico utrunque, sed habenti simul Ordinem sacrum; & sicuti Canonicus ille Dignitati annexus est conditio, sine qua non competit sedes præminentialis in choro dignitari; sic etiam Ordo sacer est conditio, sine qua non potest Canonicus habere vocem in Capitulo.

**Quæstio 418.** *An habens dignitatem, ratione cuius dare potest vocem in Capitulo, factus Coadjutor Canonici; & e contra Canonicus factus Coadjutor talis dignitatis habeat vocem duplicem in Capitulo.*

**1. R**espondet primò Castrop. loc. cit. num. 36. quòd si habens dignitatem & Canonicatum simul habeat duplicem vocem (ut tradit Garc. p. 11. c. 5. num. 211. citatis Cardin. in eum olim. de re iudicata. num. 4. Abb. in idem c. 2. Felin. num. 1. & 2. Covar. l. 3. var. c. 13. num. 6. Hojed. de incompat. c. 12. num. 15. & 16. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 11. g. 19. & tradit ipse Castrop. loc. cit. n. 37. de iure competere tali habere duplicem vocem, posito, quòd dignitati competat habere vocem in Capitulo) dubium non esse, Coadjutori talis dignitatis duplicem competere vocem. Quòd verum est, si sit Coadjutor in utroque, sive tam respectu Canonicatus quàm dignitatis.

**2.** Dum verò consuetudo haberet contrarium, nimirum habentem dignitatem & simul Canonicatum in proprietate non habere nisi unam vocem in Capitulo, ei, qui haberet dignitatem in proprietate, & Canonicatum in Coadjutoria, & e contra, competere duplicem vocem in Capitulo, negat Garcias apud Castropal. vitiosè illum citantem; eò quòd Coadjutor non debeat esse melioris conditionis, & plus posse quàm Coadjutus. E contra affirmat Castropal. cir. num. 37. præcincendo à consuetudine in contrarium; eò quòd, quòd proprietarius dignitatis, & Canonicatus non habeat nisi unam vocem, id non sit ex iure (ex quo aliàs duplicem debebat habere vocem, ut dictum num. præced.) sed ex consuetudine; adeoque illa, nisi sit præscripta ad Coadjutorem extendi non debeat; cum sit juri contraria. Ad hæc sicut Coadjutor dignitatis, & Canonicatus existentium in diversis personis habet duplicem vocem; quia aliàs non repræsentat diversas Coadjutorias, etiam qui habet dignitatem in proprietate, & Canonicatum in Coadjutoria, & quòd, si Coadjutus ille vellet, posset per se dare vocem in Capitulo, non obstante, quòd Coadjutor illius daret suam ratione dignitatis, quam habet in proprietate. Item Coadjutus posset vices suas in ferendo suffragio delegare alteri, quin per hoc impediatur Coadjutor ratione Dignitatis suæ dare vocem; jam verò illius vices commissas sibi habet Coadjutor à Papa in concessione Coadjutoria; ergo nil obstat, quin ut vices gerens Coadjuti det vocem, & altera det nomine proprio ratione dignitatis suæ.

**Quæstio 419.** *Quis honor & quæ servitia debeantur Coadjutori, maxime Episcopi.*

**1. R**esp. primò: si Coadjutoria sit data dignitati episcopali, saltè ex decencia absente Coadjuto debetur servitium Coadjutori uti ipsi Prælato, nec citra violationem urbani respectus ipsi venienti aut exeunti denegari potest comitarus. Remouch. c. 15. n. 5. citans Barbof. ad Trid. sess. 25. c. 7. n. 43. & seq. ita quoque Barbof. iur. eccl. l. 3. c. 10. num. 42. refert, respondisse S. Congreg. Rituum in hæc verba: maxime decere, ut Canonici prædeant obviam Coadjutori Episcopo ad ecclesiam pontificaliter accedenti ad ostium ecclesiæ, eumque discedentem ad idem ostium deducere; imò valde commendandum, si nonnulli Canonici officii & urbanitatis gratiâ ad ipsius Coadjutoris ædes accederent. Item num. 39. hæc habet Barbof. censuisse eandem Congregationem,



Canonicos esse compellendos, ut Coadjutori Episcopo, seu qui est Episcopus, solenniter celebranti & pontificalia exercenti semper assistant; alioquin indecorum videri, si Episcopus sine Canonicorum assistentia celebraret &c. & n. 46. decere, ut Coadjutor Episcopus confessionem faciat cum sacerdote solenniter celebrante, & ut idem quoque in fine Missæ benedicat.

2. Resp. secundò: Coadjutori Canonici tenentur inservire & ministrare Canonici in omnibus functionibus canonicalibus, prout tenentur inservire Canonico Coadjuto. Barbof. de Canon. & Dign. c. 29. n. 54. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 33. juxta Declarat. S. Congreg. Rituum in Casalensi. 17. Jan. 1609.

*Questio 420. Vtrum Capitulum possit Coadjutori limitare suam potestatem, auctoritatem, præminentiam, concessas in literis apostolicis.*

R. Esp. negativè: uti nec potest illum non admittere ad servitium ecclesiæ. Ventrigl. loc. cit. citans Garciam.

*Questio 421. An, & qualiter Coadjutor lucratur fructus beneficii aut Dignitatis?*

1. R. Esp. primò: Coadjutor non potest consequi fructus ex beneficio Coadjuti. Barbof. lit. Eccl. l. 3. c. 10. n. 56. citans Navar. conf. 2. n. 3. de Cler. agror. Saraviam de juris. adjunct. q. 29. n. 26. Rotam decis. 285. l. 3. p. 3. divers. Sed reditus beneficii, quos lucratur Coadjutor, cedere debent Coadjuto. Remouch. c. 16. n. 1. & c. 14. n. 2. citans Barbof. ad Trident.

2. Resp. secundò: Coadjutor dignitatis habentis sibi annexam (intelligendum videtur stabiliter) præbendam, lucratur quoque (intellige Coadjuto) fructus præbendæ. Et in hoc casu verum est, quod lucrificat omnia Coadjutor in absentia Coadjuti, quæ is lucrificat residendo. Si verò præbenda hæc & nunchabita simul à constituto in Dignitate non est sic annexa, Coadjutor datus dignitati non lucratur nisi fructus competentes Coadjuto ratione dignitatis. Remouch. c. 16. n. 2.

3. Resp. tertio: Coadjutor Canonicus dignitatis per residentiam in qualitate Coadjutoris, si ve dum volente Coadjuto, vel necessitate ecclesiæ ita exigente administrat & residet, & illi honor ut Coadjutori deferretur, lucratur fructus dignitatis Coadjuto; non tamen potest lucrari simul sibi fructus præbendæ suæ juxta Remouch. loc. cit. num. 3. contrarium expressè tenente Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. num. 26, ubi: certum est Canonicum Coadjutorem Dignitatis sedentem in sede dignitatis lucrari fructus non solum dignitatis, sed etiam Canonicatus (intellige, hos sibi, illos Coadjuto) quia sedens in altiore loco dici potest inferiori assistere; secus verò (nempe non lucratur fructus Dignitatis, sed solum Canonicatus sui) si in loco Canonicatus sederet; quia tunc dici non potest ut dignitas inservire. De cætero quomodo teneatur Coadjutus de proventibus beneficii providere de congrua Coadjutori, dicitur paulò post, ubi de alimentis Coadjutoris.

\* \*

*Questio 422. An, & qualiter Coadjutor lucratur distributiones?*

1. R. Esp. Respond. Coadjutor lucratur distributiones quotidianas absente Coadjuto, sed non nisi in utilitatem Coadjuti. Fagn. in c. nulla. de concess. præb. n. 65. citans Navar. conf. 2. n. 3. de Cler. agror. Remouch. c. 14. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. num. 57. citans Trullench. in Decalog. l. 1. c. 8. dub. 6. n. 3. Congregat. Rit. in Columbriens. 16. Sept. 1606. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 54. ubi, quòd omnia & singula, fructus, & reditus, proventus, jura, obventiones, distributiones quotidianas, & alia emolumenta quæcunque, etiam anniversaria, manualia & alia quomodolibet nuncupata in quibusvis rebus consistentia, quæ per ipsum principalem, si personaliter divinis officiis tam diurnis, quàm nocturnis interest, lucrificari, & percipi possint in omnibus, & per omnia pro eo lucrari & percipere liberè valeat Coadjutor.

2. In casibus autem, in quibus Coadjutus, si præsens esset, & inserviret, non lucraretur distributiones; v.g. excommunicato Coadjuto, Coadjutus quoque nec sibi nec Coadjuto eas lucrabitur. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. & 43. Garc. p. 4. c. 5. n. 86. Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 16. Pignat. tom. 4. Consult. 185. n. 40. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 125. citans gl. in c. 1. de off. Vicar. v. ipsius. Uti hoc ipsum ex tenore Coadjutoria probatur, dum dicitur, quòd possit Coadjutor interesse ac servire, ac lucrari perinde ac possit ipsemet proprietarius, si præsens fuisset; proprietarius autem excommunicatus quamvis præsens esset, lucrari non posset (excommunicatus enim nec fructus beneficii, nec distributiones durante excommunicatione lucratur, juxta c. pastoralis. de sent. excomm. & ibi DD. Gonz. loc. cit. n. 123. Jergo neq; Coadjutor, qui non laborat pro se, sed pro ipso Coadjuto. Gonz. n. 128.

3. Quòd si tamen Coadjutori esset ex fructibus aut distributionibus assignata congrua, usque ad illam lucrari posset, etiam si Coadjutus excommunicatus; quia tunc non lucraretur Coadjuto inhabili, sed sibi ipsi, cui defectus Coadjuti non debet nocere. Barbof. de Can. & Dignit. c. 29. n. 46. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 43. Garc. loc. cit. n. 85. Castrop. loc. cit. Qualiter verò nihilominus teneatur inservire Coadjutor, etiam si Coadjuto ob ejus incapacitatem nihil lucratur, dictum est cap. præced. ubi etiam, qualiter Coadjutor infirmus, vel alio justo impedimento decentus habeatur pro præsentem, & lucratur distributiones; non tamen ratione studiorum aut doctioris absens.

*Questio 423. Coadjutori an, à quo, & unde subministranda alimenta?*

1. R. Esp. ad primum: Debetur Coadjutori, dum deservit, congrua sustentatio; qui enim altari deservit, de altari debet vivere. Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. num. 47. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 33. Tondur. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 24. Tusch. lit. G. concl. 402. num. 10. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 26. Fagn. in c. nulla. de concess. præb. n. 64. Loquitur autè expressè de Coadjutore temporali. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 18. ubi: utcumq; sit Coadjutor, si ve datus à Papa cum futura successione, si ve ab Episcopo ad tempus, debet illi præstari competens salarium, & portio ex fructibus beneficii Coadjuti pro ejus sufficiente victu.

2. Limitatur hoc ipsum primò: nisi Coadjutor ipse cesserit huic stipendio (ut communiter Coadjutores illi cedere solent contenti futura



successione) facta enim hac cessione, gratis servare tenetur; quia sua voluntate hanc obligationem suscepit. Si tamen ob paupertatem redderetur impotens decenter deservire Ecclesie, ministranda illi adhuc sunt expensæ in congruam sustentationem, non obstante illa voluntaria cessione; quia non censendus cessasse huic stipendio tam necessario; esset enim cessio irrationalis, & in grave detrimentum Ecclesie: Castrop. *loc. cit.* Barbos. *loc. cit.* n. 58.

3. Limitatur secundò: nisi aliud habeatur in literis Coadjutoria. Tondut. Barbos. *ll. cit.* Sic enim sæpe in literis Coadjutoria, dum Coadjutor se aliunde valet sustentare, disponitur, quòd nihil prorsus percipere debeat nec de fructibus, nec de distributionibus. Gonz. *loc. cit.* n. 97. Barbos. *loc. cit.* ubi etiam, quòd hodie in Coadjutoria consuetum sit apponi clausulam, quia partes ita conveniunt; quòd Coadjutor non possit petere congruam, nec quicquam exigere quovis titulo ratione Coadjutoria. Idem habet Fagn. *in c. nulla. de concess. preb. n. 65.* Item Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. num. 21.* ubi: in Coadjutoris cum futura successione, quæ obtinentur à Papa, stari solet circa congruam hanc portionem conventioni factæ inter partes, ita ut si conventum sit, nihil deberi Coadjutori, Coadjutor nil possit exigere &c. Idque procedere ait ex Garc. etiam si non narratur, Coadjutorem habere beneficium, seu unde se valet sustentare. Nihilominus non obstantè tali clausulâ, & conventionem, Coadjutorem ob ingruentem paupertatem non valentem decenter deservire, excusandum à servitio, aut certè ei dandum, quo decenter deservire valeat, ait *loc. cit. in fine* Barbos. & Ventrigl. *loc. cit.*

4. Respond. ad secundum: Ministranda illi alimenta à Coadjuto ex redditibus beneficii. Tusch. *loc. cit.* Castrop. *loc. cit.* q. 9. n. 3. Gonz. n. 33. Barbos. Tondut. *loc. cit.* juxta *c. unic. de Cler. agror. in 6.* & Trident. *sess. 21. c. 6.* Fagn. *in c. nulla. de Cler. agror. n. 64.* Quòd si verò nulla intercessit conventio inter partes, nec inter eos reperitur facta mentio alia de portione danda Coadjutori, tunc si Coadjutor habet aliunde, unde se aliat, ei aliquid non debetur; quia in dubio censetur dispositum, prout est juris, quo casu disponitur, Coadjutorem consequi non posse ex fructibus beneficii. Ventrigl. *loc. cit.* n. 22. Porò præstanda hæc expensæ, seu portio de redditibus beneficii pro qualitate ministerii impensi. Castropal. *cit. n. 3.* Fagn. *in c. de Rectoribus, de Cler. agror. n. 8.* ubi: Coadjutor vivere debet de Ecclesie proventibus, & inde recipere congruam portionem juxta expressum textum *c. unic. tit. eod. in 6.* Sic Jo. And. *in cit. c. n. 12.* apud Fagn. *loc. cit.* Coadjutorem debere alimenta congrua & moderata habere de bonis Dignitatis Ecclesie vel officii, cujus Prælati vel ministro datus est. Sic Coadjutorem Episcopi alendum ex redditibus episcopatus ait Laym. *ad c. nisi cum pridem. §. alia. n. 6.* Interdum manda-

tur dari Coadjutori centum ducatos, & aliquando plus vel minus, prout partes inter se conveniunt ante porrectam supplicam, habitâ semper ratione, ne Coadjutor egeat. Gonz. *loc. cit.* n. 96. & ex eo Barbos. *cit. n. 58.* Et si nulla, ut consuevit, assignetur Coadjutori portio fructuum pro labore, tunc videtur talis gratia ei cedere in recompensam. Lotter. *de re benef. l. 2. q. 25. n. 15.*

5. Quòd si tamen reditus beneficii adeò sunt tenues, ut non sufficiant in sustentationem Coadjuti, & Coadjutoris, prius ex illis detrahenda congrua sustentatio pro Coadjuto, & dein alia viâ providendum Coadjutori. Barbos. *Iur. Eccl. l. 3. c. 10. n. 20.* Castropal. *cit. num. 3.* citans Riccium *in pr. for. eccl. resolut. 494. n. 1.* Ventrigl. *loc. cit. n. 20.* (qui tamen illud sic limitat: nisi Coadjutor datus est ob defectum Coadjuti, puta ob dilapidationem bonorum & similia) Fagn. *in c. de Rectoribus, de Cler. agror. n. 12.* dicens, hanc sententiam sibi magis placere, & majore æquitate, & solidioribus niti fundamentis; quia ægrotus intelligitur deservire Ecclesie. Vide eundem de hoc *ibidem* pluribus, contra Azor. *Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 2. q. 9.* teste Barbos. cententem, in eo casu alimenta potius danda Coadjutori, quàm Coadjuto. Ad providendum tamen in eo casu Coadjutori posse populum cogi per Episcopum; siquidem Coadjutore egeat, qui sibi spiritualia ministrat, ait Castropal. *cit. n. 3.* citans Azor. *ubi ante. Ricc. resolut. 494. n. 11.* Barbos. *3. p. de potest. Episc. allegat. 63. in fine.* Sic Vice-Rectorem servientem Ecclesie & administrantem Sacramenta parochianis pro Rectore infirmo consequi emolumenta ipsius Rectoris, & licitum ei esse retinere oblationes & elemosinas sibi factas, ex Cavagnol. *tom. 2. Decis. 82. per tot.* tradit Barbos. *Iur. Eccl. l. 3. c. 10. num. 27.*

6. Respond. ad tertium: portio in Coadjutorè danda per Episcopum est assignanda per ipsum Episcopum. Ventrigl. *loc. cit.* n. 18. citans Azor. *p. 2. l. 3. c. 2. q. 9.* Barbos. *de potest. Episc. alleg. 63. n. 10.* In assignanda autem hac portione, non potest certa quantitas generaliter definiri; proinde illam mentò AA. relinquunt arbitrio ipsius Episcopi, qui illam magis & minus valeat assignare, habitâ consideratione laboris & aliorum pro opportunitate beneficii. Ventrigl. *loc. cit.* n. 19. Porò pensio hæc assignata Coadjutori non debetur illi nisi à die, quo possessionem adeptus est beneficii Coadjutoris, cujus duntaxat consideratione datur pensio Coadjutori. Tondut. *qq. benef. p. 3. c. 194. n. 14.* citans Abb. *in c. de Rectoribus, de Cler. agror. n. 5.* Barbos. *de Iure Eccl. l. 3. c. 10. n. 26.* de quo tamen ille *ibidem* nihil.

7. Denique (quod etiam spectat ad alimenta) si domus episcopalis commode capere potest Episcopum, & Coadjutorem, conveniens in ea habitatio Coadjutori est impertienda. Fagn. *in c. ex parte, de Cler. agror. n. 27.*



## CAPUT NONUM.

De Possessione à Coadjutore accipienda, ejusdemque in beneficio, & Prælatura successionem.

*Questio 424. An, & quando Coadjutor teneatur capere possessionem Coadjutoria, & in ea capiendâ impediri possit?*

**R**espond. primò : Tenetur capere possessionem primæ gratiæ contentæ in Coadjutoria seu officii sui coadjutorialis in vita Coadjuti. Remouch. c. 12. n. 6. junctio n. 10.

2. Resp. secundò : Non potest Capitulum reculare possessionem Coadjutoria, nec impedire quòd minùs Coadjutor exerceat officium suum, ad quòd deputatus. Remouch. cit. n. 6. citans Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 144. Sed neque ab ipso Coadjuto impediri potest. Tondut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. à n. 15. ubi : immissio Coadjutori neganda non est vivente Coadjuto, non quidem ad beneficium, sed ad ipsum officium Coadjutoris, quòd licet vivente Coadjuto jus formatum quòd ad ipsum beneficium, cujus vigore capi possit possessio beneficii non tribuat, parit tamen quendam statum, ad cujus status possessionem adipiscendam Coadjutor capax efficitur, ita, ut neque Coadjutus ipse se possit opponere, nec dicatur legitimus contradictor ad impediendam adeptionem quasi possessionis illius statûs, ut Rota decis. 133. per tot. p. 6. recent. Quia cum semel sub prætextu infirmitatis Coadjutus perierit à Papa sibi de Coadjutore provideri, non potest dein infringere dictam provisionem Coadjutoris, allegando, se non esse amplius suppositum infirmitatibus Clementi. 1. de renunc. Rota cit. decis. n. 7.

*Questio 425. Quando nam igitur Coadjutor capere possit aut debeat possessionem respectu secunda gratiæ contentæ in Coadjutoria, nempe successionis, sive beneficii, in ordine ad quòd datus Coadjutor?*

**R**espond. Communis sententia habet, non posse hanc possessionem beneficii capi nisi post mortem principalis, seu Coadjuti. Tondut. p. 3. c. 194. n. 4. ubi : Coadjutor habet quidem jus in officio Coadjutoris, sed non in beneficio, ut DD. inc. de Rectorib. de Cler. agrot. & nominatim Abb. n. ult. Anchar. num. 3. Unde Coadjutor vivente principali non capit possessionem beneficii, sed ipse Coadjutus, quamdiu vivit, dicitur verus possessor, & sic Coadjutor Episcopi capere nequit possessionem Episcopatus Coadjuti, &c. Maxime, quia multa possunt contingere, propter quæ vivente Coadjuto cessaret Coadjutoria. Garc. p. 4. c. 5. n. 76. ubi : Coadjutor durante Coadjutoria non est in possessione Canonatus, sed Coadjutoria. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 39. ubi : Coadjutor licet à principio vivente Coadjuto possessionem apprehendat, non tamen tunc dicitur apprehendere possessionem beneficii, sed Coadjutoria. Barbof. ltr. Eccl. l. 3. c. 10. n. 61. ubi : Coadjutor non capit verè possessionem, nisi post cessationem Coadjutoria (intellige per cessum vel decessum Coadjuti) pro quo citat Ludovic. à Saravia. tract. de Jurisd. adjunctor. q. 29. n. 51. Unde jam etiam sequitur, quòd capta possessio vivente Coadjuto non sufficiat; sed debeat eo mortuo capi nova possessio. Lotter. l. 2. q. 25. n. 32. Ventrigl. loc. cit. Barbof. loc. cit. num. 62. testans, sic definitum à S. Congregat. Rituum. in Patavina, 30. Jan. 1616. Garc. loc. cit. possessio enim illa prior esse non poterat beneficii; cum tunc careret titulo beneficii, & sibi possidere non poterat. Lotter. Ventrigl. l. cit. & sic ea continuari non potest. Garc. loc. cit. Tondut. p. 2. c. 1. §. 13. n. 13. cum esset juris diversi, quòd expiravit eveniente successionem, nimirum decedente Coadjuto, & Coadjutore jam factò vero Canonico. Garc. loc. cit. Sequitur ulterius, prout censuit eadem S. Congregat. in Terulens. 21. Maji 1609, apud Barbof. loc. cit. n. 63. Coadjutorem debere habere locum capta possessionis post mortem Coadjuti, & non capta possessionis vivente Coadjuto. Item prout censuit eadem Congregat. apud Barbof. n. 64. possessionem ab obitu Coadjuti numerandam esse, quamvis prior possessio caderet ad annos viginti. Qualiter verò, quòd sibi possidere non possit Coadjutor vivente Coadjuto, intelligendum sit, vide apud Lotter. loc. cit. n. 39.

2. Nihilominus Remouchamps c. 12. n. 10. ait, id ipsum, quòd nimirum realis apprehensio beneficii differatur ad tempus vacationis, prout ipsa Bulla Coadjutoria continere solet, sibi semper visum esse incongruum; cujus proinde fundamenta & rationes in contrariu huc prosequi lubet. Tradit itaq; n. 11. possessionem juris Prælatuæ, aut beneficii non ita esse incompatibilem cum admissione Coadjutoria, administrationeq; officii ex persona Coadjuti subeunda, quin, ultra illam petere possit Coadjutor, & obtinere realem possessionem beneficii per receptionem, & admissionem ad juramentum solutis juribus ad hoc, ut cedente vel decedente Coadjuto non egeat nova receptione, sicut non eget novo titulo. Rationes, prout habet n. 12. & seq. usûs contrarii tam in Curia quam in partibus, quæ consistunt in eo, quòd vivente Coadjuto non habeat verum titulum, sed solum jus ad rem, canonizandum priùs post cessum, vel decessum Coadjuti, penes quem verus titulus integralis ac naturalis possessio maneat: de jure autem capi non possit possessio sine titulo, nec duo esse possint in possessione naturali & actuali ejusdem rei, nec una sedes capiat duos. l. 2. §. ex continuo, ff. de acquirend. possess. Rationes inquam has non videri sibi obstare, quòd minùs Coadjutor possit assequi, & admitti ad realem possessionem ait num. 14.

3. Primò eò quòd sicut Papa per gratiam successionis contentam in concessione Coadjutoria confert titulum fictum conditionalem, & præventivum: ex nunc prout extunc: illaque collatio operatur, ut si non titulus verus ex eo tempore de presente in effectu, saltem talis acquiratur, ut contingente vacatione per cessum vel decessum Coadjuti continueretur ille titulus ipso jure absque alia gratia seu factò hominis; ita pari ratione



non videatur implicare, quò minus Coadjutor possit procurare, & adipisci possessionem solutis juribus & practico juramento: ex nunc prout ex tunc: illaque dicatur quoque possessio ficta, seu conditionalis sicut titulus, ita tamen, ut ea non sit fructuosa seu talis, quã possit possidere, administrare ad exclusionem Coadjuti viventis, licet aliàs dici possit naturalis possessio sive naturã habitualis, efficiatque, quòd sicut post cessum vel decessum Coadjuti non est opus novã provisione, ita nec novã possessione, nullumque futurum sit temporis intervallum, quo vacua intelligatur possessio; utpote quòd possessio actualis prius capta, saltem civiliter, in vita Coadjuti per Coadjutorem retenta, ac impedimento gaudentiã fructuum sublato, aut cessante, habitus ille ipso jure redigatur in actum, fiatque vera, naturalis, formalis, fructuosa, & plena possessio; ita ferè à n. 15. usque ad 19.

4. Secundò, ut habet à n. 20. ad 22. quòd nequeat obtendi defectus veri tituli, quòdque is solum sit conditionalis, dependens ab eventu; ed quòd licet possessor in beneficialibus sine titulo dicatur occupator injustus & intrusus; defectus tamen tituli non impediã acquisitionem possessionis; pro quo citat Abb. in c. in literis: de rest. spoliat. sub n. 20. & Lott. l. 3. q. 24. n. 5. Ad hæc sicut Coadjutor habet titulum ex nunc prout ex tunc, ita habet possessionem ex nunc prout ex tunc.

5. Tertio ut habet n. 23. quòd non videatur considerabilis textus ille l. 2. de acquir. possess. ed quòd licet physicè loquendo duo non possint eandem rem in eodem gradu & adæquatè possidere; non videatur tamen incompatible moraliter, ut duo eandem rem diverso respectu, ac subordinatè possideant ad exemplum ferè Episcopi & Vicarii. Et sic in hoc casu Coadjutor poterit recipi in Prælatum seu ad juramentum (ne dicatur idem corpus habere duo capita) sub conditione vel modo: ex nunc prout ex tunc: suspensio effectus formali & gævssorio fructuum in tempus congruum, cessus nempe vel decessus Coadjuti, idque sine præjudicio Coadjutoris. Atque ita ait n. 26: per hanc practicam preventã possessionis, non vacaturam possessionem per obitum Coadjuti, obviandumq; variis difficultatibus, quã alias possent occurrere post obitum Coadjuti super justificatione gratiã cum retardatione possessionis juxta tradita per Lotter. l. 2. q. 25. n. 3. qui tamen ibi de hoc nihil.

6. Ac denique n. 27. concludit dicendo, nullam igitur superesse rationem, cur Coadjutores non procurent possessionem secundã gratiã; imò potius patiantur inferi clausulam capiendã de muni possessionis post cessum, vel decessum Coadjuti, quàm avaritiam, seu necessitatem solvendã jura cum incerta spe fructuum, vel potius imperitiam scriptorum Curie Romanã, aut practico-rum agentium. Dum de cetero non sit timenda aliqua oppositio ex parte Capitulorum, ex quo Capitula non faciunt difficultatem recipiendã plures ad possessionem cum clausula: *Salvo jure cuiuslibet*: utpote per quod nihil iis deprecet, & post cessum, vel decessum Coadjuti non minus deducantur tempora carentiarum; cum gratiã Coadjutorialis, etiam possessione secuta, in effectu seu respectu fructuum non operetur, nisi postquam Coadjutor post cessum vel decessum Coadjuti actu vel habitu incipit facere fructus ex sua persona, licet fabrica vel ecclesia aut Capitulum percipiat,

*Questio 426. An, & qualiter post mortem Coadjuti Coadjutor mittendus in possessionem cum integro statu?*

1. **R**esp. Mittendum illum in possessionem beneficii cum integro statu ejus, id est, cum præbenda aliisq; juribus Canonici cui unitis. Secus est in membris separatis à Canoniatu. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 34. ita ut, si consuetudo est in ecclesia optandi præbendam, eam non amittat Coadjutor, ut ea à seniore optari nequeat; & hoc ratione appositionis manus Papæ. Ventrigl. *ibid.* citans pro hoc varias Rotæ decis. Succedit enim Coadjutor in dictis omnibus beneficio annexis, non in aliis ei non annexis. Tondur. qq. benef. p. 1. t. 90. n. 25. ubi: si agatur de præbenda vel practimonio Canonici annexo, non autem de domo, vel prædio separato à Canoniatu, tunc Coadjutor succedens in Canoniatu; succedit etiam in illis; cum sint ex iis, quæ cum Canoniatu transferuntur, illique adhærent. Et licet connexio istarum præbendarum non sit perpetua (de qua annexione videndus Abb. in c. majoribus de præbend. n. 4. & in c. dilecto: tit. eod. n. 6.) est tamen spiritualis, & dicitur de dependentis Canoniatu, & sub Canoniatu concessione continetur. Tondur. n. 27. citans Garc. p. 4. c. 5. n. 118. & Lott. l. 2. q. 25. § 55. & seq. E contra regula generalis est, præcendendo à clausulis fortè specialiter in litteris Coadjutoris contentis, Coadjutoris cessante, per cessum vel decessum Coadjuti, Canonicos tempore cessationis hujus existentes posse exercere optionem in præjudicium Coadjutoris supervenientis, quando agitur de membris distinctis & separatis à Canoniatu, de cujus Coadjutoria agitur; quia cum supponamus ea esse omnino distincta & separata à Canoniatu, non comprehenduntur in provisione Canoniatu facta in favorem Coadjutoris: Clausula enim illa: *cum juribus & pertinentiis annexis & connexis dicti Canoniatu &c.* non comprehendit hæc membra, quæ nullam habent cum Canoniatu annexionem; Tondur. loc. cit. n. 21. & 22. Porro probanda annexio per eum, qui in ea se fundat: Tondur. loc. cit. n. 28. Ut verò digosci queant, quanam sint præbendæ & prædia annexa, & quæ separata, duo distinguenda annexionum genera. Primum earum rerum, quæ à certo Canoniatu sunt inseparabiles, ita ut nemo possideat Canoniatum, quin simul obtineat prædium aut præbendam illi annexam, veluti Prioratus (idem est de beneficio alio alteri beneficio accessorie unito, utpote quod per unionem illam factum est prædium illius beneficii, cui unitum) certo beneficio, aut Dignitati perpetuò unitus & annexus, & in quem non cadit optio. Alterum earum rerum, quæ sunt quidem annexæ in genere alicui ex Canoniatibus, sed non uni potius quàm alteri, & modò ad unum, modò ad alterum pertinent; & hæc annexio quæ non est perpetua, sed revocabilis, bene se compatitur cum jure optandi. Tondur. n. 29.

2. Atque ex his concluditur, quòd cum Coadjutus in veriore sententia Garcie (quam nos supra; ubi num Coadjutor impedire possit Coadjutum ab optione alterius præbendæ, sectati sumus) post Coadjutoriam optare possit in tali casu, sicut Coadjutor subrogatur in Canoniatum, ita & in prædium aut præbendam illi vi optionis, etiã de novo factæ, annexam non obstantè, quòd annexio sit revocabilis, & variabilis reddi possit per optionem. Tondur. cit. n. 29.

*Quest.*



*Questio 427. An possessio coadjutoris præjudicet jubilationi coadiuti?*

**R**esp. Possessionem Coadjutoris neque præjudicare jubilationi Coadjuti, neque ex dicta possessione perfici illam jubilationem. Lotter. l. 2. q. 25. n. 40. citans Rotam in Tirafon. Coadjutoria. 8.

Novemb. 1598. deducens idiplum ex dictis à se n. præced. nempe quod Coadjutor & Coadjutus uterque se junctim possideat, & possessio utriusve versetur circa diversa, ita nempe, ut Coadjutus possideat beneficium; Coadjutor verò officium, & jus illud de novo creatum.

## CAPUT DECIMUM.

### De expiratione Coadjutoria.

*Questio 428. An & qualiter coadiutoria expiret per mortem coadiuti?*

**1.** **R**esp. primò per obitum Coadjuti cessat coadiutoria temporalis Laym. in c. unic. de cler. agrot. in c. 5. præsentis. n. 5. (ibi enim loquitur de coadiutore Episcopi non perpetuo; cum dicat adveniente administratore legitimo, qualis est capitulum sede vacante, cessare officium administratoris dativi, qualis est iste non perpetuus coadiutor) Fagn. in c. ex parte. de cler. agrot. a n. 9. cum communi, juxta quod expressum in c. grandi de suppl. neglig. prælator. in c. 8. & ibi AA. Et sic expirat Coadjutoria talis cum omnibus ejus effectibus mortuo Coadjuto, sicut jus usu fructuarium perit corpore perempto. Fagn. loc. cit. n. 10. & 11. ubi etiam, quod AA. illud intelligant de morte civili, ut quia renunciat vel deponitur is, cui datus Coadjutor; cum talis quò ad ecclesiam habeatur pro mortuo. idque ad exemplum tutela, quæ similiter finitur per mortem pupilli tam naturalem quam civilem; unde jam mortuo Coadjuto jurisdictionem exercebit Capitulum, vel is, ad quem spectat sede vacante. Fagn. loc. cit. n. 13.

**2.** Resp. Secundo. Cum Coadjutoria cum futura successione duas complectatur gratias; primam, quæ verè Coadjutoria est; secundam, quæ est provisoriam futuræ successione; prior verè cesset per obitum Coadjuti, utpote cessante ejus causâ finali Gonz. gl. 5. 6. 9. n. 53. Remouch. c. 17. n. 5. Fagn. loc. cit. n. 15. ubi: Coadjutoria hujus secundæ speciei (nimirum cum futura successione) quatenus respicit favorem Coadjuti, expirat eo mortuo ad exemplum Coadjutoria temporalis. citat pro hoc Puteum, decis. 226. n. 3. l. 3. & valent pro hoc rationes, quæ pro extinctione Coadjutoria temporalis, eademque extinctio ad mortem civilem. Altera verò non tam expirat, quam redditur tunc efficax, sive de habitu reducitur ad actum; quia eveniente obitu Coadjuti, jam ipso jure vi clausulæ illius, ex hunc prout ex tunc: acquiritur Coadjutori verus titulus Prælatuæ vel beneficii. Remouch. loc. cit. Fagn. loc. cit. n. 16. ubi: Coadjutoria hæc, in quantum respicit favorem Coadjutoris; per obitum Coadjutoris non expirat, ut declarat Puteus decis. 98. l. 2. per hujusmodi enim gratiam preventivam acquiritur Coadjutori in beneficio jus ad rem, quod eveniente vacatione per obitum Coadjuti efficitur jus plenum &c. ubi nota illud: eveniente vacatione; præcedit namque in eo casu (saltem naturâ) vera vacatio per cessum vel decessum Coadjuti, juxta quod dicitur in literis Coadjutoria: cum primum tale beneficium per cessum vel decessum, sicut

quamvis aliam dimissionem vel amissionem præfati Coadjuti, vel alio quovis modo vacare contigerit. Gonz. loc. cit. n. 66. juncto n. 68. non enim continuatur jus primævum & titulus Coadjuti in Coadjutorem, nec datur fictio non vacationis. Gonz. n. 67. Remouch. loc. cit. sed sequitur intrinsece aliquam vacationis speciem physicam, etsi censeatur moraliter non vacasse beneficium, ex quo statim in ipso momento obitus Coadjuti gratia accipiat vigorem, Remouch, qui tamen in hoc videtur sibi contradicere, dum subdit: proinde apparet, quanta nasceretur utilitas in gratiam Coadjutoris, si caperetur possessio inris pendente vitâ Coadjuti, utpote quod eo casu nullum superesset instans vacuum possessionis non magis quam tituli.

**3.** Resp. Tertio. Quod si ante concessionem Coadjutoria (intellige perfectam per acceptationem Coadjutoris) decessisset vel etiam cessisset Coadjutus non tam expirabit Coadjutoria, iurisdicatio & administratio, ut docet Engels ad rit. de cler. agrot. n. 9. devolutâ illâ jure ordinario ad capitulum, utpote cui non dabatur coadiutor, & cui per dationem illam coadiutoris non adimebatur iurisdicatio capitularis sede vacante; quam ea ab initio nulla fuit etiam quò ad secundam gratiam, seu gratiam futuræ successione. Garc. p. 4. c. 5. n. 131. Lotter. l. 2. q. 25. n. 47. Remouch. loc. cit. n. 9. quorum sententiam tanquam probabiliorem secuti sumus supra contra Gonz.

*Questio 429. An & qualiter cesset coadiutoria per obitum coadiutoris?*

**R**espond. Cessare illam per illius obitum. Remouch. c. 17. n. 1. cum communi. ubi etiam, quod tunc coadiutus de novo possit per modum cessionis vel canonice resignationis disponere de suo beneficio vel prælatuæ. An verò dein, superveniente obitu coadiuti in mense ordinarii, possit illud providere ordinarius, pender ex illa questione; num per manus Papalis appositionem in favorem Coadjutoris manserit illud deinceps affectum, & subductum provisioni ordinariis in quò puncto affirmativam tenent Remouch. loc. cit. & Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 55. & de quò nos satis supra.

\*\*\*\*

\*\*

O 4

Quest.



*Quaestio 430. An & qualiter Coadjutoria cesset per renunciationem, seu cessionem Coadjutorii?*

1. **R** Esp. Cessare Coadjutoriam cessione Coadjutoris Remouch. *loc. cit. n. 2.* Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 131.* Ventrigl. *tom. 2. loc. cit. n. 56.* modò accedat consensus superioris, nimirum Papæ vel Ordinarii pro qualitate beneficii. Remouch. Ventrigl. Gonz. *ll. cit.* quia Coadjutor cum futura successione per acceptationem Coadjutoria videtur contraxisse initialiter matrimonium cum Ecclesia, Remouch. Ita etiam ut in hoc non attendatur Coadjuti consensus, vel dissensus. Remouch. *loc. cit.* cum Coadjutoria concessa in favorem Coadjuti in consequentiam tantum; principaliter verò in favorem Ecclesie. Remouch. Gonz. *ll. cit.* nunquam autem attenditur, quod in consequentiam venit; sed quod principaliter agitur. Gonz. *gl. 45. §. 1. n. 35.* citatis plurimis textibus juris civilis & AA. Distinguunt tamen hoc ipsum alti, ita ut renunciare nequeat, & cedere invito Coadjuto propria auctoritate, vel etiam cum consensu Ordinarii: possit tamen id ipsum cum consensu Papæ. Item possit id ipsum de licentia Ordinarii, dum consentit Ordinarius. Ventrigl. *loc. cit.* Garc. *p. 4. c. 5. n. 125.*

2. Futura verò successioni; cum sit merè in ejus favorem cedere, & renunciare potest Coadjutor absque consensu superioris & Coadjuti. Garc. *loc. cit.* siquidem sic renunciare quis potest literis ad beneficia, seu juri ad beneficium. Garc. *p. 11. c. 3. n. 247.* citatis quamplurimis.

3. Cessat quoque Coadjutoria per renunciationem Coadjutoris in favorem, seu potius transfertur in alium, modò accedat consensus Papæ & Coadjuti respectu personæ resignatarii, ceteraque qualitates per Trid. in Coadjutore requisitæ. Remouch. *loc. cit. n. 4.*

*Quaestio 431. Num expiret Coadjutoria per mortem concedentis.*

1. **R** Esp. Quamvis re integra regulariter gratia super beneficiis vacaturis expirent morte concedentis Papæ juxta expressum textum *c. si cui. de prob. in 6. & per regul. 10. Cancell. revocari soleant gratia quæcumque expectativa, & reprobari de super obtenta & expedita litera.* Quamvis etiam similes gratia expectativa respectu dignitatum collatarum concessa non sine prævio consensu (ut fieri solet) collatorum ordinariorum, aut patronorum re adhuc integra expirent per mortem illorum, qui in eas suum præbuere consensum, ut pote per quas non videtur tolli jus successoris, quo minus is re adhuc integra sive ante effectum gratiæ, aut simplicis commissionis de providendo, uti possit illo suo jure, & disponere de beneficio in suo mense vacante, ut habet & probat Remouch. *n. 17. n. 9.* Idque eò magis, quòd dispositio defuncti ordinarii aut patroni non habeat formam, & vim canonicæ provisionis, sed nudi consensus. Secus accidit in electivis; dum non nisi de consensu electorum seu capituli concedi ad illa solent gratia expectativa, quæ præbito semel hoc consensu, non expirent morte præbentium illum; eò quòd Capitulum non moriatur, nec habere dicatur successores, etsi omnia ejus membra seu singuli Capitularium decesserint subintrañtibz aliis: sed semper idem sit Capitulum, non obstanto, quòd recipias

incrementum & diminutionem seu subrogationem singulorum. Remouch. *loc. cit. n. 8.* Licet inquam hæc ita se habeant, adhuc Coadjutoria respectu majorum dignitatum concessa servatis servandis ex præscripto Tridentini non expirent ex dictis causis. Idque propter dicti Concilii auctoritatem eas permittentis, ob quam sufficit consensus semel ordinatum seu Capitulum juxta naturam dignitatis aut beneficii, & Papam antecessorem ex causa rationabili conformata dispositioni conciliari ex nunc prout ex tunc contulisse. Remouch. *n. 11.* vi enim dictæ clausulæ desit res esse integra. Remouch. *ibidem,* & gratia jam est perfecta. Garc. *p. 6. c. 2. n. 305.* ubi: gratia ad beneficium vacaturum incertum non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integrâ, quando non committit provisionem, sed ipse confert ex nunc prout ex tunc; quia tunc gratia est facta, pro quo recitat *decis. Rotæ in una Callaguriana expectativa. 1. Jul. 1592.* Idque multò magis procedit in gratia ad certum beneficium vacaturum facta certæ personæ, ut idem tradit *loc. cit. n. 300.* adeò que multò maxime, dum Papa non mandat, sed ipse confert ex nunc prout ex tunc, uti fit in cessionibus Coadjutoria.

2. Neque obstat responsioni *cit. c. si cui. & regul. 10. cancellar.* uti nec Tridentinum *sess. 24. c. 19. & sess. 25. c. 7.* quia loquatur de meris expectativis & mandatis de providendo, uti & de beneficiis simplicibus non habitibus ad Coadjutorias. Remouch. *n. 12.* respectu quorum data gratia expectativa vel simplices istiusmodi commissiones de providendo videntur expirare per mortem Papæ concedentis aut Ordinarii consentientis, propter deficientem concilii auctoritatem & fomentum; & quia insuper nullo jure suffulcuntur, ideò que Ordinarium & Papam successorem, dum vacabunt, posse providere de talibus beneficiis. Remouch. *n. 13.* quietiam *n. 14.* subjungit, id ipsum, quod dictum de talibus beneficiis, potiore ratione obtinere respectu officiorum secularium, ex quo illa simpliciter & absolute dependent à collatoribus, sic ut Princeps super illis nequeat concedere Coadjutorias, vel, ut vocant, supervivencias in præjudicium successorum, quibus non possunt legem imponere ut æqualibus juxta *c. innotuit. de elect.* quod citat, maxime quando ejusmodi commissiones sunt gratuiæ. Num verò integer magistratus aliquis secularis annalis, seu ad annum tantum durans possit concedere validas & irrevocabiles istiusmodi Coadjutorias, seu supervivencias, merito dubitat Remouch. *loc. cit. n. 17.* pro cujus confirmatione tali magistratui annali applicari saltem non posse affirmat, quæ dicta paulò supra hac eadem *quæst.* de Capitulo, utpote quod non renovatur uno actu, quin & moraliter nunquam renovatur, dum singulis deficientibus subrogantur singuli, nec ideo minus manet idem corpus; in tali verò annali magistratu seu collegio totum corpus uno actu dissolvatur.

\*\*\*\*\*

\* \* \*

*Quæst.*



*Quaestio 432. An & qualiter expiret Coadjutoria per assecutionem beneficii incompatibilis?*

**R** Esp. Si post obtentam Coadjutoriam Coadjutor assequatur beneficium cum es incompatible, expirat Coadjutoria; neque ex vi illius potest in prabenda succedere. Wamels. *de jure pontif. conf. 16. n. 9.* Remouch. *cit. c. 17. n. 3.* remissive Tondut. *qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 33.* Castropal. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 30.* citans Garciam *p. 4. c. 5. n. 123 & 124.* uti idiplum e jusque ratio manifeste colligitur *ex clem. gratia. de rescript. ibi: censis renunciare gratia, ut de beneficio vel dignitate providearis, si ante adeptionem ejusdem aliud beneficium pacifice obtineas, quod simul de jure cum dignitate vel beneficio virtute dicta gratia tibi debitor evincere non possis, licet illud resignaveris, aut sis resignare paratus &c.* quam constitutionem non intelligendam tantum de gratis mire expectativis, sed comprehendere etiam Coadjutorias veras cum futura successione, fuse ostendit Wamels. *loc. cit.* per plures numeros *seq.* Neque elides rationem datam in dicta constitutione, nempe quod talis per adeptionem talis beneficii non censeatur adhuc renunciasse futurae successioni, dicendo: ad hoc, ut beneficium vacet per assecutionem alterius incompatible, necessaria est assecutio realis cum perceptione fructuum; adeoque, cum Coadjutor non fuerit adhuc assecutus possessionem primi beneficii, seu respectu cujus est Coadjutor ante eventum obitum Coadjuti, non videtur per adeptionem secundi beneficii incompatible renunciasse futurae successioni. Nam ex alio adhuc capite, ut Tondut. *loc. cit. d. n. 34.* indicat, videtur renunciasse illi successioni; quia nimirum admittentem

do tale beneficium cum Coadjutoris officio incompatible, reddidit se inhabilem ad fungendum munere Coadjutoris; superveniente autem tali inhabilitate, cessat Coadjutoria, de quo sic

*Quaestio 433. An & qualiter expiret Coadjutoria ex superveniente incapacitate Coadjutoris.*

**R** Esp. Coadjutoria aequae cessat per supervententem inhabilitatem Coadjutoris, ac per obitum Coadjuti ob paritatem rationis in utroque casu, nempe, quod sicut Coadjutore reddito inhabili, nullus est, qui adjuvet, sic mortuo Coadjuro nullus sit, qui adjuvetur; sic itaque, si Coadjutor efficiatur omnino inhabilis & impotens inhabilitate, vel impotentia perpetua, cessat Coadjutoria. Tondut. *qq. benef. p. 2. c. 2. §. 1. n. 35. & 36.* testans sic decisum a Rota *decis. 602. n. 3. & seq. p. 8.* recent. ubi dictum fuerit, quod si Coadjutor factus fuerit caecus, aut irregularis, seu alia incapax ad possidenda beneficia, corrumpit futura successio, nisi Coadjutoria esset effectuatam quoad futuram successione, utpote quia mortuus esset Coadjutus; tunc enim caecitas post mortem Coadjuti superveniens non privaret Coadjutorem (qui jam principalis factus est) beneficio, in quo Coadjutor deputatus fuerat. At si impedimentum superveniret gratia futurae successione nondum confirmata, haberetur pro non facta tanquam redacta ad illum casum, a quo incipere non poterat, ut dicitur in *Valentina Coadjutoria 12. Jan. 1637.* quae est ipsa illa *decisio 602.* teste Tonduto.



## CAPUT UNDECIMUM.

### De Coadjuti obligatione & potestate.

*Quaestio 434. Num Coadjutus in idoneus teneatur permittere administrationem Coadjutori?*

**R** Esp. affirmative. Remouch. *cit. c. 14. n. 1.* idque, ut idem *ibidem* sive coadjutus consenserit in dationem Coadjutoris, sive non consenserit; aequum enim est, ut ille, qui ob corporis impotentiam aut negotiorum multitudinem non potest munus illi incumbens explere, permittat illud per Coadjutorem suppleri. Verum non solum aequum esse videtur Remouch. *loc. cit.* sed & ad hoc absolute teneri Coadjutum, evincit causa, ob quam datus Coadjutor, nempe necessitatis, aut utilitatis ecclesiae, ne scilicet illa propter impedimentum Praelati detrimentum patiat. Unde etiam Castropal. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 9.* multandum judicat talem Coadjutum impeditum, nolentem pro se tempo-

re illius impedimenti deservire Coadjutorem. Sed neque contrarium inferri videtur ex eo, quod diximus supra ex Engels *ad tit. de cler. agror. n. 6.* non teneri Coadjutum deservire per suum Coadjutorem in iis casibus, quibus alias ob legitimum impedimentum possit in absentia lucrari fructus & distributiones. Licet enim hinc formari posset haec sequela: si non tenetur in eo casu inservire per Coadjutorem, potest etiam eum impedire ne deserviat, absque eo, quod amittat fructus aut distributiones: non tamen sequitur, posse illum impedire Coadjutorem absque eo, quod per hoc peccet, dum aliunde ad illum non impediendum tenetur, nempe ne cultus divinus, & Ecclesia damnum patiat.

*Quaestio*



*Quaestio 435. Coadjutus qualiter teneatur ad residentiam?*

1. **R** Esp. Coadjutoris concessio non liberat Coadjutum à residendo. Barbof. *de jur. eccl.* l. 3. c. 10. n. 29. testans sic in Episcopo Coadjuto declarasse Congregationem praepositam negot. Episcoporum & regular. in *Neisterens.* 7. sept. 1619. Et sic in specie Coadjutus quicumque inhabilis, & illiteratus à residentia abesse non potest, ne alias stultus, & insufficientis melioris sit conditionis, quam sapiens & literatus. Barbof. *loc. cit.* n. 30. citans Quarant. in *sum. Bullar. v. residentia.* Piacet. in *pr. Episc.* p. 2. c. 3. n. 27. Ugelin. *de off. Ep.* c. 15. §. 3. ad fin. & c. 54. n. 3. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 30. ubi etiam, quod S. Congregat. Trid. dixerit haec expressa: propter deputationem Coadjutoris, parochus, cui datus est Coadjutor, non poterit abesse à residentia. Idem habet Garc. p. 4. c. 5. num. 8.

2. Habeas tamen Coadjutorem habetur pro residente, & praesente ratione infirmitatis aliorumque impedimentorum legitimorum, ac si non haberet Coadjutorem, etiam si Coadjutor illius non resideat. Garc. p. 4. c. 5. n. 63. non enim debet esse deterioris conditionis ex eo, quod habeat Coadjutorem. Neque privilegium suum debet esse ei nocivum & retorqueri in ejus damnum, quod ad ejus favorem est ei concessum. Garc. *ibid.* Gonz. *loc. cit.* à n. 116. verum de hoc satis dictum supra, speciali de super proposita quaestione.

*Quaestio 436. Qualiter Coadjutus lucratur fructus & praesentias?*

1. **R** Esp. primò. Coadjutus in omnibus illis casibus, in quibus ipse praesens per seipsum nihil lucraretur, etiam nihil lucratur inserviando per suum Coadjutorem. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 125. & seq. vide dicta supra, ubi num Coadjutor Coadjuto excommunicato lucrari queat fructus aut distributiones.

2. Secundò. Coadjutus sicut, dum non haberet Coadjutorem; lucraretur sibi omnia emolumenta sui beneficii, et si infirmus aut aliter legitime impeditus non interfit divinis. *c. unic. de cler. agror. in 6.* Gonz. *loc. cit.* n. 119. citans Covar. l. 3. *variav. c. 13. per tot.* Gurtier. *qq. can. q. 1. ex. n. 137.* Navar. *conf. 11. de cler. agror. & c.* ita lucrabitur eadem stantibus illis legitimis causis, quamvis Coadjutor ejus non resideat & interfit. Gonz. n. 170. juxta dicta quoque à nobis supra.

3. Resp. Tertio. De cetero fructus beneficii pertinent semper ad Praelatum Coadjutum. imò distributiones quotidianæ, quas Coadjutor lucratur absente Coadjuto, cedere debent in utilitatem Coadjuti, detracta tamen inde congruà, si qua assignata Coadjutori pro modo administrationis susceptæ. Barbof. *ad Trident.* n. 10. Remouch. *cit.* c. 14. n. 2. juxta dicta à nobis in superioribus,

\* \* \* \* \*

*Quaestio 437. An & qualiter Coadjutus possit frui beneficio jubilationis, ubi ea in usu est in aliqua ecclesia, & vi illius lucrari fructus & distributiones in absentia, et si Coadjutor eius non inserviat?*

1. **R** Esp. Primò. Ex servitio Coadjutoris obtinere aut perficere nequit Coadjutus jubilationem; quia hoc privilegium conceditur in remunerationem exhibiti personalis laboris per ipsum jubilantem, adeoque computandi non sunt anni, quibus Coadjutus non inservivit per se, sed per suum Coadjutorem. Garc. p. 4. c. 5. n. 8. Caltrop. *tract. 13. d. 1. p. 10. n. 10.* juxta decif. Rotæ in *Tirason. Coadjutoria* 8. Novemb. 1599. quam recitat Garc. *loc. cit.* n. 138.

2. Resp. Secundò Coadjutus exemptus à residentia vi jubilationis jam quæsitæ proprio servitio potest hoc beneficio frui lucrando in absentia fructus, & distributiones aliæque emolumenta, etiam si habeat Coadjutorem, & is non resideat. Coadjutoria enim non adimit Coadjuto jura & privilegia aliunde ei competentia, nec receptio Coadjutoris post acquisitam exemptionem beneficio jubilationis debet præjudicare Coadjuto AA. *idem l. cit.* juxta eandem Rotæ decisionem.

*Quaestio 438. Num Coadjutus possit optare aliam præbendam?*

**R** Esp. de hoc satis dictum supra, ubi num Coadjutor impedire possit Coadjutum in optando aliam præbendam. Vide Gonz. gl. 34. n. 96.

*Quaestio 439. Quomodo & quando Coadjutus liberetur a præstanda congrua Coadjutori?*

1. **R** Esp. primò. non tenetur Coadjutus ad hoc si ipse per se, seu ministros suos Ordinarios absque opera Coadjutoris possit satisfacere officio suo. Remouch. c. 14. n. 8. citans Navar. *conf. 2. n. 3. de cler. agror.* nisi forte deficient eum media, quibus se valeat decenter sustentare cum præjudicio & diminutione splendoris Ecclesiae. De cetero namque nulli debentur Coadjutori fructus, si non resideat, aut quicquam ad opus Ecclesiae aut Coadjuti præster, ne alias Coadjuto indultum illud Pontificis sit damnosum sine ullo illius, aut Ecclesiae commodo. Remouch. n. 4. sed neque tenetur talis Coadjutus per se subire ordinarios ministros potens, ac volens satisfacere officio uti operâ Coadjutoris sibi dati. Fagn. *in c. ex parte. n. 24. in fine.* ubi ex decisione S. Congregat. inferendum, quod Coadjutor datus Episcopo ob senium & aegritudinem, de ejus consensu cum plena libertate, & omnimoda facultate in temporalibus, & spiritualibus administrandi ea omnia, quæ ad officium Coadjutoris pertinent minime se possit immiscere in exercitio pontificalium, neque jurisdictionalium, quibus defungi potest, & vult ipse Episcopus &c. Unde etiam, ut bene advertit Remouch. n. 5. formula Coadjutoriarum exonerans Praelatum à contributione portionis, & ponens in ejus arbitrio admissionem Coadjutoris in partem administrationis, vel non aliter intelligi nequit sine distinctione causæ finalis Coadjutoria, adeoque totius substantiæ illius, quam si impedirentur Coadjuti (cuius intuitu Papa daudo Coadjutorem



tores voluit providere Ecclesia) non fuerit tam pręgnans, quin possit Prælatus per se subive ministros ordinarios obligationi suę satisfacere. Plura huc spectantia vide supra, ubi de alimentis præstandis Coadjutori.

*Quaestio 440. Num habens Coadjutorem in dignitate & Canoniatu possit ipse in uno, & Coadjutor in altero deservire.*

**R**espondet affirmativę Castrop. *loc. cit. num. 38.* additque hinc utrumque Coadjutum, & Coadjutoram habiturum vocem in Capitulo, & dationem; quia hoc cedit in utilitatem Ecclesię.

*Quaestio 441. An Coadjutus alteri delegare possit ea, quę Coadjutor vult, & potest per seipsum exercere.*

**R**espondet negativę Fagn. *in c. ex parte. de Cler. egrot. num. 25.* ubi: ea, quę Episcopo impedito Coadjutor illius expedire potest; & vult per seipsum, non potest Episcopus alteri delegare. Viderur tamen id fallere, dum Episcopus habet suum Vicarium generalem, posse nimirum tunc ea illi delegare præterito Coadjutore.

*Quaestio 442. Num Coadjutus revocare possit; quę Coadjutor gessit in casibus sibi à jure vel consuetudine permisis.*

**R**espondet negativę Fagn. *in c. ex parte. de Cler. egrot. num. 26.*

*Quaestio 443. Num confessio Coadjuti nocent Coadjutori, & contra.*

**R**espond. negativę; quia tam Coadjutus quàm Coadjutor agit nomine proprio, & potestate à Papa accepta, non potest alteri præjudicare sua confessione. Garc. *p. 4. c. 5. num. 126.* Castrop. *tract. 13. d. 1. p. 10. num. 32.* Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 129.* citans Mandos, *in pr. signatur. gratia tit. Coadjutor*

*ad finem vers. confessionem. Rotam in Hyspal. portionis de anno 1551. teste Achil. de Grass. decis. 162. alias 3. sub tit. de confessis.*

*Quaestio 444. Num sententia lata contra Coadjutum noceat Coadjutori, & contra. Item lata contra unum Coadjutorem noceat aliis Coadjutoribus.*

**1. R**esp. ad primum: sententiam datam contra Coadjutum non nocet Coadjutori, si is citatus non sit, saltem per proclama seu in genere, vel contra; quia est res inter alios acta. Garc. *loc. cit. num. 128.* citans Rotam in Toletana juris decimandi 19. Febr. 1594. Castrop. *loc. cit. num. 33.*

**2. R**esp. ad secundum: multò minus nocere potest sententia lata contra unum Coadjutorem, eo cedente vel decedente, ipsius successori ob rationem datam; quia nimirum est res inter alios acta, & quę ad ipsum non pertinet. Castrop. *loc. cit. num. 129.* & sic si sententia lata super invaliditate Coadjutoria primi Coadjutoris, non potest præjudicare secundo Coadjutori; cum secunda Coadjutoria sit diversa à prima. Garc. *loc. cit. num. 92.*

**3. L**imitatur tamen hæc responsio hæc ratione: nisi sententia lata sit super juribus & præemiis Coadjutoria; tunc enim sententia lata contra unum Coadjutorem sequentibus, imò aliis similibus præjudicare posset, juxta *l. ingenuum. ff. de statu hominum.* Castrop. Garc. *l. cit. citans Tiraq. tract. res inter alios acta. limitat. 27. Covar. pract. c. 13. num. 5. & Rotam in Calagur. benefic. de Navarra. 20. Jun. 1588.* quia in causa statūs personę prodest & nocet sententia inter alios lata. Gonz. *ad reg. 8. gloss. 9. §. 1. n. 85.* citans præter *l. ingenuum.* Tiraq. & Covar. jam citatos Felin. *in 6. cum omnes. de constir. n. 7. Abb. ibid. n. 4. Curtior. conf. 1. n. 3. Peregrin. tract. de fideicom. n. 35. num. 44.*

\*\*\*

